

דין וחשבון שנתי 2024

תוכן עניינים	
דו"ח הדירקטוריון וההנהלה:	
7	סקירה כלכלית, יעדים ואסטרטגיה
19	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
39	סקירת הסיכונים
77	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים קריטיים
80	בקורות ונהלים
81	הצהרת המנכ"ל
82	הצהרת החשבונאי הראשי
84	תמצית דוחות כספיים
194	ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח
194	ממשל תאגידי
210	פרטים נוספים
227	נספח

דוח הדירקטוריון וההנהלה

7	סקירה כלכלית, יעדים ואסטרטגיה
7	תיאור פעילות הבנק
7	מידע צופה פני עתיד
8	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים
9	הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
14	השפעת מלחמת חרבות ברזל
17	יעדים ואסטרטגיה
19	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
19	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
19	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
28	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
35	מגזרי הפעילות הפיקוחיים
39	סקירת הסיכונים
39	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
41	סיכון אשראי
53	סיכון שוק
59	סיכון נזילות
66	סיכונים אחרים
77	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים
80	בקורות ונהלים

רשימת לוחות - דוח הדירקטוריון וההנהלה

1	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים	8
2	פרטים לגבי הטבות במסגרת ההתמודדות עם המלחמה	14
3	התפתחות ההכנסות מריבית, נטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	23
4	תמצית דוח רווח והפסד	24
5	הרכב וניתוח הרווח המימוני, נטו	24
6	נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית	25
7	פרטים לגבי ההוצאות (ההכנסות) בגין הפסדי אשראי	25
8	התפלגות ההכנסות מעמלות	26
9	פירוט ההוצאות התפעוליות והאחרות	27
10	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים	28
11	נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	28
12	אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	28
13	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	29
14	הרכב תיק ניירות הערך	30
15	התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים	30
16	התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	31
17	פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	31
18	תיק ניירות ערך של לקוחות הבנק	31
19	הון והלימות ההון	32
20	פרטים בדבר דיבידנד בשנת 2024	34
21	סך ההכנסות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	35
22	רווח (הפסד) לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	35
23	נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים- משקי בית ובנקאות פרטית	36
24	נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים	37
25	איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי	42
26	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק	45
27	נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל	47
28	התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל	47
29	ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים	56
30	תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי הצמדה	58
31	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים	58
32	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד	58
33	ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים	59
34	יחס כיסוי הנזילות	59
35	יחס מימון יציב נטו	60
36	יתרת סך הפקדונות של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות	62
37	דיון בגורמי סיכון	73
38	ניתוח רגישות של השפעת השינוי בפרמטרים העיקריים על חישוב ההפרשות האקטואריות	79

דבר יושב ראש הדירקטוריון לשנת 2024

אני מתכבד להביא בפניכם את התוצאות הכספיות של הבנק לשנה החולפת, אשר משקפים את פעילותנו הפיננסית, את האתגרים בפניהם עמדנו ואת ההישגים המשמעותיים. שנה זו התאפיינה בסביבה כלכלית דינמית ומורכבת, אך בזכות האסטרטגיה העסקית שלנו, בזכות החוסן הפיננסי ובזכות המסירות והמקצוענות של עובדי ומנהלי הבנק, הצלחנו להמשיך בצמיחה נאה ומאוזנת בכל תחומי פעילות הבנק לטובת כל בעלי העניין.

מדינת ישראל נמצאת בתקופה מאתגרת ומורכבת הן צבאית, הן חברתית והן כלכלית. אנו עומדים לצד הקהילה בתקווה להחזרת כל החטופים במהרה. כגוף פיננסי, אנו מחויבים להמשיך ולספק תמיכה כלכלית ללקוחותינו, במיוחד בתקופה מאתגרת זו.

הבנק ממשיך לממש את מחויבותו ללקוחותיו, לעובדיו ולבעלי המניות, תוך התמקדות בשירות איכותי, חדשנות טכנולוגית ופיתוח פתרונות פיננסיים מתקדמים. קבוצת הבינלאומי ביצעה השקעות בתחומי הטכנולוגיה כדי להבטיח שירותים מתקדמים, נגישים ואמינים לכל לקוחותינו.

המערכת הבנקאית ניצבת בפני שינויים רבים, הן בשל ההתפתחויות הרגולטוריות והן לאור השינויים הטכנולוגיים המהירים. בנוסף, אנו מודעים היטב לסיכונים הגיאופוליטיים בטווח הקצר והבינוני, ופועלים בזהירות ובאחריות כדי להבטיח את המשך יציבותנו וצמיחתנו, תוך ניהול סיכונים מושכל ואחראי.

האתגרים המרכזיים של הבנק לשנים הקרובות כוללים המשך צמיחה מאוזנת והמשך שימת הלקוח במרכז. אנו מחויבים להמשיך לפעול במקצועיות ובאחריות כדי להבטיח שהבנק ימשיך לצמוח ולהעניק שירותים חדשניים ומתקדמים.

בשמי ובשם הדירקטוריון, אני מודה להנהלת הבנק ולעובדיו על תרומתם הרבה לתוצאות העסקיות של הבנק בשנת הדוח.

אסיים בהבעת תקווה להחזרתם של כל החטופים, בהשתתפות עמוקה בצערן של משפחות הנופלים, בתקווה להחלמה מהירה של הפצועים ולשיקום הצפון ועוטף עזה. ליבנו עם כל אלו שנפגעו, ואנו מחויבים להמשיך לתמוך ולהיות חלק מהמאמץ לשיקום וחיזוק החברה הישראלית.

בברכה,

רון גריסו
יו"ר הדירקטוריון

6 במרס 2025

דוח הדירקטוריון והנהלה לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2024

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 6 במרס 2025, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים והמבוקרים של בנק מסד בע"מ לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024. הדוחות ערוכים על פי המתכונת שקבע המפקח על הבנקים והנתונים מבוססים בסכומים מדווחים.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

הבנק שייך לקבוצת הבנק הבינלאומי (בבעלות של הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ 51%, ושל מסד אחזקות בע"מ 49%), קבוצה בנקאית בעלת חוסן ואיתנות פיננסית. הבנק ממקד את עיקר פעילותו באוכלוסיית המורים, עובדי הוראה ובני משפחותיהם. הפעילות הבנקאית של הבנק מתרכזת בעיקר בתיווך פיננסי בין מפקידים ללווים, העומד ביסודה של הבנקאות המסחרית. ההכנסות מפעילות זו מקבלות ביטוי בהכנסות ריבית נטו ומהוות את מקור הרווח העיקרי של הבנק, וכן בשירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות במגוון רחב של פעילויות. הבנק פועל באמצעות 14 סניפים ו-7 שלוחות והוא מספק מגוון רחב של שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיו. משרד רואי החשבון סומך חייקין (KPMG) משמש כרואה החשבון המבקר של הבנק, החל משנת 2000.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות ההערכות. לעניין זה, ראה גם ההסתייגות בפרק השפעת מלחמת "חרבות ברזל" להלן. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "יעד", "תחזית", "הערכה", "אומדן", "תרחיש", "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות הנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק סקירת הסיכונים להלן. המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים, הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים, או כאלה המשפיעים על שווקים אלה.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

2020	2021	2022	2023	2024	יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)
באחוזים					
מדדי ביצוע					
10.1%	11.9%	13.0%	17.0%	17.3%	תשואה להון
0.8%	1.0%	1.1%	1.6%	1.8%	תשואה לנכסים ממוצעים
14.03%	14.71%	15.12%	18.06%	18.03%	יחס הון עצמי רובד 1
7.24%	7.68%	8.15%	9.40%	10.08%	יחס המינוף
241%	248%	261%	544%	572%	יחס כיסוי הנזילות(1)
-	151%	150%	163%	172%	יחס מימון יציב(2)
3.4%	3.3%	3.6%	4.6%	4.7%	יחס סך ההכנסות לנכסים ממוצעים
2.6%	2.3%	2.8%	3.9%	3.9%	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים
0.9%	0.9%	0.8%	0.8%	0.8%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים
56.0%	55.6%	52.4%	41.5%	37.6%	יחס יעילות
מדדי איכות אשראי					
1.39%	1.17%	1.30%	1.59%	1.55%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
1.46%	1.25%	1.39%	1.66%	1.62%	שיעור יתרת ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי(3) מיתרת האשראי לציבור
1.1%	**1.05%	0.73%	0.41%	0.41%	שיעור חובות לא צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
154.80%	**134.00%	181.82%	410.97%	401.20%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור לא צובר
0.16%	0.06%	0.06%	0.03%	0.06%	שיעור מחיקות חשבונאיות, נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.45%	(0.06%)	0.09%	0.31%	0.11%	שיעור הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
במיליוני ש"ח					
77.0	101.7	120.8	184.0	215.9	רווח נקי
241.0	244.5	307.2	439.4	471.5	הכנסות ריבית, נטו
21.8	(3.3)	5.1	18.6	6.3	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
83.7	101.3	95.5	75.0	97.4	הכנסות שאינן מריבית
83.1	94.1	93.4	92.9	97.2	מזה: עמלות
182.0	192.1	210.8	213.3	214.1	הוצאות תפעוליות ואחרות
*92.5	*100.4	*104.1	*107.8	103.6	מזה: משכורות והוצאות נלוות
0.51	0.68	0.81	1.23	1.44	רווח נקי למניה (בסיסי ומדולל)
במיליוני ש"ח					
10,348.8	10,835.0	11,268.0	11,804.5	12,535.1	סך כל הנכסים
3,815.8	3,634.2	3,576.0	3,923.4	3,083.3	מזה: מזומנים ופקדונות בבנקים
625.3	742.7	795.0	1,044.2	2,248.0	ניירות ערך
5,165.2	5,575.0	6,056.5	6,024.0	6,372.9	אשראי לציבור, נטו
620.6	763.3	707.3	686.4	706.4	אשראי לממשלה
9,544.5	9,949.0	10,296.0	10,631.4	11,199.2	סך כל ההתחייבויות
8,612.4	9,025.1	9,346.6	9,632.7	10,167.3	מזה: פקדונות הציבור
252.3	431.1	446.0	499.7	519.9	פקדונות מבנקים
804.3	886.0	972.0	1,173.1	1,335.9	הון
במיליוני ש"ח					
275	261	254	250	252	נתונים נוספים
					מספר משרות ממוצע(4)

* סווג מחדש

** הוצג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלק הגילוי על חובות פגומים, החל מיום 1 בינואר 2022 ואילך. נתוני השוואה לשנת 2020 לא הוצגו מחדש.

- (1) היחס מחושב בגין שלושת החודשים שנסתיימו בסוף תקופת הדיווח.
- (2) בהתאם להוראות בנק ישראל יחס מימון יציב נטו חושב החל משנת 2021, לפיכך לא מוצגים נתוני השוואה.
- (3) לרבות הפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים.
- (4) מספר המשרות כולל תרגום למונחי משרות של שעות נוספות.
- (5) תמצית של מדדי סביבה, חברה וממשל עיקריים (ESG), יושמו בדוחות הכספיים של חברת האם ברמה הקבוצתית. ראה פרק סיכונים מובילים ומתפתחים.

הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים שבהם הינם: סיכוני האשראי, לרבות ריכוזיות (ענפים ולווים); סיכוני שוק, כאשר העיקרי שבהם הינו סיכון הריבית; סיכוני נזילות; סיכונים תפעוליים, לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע; סיכון ציות והלבנת הון; סיכון אסטרטגיה; סיכון מוניטין; סיכון משפטי סיכון חקיקה ורגולציה וסיכון מודל.

הסיכונים אליהם חשוף הבנק, מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הבנק מבצע תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.

סיכונים מובילים ומתפתחים

סיכונים מובילים ומתפתחים נגזרים מסביבת הפעילות העסקית של הבנק וכוללים גם סיכונים שעשויים להיווצר בתחומים חדשים, או מוקדי סיכון חדשים בסיכונים קיימים, שנגזרים, בין היתר, מתמורות בסביבה שמשפיעה על תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות סביבה רגולטורית, תחרותית, דיגיטלית ועוד. להלן פרטים בדבר הסיכונים המובילים והמתפתחים העיקריים:

1. סיכון מאקרו-כלכלי – התוצאות העסקיות של המערכת הבנקאית בישראל ושל הבנק כחלק ממנה, מושפעות באופן ישיר מהמצב הכלכלי בישראל ובעולם. הרעה בתנאים הכלכליים (לרבות שינויי ריבית, מטבע, אינפלציה ועוד) המושפעים גם מהתנאים הפוליטיים והביטחוניים, עלולה להביא לפגיעה בהכנסות הבנק, לגידול בהיקף החובות הבעייתיים ולהשפעה לרעה על תוצאות הבנק.

רמת סיכון המאקרו כלכלי ממשיכה להיות גבוהה על רקע, רמות האינפלציה והריבית הגבוהות, התמשכות המלחמה המכבידה על פעילות המשק, משפיעה לרעה על מצב הלווים במשק ובאה לידי ביטוי בהגדלת הוצאות הממשלה והעמקת הגרעון הממשלתי.

ההשלכות כאמור, עשויות להשפיע על הפעילות העסקית של הבנק והכנסותיו, להגדיל את היקף החובות הבעייתיים וכתוצאה מכך להשפיע לרעה על הרווחיות, ההון, ועל תוצאות הבנק.

בנוסף, התפתחויות שונות במצב הביטחוני, עלולות להשפיע על השווקים הפיננסיים ועל דירוג אשראי של מדינת ישראל על ידי סוכניות הדירוג הבינלאומיות, כמפורט בפסקת הרקע לעיל.

לפרטים נוספים, ראו פרק התפתחויות כלכליות עיקריות בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2024.

ההתפתחויות שתוארו, משפיעות על סביבת הסיכון ועלולות לגרום לעלייה ברמת הסיכונים השונים, כגון, נזילות, אשראי, שוק, הלבנת הון, סייבר, המשכיות עסקית ועוד. הבנק עוקב באופן הדוק אחר ההתפתחויות, מצב המאקרו וההשפעות על הבנק. בין היתר נבחנים: ההשפעות על לקוחות הבנק בגין המלחמה והשלכותיה, התנודתיות בשווקים וההשפעות על הנוסטרו והנזילות, תחומי סייבר, ציות, הלבנת הון ומימון טרור (להרחבה ראו בפרק סיכון ציות להלן) ועוד. בנוסף, מתקיימים דיונים על השפעות המצב על הבנק ולקוחותיו, לרבות מתן הנחיות שונות לגורמים השונים בבנק וביצוע תרחישים ותרחישי קיצון.

2. סיכון אסטרטגי/מודל עסקי – התכנית האסטרטגית של הבנק, מביאה לידי ביטוי את השינויים בסביבת הפעילות של הבנק וההתגברות המשמעותית בעוצמת התחרות וכן נבחנת מול ההתפתחויות המאקרו-כלכליות והאתגרים בפניהם ניצב הבנק. התכנית האסטרטגית לשנים 2023-2027 אושרה במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2022. אחת לחצי שנה, מתבצע תיקוף, ובמידת הצורך, מתבצע עדכון למהלכים או ליעדים האסטרטגיים. שינויים המשפיעים על הסביבה העסקית ומשנים את עוצמת התחרות:

שינויים בסוג המתחרים - בשנים האחרונות התחרות על השירותים והמוצרים הפיננסיים התרחבה מעבר לתחרות המסורתית בין הבנקים, עם כניסתם והעמקת אחיזתם של שחקנים חדשים וקיימים לתחומים של פעילויות פיננסיות מסורתיות, כגון: בנקים דיגיטליים, מתחרים חוץ-בנקאיים, חברות ביטוח, בתי השקעות, חברות כרטיסי האשראי, חברות קמעונאיות, חברות הזנק ופינטק שמפתחות מוצרים חדשניים בענף וחברות ביג טק עולמיות. שינוי במודל העסקי הבנקאי - ההתפתחויות הרבות שמתרחשות במקביל בזירות התחרות השונות בענף הפיננסיים, הבנקאי והחוץ-בנקאי, בשינויים רגולטוריים, בהתקדמות הטכנולוגיה, ובשינויים בצרכי הלקוחות והעדפותיהם, מביאות לשינוי במודל העסקי הבנקאי.

שינויים טכנולוגיים - המעבר לבנקאות דיגיטלית, כניסת מתחרים טכנולוגיים לפעילות פיננסית וטכנולוגיית הבינה המלאכותית, מייצרים סיכונים ואתגרים טכנולוגיים וסיכונים אבטחת מידע וסייבר חדשים אליהם הבנק נערך. שינויים רגולטוריים - הסביבה הרגולטורית ממשיכה לפעול לקידום הסדרתם של מהלכים להגברת התחרות בתחומים שונים, כגון פרסום קול קורא בנושא מתווה מדורג של רישוי ורגולציה מידתית לגופים חוץ בנקאיים לשם הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית, בנושא צמצום הארביטרז' הרגולטורי במכשירי השקעה וחסכון לטווח קצר ובינוני, ובנושא מודלי תגמול בפעילות הציבור בניירות ערך, תיקון חוק השקעות משותפות בנאמנות במטרה להגביר תחרות בתחום הפיקדונות, ועוד. לפירוט נוסף ראה גם סעיף הבא: "סיכון רגולטורי".

שינויים בצרכי הלקוחות - סיכונים הקשורים לשינויים בטעמי הצרכן, ובכללם מוכנות גוברת לצריכת שירותים פיננסיים מגורמים חוץ-בנקאיים.

התייעלות - בהמשך למהלכי התייעלות בהם נוקט הבנק בשנים האחרונות, הבנק ממשיך להתייעל באמצעות הסטת פעילות לדיגיטל, ייעול תהליכים והתאמת מודל ההפעלה לסביבת הבנקאות המשתנה.

נוכח אי הוודאות המאפיינת את התקופה הנוכחית, הבנק ממשיך לעקוב מקרוב אחר השינויים בשווקים הפיננסיים ובוחן את ההשפעות המאקרו כלכליות והתנהלות הלקוחות על האסטרטגיה ותכנית העבודה של הבנק. במקרים בהם מזהה כי עשויה להיות השפעה מהותית על הפעילות, מבוצעות ההתאמות הנדרשות.

3. סיכון רגולטורי - סיכון רגולטורי הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר משינויים ברגולציה או בחקיקה, שיש בהם כדי להשפיע על פעילות הבנק ועסקיו. מקורו של הסיכון הוא בהתגברות הדרישות הרגולטוריות בארץ ובעולם. השינויים הרגולטוריים ויישום רפורמות רגולטוריות מגבירים את אי הוודאות והתחרותיות במערכת הפיננסית ויוצרים סיכון להכנסות, להוצאות ולהון הבנק, לרבות באמצעות מניעת או הטלת מגבלות על פעילות עסקית. שינויים אלה גם מחייבים את הבנק להיערכות, יישום והטמעה של דרישות רגולטוריות הכרוכים בעלויות והשקעות נכבדות, בעיקר השקעות מיכוניות. הסיכון הרגולטורי מנוהל בבנק באמצעות היעוץ המשפטי, המערך ליעוץ משפטי בחברת האם, מחלקת הציות הקבוצתית ויחידת האסטרטגיה. התכנית האסטרטגית ותכנית העבודה מתייחסות להשפעות אפשריות שצוינו לעיל ולקוחות בחשבון את השינויים האמורים.

נוכח המלחמה והשלכותיה על המצב הכלכלי, בין היתר פורסם ביום 17 במרס 2024 חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד 2024, ולפיו בנקים שאינם בנקים קטנים (הבנקים בקבוצת הבנק הכללים בתחולת החוק) ישלמו תשלום מיוחד בשיעור של 6% מהרווח על הפעילות בישראל בתקופה שהחל מ-1 באפריל 2024 ושנת 2025 (לפרטים נוספים ראו באור 8.ה'). בהתאם להחלטת הממשלה מיום 31 באוקטובר 2024, במסגרת אישור התוכנית הכלכלית לשנת 2025 הוטל על שר האוצר, בשיתוף עם נגיד בנק ישראל, להקים צוות בין משרדי שיבחן הטלת מס מיוחד על פעילות הבנקים בשנת 2026. בהתאם להחלטה, הצוות יגיש את המלצתו עד תום הרבעון השלישי של שנת 2025.

ביום 26 בפברואר 2025, הודיע בנק ישראל על עקרונות למתווה נוסף על המתווה המפורט להלן בפרק "השפעת מלחמת חרבות ברזל", שבראיתו נכון שהמערכת הבנקאית תאמץ, על רקע אי הוודאות הגיאופוליטית הנוכחית ורווחיותם הגבוהה של הבנקים. המתווה המוצע מיועד לחול על השנים 2025 ו-2026, אך תקופתו עשויה להתעדכן במקרה של שינוי משמעותי באי הוודאות הגיאופוליטית, או ברווחיות המערכת הבנקאית. במסגרת המתווה, תקצה המערכת הבנקאית סך כולל של 1.5 מיליארד ש"ח לשנה, למימון הקלות שונות ללקוחות מהמגזר הקמעונאי, מתוכו יממן כל בנק

הקלות ללקוחותיו בהיקף כספי הנגזר מנתח השוק שלו, נכון למועד פרסום המתווה. ההקלות ללקוחות כל בנק תגובשנה על פי סלים שונים, כמפורט להלן, כאשר הסכום שיוקצה לכל סל יהיה נתון לשיקול דעתו של כל בנק - מתן ריבית או הטבות בתחום יתרות הזכות ושיפור ברביות על פקדונות לטווח קצר; הפחתת שיעור ריבית על יתרות חובה; הסטת כספים אוטומטית, מעל ליתרה מינימלית, מהעו"ש למסלולים מניבי תשואה; מתן פטור מעמלות או הנחה משמעותית לקבוצות אוכלוסייה מובחנות. כל בנק יפרסם את היקף ההטבות שניתנו בפועל בדוחות הכספיים שלו. בהתאם להודעה, בראיית בנק ישראל, אימוץ מתווה העונה לעקרונות אלה מיתר את הצורך בתהליכי מיסוי ספציפיים למערכת הבנקאית ותהליכי חקיקה שנועדו להסיט כספים מהעו"ש למסלולים מניבי תשואה, או להגביר את התמסורת מריבית בנק ישראל לפקדונות נושאי ריבית. הבנק צפוי לדון באופן יישומו של המתווה.

עוד טרם לפרוץ המלחמה, ואף בתקופה שחלפה מאז, לצד רפורמות ויזמות רגולטוריות רבות ביחס לתחרותיות בענף הפיננסים בכלל ובענף הבנקאות בפרט, נרשמה מגמה של העלאת יוזמות רגולטוריות וחקיקתיות, אשר נועדו או שעלולות, בין היתר, להשפיע באופן ישיר או עקיף על מחירי השירותים והמוצרים של הבנקים ועל שיעורי ריבית הנהוגים במערכת הבנקאית, ביחס לצד האשראי לציבור, פיקדונות הציבור ושירותים בניירות ערך.

בהקשר זה יש לציין קול קורא לקבלת התייחסויות הציבור למתווה מדורג של רישוי ורגולציה מידתית לגופים חוץ בנקאיים לשם הגברת התחרות במערכת הבנקאית שפורסם בפברואר 2024, אשר בעקבותיו פורסם באוקטובר 2024 דוח הביניים של הצוות לבחינת מתווה למתן רישיון בנק לגופים חוץ בנקאיים, הכולל המלצות במספר מישורים, לרבות קביעת מדיניות פיקוח ואסדרה פרופורציונליים לגודל ולמורכבות של התאגידים הבנקאיים, המלצות למתן הקלות עסקיות לבנק קטן ובנק חדש ולהרחבת העיסוקים המותרים לבנקים (הרחבה מידית לבנקים קטנים ולכלל הבנקים לאחר 5 שנים), וכן המלצות מבניות, לרבות התרת שליטה במקביל של חברות החזקה בגופים מוסדיים ובבנקים, כאשר החזקה כאמור בבנק תותר גם לאחר שיחדל להיות בנק קטן, כל עוד זהו גידול אורגני, ועוד.

כמו כן, בדצמבר 2024 הכריז שר האוצר ונגיד בנק ישראל על הקמת צוות בין משרדי להגברת התחרות במערכת הבנקאות ובאשראי לעסקים הקטנים ולמשקי הבית, שיתמקד בהקלת החסמים לכניסת שחקנים חדשים למערכת הבנקאית או פיצוח של תחומי פעילות חדשים ע"י השחקנים הקיימים. בין היתר, הוטל על הצוות לעצב מתווה רישיונות בנקאיים מדורגים שיאפשרו לגופים חוץ בנקאיים להציע פיקדונות ולתת אשראי. הצוות צפוי להגיש דוח סופי עד אפריל 2025.

בנובמבר 2024 פורסם קול קורא לקבלת התייחסות מהציבור בעניין מודלי תגמול בפעילות הציבור בניירות ערך במטרה לבחון מחדש את מודלי התגמול והעמלות הנוהגים כיום בישראל בשוק ההון ולבחון אפשרויות לשיפורם. בפברואר 2025 פורסם דוח הביניים של הצוות לצמצום הפערים במכשירי השקעה בחיסכון לטווח קצר ובינוני, במסגרתו מוצע, בין היתר, לבטל את הארביטראז' המיסויי בין מכשירי החיסכון לטווח קצר ובינוני ולהחיל עליהם הטבת מס אחידה וכן תקרה להפקדות, ליצור פלטפורמה מרכזת לצפייה וניהול כלל מכשירי החיסכון וההשקעה של החוסכים, שתהווה ממשיך משתמש הן עבור החוסכים והן עבור המתווכים והיועצים הנותנים להם שירות, ליצור מודל תגמול שיוצר זהות אינטרסים בין המתווך לחוסך, ולדרוש מהמתווך להחזיק רישיון ייעוץ המתאים לכלל מכשירי החיסכון וההשקעה המוצגים בפלטפורמה.

עוד יש לציין את מכתב רשות התחרות מיום 26 במרס 2024, המופנה לחמשת הבנקים הגדולים ("הבנקים"), אשר בהתאם לו הממונה על התחרות ("הממונה") שוקלת לקבוע כי הבנקים הם קבוצת ריכוז, וכן לתת הוראות לחברי הקבוצה בנוסח שצורף למכתב ("ההוראות"). במכתב נטען, כי הראיות שבידי הרשות מצביעות על כך שבידיהם של הבנקים יותר ממחצית מכלל אספקת השירותים בענף סל השירותים הבנקאיים ללקוחות קמעונאיים (הכוללים, בהתאם למכתב וההגדרות הכלולות בו, את משקי הבית ומגזר העסקים הקטנים שמחזור הפעילות שלהם קטן מ-50 מיליון ש"ח). כן מצוין, כי בדיקת הממונה מעלה כי מתקיימים התנאים הקבועים בחוק לקיומם של תנאים לתחרות מועטה בין הבנקים בענף סל השירותים ללקוחות קמעונאיים.

בשלב זה, לא ניתן להעריך עד כמה, אם בכלל, ואיזו מהיזמות תתממש ומתי ומה תהיינה ההשפעות של שינויים אלה או חלקם, ככל שיתממשו, על הבנק.

לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה אפשרית על פעילות הבנק, בתקופת הדיווח, ראו מגבלות חקיקה ויוזמות רגולטוריות בפרק ממשי תאגידי.

4. סיכון ציות - סיכון ציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שאין הוא מקיים את הוראות הדין. סיכון הציות כולל את הסיכון לאי קיום הוראות הדין כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקן 308, ובכלל זה הסיכון לאי קיום הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, הסיכון לאי קיום הוראות תכנית האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך ובדיני תחרות כלכלית, הסיכון לאי קיום דיני ההגנה על הפרטיות ואת הסיכונים הנובעים מהפעילות מול תושבי חוץ. סיכון זה כולל גם סיכון התנהגותי (CONDUCT RISK).

התחזקות הרגולציה והאכיפה של רשויות המס במדינות שונות, מתוך כוונה לאתר כספים של תושביו המוחזקים מחוץ למדינת התושבות עלולים להשליך על דפוסי התנהגות של לקוחות ומכאן לחשוף את הבנק לסיכונים ציות, סיכונים מוניטין Crossborder risk-I.

ההשפעה של סיכון ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור משליכה על כל תחומי הפעילות של הבנק, לרבות, האכיפה המנהלית, ורגולציה מקומית ובינלאומית בתחומי מיסוי לרבות ה-FATCA וה-CRS.

המלחמה שפרצה בין רוסיה ואוקראינה בפברואר 2022, הובילה להטלת סנקציות חריפות על רוסיה ובלארוס מצד מדינות שונות בעולם (בדגש על ארה"ב ומדינות באירופה, כולל האיחוד האירופי), בנוסף לסנקציות שהוטלו עוד בשנת 2014 לאחר פלישת רוסיה לחצי האי קרים.

ניסיונות להשתמש בבנקים על מנת לעקוף משטרי סנקציות, על ידי בעלי עניין, חושפים את המערכת הבנקאית, לשורה של סיכונים, סיכון שקורספונדנטים יסרבו לתת שירות לבנק בגלל הפרות משטר הסנקציות ופגיעה בפעילות סחר חוץ ופעילות שוק ההון, סיכונים לקנסות, עיצומים, סיכונים מוניטין ועוד, בהיקף משמעותי מבעבר.

מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 8 ביוני 2022 בנושא סיכונים הכרוכים עם גורמים מוכרזים ברשימות סנקציות בינלאומיות ולאומיות של מדינות זרות, התייחס לסיכונים המשמעותיים להם חשופים התאגידים הבנקאיים בהקשר לעקיפת משטרי סנקציות שהוטלו על ידי מדינות זרות וארגונים בינלאומיים. הבנקים הונחו לקבוע מדיניות ונהלים בנוגע למדיניות זרות, ובנוגע להתקשרות או ביצוע פעולות מול גורמים מוכרזים ברשימות כאמור, בהתבסס על הוראות ניהול בנקאי תקן מס' 310 בנושא "ניהול סיכונים". עוד צוין במכתב, כי סירוב לאשר עסקה, סירוב להתקשר בהסכם או הפסקת התקשרות בשל יישום מדיניות כאמור, ייחשב סירוב סביר למתן שירות לעניין חוק הבנקאות וכי הצעדים שיינקטו מול לקוחות התאגידים הבנקאיים במסגרת יישום האמור, ייעשו בהתאם לחובות התאגידים הבנקאיים כלפי לקוחותיהם ובין היתר בהתחשב בנסיבות ובאופי הפעולה.

מצב החירום עקב המלחמת מעצים את סיכונים הציות ונדרשת ערנות מוגברת מצד הבנק בנושא סיכון ציות, הלבנת הון ומימון טרור, על מנת למנוע ניצול לרעה של המשבר למטרות הלבנת הון ומימון טרור.

מחלקת הציות הקבוצתית בחברת האם, מבצעת בקרות, בדגש על איתור "אורות אדומים" העולים בהקשר לפעילות חשודה בנושאים הקשורים בציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור.

בקבוצת הבנק גובשה במדיניות הציות תפיסת ניהול סיכון הנגזרת ממשטרי הסנקציות השונים. הכללים המנחים שנקבעו נועדו ליצור איזון בין ניהול הסיכון בהתאם למדיניות שנקבעה לבין ההמשכיות הנדרשת לספק שירותים בנקאיים ובינלאומיים ללקוחות הבנק והקבוצה.

לאור הרחבת הסנקציות על ידי ארה"ב בדצמבר 2023, בדגש על חובותיהם של מוסדות פיננסיים מחוץ לארה"ב, ביצע הבנק מספר פעולות בהתאם לדרישות צו ההרחבה, ובין השאר, הגברת הניטור והבקרות על פעילות סחר החוץ בבנק. במהלך שנת 2024 במסגרת הרחבה נוספת של משטר הסנקציות שהטילה ארה"ב ובמסגרת צו נשיאותי (14115) המאפשר להכריז ברשימת הסנקציות (SDN- Specially Designated Nationals and Blocked Persons List) על אנשים וגופים לא אמריקאים, הוטלו סנקציות כנגד אנשים וגופים ישראלים. עם חילופי הממשל בארה"ב, בינואר 2025, נחתם צו נשיאותי חדש שביטל את הצו כאמור, וכן בוטלו ההכרזות מכוחו.

5. **סיכוני סייבר ואבטחת מידע (כחלק מהסיכון התפעולי)** - סיכון סייבר מוגדר כפוטנציאל לנזק הנובע מאירוע סייבר בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו. לסיכוני סייבר, דלף מידע ואבטחת מידע פוטנציאל גבוה לגרימת נזק בהתממש אירוע משמעותי הכרוך בעלויות שיקום גבוהות. החדשנות בבנקאות בתקשורת, שימוש בטכנולוגיות חדשות, מערכות פתוחות ויישומי מחשוב ענן, גוררות סיכונים תפעוליים בדגש על סיכוני סייבר ואבטחת מידע. לצורך ניהול נאות של סיכוני סייבר, הורחבה והותאמה המסגרת הקיימת של ניהול סיכוני טכנולוגיית המידע ואבטחת מידע בבנק בהיבטי תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות. הבנק הגדיר אסטרטגיה, מדיניות, מינוי מנהל הגנת הסייבר ליישום המדיניות ובניית מתודולוגיה לניהול הסיכון. כמו כן, הבנק מנהל את סיכון הסייבר באמצעות נקיטת פעולות מניעה רבות להפחתת הסיכון כולל קידום מודעות בתחום סיכוני הסייבר ואבטחת מידע וביצוע תרגילים. בתקופה האחרונה נמשכות תקיפות סייבר על ארגונים פיננסיים בעולם, על ארגונים בארץ ועל גופי שרשרת האספקה של ארגונים אלו.

המלחמה הובילה לעלייה בניסיונות התקיפה על ארגונים בארץ כולל תקיפות מניעת שירות (DDOS) וכן עלייה בהונאות בשילוב הנדסה חברתית. החשיפה להתממשות אירוע סייבר עולה בין היתר כתוצאה משימוש גובר של לקוחות בערוצים דיגיטליים והמשך עבודה מרחוק של עובדים וספקים. הבנק נוקט באופן שוטף בצעדים למזעור הסיכונים, לרבות פתרונות גישה מרחוק המלווים על ידי מחלקת אבטחת מידע, הגברת ניטור, חיזוק ושיפור מנגנוני הגנה והעלאת מודעות העובדים, בהתאם להתפתחות האיומים.

לבנק קיימות פוליסות ביטוח המקנות כיסוי ביטוחי לקבוצת הבנק בגין אירועי נזק שונים כתוצאה מאירוע כשל מחשובי ו/או אירוע סייבר, בהתאם לתנאי הפוליסה.

6. **סיכון טכנולוגיות המידע (כחלק מהסיכון התפעולי)** - בשנים האחרונות, הסביבה הטכנולוגית מתפתחת, התלות בה הולכת וגוברת, ונוצר הצורך בהגדלת הגמישות העסקית והטכנולוגית והצורך בהגברת השימוש בטכנולוגיות חדשות. קבוצת הבנק מיישמת תכנית לשדרוג תשתיות המחשוב, אשר מקנה מענה טכנולוגי לצורך מימוש האסטרטגיה העסקית של הבנק.

7. **סיכוני סביבה ואקלים** - הסיכונים לחשיפה להפסדים מסיכונים הקשורים להשפעות סביבתיות הן בשל עלויות שמקורן בחשיפה לסיכוני סביבה - (פגיעה סביבתית זיהום קרקע, זיהום אוויר, מחסור במים, רעידות אדמה וכיו"ב) והן בשל עלויות הנובעות מהחשיפה לסיכוני האקלים - (סיכונים פיזיים גלי חום, בצורות, שיטפונות, הצפות ועוד) או סיכוני מעבר הקשורים לשינויי האקלים. לסיכונים אלו השפעה אפשרית במספר היבטים באופן ישיר או עקיף: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי, סיכון ציות וסיכון מוניטין. השפעה ישירה - כתוצאה מעלויות מפגעים סביבתיים שעל הבנק לשאת בהם, בגין נזקים ישירים הקשורים בשינויי אקלים או הפסד כספי העלול להיגרם כתוצאה מאימוץ של הוראות לגבי מדיניות אקלים וסביבה, התפתחות טכנולוגית ושינויים בהעדפות השוק. השפעה עקיפה - כגון על סיכוני האשראי - עלולה לנבוע מהרעה במצבו הפיננסי של לווה בעקבות השפעות סביבתיות ושינויי אקלים, בין היתר בעקבות אי-עמידה בהוראות הדין הסביבתי הרלוונטיות, בשל הוצאות גדולות הנדרשות כדי לעמוד בדרישות רגולציה סביבתית או בשל קנס גבוה שניתן להשית על לווה בשל פגיעה סביבתית, וכן התממשות של סיכונים אחרים הקשורים בסיכונים סביבתיים כגון סיכון משפטי וסיכון מוניטין. הבנק נוקט בפעולות לזיהוי וניהול סיכונים אלו, בדגש על סיכון האשראי, תוך חתירה לצמצום או מניעה של סיכון הנובע מהשפעה סביבתית שיש בה פוטנציאל לפגיעה. הבנק רואה חשיבות במימון פרויקטים/גופים התורמים לפיתוח סביבתי, כגון מימון פרויקטים בתחום האנרגיה המתחדשת.

למידע נוסף ראה פרק סקירת הסיכונים להלן והדוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל"

לאור המלחמה ועל מנת להקל על לקוחות הבנק את ההתמודדות עם קשיי המלחמה והשלכותיה, נקט הבנק בסדרה של הקלות משמעותיות, הן במסגרת הוראת השעה שפורסמה על ידי הפיקוח על הבנקים (כמפורט בהמשך), והן בהקלות נוספות שכללו הרחבת ההטבות לאוכלוסיות שונות, בכללן כוחות הביטחון ואנשי קבע.

על רקע המלחמה, פרסם בנק ישראל את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 251 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל" (הוראת שעה), במסגרתה ניתנו הקלות שונות שגיבש הפיקוח על הבנקים, על מנת לסייע למערכת הבנקאית וללקוחותיה להתמודד עם אתגרי המצב. לפרטים בעניין הוראה זו והוראות רגולטוריות נוספות, ראה חקיקה ויוזמות רגולטוריות, לפרק ממשי תאגיד.

בנוסף, ביום 15 באוקטובר 2023, פרסם הפיקוח על הבנקים מתווה סיוע רוחבי ללקוחות, שגובש בשיתוף המערכת הבנקאית (להלן - "המתווה הבסיסי"), הכולל הקלות בתחומי האשראי והעמלות ללקוחות "המעגל הראשון" (המתגוררים ופועלים בטווח של 30 ק"מ מרצועת עזה, אזרחים שפוננו מביתם על ידי גורם רשמי, מגויסי מילואים בצו 8 ובעלי קרבה ראשונה לחללי המלחמה, לחטופים או לנעדרים). המתווה הבסיסי קבע, כי לקוחות אלה יוכלו לבקשתם לדחות תשלומים בגין משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי עסקי, לשלושה חודשים, ללא חיוב בריבית בגין הדחייה, הכל בסכומים ובתנאים מסוימים. כמו כן, לקוחות "המעגל הראשון" שהם משקי בית, למעט אוכלוסיית משרתי המילואים ומגויסי צו 8, לא יחויבו בריבית על יתרות חובה בעו"ש, עד לסכום של 10,000 ש"ח, במשך שלושה חודשים, בתנאי שערב פרסום המתווה הבסיסי עמד חשבונם ביתרת חובה.

במסגרת המתווה, ניתן ללקוחות "המעגל הראשון", שהם יחיד ועסק קטן, פטור מעמלות מסוימות לתקופה של שלושה חודשים. לשאר הלקוחות, המתווה הבסיסי אפשר לדחות תשלומים בגין משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי עסקי, למשך 3 חודשים, ללא עמלות, בסכומים ובתנאים מסוימים, כאשר עלות הדחייה תחושב בהתאם לשיעור הריבית ההסכמית. המתווה הציג את תנאי המינימום וכל בנק היה רשאי להרחיב את המתווה האמור לטובת לקוחותיו ולבקשתם.

ביום 8 בנובמבר 2023, הודיע בנק ישראל על הרחבת לקוחות "המעגל הראשון" במתווה, על ידי הכללת האוכלוסייה המתגוררת ביישובי צפון הארץ, או בעלי עסק ביישובי הצפון, אשר פוננו על ידי גורם רשמי נכון לתאריך 7 בנובמבר 2023, והמתגוררים באחד מהישובים המופיעים ברשימות המפורסמות באתר בנק ישראל.

ביום 17 בדצמבר 2023, הודיע בנק ישראל על הארכת המתווה הבסיסי בשלושה חודשים נוספים, החל מיום 1 בינואר 2024, בשינויים מסוימים, שעיקרם הרחבת האוכלוסיות הכלולות במתווה.

ביום 4 במרץ 2024, הודיע בנק ישראל על הארכת המתווה בשלושה חודשים נוספים, החל מיום 1 באפריל 2024, בשינויים מסוימים, שעיקרם הרחבת האוכלוסיות הכלולות במתווה והרחבת ההטבות לאוכלוסיית משרתי המילואים.

ביום 23 ביוני 2024 הודיע בנק ישראל על הארכת המתווה בשלושה חודשים נוספים, החל מיום 1 ביולי 2024. התקופה להגשת בקשות לדחיית הלוואות הוארכה לתקופה כאמור, ונקבע כי תקופת הדחייה המצטברת המקסימלית במסגרת המתווה תהיה 9 חודשים (כאשר בקשות לתקופה ארוכה יותר תיבחנה לגופן). כמו כן, הוארך הפטור ללקוחות "המעגל הראשון" ממרבית העמלות המשמשות לניהול השוטף של חשבון העו"ש ומריבית על יתרות חובה בחשבון עו"ש של משקי בית עד לסכום של 10,000 ש"ח, בתנאי שערב פרסום ההודעה על הארכת המתווה עמד חשבונם ביתרת חובה. בנוסף הורחב הפטור מריבית על יתרת חובה בחשבון עו"ש עסקי לבעלי עסקים שהינם לקוחות "המעגל הראשון" ביחס לכל עסק עם מחזור פעילות שנתי של עד 10 מיליון ש"ח, בתנאי שערב פרסום ההודעה על הארכת המתווה עמד החשבון ביתרת חובה. יצוין, כי בהתאם להארכה זו, סיווג חיילי המילואים ייעשה באופן יזום על ידי הבנק, ובמידת הצורך בהתאם לאסמכתא שתומצא על ידי הלקוח.

ביום 22 בספטמבר 2024 הודיע בנק ישראל על הארכת המתווה בשלושה חודשים נוספים, החל מיום 1 באוקטובר 2024. בוצעה התאמה באוכלוסיית "המעגל הראשון" ביחס לתושבי הדרום. ההקלות תינתנה לאוכלוסייה המתגוררת או בעלת עסק בטווח של עד 7 ק"מ מרצועת עזה (במקום עד 30 ק"מ). התקופה להגשת בקשות לדחיית הלוואות הוארכה לתקופה כאמור, אך תקופת הדחייה המצטברת המקסימלית נותרה 9 חודשים לכל הלוואה (כאשר בקשות לתקופה ארוכה יותר תיבחנה לגופן). על אף האמור, תתאפשר דחיית תשלומי הלוואות לתקופה מצטברת של 12 חודשים לאוכלוסייה המתגוררת או בעלת עסק באחד מיישובי הצפון שפוננו על ידי גורם רשמי נכון לתאריך 7 לנובמבר 2023 ואוכלוסייה

שמתגוררת באחד מיישובי הצפון אשר התקבלה החלטת ממשלה לפנותם אך טרם פונו בפועל, בהתאם לרשימה באתר בנק ישראל, ולחיילי מילואים הנמצאים בשירות פעיל בתקופת המתווה המעודכן, קרי בין התאריכים 1 באוקטובר 2024 ל- 31 בדצמבר 2024. כמו כן, הוארך הפטור ללקוחות "המעגל הראשון" ממרבית העמלות המשמשות לניהול השוטף של חשבון העו"ש ומרבית על יתרות חובה בחשבון עו"ש של משקי בית עד לסכום של 10,000 ש"ח, בתנאי שערב פרסום ההודעה על הארכת המתווה עמד חשבונם ביתרת חובה.

ביום 3 בדצמבר 2024, הודיע בנק ישראל על הארכת המתווה בשלושה חודשים נוספים, עד ליום 31 במרס 2025, תוך ביצוע התאמות באוכלוסיית המעגל הראשון. בין היתר, נקבע כי הארכת המתווה לא תכלול את האוכלוסייה המתגוררת או בעלת עסק בטווח של עד 7 ק"מ מרצועת עזה, ומתן הקלות לאוכלוסייה זו יהיה נתון לשיקול דעת הבנק. בנוסף, פורסם מתווה ייעודי לבעלי עסקים הפועלים ביישובים מסויימים באזור הצפון, המאפשר הקלה בדחיית אשראי עסקי לבקשת לקוח, לשלושה חודשים, ללא חיוב בריבית נוספת ובעמלות, בתנאים שנקבעו. הובהר כי בעל עסק שנמצא באוכלוסיית המעגל הראשון ומימש זכאותו לדחיית הלוואה במסגרת מתווה הסיוע הקיים, לא יוכל לממש זכאותו גם במסגרת המתווה הייעודי לתושבי הצפון.

הבנק מיישם את המתווה ואת כל הנחיות בנק ישראל, בעניין ההיערכות למתן שירותים בנקאיים בתקופת המלחמה, תוך שמירה על עיקרון ההוגנות כלפי הלקוחות וממשיך לנטר את מצב הלווים.

סך כל ההטבות שנזקפו לרווח והפסד ברבעון הרביעי של שנת 2023 ובשנת 2024 הינו ב- 7.3 מיליוני ש"ח. למידע נוסף בדבר דחיית תשלומי הלוואות, ראה פרק סקירת הסיכונים, סיכון אשראי, להלן.

להלן פרטים לגבי הטבות במסגרת ההתמודדות עם המלחמה.

א. הטבות שהבנק העניק במסגרת ההתמודדות עם המלחמה

במיליוני ש"ח					
לשנת 2023		לשנת 2024			
סך הכל	סך הכל	אחר	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	אנשים פרטיים-אחר
א.1. הטבות אשר נוצלו במהלך תקופת הדיווח					
0.9	1.9	-	-	0.1	1.8
הטבות באמצעות שינוי בתנאי חובות					
0.2	-	-	-	-	-
הטבות באמצעות מתן הלוואות ללא ריבית או בריבית מופחתת					
0.3	3.4	-	-	0.2	3.2
הטבות באמצעות ויתור על עמלות					
-	0.6	0.6	-	-	-
תמיכה בקהילה					
1.4	5.9	0.6	-	0.3	5.0
סך הכל					
א.2. הטבות עומדות אשר טרם נוצלו ליום הדיווח*					
9.2	1.6	-	-	0.2	1.4

*לא כולל את השפעת הארכת המתווה מיום 3 בדצמבר 2024.

מידע נוסף על פעילויות לטובת לווים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה

לשנת 2023	לשנת 2024				במיליוני ש"ח
	סך הכל	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	אנשים פרטיים- אחר	
סך הכל					
					ב.1.א. סך האשראי שעבר שינוי בתנאים, במהלך תקופת הדיווח⁽¹⁾
0.1	-	-	-	-	שינוי בתנאים ללווים בקשיים פיננסיים (ראה באור 13) ⁽²⁾
30.5	23.0	-	18.8	4.2	שינוי בתנאים ללווים שלא היו בקשיים פיננסיים
30.6	23.0	-	18.8	4.2	סך הכל אשראי

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2024				במיליוני ש"ח
	סך הכל	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	אנשים פרטיים- אחר	
סך הכל					
					ב.1.ב. יתרת האשראי שעבר שינוי בתנאים, ליום הדיווח
1.5	0.3	-	0.2	0.1	שינוי בתנאים ללווים בקשיים פיננסיים (ראה באור 13) ⁽²⁾
					שינוי בתנאים ללווים שלא היו בקשיים פיננסיים:
29.1	16.6	-	16.1	0.5	אשראי עם דחיית תשלומים ו/או הארכת תקופה, שבו תקופת הדחייה טרם הסתיימה ⁽³⁾
1.9	1.5	-	1.4	0.1	סכום התשלומים שנדחו ⁽³⁾
2.9	11.6	-	11.8	4.2	דחיית תשלומים ממוצעת בחודשים ⁽³⁾
30.6	16.9	-	16.3	0.6	סך הכל

					מידע נוסף על שינוי בתנאים ללווים שלא היו בקשיים פיננסיים
29.1	16.6	-	16.1	0.5	יתרת אשראי עם דחיית תשלומים ו/או הארכת תקופה, שבו תקופת הדחייה טרם הסתיימה
-	-	-	-	-	מזה: אשראי בעייתי
-	16.1	-	16.1	-	מזה: אשראי לא בעייתי, בפיגור של 30 ימים או יותר
-	17.8	0.6	4.5	12.7	יתרת אשראי בו דחיית התשלומים הסתיימה
-	0.8	-	-	0.8	מזה: חובות שכשלו לאחר שעברו שינוי בתנאים

במיליוני ש"ח	ליום 31 בדצמבר 2024				ליום 31 בדצמבר 2023
	אנשים פרטיים-אחר	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	סך הכל	סך הכל
ב.2. יתרת הלוואות שניתנו ללא ריבית או בריבית מופחתת, ליום הדיווח					
יתרת אשראי	1.0	-	-	1.0	1.9
שיעור ריבית ממוצע	-	-	-	-	-
שיעור ממוצע של ריבית הפריים בתקופה האמורה ⁽⁴⁾	6.1%	6.1%	6.1%	6.1%	6.1%

- (1) אשראי שעבר שינוי תנאים במהלך תקופת הדיווח כולל גם אשראי שבו ניתנה דחיה חוזרת בתשלומים במהלך תקופת הדיווח.
(2) בשינויים בתנאי חוב שבוצעו עד ליום 31.12.2023 - אשראי שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי.
(3) לרבות דחיית תשלומים ללא ריבית בתקופת הדחייה. במקרה שניתנה לחוב דחיה חוזרת בתשלומים, מוצג משך הדחייה המצטבר.
(4) שיעור ממוצע של ריבית הפריים מתחילת המלחמה ועד למועד הדיווח.

ג. תשלום מיוחד למדינה לאור המלחמה

הנהלת הבנק והדירקטוריון מקיימים מעקב שוטף בכל הנושאים והסיכונים הנובעים מהמלחמה, השלכותיה והשפעותיה הפיננסיות על הבנק ולקוחותיו. לפרטים נוספים ראה פרק סקירת הסיכונים להלן.
בשנת 2024 חל גידול בהוצאות המס עקב חוק "תשלום מיוחד לשם השגת יעדי תקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל)", התשפ"ד-2024. לפירוט ראה באור 8' לדוחות הכספיים.

ד. הסכם מול הסוכנות היהודית

במסגרת הסכם מול הסוכנות היהודית ובשיתוף איגוד הבנקים, הבנק העביר תרומה ייעודית בהיקף של כ-0.6 מיליוני ש"ח לקרן לטובת משרתי המילואים.
לא ניתן להעריך את מלוא השפעות המלחמה על הבנק ולקוחותיו וזאת בשל אי ודאות בקשר עם משך המלחמה, היקפה, התפשטותה לזירות נוספות ככל שתהיה, וכן אי ודאות באשר להשפעות הנגזרות על הפעילות המשקית, מגמות בשוקי ההון וצעדים פיננסיים שונים שיינקטו על ידי הממשלה, בנק ישראל ורגולטורים נוספים.

יעדים ואסטרטגיה

הבנק מתנהל על פי תכניות אסטרטגיה רב-שנתיות והאחרונה גובשה במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2022 לשנים 2023-2027, שעיקרה המשך המיקוד העסקי וההתמחות במגזר עובדי הוראה וחינוך ובני משפחתם, תוך הצפת ערך ייחודי במוצרים ובאיכות השירות. התהליך מבוסס על ניהול סיכונים מושכל הנכלל במסגרת ניהול מדיניות הסיכונים השמרנית והמידתית.

עיקרי התכנית האסטרטגית -

1. הבנק ממקד את עיקר פעילותו באוכלוסיית המורים, עובדי ההוראה ובני משפחותיהם.
2. מיצוב הבנק ככתובת מרכזית למשכנתאות בקרב המורים.
3. מיקוד בהתאמת מוצרים לסביבת ריבית משתנה בעיקר בתחום הפסיבה.
4. מהלך צמיחה במגזר המסחרי והמשך המיקוד בעסקים קטנים ובינוניים.
5. שמירה על סטנדרטים גבוהים של הוגנות עסקית, שקיפות וגילוי נאות בקווי העסקים השונים של הבנק, תוך שמירה על איכות גבוהה ברמת השירות ללקוחות.
6. התייעלות המשאבים הארגוניים, לרבות התאמות במערך הסניפים והרחבת הפעילות בעולם הדיגיטל.

תהליכים אסטרטגיים נוספים שבוצעו בשנים האחרונות בקבוצת הבינלאומי בשנים האחרונות, כוללים את אסטרטגיית תשתיות המחשוב, אסטרטגיית דאטה, הממנפת את המידע הרב בארגון ליצירת ערך עסקי משמעותי לבנק וללקוחותיו ואסטרטגיה לתחום הסינוף, אשר מטרתה להתאים את מערך הסינוף לעולם הבנקאות המשתנה.

היבטי סביבה, חברה וממשל עיקריים (ESG)

קבוצת הבינלאומי רואה חשיבות מרובה בקידום היבטי סביבה, חברה וממשל תאגידי (ESG) בפעילותה העסקית ומשקיעה בכך משאבים רלוונטיים, בהתאם לאסטרטגיה העסקית שלה.

בכלל זה, קבוצת הבינלאומי נותנת חשיבות להתמודדות מול משבר האקלים והסיכונים הפיננסיים הנגזרים ממנו והיא פועלת לניטור הסיכונים וניהולם תוך בחינה של ההשפעה על פעילותה העסקית השוטפת וזאת לצד בחינת פעילות הקבוצה, באופן שוטף, ביחס להיבטים סביבתיים, חברתיים ואחרים הנוגעים לממשל תאגידי.

הקבוצה פועלת לפי אסטרטגיית ESG ארגונית כוללת, במסגרתה נקבעו מדיניות ויעדים רב שנתיים, תוך התמקדות במספר תחומים מרכזיים כמפורט להלן.

- שילוב היבטי ESG בתחום שוק ההון - הבנק משלב שיקולי ESG בייעוץ ההשקעות ומנגיש מידע בנושא ללקוחותיו, באמצעות יועצי ההשקעות הבנקאיים ומערכות המסחר. במסגרת זו, הבנק מנגיש מידע בנושא ESG של ניירות ערך שונים באמצעות מערכות המסחר והאפליקציה ומשלב דירוגי ESG במתודולוגיות האנליזה של הבנק לניירות ערך. במקביל הבנק השלים מערך הדרכות בנושא, ליועצי ההשקעות הבנקאיים, במטרה לסייע להם לשלב את תחום ה-ESG בתהליכי הייעוץ, בהתאם לצרכי הלקוחות והנחיותיהם.

- ניהול סיכוני סביבה ואקלים באשראי העסקי - קבוצת הבנק בוחנת באופן קבוע את תהליכי ניהול סיכוני סביבה ואקלים בעסקאות אשראי מהותיות ומקפידה בעת קבלת החלטות מתן אשראי, להתחשב בהיבטי סיכוני סביבה ואקלים, ככל שהנושא רלוונטי לעסקה. על רקע ההתפתחויות המשמעותיות של השנים האחרונות בפרקטיקות לניהול סיכוני סביבה ואקלים, לרבות הוראות הפיקוח על הבנקים, בעניין עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים, הבנק מבצע בחינה של תהליכי הערכה וניהול סיכוני סביבה ואקלים, תוך התאמתם, ככל שניתן, לפרקטיקות המקובלות בעולם. במסגרת זו, הבנק ממפה את החשיפות הקיימות בתחום זה, בוחן את השפעותיהן על פעילותו, פועל להתאים את תיאבון הסיכון שלו וקובע יעדים ומגבלות.

- קידום הבנה פיננסית בקרב לקוחות הבנק, בדגש על שוק ההון - הבנק שוקד על קידום ההבנה הפיננסית של לקוחותיו השונים, במטרה להעצים את הידע הפיננסי של הלקוחות ולסייע להם לקבל החלטות פיננסיות מושכלות יותר. מעבר לערך החברתי הרב במהלך זה, הבנק מכיר בחשיבות של הידע הפיננסי של לקוחותיו, גם כחלק מכלי ניהול הסיכונים שלו.

- קידום גיוון בתעסוקה - כארגון, אשר אחד האלמנטים העסקיים המרכזיים שלו הוא פנייה למגוון רחב של מגזרים ואוכלוסיות בחברה הישראלית, הבנק מאמין בחשיבותו של גיוון רחב בתמהיל עובדי הבנק ובהתאם פועל לגיוס עובדים מקבוצות מגוונות בחברה הישראלית.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות כלכליות עיקריות

המתיחות הביטחונית והגיאופוליטית

לקראת תחילתה של שנת 2025, פרסמו מספר גופים כלכליים את תחזיתם לכלכלת ישראל לשנה הקרובה, ביניהם גם חטיבת המחקר של בנק ישראל, אשר צופה השפעה ישירה, אך מתונה של הלחימה ברבעון הראשון של שנת 2025. הנחת הבסיס היא כי רמת הסיכון נמצאת במגמת ירידה, עקב הירידה בסיכונים הביטחוניים והגיאופוליטיים שליוו את השנה האחרונה. אולם, עדיין מדובר בתקופה של חוסר וודאות, הן ברמה המקומית והן ברמה הגלובלית, אשר עשויה להיות לכך השפעה במהלך השנה הקרובה, על שינוי בתחזיות של נתוני המאקרו.

צמיחה

חטיבת המחקר של בנק ישראל צופה כי קצב צמיחת התוצר בשנת 2025 יעלה בחדות ויעמוד על-4.0%, זאת לאחר שקצב הצמיחה עמד בשנת 2024 על 1.1%. בנוסף, בנק ישראל פרסם לראשונה את תחזיתו לצמיחה בשנת 2026, אשר צפויה להגיע לרמה של 4.5%. בפרסום הקודם, מחודש אוקטובר, עמדה תחזית הצמיחה עבור שנת 2025 על 3.8%. עדכון תחזית הצמיחה כלפי מעלה והצפייה לעלייה חדה בתוצר בשנתיים הקרובות, משקפת את הערכת בנק ישראל שהירידה במתחים הביטחוניים תביא להתאוששות המשק מהשפעות המלחמה.

להערכת בנק ישראל, תופעת המחסור בעובדים בענף הבינוי תפחת בהדרגה בשנים הקרובות ובהתאם לזאת, צפויה האצה בענף. מעבר לכך, בנק ישראל הצביע על שני קווי מגמה שישיפיעו על קצב הצמיחה הכללי. מצד אחד, צופה בנק ישראל, שקצב הצריכה הפרטי ייתמתן, מנגד קצב הצריכה הציבורית צפוי לעלות. במהלך השנה האחרונה, הזרימה הממשלה כספים רבים לתמיכה במשק, במיוחד לאזורים צמודי גבול בצפון ובדרום. כעת, אם פני האזור לקראת הסדרה קבועה, צפויה הזרמת התמיכה הממשלתית להיפסק, או לכל הפחות לקטון משמעותית. תקופה זו תהווה אתגר משמעותי למשק ולעמידותו באופן עצמאי.

בצד ההיצע, הירידה במספר משרתי המילואים בשנת 2025 תשפיע לטובה על ההיצע בשוק העבודה ותתמוך בנתוני התעסוקה. באזורים שהיו סמוכים ללחימה ובאזורים מאוימים, כושר הייצור צפוי לחזור לפעילות סדירה וביכולת לעבוד. בצד הביקוש, ענף התיירות הנכנסת נפגע באופן משמעותי וההתאוששות בו צפויה לארוך פרק זמן רב. לעומת זאת, בנק ישראל מעריך שענף הבינוי יראה ביקושים גוברים. זאת, בשל הצורך בשיקום תשתיות ומבנים שנפגעו במלחמה. בחודשים האחרונים, פרסמו מספר סוכנויות דירוג בינלאומיות עדכון תחזית לכלכלה הישראלית. בחודש נובמבר, פרסמה S&P את התחזית החצי שנתית, על פיה הצמיחה בישראל תעמוד על 0% בשנת 2024 ועל 2.2% בשנת 2025. במהלך ינואר 2025, פרסמה גם Moody's עדכון על כלכלת ישראל, שהגיע לאחר שהחל יישום הפעימה הראשונה של הפסקת האש בין ישראל לחמאס ברצועת עזה, ושימור הפסקת האש עם לבנון. להערכתה, הפחתת המתיחות תצמצם את הסיכון להיחלשות נוספת של המדדים הפיסקליים והכלכליים של ישראל. יחד עם זאת, הסוכנות הדגישה שאנו נמצאים עדיין בתקופה של חוסר וודאות והמגמה החיובית עלולה להיעצר.

סיכויי אשראי של המשק

במהלך שנת 2024, הורידו סוכנויות הדירוג הבינלאומיות S&P, Moody's ו-Fitch את דירוג האשראי של מדינת ישראל. בחודש אוגוסט 2024, הודיעה Fitch על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל מרמה של A+ לרמה של A עם תחזית דירוג שלילית. לטענת Fitch, דירוג האשראי הופחת אז בשל התמשכות והתרחבות המלחמה, שהביאה עמה עלייה בסיכונים הגיאופוליטיים ואי יציבות באזור. בסוכנות ציינו שלהערכתם המלחמה תימשך עד סוף שנת 2024 עם סיכון למעבר מכך. בשל כך, צפתה הסוכנות, שכלכלת ישראל תעמוד מול המשך הוצאות גבוהות עבור צרכים צבאיים מיידיים ופגיעה בכל המשק ובמיוחד באזורי הלחימה.

בסוף חודש ספטמבר 2024, הודיעה Moody's על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל בשתי דרגות, מרמה של A2 לרמה של Baa1. כמו כן, הסוכנות השאירה את הדירוג באופק שלילי. הורדת דירוג זו הינה הפעם השנייה שבה Moody's הורידה את הדירוג של ישראל בשנת 2024. הפעם הראשונה היתה בחודש פברואר 2024, אז החליטה Moody's להוריד את דירוגה של ישראל בדרגה אחת, מרמה של A1 לרמה של A2. על פי Moody's, ההורדה האחרונה בשתי דרגות שיקפה את הסיכון הגיאופוליטי שהתגבר באופן משמעותי. להערכת Moody's באותה עת, משך זמן המלחמה צפוי להימשך פרק זמן ארוך משמעותית מפרק הזמן אותו העריכה הסוכנות בתחילת שנת 2024. בספטמבר 2024, הסוכנות הדגישה שהיא כבר לא צופה התאוששות כלכלית מהירה וחזקה, כפי שנצפתה בעימותים קודמים אותם עברה מדינת ישראל בשנים האחרונות. למרות הערכה זו, בתחילת שנת 2025 Moody's פרסמה כאמור עדכון אופטימי יותר, שבו מעריכה כי הסכם הפסקת האש בעזה עשוי לצמצם פגיעה נוספת בדירוג האשראי של מדינת ישראל.

בתחילת חודש אוקטובר 2024, הורידה S&P את דירוג האשראי של מדינת ישראל מרמה של A+ לרמה של A ותחזית הדירוג נותרה שלילית. גם בדירוג של S&P מדובר בהורדה שנייה מתחילת שנת 2024. ההורדה הראשונה בוצעה בחודש אפריל 2024, אז הורידה את הדירוג מרמה של AA- לרמה של A+. ההורדה השנייה בחודש אוקטובר, בוצעה מאחר שב-S&P הביעו חשש מהידרדרות המצב הפיסקלי של ישראל. כאמור, בתחזית החצי שנתית שפרסמה בנובמבר, צפתה הסוכנות צמיחה אפסית בישראל בשנת 2024, בניגוד למשרד האוצר שעדיין חזה צמיחה של 1.1%. מעבר לכך, בסוכנות חזו צמיחה של 2.2% בלבד בשנת 2025, המהווה ירידה חדה של התחזית לעומת הצפי הקודם שעמד על 5%. כמו כן, הסוכנות העריכה שהגירעון בשנת 2024 יעמוד על שיעור של 9% מהתוצר וירד לשיעור של 6%-5% מהתוצר עד שנת 2027. חוזה ה-CDS לחמש שנים על ישראל, המספקים ביטוח כנגד חדלות פירעון של מדינה, נסחרים כעת ברמות של כ-85 נקודות בסיס. רמות אלו, מהוות ירידה משמעותית והתייצבות מול רמות השיא, שנצפו בתחילת חודש אוקטובר, אז נסחרו ברמה של מעל 165 נקודות בסיס. אומנם הירידה מציגה הערכה אופטימית יותר מצד משקיעים, אך עדיין מדובר ברמות הגבוהות משמעותית מהממוצע הרב שנתי ההיסטורי של ישראל, של כ-60 עד 70 נקודות בסיס.

תקציב המדינה

תחזית בנק ישראל לשנת 2024, צופה שהגירעון בתקציב הממשלה בשנים 2025 ו-2006 צפוי להסתכם ב-4.7% וב-3.2% תוצר, בהתאמה. על פי התחזית, יחס החוב תוצר יעלה לרמה של 67% בשנת 2024 ול-69% בשנת 2025. בהשוואה לתחזית הקודמת מחודש אוקטובר, התחזית הנוכחית מגלמת תיקון כלפי מטה בגירעון, בשל הכנסות ממסים שלא היו צפויות ברבעונים הקודמים של השנה. בנוסף, בנק ישראל פרסם כאמור, תחזית ראשונית לשנת 2026 בה מעריך כי הגירעון צפוי לעמוד על 3.2% ויחס חוב תוצר צפוי לרדת לרמה של 67%. ירידת הגירעון שמתארת תחזית בנק ישראל, משקפת ירידה בנטל ההוצאה הביטחונית עם הירידה בהוצאות המלחמה שנדרשות בשנת 2025, על מנת לשקם מלאים ולהחזיר את הצבא לכשירות, זאת לצד גידול בבסיס תקציב הביטחון המקורי.

אינפלציה

המגמה בחודשים האחרונים של שנת 2024 הצביעה על ירידה בלחצים האינפלציוניים ומדד דצמבר 2024 שיקף מגמה זו ועמד על 0.3%- (לאחר צפי של 0.1%-). הירידה במדדים האחרונים הביאה את האינפלציה לרמה של 3.2% בשנת 2024, מעט נמוך מהערכת בנק ישראל שעמדה על 3.4%. בנק ישראל צופה ששיעור האינפלציה במהלך שנת 2025 צפוי לרדת ולעמוד על 2.6%, לעומת צפי של 2.8% בעדכון הקודם מחודש אוקטובר. על אף האמור, שנת 2025 החלה עם עלייה של המדד מעל לצפיות, כאשר מדד חודש ינואר הציג עלייה של 0.6%. במהלך שנת 2026, האינפלציה צפויה להמשיך ולהתמתן לרמה של 2.3% בסוף השנה. בנק ישראל צופה כי בשנתיים הקרובות, נראה הקלה במגבלות בצד ההיצע, דבר שעשוי להפחית את הלחצים האינפלציוניים, אך במקביל, צפויה גם התאוששות מהירה יותר בצד הביקושים. למרות שעלייה בביקושים עשויה להביא לעליית מחירים, הבנק המרכזי עדכן את תחזית האינפלציה לשנת 2025 כלפי מטה, בעיקר עקב מגמת הייסוף בשקל שצפויה למתן את עליית המחירים בשנה הקרובה.

שוק הדיור

על פי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מחירי הדירות בישראל עלו במהלך שנת 2024 בכ-8%. בין הגורמים העיקריים לעלייה זו, היה המחסור של פועלים בענף הבינוי, אשר השפיע על משך זמן הבנייה ומספר סיומי הבנייה. המחסור בכח אדם, יחד עם עליית מחירי תשומות הבנייה, צפויים להמשיך לתמוך בעליית מחירי הדיור. יחד עם זאת, יש לקחת בחשבון שענף זה עבר בשנה האחרונה תהליך התייעלות שיכול למתן במעט את מגמת עליית המחירים.

שוק העבודה

במהלך הרבעון האחרון של שנת 2024, נראה כי יותר אנשים מצטרפים לכח העבודה ומגמה זו צפויה להימשך עם צמצום התמיכה הפיסקלית עבור המפונים מהצפון. בנק ישראל מעריך כי צמצום מספר המשרתים במילואים בשנת 2025, יקל את מגבלות ההיצע בשוק העבודה ויתמוך בהתאוששות היקף התעסוקה. שיעור האבטלה בתקופת התחזית צפוי להישאר נמוך ולעמוד על 3.1% בשנים 2025 ו-2026 בממוצע.

ריבית בנק ישראל

בתחילת שנת 2024, בנק ישראל הוריד את הריבית ב-0.25%, לרמה של 4.5% ומאז, הריבית נשארה ללא שינוי. עד ירידת המתחים הביטחוניים במהלך הרבעון האחרון של שנת 2024, בחרה הוועדה המוניתרית בעמדה מוניתרית שמרנית, כאשר המסר היה של יציבות ממושכת בגובה הריבית בתרחיש הבסיסי ופוטנציאל להעלאת הריבית, בתרחיש שבו תימשך העלייה בסביבת האינפלציה. עם ירידת המתחים הביטחוניים, נראה כי הבנק המרכזי יעקוב ביתר שאת אחר כיוונו של הלחצים האינפלציוניים. מחלקת המחקר של בנק ישראל מעריכה כי לאור סביבת אינפלציה נמוכה יותר הצפויה במהלך שנת 2025, הריבית במשך צפויה לרדת בין 0.25%-0.50% בממוצע, במהלך הרבעון האחרון של שנת 2025.

שער החליפין

האירועים הביטחוניים והגיאופוליטיים שפחתו בתקופה האחרונה, צפויים לתמוך בהתחזקות שער החליפין של השקל מול הדולר ומול יתר המטבעות.

הסביבה הגלובלית

בהתאם להערכותיהם של מספר מוסדות בין-לאומיים ובתי השקעות זרים, מחלקת המחקר של בנק ישראל ביצעה שינויים קלים בהערכותיה לגבי הכלכלה העולמית. על פי ההערכה, התוצר במשקים המפותחים יצמח בשיעורים של 1.5%-1.6% בשנים 2025 ו-2026, בהתאמה (עלייה של 0.1% בצמיחה בשנת 2025 לעומת התחזית האחרונה שפורסמה באוקטובר). הצמיחה הגלובלית החיובית נמשכת והיא נשענת על שוקי עבודה חזקים, התרחבות בענפי השירותים, לעומת התמתנות מסוימת בענפי התעשייה. בהתייחסות לסחר העולמי, מחלקת המחקר מעריכה כי הסחר צפוי לצמוח ב-2.4%-2.6% בשנים 2025 ו-2026, בהתאמה. תחזיות בתי ההשקעות לאינפלציה במשקים המפותחים עודכנו מעט כלפי מעלה, ל-2.3% (לעומת 2.1% בתחזית אוקטובר) עבור שנת 2025 ו-2.2% עבור שנת 2026. התחזית של בתי ההשקעות לריבית הממוצעת במדינות המפותחות נותרה דומה, והיא עומדת על 2.9% בסוף שנת 2025 ועל 2.8% בסוף שנת 2026.

לאחר שלוש הורדות ריבית של 0.25% כל אחת, במהלך שנת 2024, הריבית בארה"ב עומדת על 4.5%. הבנק המרכזי בארה"ב עוקב אחר התפתחות האינפלציה בחודשים הקרובים ואחר ניהול מדיניותו הפיסקאלית של ממשל טראמפ. בהודעה האחרונה מחודש דצמבר 2024, ציין הפד את החששות מכך שהאינפלציה גבוהה מהערכה קודמת בשנת 2024 ושיתכן שהיקף הורדות הריבית בשנת 2025 יהיו פחותות יותר מהערכות קודמות. החוזים העתידיים בשווקים מגלמים 1-2 הורדות ריבית של 0.25% במהלך שנת 2025. מול מדיניות שמרנית זו של הפד, יש ממשל חדש המעוניין לראות את הכלכלה האמריקאית צומחת בקצב מהיר. לאופן יישום מדיניות המכסים של הממשל החדש ברמה הגלובלית, עשויות להיות השפעות משמעותיות על הכלכלה העולמית ועל הסנטימנט בשווקי המניות.

במהלך שנת 2024, מדד S&P 500 בארה"ב עלה בכ-23% ומדד הנאסד"ק 100 עלה בכ-25%. באירופה, מדד יורוסטוקס 600 עלה בכ-6% ובין, מדד הניקיי הציג עלייה של כ-19%. מתחילת שנת 2025, הציגו המדדים העיקריים בארה"ב עליות שנעו בין 4.5%-3.5%. באירופה, מדד היורוסטוקס 600 עלה במעל 4% ובין, מדד הניקיי הציג עלייה זניחה של 0.1%.

בכלכלה הישראלית, שנת 2024 הייתה שנה חיובית בה המדדים המקומיים זינקו וצמצמו פערי ביצוע מול מדדי חו"ל, לאחר שבשנת 2023 הציגו נחיתות בביצועים, וזאת על אף המלחמה שהמשיכה להתנהל באזור ועל רקע הריבית הגבוהה. במהלך שנת 2024, מדד ת"א 35 ומדד ת"א 125 עלו בכ-28% ובכ-29%, בהתאמה. במדדים הענפיים, בלטו לחיוב מדד ת"א בנייה, שזינק במעל ל-43% בשנת 2024 ומדד ת"א בנקים, שעלה בכ-41% בתקופה זו. לעומתם, מדד ת"א טק עילית הציג עליה של כ-9% בלבד. מתחילת שנת 2025, המדדים המקומיים הציגו תשואות נאות, הנעות בין 6%-3%.

באפיק האג"ח המקומי, נרשמו עליות מתונות יותר בחוב הממשלתי במהלך שנת 2024, עם עליות שנעו בטווח של 3.5%-1.6%. באפיק הקונצרני, השווקים הציגו עליות שנעו בין 8.5%-5.0% בשנת 2024.

השפעות השינויים בריבית ובמדד המחירים לצרכן על פעילות הבנק ולקוחותיו

בשנת 2024, עלה מדד המחירים לצרכן ("ידוע") בשיעור של כ-3.4%. ריבית בנק ישראל הממוצעת עמדה בשנת 2024 על כ-4.5%, בדומה לשנת 2023.

כמפורט בפרק "סקירת הסיכונים, סיכוני שוק" להלן, הבנק חשוף לסיכון שוק, לרבות לסיכון ריבית. לסביבת הריבית הגבוהה היתה השפעה חיובית על הכנסות הבנק, אשר קוזה בחלקה בהשפעת שינויי תמהיל פקדונות הציבור, עקב מעבר מפקדונות עו"ש שאינם נושאים ריבית, לאפיקים אחרים הנושאים ריבית.

הבנק נוקט במגוון פעולות על מנת להתמודד עם השפעות השינויים בריבית ובאינפלציה על לקוחותיו, ובכללן ביצוע מבחני רגישות ובדיקות שוטפות הבוחנות את כושר ההחזר של הלקוחות, לפי מגזרי הפעילות השונים, תוך טיפול פרטני בהתאם לממצאים, ועדכוני הנחות למודלים שונים, בתחומי סיכון האשראי וסיכון השוק.

הבנק נקט שורה של צעדים, שמטרתם לסייע ללקוחות, נוכח עליית הריבית. הבנק ממשיך במעקב ובניטור אחר הסיכונים ובכללם אלו שההסתברות להתממשותם גדלה, בעקבות השינויים והאירועים כאמור, השלכותיהם והשפעותיהם על הבנק.

להלן התפתחות ההכנסות מריבית, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2024				
מרווח מפעילות מתן אשראי(1)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות(1)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות(2)	סך הכל	מרווח מפעילות מתן אשראי(1)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות(1)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות(2)	סך הכל	
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
171.9	210.8	-	382.7	176.1	200.8	-	376.9	משקי בית
-	4.6	-	4.6	-	4.3	-	4.3	בנקאות פרטית
15.2	18.7	-	33.9	17.2	20.0	-	37.2	עסקים קטנים וזעירים
9.3	8.1	-	17.4	9.7	5.5	-	15.2	עסקים בינוניים
3.8	7.4	-	11.2	3.5	9.9	-	13.4	עסקים גדולים
-	0.1	-	0.1	-	0.1	-	0.1	גופים מוסדיים
-	-	21.6	21.6	-	-	(7.7)	(7.7)	ניהול פיננסי
200.2	249.7	21.6	471.5	206.5	240.6	(7.7)	439.4	סך כל הכנסות הריבית, נטו
3.6%	2.5%			3.7%	2.6%			מרווח מפעילות (באחוזים)
			4.50%				4.51%	ריבית בנק ישראל (ממוצעת)

(1) המרווח הפיננסי מחושב כפער בין הריבית המתקבלת או המשולמת לבין ממוצע מחיר הכסף של הבנק, הנגזר ממשיך החיים התואם את תנאי האשראי או הפקדון במגזרי ההצמדה הרלוונטיים ומחושב על פי מודל פנימי. על כן, יש להתחשב בכך בעריכת ההשוואה בין מרווחי הבנק לבין מרווחים של תאגידים בנקאיים אחרים.

(2) כולל פעילות ניהול נכסים והתחייבויות.

בהתייחס לעלייה באינפלציה, לבנק חשיפה למדד המחירים לצרכן באופן שבו קיימים עודף נכסים על התחייבויות צמודי מדד, בסכום של כ-809.7 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2024, בהשוואה ל-502.3 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2023. עליית המדד תרמה כ-22.0 מיליוני ש"ח להכנסות הבנק בשנת 2024, בהשוואה ל-13.1 מיליוני ש"ח בשנת 2023.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי של הבנק הסתכם בשנת 2024 ב- 215.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 184.0 מיליוני ש"ח בשנת 2023, גידול בשיעור של 17.3%.

תשואת הרווח הנקי להון בשנת 2024 עמדה על ב- 17.3%, בהשוואה ל- 17.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

תמצית דוח רווח והפסד

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
שינוי	2023	2024	
ב-%	מיליוני ש"ח		
12.0	421.0	471.6	רווח מימוני נטו (1)
(66.1)	18.6	6.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
15.6	402.4	465.3	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
4.2	93.4	97.3	עמלות והכנסות אחרות
0.4	213.3	214.1	הוצאות תפעוליות ואחרות
23.4	282.5	348.5	רווח לפני מסים
34.6	98.5	132.6	הפרשה למסים על הרווח
17.3	184.0	215.9	רווח נקי
	17.0%	17.3%	תשואת הרווח הנקי

(1) סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות שאינן מריבית לרווח המימוני נטו.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח המימוני נטו

בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי מניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות ממכשירים נגזרים כוללות, בין היתר, את השפעות ערך הזמן על השווי ההוגן של נגזרים, המהווים חלק בלתי נפרד מניהול סיכוני הריבית בבנק ואת השפעת שיעור עליית המדד הידוע על נגזרים, המהווה חלק בלתי נפרד מניהול החשיפה למדד המחירים לצרכן.

הלן הרכב הרווח המימוני, נטו:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2023	2024	
מיליוני ש"ח		
605.4	671.4	הכנסות ריבית
166.0	199.9	הוצאות ריבית
439.4	471.5	הכנסות ריבית, נטו
(18.4)	0.1	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
421.0	471.6	סך הרווח המימוני, נטו
		בניטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:
(18.4)	-	הפסדים מממוש והתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב זמינות למכירה
439.4	471.6	רווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽¹⁾

(1) מזה בגין השפעות השינויים במדד הכנסה של כ- 22.0 מיליוני ש"ח בשנת 2024, בהשוואה ל- 13.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח המימוני מפעילות שוטפת בשנת 2024 הסתכם ב- 471.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 439.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.3%. הגידול מוסבר בעיקר מעליה בהכנסות מריבית מהשקעה באגרות חוב ופקדונות בבנקים ומעליה בהיקפי הפעילות העיסוקית.

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית:

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר		
2023	2024	
באחוזים		
5.83	5.99	שיעור ההכנסה על נכסים נושאי ריבית
2.94	3.15	שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות ריבית
2.89	2.84	פער הריבית הכולל
4.23	4.21	יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית

לפירוט דוח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית, ראה נספח 1 לפרק מממשל תאגידי.

הוצאות בגין הפסדי אשראי בשנת 2024 הסתכמו ב- 6.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 18.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בהפרשה הפרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי, הייתה הכנסה שהסתכמה בשנת 2024 ב- 1.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך 4.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה השנה נובעת, בין היתר, מגביית חובות שנמחקו חשבונאית. ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי הסתכמה בשנת 2024 ב- 7.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה להוצאה בסך 22.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאה השנה נובעת בעיקר מעליה בהפרשה בגין אשראי פרטי. בתקופה המקבילה אשתקד בוצעה הגדלת הפרשה קבוצתית על מנת לשקף את החשש מהשפעות מאקרו כלכליות חזויות לנוכח אי הוודאות בתנאים הכלכליים ששררו באותה תקופה.

להלן פרטים לגבי ההוצאות (ההכנסות) בגין הפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים:

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר		
2023	2024	
מיליוני ש"ח		
0.5	0.5	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(4.7)	(1.6)	קיטון בהפרשה הפרטנית וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(4.2)	(1.1)	הכנסה פרטנית, נטו בגין הפסדי אשראי
22.8	7.4	הוצאה קבוצתית בגין הפסדי אשראי
18.6	6.3	סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי
		מזה:
2.8	(3.4)	הוצאות (הכנסות) בגין אשראי מסחרי/עסקי
15.8	9.7	הוצאות בגין אשראי פרטי
18.6	6.3	סך הכל
		שיעור ההוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור מאזני:
0.25%	(0.30%)	מסחרי/עסקי
0.31%	0.18%	אנשים פרטיים
		שיעור ההכנסה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה
(0.07%)	(0.02%)	הממוצעת של האשראי לציבור
		שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה
0.39%	0.12%	הממוצעת של האשראי לציבור
		שיעור סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה
0.31%	0.11%	הממוצעת של האשראי לציבור

למידע נוסף בדבר ההוצאות בגין הפסדי אשראי ראה פרק סקירת הסיכונים להלן.

הכנסות מעמלות הסתכמו בשנת 2024 ב- 97.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 92.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקר מגידול בעמלות מפעילות בשוק ההון ומעמלות מטיפול באשראי. הגידול קוזז על ידי קיטון בעמלות מניהול חשבון הנובע מוויתור על עמלות במסגרת הטבות שהבנק העניק ללקוחותיו להתמודדות עם השפעות המלחמה. לפרטים ראה פרק "השפעת חרבות ברזל".

להלן התפלגות ההכנסות מעמלות:

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר		
2023	2024	
במיליוני ש"ח		
21.7	20.4	ניהול חשבון
15.1	14.6	כרטיסי אשראי
26.1	30.5	פעילות בשוק ההון
13.8	15.1	טיפול באשראי
5.6	5.5	הפרשי המרה
2.6	2.2	עמלות מעסקי מימון
8.0	8.9	עמלות אחרות
92.9	97.2	סך כל העמלות

הוצאות תפעוליות ואחרות בשנת 2024 הסתכמו ב- 214.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-213.3 מיליוני ש"ח בשנת 2023. להלן פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות:

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר		
2023	2024	
במיליוני ש"ח		
107.8	103.6	משכורות והוצאות נלוות
24.2	25.1	אחזקה ופחת בניינים וציוד
81.3	85.4	הוצאות אחרות
213.3	214.1	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

משכורות והוצאות נלוות הסתכמו בשנת 2024 ב- 103.6 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 107.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-3.9%. הקיטון נובע בעיקרו עקב הוצאות שנבעו מהפרשות שכר לתשלומי מענקים במסגרת הסכם שכר בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשנת 2024 ב-85.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 81.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.0%. הגידול נובע בעיקר מגידול בהוצאות המחשב בסך 2.9 מיליוני ש"ח, וכן עקב תרומה שביצע הבנק לקרן לטובת משרתי מילואים של הסוכנות היהודית בסך 0.6 מיליוני ש"ח.

ההפרשה למיסים על הרווח בשנת 2024 הסתכמה ב-132.6 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 98.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי הגיע ל- 38.0% לעומת 34.8% בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי הושפע בעיקר מעדכון שיעור המס הסטטוטורי כמפורט להלן.

בחודש מרס 2024, פורסם חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל), תשפ"ד-2024, לפיו בנק שאינו בעל היקף פעילות קטן (קרי, בנק ששווי נכסיו שווה ל-5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל או נמוך מכך) ישלם לאוצר המדינה בהתייחס לתקופה שמיום 1 באפריל 2024 ועד ליום 31 בדצמבר 2025 תשלום שנתי בסכום השווה ל-6% מהרווח שהפיק על פעילותו בישראל. במידה שסך התשלומים שיתקבלו מהבנקים במסגרת החוק הזה יהיה גבוה מתקרה אשר נקבעה בחוק, כל בנק יקבל החזר לפי חלקו היחסי באותו התשלום השנתי. בנסיבות מסוימות רשאי שר האוצר, באישור ועדת הכספים, לקצר את תקופת התשלום עד ליום 31 בדצמבר 2024. הבנק ביצע הפרשה לתשלום המיוחד על בסיס אומדן חלקו בתקרת התשלום המצרפי של כלל הבנקים לשנת המס 2024. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדן זה.

כמו כן, ביום 14 באפריל 2024, פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון, התשפ"ד-2024) הקובע את העלאת המע"מ מ-17% ל-18% החל מיום 1 בינואר 2025. אולם, בנק אשר יהיה כפוף לתשלום של 6% על הרווח בשנת 2025 בהתאם לחוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי תקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל), תשפ"ד-2024 המתואר לעיל, ישלם מס רווח ומס שכר בשיעור של 17%. לפרטים ראה באור 8.ב.

סך הרווח הכולל בשנת 2024 הסתכם ב- 222.8 מיליוני ש"ח. סכום זה הושפע מהרווח הנקי לשנת 2024 בסך 215.9 מיליוני ש"ח, מרווח כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 5.7 מיליוני ש"ח ומרווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 1.2 מיליוני ש"ח.

לפירוט הרווח והפסד לפי רבעונים בשנים 2024 ו-2023 ראה נספח 3 לפרק ממשל תאגידי, נספחים.

המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות ההון והלימות ההון

סך נכסי הבנק ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכם ב- 12,538.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 11,804.5 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023, גידול בשיעור של 6.2%.

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר			
השינוי	2023	2024	
%	מיליוני ש"ח		
6.2	11,804.5	12,535.1	סך כל המאזן
(21.4)	3,923.4	3,083.3	מזומנים ופקדונות בבנקים
115.3	1,044.2	2,248.0	ניירות ערך
5.8	6,024.0	6,372.9	אשראי לציבור, נטו
2.9	686.4	706.4	אשראי לממשלה
5.5	9,632.7	10,167.3	פקדונות הציבור
13.9	1,173.1	1,335.9	הון

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכמו ב- 3,083.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 3,923.4 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2023, קיטון בשיעור של 21.4%.

31 בדצמבר		
2023	2024	
1,802.5	1,401.2	מזומנים ופקדונות בבנק ישראל
2,120.9	1,682.1	פקדונות בבנקים מסחריים ⁽¹⁾
3,923.4	3,083.3	סך הכל
2,082.7	1,646.9	⁽¹⁾ מזה פקדונות בחברת האם

אשראי לציבור, נטו ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכם ב- 6,372.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 6,024.0 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2023, גידול בשיעור של 5.8%.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר		יתרה ליום 31 בדצמבר			
2023	2024	שינוי		2023	2024
%	%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	
					מטבע ישראלי:
93.8	93.9	5.9	334.1	5,647.7	5,981.8
					לא צמוד
6.1	6.0	4.0	14.6	367.1	381.7
					צמוד למדד
0.1	0.1	2.2	0.2	9.2	9.4
					מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	5.8	348.9	6,024.0	6,372.9
					סך הכל

אשראי לציבור, ברטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

יתרה ליום		
שינוי	31.12.23	31.12.24
ב-%	מיליוני ש"ח	
14.8	192.0	220.4
10.3	337.8	372.5
(3.3)	575.6	556.6
6.1	5,015.0	5,322.5
20.0	1.0	1.2
5.7	6,121.4	6,473.2

יתרה ליום		שיעור ההפרשה להפסדי אשראי:
31 בדצמבר 2024	31 בדצמבר 2023	
מיליוני ש"ח		
1.59%	1.55%	מאזני
1.19%	1.17%	מאזני וחוז' מאזני

סיכון האשראי הכולל לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור, ומסיכון אשראי חוץ מאזני, הכולל עסקאות במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי. סיכון האשראי הכולל לציבור, הסתכם ביום 31 בדצמבר 2024 ב-8,957.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-8,517.0 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2023. ההפרשה להפסדי אשראי מסתכמת ב-104.7 מיליוני ש"ח ומורכבת מסך של 83.8 מיליוני ש"ח בענף משקי הבית וסך של 20.9 מיליוני ש"ח בענפים העסקיים. שיעור יתרת ההפרשה מסך האשראי המאזני הינו 1.55% בהשוואה ל-1.59% ב-31 בדצמבר 2023. הפרשה זו כוללת הפרשה בגין מלחמת "חרבות ברזל" במסגרת ההפרשות הקבוצתיות. זאת עקב החשש מהשפעות מאקרו כלכליות חזיות, לנוכח אי הוודאות בתנאים הכלכליים, בין היתר, עקב ההשלכות הנובעות ממצב הלחימה בו מדינת ישראל מצויה, השפעת עליית הריבית וההסתברות להאטה כלכלית.

להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק:

ליום 31 בדצמבר 2023		ליום 31 בדצמבר 2024		ענף משק
סיכון האשראי הכולל לציבור	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור	חלק הענף מסך סיכון האשראי	
במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח	%	
519.5	5.8	484.3	5.7	בינוי ונדל"ן
294.1	3.3	273.1	3.2	מסחר
147.8	1.6	166.5	2.0	שרותים ציבוריים קהילתיים
124.1	1.4	112.1	1.3	תעשייה
82.3	0.9	74.3	0.9	שירותים פיננסיים
242.9	2.7	218.4	2.6	ענפי משק אחרים
7,546.4	84.3	7,188.3	84.4	לקוחות פרטיים
8,957.1	100.0	8,517.0	100.0	סך הכל

האשראי לממשלה ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכם ב- 706.4 מיליוני ש"ח לעומת 686.4 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023. היתרה מורכבת מאשראי לממשלה בסך 906.4 מיליוני ש"ח בניכוי סכומים שהועמדו כאשראי לציבור מסכום זה בסך של 200.0 מיליוני ש"ח. נכון ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכם האשראי לממשלה ב-885.3 מיליוני ש"ח בניכוי סכומים שהועמדו כאשראי לציבור מסכום זה בסך של 198.9 מיליוני ש"ח. לפירוט ראה באור 14 לדוחות הכספיים.

ההשקעות בניירות הערך הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2024 ב- 2,248.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 1,044.2 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2023, גידול של 115.3%. הגידול בתיק נובע בעיקר מרכישות אגרות חוב שנבעו מגידול במקורות הבנק וקיטון בתיק הפקדונות בבנקים מסחריים. ביום 31 בדצמבר 2024 יתרת קרן ההון מהתאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לשווי הוגן שלילית ועומדת על 9.8 מיליוני ש"ח (6.8 מיליוני ש"ח נטו). נכון ליום 21 בפברואר 2024, יתרת קרן ההון מהתאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לשווי הוגן שלילית ועומדת על כ- 3.2 מיליוני ש"ח (כ- 2.7 ש"ח נטו).

הרכב התיק:

חלק מסך ניירות הערך		יתרה ליום		
31.12.23	31.12.24	31.12.23	31.12.24	
ב- %		במיליוני ש"ח		
91.7	95.5	957.7	2,146.1	איגרות חוב של ממשלת ישראל(1)
8.3	4.5	86.5	101.9	איגרות חוב של בנקים בישראל
100.0	100.0	1,044.2	2,248.0	סך הכל

(1) כלול בתיק לפדיון סך של 368.1 מיליוני ש"ח (שווי הוגן 366.1 מיליוני ש"ח), ליום 31.12.23 סך של 130.5 מיליוני ש"ח (שווי הוגן 121.7 מיליוני ש"ח).

התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך ניירות הערך				יתרה ליום 31 בדצמבר		
2023	2024	שינוי		2023	2024	
%	%	מיליוני ש"ח %		מיליוני ש"ח		
						מטבע ישראלי:
68.1	79.1	149.8	1,066.1	711.6	1,777.7	לא צמוד
16.7	16.1	108.2	188.4	173.9	362.3	צמוד למדד
15.2	4.8	(31.9)	(50.7)	158.7	108.0	מטבע חוץ
100.0	100.0	115.2	1,203.8	1,044.2	2,248.0	סך הכל

בניינים וציוד - העלות המופחתת ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכמה ב- 20.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-21.7 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2023.

פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכמו ב-10,167.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-9,632.7 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2023, גידול בשיעור של 5.5%.

להלן התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר		יתרה ליום 31 בדצמבר			
2023	2024	שינוי		2023	2024
%	%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	
מטבע ישראלי:					
88.4	89.8	7.2	611.8	8,515.5	9,127.3
לא צמוד*					
6.3	5.4	(10.0)	(60.9)	609.8	548.9
צמוד למדד**					
5.3	4.8	(3.2)	(16.3)	507.4	491.1
מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)					
100.0	100.0	5.5	534.6	9,632.7	10,167.3
סך הכל					

* ליום 31 בדצמבר 2024 כולל יתרות פקדונות ברירה שקל/מדד בסך של- 27.8 מיליוני ש"ח (נכון ליום 31 בדצמבר 2023 - 0.3 מיליוני ש"ח), המוצגות לפי המסלול הגובר.

** כולל יתרות פקדונות ברירה שקל/מדד ליום 31 בדצמבר 2024 בסך 8.7 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2023 - 31.3 מיליוני ש"ח) המוצגים לפי המסלול הגובר.

פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

יתרה ליום			
השינוי	31.12.23	31.12.24	
ב-%	מיליוני ש"ח		
8.1	292.6	316.3	עסקים גדולים
67.5	167.6	280.7	עסקים בינוניים
(4.9)	572.6	544.6	עסקים קטנים וזעירים
4.5	8,328.7	8,704.3	משקי בית
18.6	266.8	316.4	בנקאות פרטית
13.6	4.4	5.0	גופים מוסדיים
5.5	9,632.7	10,167.3	סך הכל

פעילות חוץ-מאזנית

31.12.23	31.12.24	
במיליוני ש"ח		
5,148	6,222	בתיקי ניירות ערך

לפירוט סך הנכסים וההתחייבויות לפי רבעונים בשנים 2024 ו- 2023 ראה נספח 5 לפרק ממשל תאגידי, נספחים.

הון והלימות ההון

ההון ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכם ב-1,335.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-1,173.1 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023, גידול בשיעור של 13.9%. השינוי בהון הושפע מרווח בסך של 215.9 מיליוני ש"ח, אשר קוזז על ידי דיבידנד שחולק בסך של 60 מיליוני ש"ח, מרווח כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן בסך של 5.7 מיליוני ש"ח ומרווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 1.2 מיליוני ש"ח.

הלימות ההון

יחסי הון מינימליים

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, כפי שעודכנו על מנת להתאימן להנחיות באזל.

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% ויחס הון כולל של 12.5% וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית.

בנוסף לאמור לעיל, תהליך קביעת יעדי ההון נעשה בהתבסס על הפרמטרים המרכזיים הבאים:

- ממצאי תהליך ה-ICAAP בהתבסס על פרופיל הסיכון של הבנק ובהתחשב ביעדים העסקיים של הבנק והצמיחה המתוכננת.
 - תוצאות מבחני הקיצון כמפורט בהמשך.
 - קביעת יעדי ההון נעשית לפי דרישת הון הגבוהה יותר, מבין תוצאות ה-ICAAP לבין הנדרש בקיצון.
 - מקדם שמרנות כרית ביטחון המשלבים הערכות ואומדנים ביחס לפרופיל הסיכונים ובסיס ההון.
- למידע מפורט, ראה דוח על הסיכונים לשנת 2024 באתר האינטרנט של הבנק.

יעדי ההון הפנימיים כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני 30 בספטמבר 2023, אשר אושר ביום 6 במרס 2024, הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-10.5% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.65%.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-7.0% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-10%.

יעדי ההון מביאים בחשבון את הסיכונים שהבנק חשוף אליהם, כולל סיכונים האשראי, סיכונים פיננסיים שהעיקרי בהם הוא סיכון הריבית, סיכונים תפעוליים לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכון ציות ואיסור הלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון רגולטורי, סיכון משפטי, סיכון מוניטין וסיכון מודל.

מבחני הקיצון

הבנק מיישם תשתית תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית ובוחן את יחסי ההון לפי תכנון ההון התלת שנתי. המתווה כולל, בין היתר, תרחישי קיצון הוליסטיים "מתגלגלים" על פני שלוש שנים, בתחום סיכונים האשראי, סיכונים פיננסיים, סיכונים תפעוליים לרבות סייבר, איסור הלבנת הון, ציות, אסטרטגיה, מוניטין, תפעולי ועוד. מתווה תרחישי הקיצון, כולל התאמות לסביבת המשק הנוכחית ומביא לידי ביטוי גם את השפעותיה האפשריות של המלחמה. למידע מפורט, ראה דוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2024 המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק.

יישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים

החל מיום 1 בינואר 2022, הבנק מיישם את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

ביום 1 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים", אשר כלל, בין היתר, עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 299 לפיו, נקבע כי במידה שכתוצאה מהיישום לראשונה של כללים אלה, חל קיטון בהון העצמי רובד 1 של תאגיד בנקאי, הוא רשאי לפרוס את הקיטון האמור,

על פני שלוש שנים (להלן: "תקופת המעבר"). ללא ההקלה, כאמור, נכון ליום 31 בדצמבר 2024, היישום היה מביא לקיטון נוסף של 0.03% ביחסי הלימות ההון.

עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין בקשר לחישוב נכסי סיכון תפעולי

ביום 19 ביוני 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 206 בנושא מדידה והלימות הון - סיכון תפעולי, אשר תחליף את ההוראה המיושמת כיום. תחילת יישום ההוראה החל מיום 1 בינואר 2026. הבנק נערך ליישום ההוראה.

השפעת דירוג האשראי של מדינת ישראל

לדירוג האשראי של מדינת ישראל ישנה השפעה ישירה על דרישות ההון של הבנק, נוכח העובדה שדרישות ההון בגין חשיפות לממשלות, לישויות סקטור ציבורי, לבנקים ולחברות ניירות ערך, נגזרות מדירוג האשראי של המדינה. בחודש אפריל 2024 חברת S&P הורידה את דירוג האשראי של מדינת ישראל ל- A+. ההשפעה הישירה של הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל כאמור לעיל הביאה, נכון למועד הורדת הדירוג, לקיטון של כ-1.50% וכ-1.60% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל של הבנק, בהתאמה.

ביום 1 באוקטובר 2024 חברת S&P עדכנה את דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה של A, הורדה אשר לא משפיעה על יחסי ההון של הבנק.

יצוין כי הורדת דירוג נוספת של מדינת ישראל על ידי חברת S&P, ככל שתהיה, בשני נוטצ'ים מהדירוג הנוכחי (היינו הורדה דירוג לרמה BBB+ ומטה), יביאו לקיטון של כ-1.88% וכ-2.00% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל של הבנק, בהתאמה.

יישום ההוראות

במסגרת הנדבך הראשון - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל לסיכונים אשראי, השוק והסיכונים התפעוליים.

במסגרת הנדבך השני - הבנק נדרש לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק. מסמך ה-ICAAP לנתוני 30 בספטמבר 2023 אושר בדירקטוריון הבנק ביום 6 במרץ 2024.

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
1,167.7	1,328.4	1. הון לצורך חישוב יחס ההון (במיליוני ש"ח)
71.1	80.5	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
1,238.8	1,408.9	הון רובד 2, לאחר ניכויים
		סך הכל הון כולל
5,689.7	6,443.9	2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון (במיליוני ש"ח)
4.4	17.3	סיכון אשראי
771.1	907.2	סיכונים שוק
6,465.2	7,368.4	סיכון תפעולי
		סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון
18.06%	18.03%	3. יחס ההון לרכיבי סיכון (ב-%)
19.16%	19.12%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
9.0%	9.0%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.5%	12.5%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
		יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2024 עמד על 18.03%, בהשוואה ל-18.06% ליום 31 בדצמבר 2023. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 בדצמבר 2024 עמד על 19.12%, בהשוואה ל-19.16% ליום 31 בדצמבר 2023. הקיטון ביחס ההון נובע בעיקר מהורדת דירוג האשראי של ישראל, וכן עקב חלוקת דיבידנד בסך של 60 מיליוני ש"ח. הורדת הדירוג הביאה לירידה של 1.50% ו-1.60% ביחס הון רובד 1 ויחס הון כולל בהתאמה, מהרבעון השני של השנה. השפעת חלוקת הדיבידנד על יחס ההון רובד 1 ועל יחס ההון הכולל הינה 0.82%. ההון הכולל ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכם ב-1,408.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-1,238.8 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2023.

הון רובד 2 ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכם ב-80.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-71.1 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2023. נכסי הסיכון ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכמו ב-7,368.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-6,465.2 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. גידול בשיעור של 14%, אשר נובע בעיקר מגידול באשראי לציבור ומגידול שנובע מהשפעת הורדת דירוג מדינת ישראל על החשיפות המקומיות לממשלות, לישויות סקטור ציבורי ולגופים פיננסיים. הורדת הדירוג בחודש אפריל 2024 מרמה של AA- לרמה של A+ הביאה לירידה של 1.50% ו-1.60% ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל, בהתאמה.

יחס המינוף - הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון לבין מדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון עצמי רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (כולל את הבנק). ביום 15 בנובמבר 2020, פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה), במסגרתה נתנה הקלה בדרישת יחס המינוף בחצי נקודת האחוז, כך שעל הבנק לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (במקום 5%). לעניין הפחתת דרישות המינוף נקבע במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 20 בדצמבר 2023, כי ההקלה תחול עד ליום 31 בדצמבר 2025. תאגיד בנקאי שינצל הקלה זו ביום 31 בדצמבר 2025, יידרש לשוב ליחס המינוף הנדרש בטרם הוראת השעה בתוך שני רבעונים, כך שבתום תוקף הוראת השעה, יחול על הבנק יחס מינוף מזערי בהתאם ליחס המינוף בפועל או היחס המינימלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. יחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2024 עומד על 10.08%, בהשוואה ל-9.40% ליום 31 בדצמבר 2023.

חלוקת דיבידנד

מאז פרוץ המלחמה, שלח המפקח על הבנקים למערכת הבנקאית את המכתבים הבאים בנושא "תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים": מכתב מיום 12 בנובמבר 2023, בו נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנדים שלהם לתקופה הקרובה לתאריך המכתב, על רקע המלחמה והגידול בחוסר הוודאות לגבי המשכיותה והיקף השפעתה על המשק; מכתב מיום 5 במרץ 2024, ובו דרישה דומה, על רקע המשכיות המלחמה והיקף השפעתה על המשק, המחייבים משנה זהירות בנושא; ומכתב מיום 16 במאי 2024, בו מצוין המפקח, כי המצב הגיאופוליטי הנוכחי מחייב המשך בחינה שמרנית ומושכלת של תכנון ההון ומדיניות חלוקת דיבידנד, תוך שימת לב ליחסי ההון בפועל ולכריות ההוניות הנדרשות בתרחישים האפשריים השונים.

בשים לב למכתבי המפקח על הבנקים האמורים, החליט דירקטוריון הבנק, ביום 23 ביוני 2024, לאשר חלוקת דיבידנד לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 60 מיליוני ש"ח. הדיבידנד חולק ביום 30 ביוני 2024. לבנק אין מדיניות לחלוקת דיבידנד.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בבאור 24 לדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוח, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים.

להגדרות המגזרים הפיקוחיים, ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה באור 24 לדוחות הכספיים.

לפירוט בדבר מגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה, ראה באור 24 לדוחות הכספיים.

להלן תמצית התפתחות תוצאות הפעילות לפי מגזרים:

חלק המגזר מסך ההכנסות		לשנה שנסתיימה ביום		א. סך ההכנסות (הוצאות)*	
31.12.23	31.12.24	השינוי	31.12.23	31.12.24	
ב- %		במיליוני ש"ח			
2.9	2.2	(14.7)	15.0	12.8	מגזר עסקים גדולים
3.3	3.4	14.0	17.1	19.5	מגזר עסקים בינוניים
9.5	7.9	(7.4)	48.8	45.2	מגזר עסקים קטנים וזעירים
88.0	81.1	1.9	452.6	461.4	מגזר משקי בית
1.3	1.4	18.8	6.9	8.2	מגזר בנקאות פרטית
-	-	-	0.1	0.1	גופים מוסדיים
(5.1)	3.8		(26.1)	21.7	מגזר ניהול פיננסי
100.0	100.0	10.6	514.4	568.9	סך הכל

לשנה שנסתיימה ביום			ב. רווח (הפסד) נקי	
השינוי	31.12.23	31.12.24		
במיליוני ש"ח				
ב- %				
18.0	5.0	5.9		
25.9	8.1	10.2		
(6.8)	20.7	19.3		
(0.4)	164.5	163.8		
12.8	3.9	4.4		
-	(0.1)	(0.1)		
	(18.1)	12.4		
17.3	184.0	215.9		
			סך הכל	

* כולל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

להלן נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024			
מגזר מנקאות	מגזר פרטית	מגזר משקי בית	מגזר מנקאות	מגזר פרטית	מגזר משקי בית	
סך הכל			סך הכל			
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
381.2	4.3	376.9	387.3	4.6	382.7	הכנסות ריבית, נטו
78.3	2.6	75.7	82.3	3.6	78.7	סך ההכנסות שאינן מריבית
459.5	6.9	452.6	469.6	8.2	461.4	סך הכנסות
15.8	-	15.8	9.7	-	9.7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
185.0	0.9	184.1	188.4	1.1	187.3	הוצאות תפעוליות ואחרות
168.4	3.9	164.5	168.2	4.4	163.8	רווח נקי
4,880.6	1.5	4,879.1	4,972.5	1.5	4,971.0	יתרה ממוצעת של האשראי לציבור
5,015.9	1.0	5,014.9	5,323.7	1.2	5,322.5	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
8,309.2	242.6	8,066.6	8,885.1	303.2	8,581.9	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
8,595.5	266.8	8,328.7	9,020.7	316.4	8,704.3	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות לשנת 2024, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-387.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-381.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 2%. הגידול נובע בעיקר מגידול בהכנסות ממרווחים שנבעו מגידול בהיקף פקדונות הציבור.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-82.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-78.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 5%. הגידול נובע בעיקר מגידול בעמלות מפעילות בשוק ההון ומעמלות מטיפול באשראי, אשר קוזז על ידי קיטון בעמלות מניהול חשבון עקב וויתור על עמלות במסגרת הטבות שהבנק העניק ללקוחותיו להתמודד עם השפעות המלחמה.

הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשנת 2024 ב-9.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-15.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאה השנה נובעת מגידול בהפרשה הקבוצתית. בתקופה המקבילה אשתקד בוצעה הגדלת הפרשה קבוצתית על מנת לשקף את החשש מהשפעות מאקרו כלכליות חזויות לנוכח אי הוודאות בתנאים הכלכליים ששררו באותה תקופה.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-188.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-185.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נובעת בעיקר מגידול בהוצאות המחשב.

הרווח הנקי במגזר האנשים הפרטיים, הכולל את מגזר משקי הבית והבנקאות הפרטית הסתכם ב-168.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-168.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בשנת 2024 חל גידול בהוצאות המיסים עקב העלייה בשיעור המס כמפורט בבאור 1.

האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכם ב-5,323.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-5,015.9 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023, גידול של 6%.

פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכמו ב-9,020.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-8,595.5 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023, גידול של 5%, הנובע בעיקר מגידול בפקדונות נושאי ריבית.

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

להלן נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים - עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024				
מגזר עסקים קטנים וזעירים	מגזר עסקים בינוניים	מגזר עסקים גדולים	סך הכל	מגזר עסקים קטנים וזעירים	מגזר עסקים בינוניים	מגזר עסקים גדולים	סך הכל	
במיליוני ש"ח								
33.9	17.4	11.2	62.5	37.2	15.2	13.4	65.8	הכנסות ריבית, נטו
11.3	2.1	1.6	15.0	11.6	1.9	1.6	15.1	סך ההכנסות שאינן מריבית
45.2	19.5	12.8	77.5	48.8	17.1	15.0	80.9	סך הכנסות
(2.1)	(0.5)	(0.8)	(3.4)	(1.0)	0.5	3.3	2.8	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
16.0	3.6	4.1	23.7	18.0	4.1	4.1	26.2	הוצאות תפעוליות ואחרות
19.3	10.2	5.9	35.4	20.7	8.1	5.0	33.8	רווח נקי
549.2	356.8	202.9	1,108.9	589.0	329.4	198.6	1,117.0	יתרה ממוצעת של האשראי לציבור
556.6	372.5	220.3	1,149.4	575.7	337.8	192.0	1,105.5	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
559.7	224.6	290.0	1,074.3	596.2	147.2	272.6	1,016.0	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
544.6	280.7	316.3	1,141.6	572.6	167.6	292.6	1,032.8	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות בשנת 2024, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-62.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-65.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 5%, הנובע בעיקר משחיקת מרווחי אשראי.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-15.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-15.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשנת 2024 בהכנסות בסך- 3.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך- 2.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה השנה נובעת, בין היתר, מגביית חובות שנמחקו חשבונאית ומקיטון בהפרשה הקבוצתית. בתקופה המקבילה אשתקד בוצעה הגדלת הפרשה קבוצתית על מנת לשקף את החשש מהשפעות מאקרו כלכליות חזויות לנוכח אי הוודאות בתנאים הכלכליים ששררו באותה תקופה.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב- 23.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 26.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 10%. בתקופה המקבילה אשתקד היו הוצאות שנבעו בעיקר מהפרשות שכר לתשלומי מענקים במסגרת הסכם שכר.

הרווח הנקי של מגזרי העסקים הקטנים והזעירים, הבינוניים והגדולים הסתכם ב- 35.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-33.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 5%. הגידול נובע בעיקר מקיטון בהפרשה להפסדי אשראי לעומת אשתקד, שקוץ בחלקו בגידול בהוצאות המיסים עקב העלייה בשיעור המס כמפורט בבאור 1.

האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכם ב-1,149.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-1,105.5 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023, גידול של 4%.

פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכמו ב-1,141.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-1,032.8 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023, גידול של 5%.

מגזר ניהול פיננסי

סך ההכנסות במגזר הניהול הפיננסי הסתכמו ב- 21.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך-26.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהכנסות נובע מעליה בהכנסות מריבית בהשקעה באגרות חוב ופקדונות בבנקים. בנוסף, בתקופה המקבילה אשתקד ההוצאות נבעו בעיקר מהפסד ממימוש אגרות חוב זמינות למכירה בסך 18.4 מיליוני ש"ח. הרווח הנקי של מגזר הניהול הפיננסי בשנת 2024 הסתכם ב- 12.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 18.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד בתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מהפסד ממימוש אגרות חוב זמינות למכירה כאמור.

סקירת הסיכונים

מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

כללי

א. פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכוני האשראי, לרבות ריכוזיות (ענפים ולווים); סיכוני שוק, כאשר העיקרי שבהם הינו סיכון הריבית; סיכוני נזילות; סיכונים תפעוליים, לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע, סיכוני ציות והלבנת הון, סיכון אסטרטגיה; סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון חקיקה ורגולציה וסיכון מודל.

כל הסיכונים העיקריים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) הבנק מבצע תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.

ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מוכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו, תוך טיפוח התמחויות בבנק, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.

ג. תפיסת הסיכון הכוללת של הבנק עולה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל פי העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של ועדת באזל, המושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחיתום והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על-פי אמות מידה מקובלות.

ד. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצע בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות הבקרה הבלתי תלויות במחלקה לניהול סיכונים וביחידות בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם הנותנות שירותים לבנק, אגף החשב והייעוץ המשפטי וקו ההגנה השלישי שמקיימים מערכי הביקורת הפנימית והחיצונית.

ה. מנהל הסיכונים הראשי נושא באחריות לפונקציית ניהול הסיכונים ולמסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הארגון כולו.

ו. האחראים על ניהול הסיכונים הינם:

מר דורון סגל, מנהל הסיכונים הראשי (CRO) מכהן כמנהל המחלקה לניהול סיכונים, כמנהל הסיכונים התפעוליים והמשכיות עסקית וכן כממונה על האכיפה הפנימית בניירות ערך.
הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על ידי מר גבריאל טייטל, מנכ"ל הבנק.
סיכוני אשראי מנוהלים על ידי גב' רונית עוזיאל, ראש אגף אשראי.
סיכון המוניטין והסיכון האסטרטגי מנוהלים ע"י מר עדי אלרומ, ראש אגף בנקאות ונכסי לקוחות.
הסיכונים המשפטיים מנוהלים על ידי עו"ד חוה אלקוני-נוימן, היועצת המשפטית של הבנק.
סיכוני הציות מנוהלים על ידי גב' זיוה ברק, אשר במסגרת תפקידה כקצינת הציות הראשית הקבוצתית, מנהלת את סיכוני איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור וסיכונים חוצי גבולות. כמו כן, היא מכהנת כ- Responsible Officer הממונה על יישום הוראות ה-FATCA וה-CRS והסכם ה-QI ותחת אחריותה נמצא גם תחום הגנה על הפרטיות.

סיכוני ה-IT מנוהלים, החל מיום 16 בינואר 2025, על ידי גב' ליאורה שכטר, מנכ"ל מתף - מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ. עד ליום 16 בנובמבר 2024, נוהלו הסיכונים על ידי מר אופיר קדוש, אשר פרש מהבנק. עד לכניסתה של מנכ"ל מתף החדשה לתפקידה, מילאה את מקומו כמנהלת סיכוני ה-IT הגב' איריס לבנון, משנה למנכ"ל מתף. סיכוני הסייבר מנוהלים על ידי גב' איריס חן, מנהלת הגנת הסייבר ואבטחת מידע.

ז. סיכונים נוספים מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל, על ידי חברי ההנהלה ונושאי משרה נוספים בתחום הנתון לאחריותם.

ח. ניהול הסיכונים מתבצע על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון המתבססת על מדיניות הקבוצה ועל בסיס מתודולוגיית סיכון קבוצתית תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בבנק.

מנהל הסיכונים הראשי כפוף למנכ"ל הבנק ומונחה מקצועית על ידי מנהלת הסיכונים הראשית הקבוצתית.

ט. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי המחלקה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.

י. במסגרת מסמך הסיכונים מוצגים כלל הסיכונים, שאליהם חשוף הבנק במסגרת פעולותיו, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי וכן את תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.

במסמך מוצגת סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בבנק ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים. כמו כן, נסקרות בו עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות הסיכון וכן טיפול המחלקה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות שנקטו על ידי הבנק ברבעון הרלוונטי.

יא. לבנק מגוון תרחישי קיצון לסיכונים הייחודיים כפי שמוטמעים במסמכי המדיניות השונים ובכלל זה ניתן למנות את התרחישים העיקריים הבאים: בתחום סיכוני אשראי מבוצעים תרחישי קיצון ללווים ולקבוצות לוויים גדולים, לענפים מרכזיים ולהחמרת תנאי מאקרו. בתחום הסיכונים הפיננסיים מבוצעים תרחישי קיצון לשחיקה בשווי ההון כתוצאה משינויים בגורמי הסיכון הפיננסיים השונים ועוד.

הבנק מיישם מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית ובוחן את יחסי ההון לפי תכנון ההון התלת-שנתי. המתווה כולל, בין היתר, תרחישי קיצון הוליסטיים בתחום סיכוני השוק (הן על התיק הבנקאי והן על התיק למסחר), הנזילות והאשראי, איסור הלבנת הון, ציות, אסטרטגיה, מוניטין, תפעולי ועוד. התרחישים משלבים התממשות של מספר מוקדי סיכון בו זמנית. התרחישים שמפעיל הבנק מתבססים על ניתוחי רגישות, תרחישים היסטוריים, תרחישים היפותטיים ותרחישים מאקרו-כלכליים. תרחישי הקיצון עודכנו במהלך שנת 2024 בדגש על ההשפעות הישירות של העלייה בסביבת האינפלציה והשינויים במדיניות המוניטרית אשר השלכותיהן עלולות לגרום לצמיחה שלילית לשיעור אבטלה עולה ולעלייה מהותית בתשואות איגרות החוב. בנוסף, עודכן תרחיש המלחמה והותאם להתמשכות מלחמת חרבות ברזל. תוצאות התרחישים והמשמעות שלהם מדווחות להנהלה, לוועדה לניהול סיכונים ולדירקטוריון.

תרחישי הקיצון מהווים כלי משלים למיפוי ולניהול הסיכונים הגלומים בכלל הפעילויות של הבנק ובמוקדי הסיכון הנגזרים מהם. לבנק תכניות הנהלה להתמודדות עם תרחישי הקיצון באמצעות נקיטת אמצעים שונים. יחסי ההון של הבנק שהתקבלו בכל התרחישים הינם מעל המגבלות הרלוונטיות.

לתיאור תיאבון הסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים ראה התייחסות במסגרת תיאור הסיכונים העיקריים המופיעים להלן.

סיכון אשראי

כללי

סיכון האשראי הינו הסיכון שלוה או צד נגדי, של הבנק, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק על פי הסכם האשראי. במסגרת יישום הוראות באזל, מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכונים אשראי. בהחלטת הריבית שפרסם בחודש ינואר 2024, הפחית בנק ישראל את הריבית ב- 0.25% לרמה של 4.5% ומאז הותיר את הריבית ללא שינוי. סביבת הריבית הגבוהה, לצד הציפיות לעליית האינפלציה, מגדילות את הוצאות המימון של משקי הבית והגופים העסקיים, מייקרים את ההוצאות השוטפות ועלולים להכביד על מצבם הפיננסי של לווים, בהם לקוחות הבנק.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל"

מאז פרוץ המלחמה, נבחנו ההשפעות האפשריות על לקוחות הבנק במגזרי הפעילות השונים, עקב המצב הביטחוני והתנודתיות בשערי המטבעות וניירות הערך. כמו כן, מבוצע מעקב מתמשך אחר לווים שעלולים להיות מושפעים יותר מהמצב. בנוסף, הבנק תמך בצרכי הלקוחות בתקופה זו ואיפשר, בין היתר, דחיית תשלומי הלוואות ללקוחות בתנאים מסוימים.

בבנק מתבצע מעקב אחר התפתחות כמות החשבונות וסך החובות להם ניתנה האפשרות לדחיית תשלומים, בהתאם למתווה בנק ישראל, וההתפלגות שלהם על פי מדדים שונים, כחלק ממכלול תיק האשראי, בין היתר, דירוג וסיווג הלווים, כושר ההחזר, היקף החוב, היסטוריית הפרעון של הלווים, פיגור בתשלומים וקריטריונים נוספים להערכת הסיכון וכן מבצע הערכה שוטפת לאיכות האשראי.

כמו כן, בתחשיב ההפרשות להפסדי אשראי, נלקח בחשבון כי יתכן ובסיום תקופת ההקלות שפורסמו על ידי הרגולטור, עלולים לצוף קשיים תזרימיים אצל לווים מסוימים להם ניתנו אותן הקלות.

מדיניות ותיאבון סיכון

מדיניות האשראי

המחלקה לניהול סיכונים מובילה את תהליך גיבוש מדיניות האשראי, תוך שיתוף הגורמים האחראים על מתן האשראי בבנק. מסמך מדיניות האשראי נדון ומאושר לפחות אחת לשנה על ידי ההנהלה, וועדת אשראי וניהול סיכונים ובדירקטוריון הבנק, ומתעדכן על פי השינויים והתמורות בשווקים הפיננסיים בארץ ובעולם, שינויים ברגולציה וכיו"ב, כמפורט בהמשך. נהלי הבנק בתחום האשראי וניהול סיכון האשראי תומכים ומבטאים מדיניות זו הלכה למעשה. דירקטוריון הבנק התווה אסטרטגיה לצמצום סיכון האשראי, באמצעות הגדרת התיאבון לסיכון. במסגרת זו הוגדרו תחומי פעילות שאינם במיקוד השיווקי של הבנק, וכן תחומים בהם לא יינתן אשראי, וזאת במידה שרמת הסיכון הטמונה בהם גבוהה או רמת השליטה והבקרה עליהם אינה גבוהה, אף אם התשואה הפוטנציאלית העשויה להתקבל מהם גבוהה.

תיאבון הסיכון

תיאבון הסיכון של הבנק משקף נכונות מידתית לנטילת סיכונים אשראי, תואם פעילות בנקאית זהירה, תואם לדרישות הפיקוחיות ותואם להיקף פעילות הבנק וצביונו. בהתאם, מדיניות הבנק כוללת הגדרת עקרונות מפורטים בכל ענף ותחום, לרבות מגבלות פרטניות ברמת תתי-ענפים ומוצרים המאופיינים ברמת סיכון גבוהה.

מערכות למדידה, אמידה וניהול של סיכוני אשראי

לבנק מודלים פנימיים שפיתח לדירוג סיכון האשראי הגלום בפעילות הלקוח, המתבססים ברובם על פרמטרים אובייקטיביים בקשר עם מצבו של הלקוח (מאפייני הלקוח, תמהיל הבטחונות, החוסן הפיננסי המשתקף מן הדוחות הכספיים של הלקוח, נתונים ענפיים וכיו"ב).

מדיניות ניהול מערך הביטחונות

לבנק מדיניות מפורטת בנושא קבלת נכסים כבטחונות לאשראי, אופן השעבוד שלהם ושיעורי ההישענות עליהם, שנקבעו על פי נסיון העבר.

מדיניות ההישענות על בטחונות היא שמרנית ומתבססת על השווי ההוגן העדכני של הביטחון, על נזילותו ועל מהירות מימושו בעת הצורך.

מדיניות איתור וטיפול בחובות בעייתיים וההפרשות להפסדי אשראי

- בבנק קיימים תהליכים מובנים לזיהוי ואיתור מוקדם של לווים בעייתיים. הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כבעייתיים ומדיניות למדידת הפרשה להפסדי אשראי על מנת לקיים הפרשה ברמה המתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים.
- במסגרת הבנק פועלת יחידה לגביית חובות.

פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני אשראי

הבנק מקיים מעטפת נאותה של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה וביקורת על תהליך ניהול סיכוני האשראי. תפיסת הניהול והבקרה של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני אשראי ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.

ניהול החשיפה לסיכוני האשראי נבחן ומבוקר באופן שוטף, במסגרת בחינת כלל הסיכונים על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון וההנהלה וכן על ידי דרגי הביניים, כמפורט בדוח הסיכונים באינטרנט. לבנק מערכת לתיעוד המסמכים המשפטיים היוצרים את השעבודים על הנכסים שניתנו כביטחון בתיקי הלקוחות ומערכת המנהלת מעקב אחר שווים של הנכסים.

דיווח על החשיפה לסיכוני אשראי

ההנהלה ודירקטוריון הבנק מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכוני אשראי, בחתכים שונים, על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה וביניהם מסמך הסיכונים הרבעוני, במסגרתו, בין היתר, נסקרת התפתחות תיק האשראי, מדווחים הערכת סיכון האשראי לפי ענפי משק בחתכים שונים, עמידה במגבלות רגולטוריות ובמגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון וההנהלה, בחינת יתרת החובות הבעייתיים וההפרשה להפסדי אשראי, כנדרש בהוראות 310 ו-311 להוראות ניהול בנקאי תקין.

איכות אשראי וסיכון אשראי בעייתי

סך סיכון האשראי הבעייתי למרכיביו השונים, הכולל רכיבים חוץ-מאזניים הסתכם ב- 92.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 89.9 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2023.

יחס סיכון האשראי הבעייתי לסיכון האשראי הכולל בגין הציבור בבנק, עמד ב- 31 בדצמבר 2024 על 1.0%, בהשוואה ל- 1.1% לסוף שנת 2023. 28.9% מסיכון האשראי הבעייתי בבנק משויכים לענף המסחר, 4.4% לענף הבינוי והנדל"ן, 64.9% לענף הלקוחות הפרטיים ו-1.4% לענף תחבורה ואחסנה. יחס סיכון האשראי הבעייתי המאזני לסך האשראי לציבור עומד על 1.4% בדומה לסוף שנת 2023.

למידע נוסף בדבר איכות האשראי ראה באור 25ב(1). לדוחות הכספיים.

ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

במיליוני ש"ח			31 בדצמבר 2024			31 בדצמבר 2023		
			מסחרי	פרטי	סה"כ	מסחרי	פרטי	סה"כ
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי: ⁽¹⁾								
סיכון אשראי מאזני			1,083.2	5,062.0	6,145.2	1,052.1	4,811.0	5,863.1
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾			259.2	2,210.2	2,469.4	219.7	2,162.7	2,382.4
סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי			1,342.4	7,275.2	8,614.6	1,271.8	6,973.7	8,245.5
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:								
לא בעייתי			38.0	198.2	236.2	18.0	152.4	170.4
בעייתי צובר			25.4	41.6	67.0	30.9	33.4	64.3
בעייתי לא צובר			3.0	22.0	25.0	4.6	19.1	23.7
סך הכל סיכון אשראי מאזני			66.4	261.8	328.2	53.5	204.9	258.4
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾			1.9	12.4	14.3	3.4	9.7	13.1
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			68.3	274.2	342.5	56.9	214.6	271.5
מזה: חובות צוברים, בפיגור של 90 ימים או יותר			0.1	1.7	1.8	-	1.1	1.1
סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור ⁽²⁾			1,410.7	7,546.4	8,957.1	1,328.7	7,188.3	8,517.0
נכסים שאינם מבצעים:								
חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית			3.0	22.0	25.0	4.6	19.1	23.7

(1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(2) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות ואגרות חוב.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

הערות:

א. סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

ב. למידע נוסף לגבי חבות בדחיית תשלומים של 180 ימים או יותר, אשר אינם מסווגים כבעייתיים, ראה באור 1.ב.25 בדוח הכספי.

תנועה בחובות הלא צוברים בגין אשראי לציבור

לשנה שנסתיימה ביום					
31 בדצמבר 2023			31 בדצמבר 2024		
סה"כ	פרטי	מסחרי	סה"כ	פרטי	מסחרי
תנועה בחובות לא צוברים בגין אשראי לציבור*					
44.0	23.3	20.7	23.7	19.1	4.6
יתרת חובות שאינם צוברים לתחילת שנה					
חובות שסווגו כחובות שאינם צוברים ריבית במהלך התקופה					
27.9	26.6	1.3	38.5	35.4	3.1
(8.1)	(6.6)	(1.5)	(7.3)	(7.2)	(0.1)
חובות שחזרו לסיווג שצובר ריבית					
(15.3)	(14.5)	(0.8)	(16.9)	(16.8)	(0.1)
חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית שנמחקו					
(24.8)	(9.7)	(15.1)	(13.0)	(8.5)	(4.5)
חובות לא צוברים שנפרעו					
יתרת חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית לסוף תקופה					
23.7	19.1	4.6	25.0	22.0	3.0
שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית:					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה					
7.2	6.2	1.0	5.4	5.3	0.1
גידול בהפרשות					
5.7	5.4	0.3	6.6	6.3	0.3
גביות ומחיקות					
(7.6)	(6.3)	(1.3)	(5.7)	(5.8)	0.1
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה					
5.3	5.3	-	6.3	5.8	0.5

מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024		
סך הכל	סך הכל	פרטי	מסחרי	
ניתוח איכות האשראי לציבור				
0.39%	0.39%	0.41%	0.26%	שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור
0.41%	0.41%	0.44%	0.27%	שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.44%	1.42%	1.19%	2.47%	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
4.22%	5.07%	4.91%	5.78%	שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח				
0.31%	0.11%	0.16%	(0.32%)	שיעור הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
(0.03%)	(0.06%)	(0.10%)	0.12%	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין האשראי לציבור				
1.59%	1.55%	1.53%	1.64%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
410.97%	401.20%	370.45%	626.67%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר
392.74%	374.25%	343.88%	606.45%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
(57.29)	(28.7)	(17.0)	14.5	יחס ההפרשה להפסדי אשראי למחיקות החשבונאיות נטו

סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2024							פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
הפסדי אשראי(2)			מזה:			סיכון אשראי כולל (1)	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי בעייתי לא צובר*	סיכון אשראי בעייתי(4)	דירוג ביצוע אשראי (3)		
1.3	(0.3)	(0.6)	-	-	115.0	124.1	תעשייה
5.1	(0.7)	0.3	2.6	2.9	387.2	390.1	בניה ונדל"ן - בינוי
3.4	-	0.5	-	-	113.3	129.4	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
7.4	0.1	(0.4)	0.1	25.1	262.7	294.1	מסחר
-	-	(0.1)	-	-	82.1	82.3	שירותים פיננסיים
1.7	(0.1)	(1.1)	-	-	147.1	147.8	שרותים ציבוריים וקהילתיים
2.0	(0.3)	(2.0)	0.3	0.6	235.0	242.9	ענפים אחרים
20.9	(1.3)	(3.4)	3.0	28.6	1,342.4	1,410.7	סך הכל מסחרי
83.8	4.8	9.7	22.0	63.6	7,272.2	7,546.4	אנשים פרטיים
104.7	3.5	6.3	25.0	92.2	8,614.6	8,957.1	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	4,644.5	4,644.5	בנקים בישראל וממשלת ישראל
104.7	3.5	6.3	25.0	92.2	13,259.1	13,601.6	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וחוז מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים), אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 8,861.7 מיליוני ש"ח, 2,248.0 מיליוני ש"ח, 3.9 מיליוני ש"ח ו- 2,488.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן) בסעיף התחייבויות אחרות).

(3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוז-מאזני צובר ושאינו צובר ריבית.

סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2023							פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
הפסדי אשראי(2)			מזה:			סיכון אשראי כולל (1)	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי בעייתי לא צובר*	סיכון אשראי בעייתי(4)	דירוג ביצוע אשראי (3)		
1.8	-	0.5	-	-	112.1	112.1	תעשייה
3.9	(0.8)	(3.3)	4.3	5.3	341.4	347.5	בניה ונדל"ן - בינוי
3.0	-	1.8	-	-	136.8	136.8	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
7.8	-	3.0	-	30.2	239.5	273.1	מסחר
0.1	-	(0.1)	-	-	74.3	74.3	שירותים פיננסיים
2.6		(0.2)	-	0.5	153.4	166.5	שרותים ציבוריים וקהילתיים
3.5	(0.5)	1.1	0.3	1.4	214.3	218.4	ענפים אחרים
22.7	(1.3)	2.8	4.6	37.4	1,271.8	1,328.7	סך הכל מסחרי
79.2	3.0	15.8	19.1	52.5	6,973.7	7,188.3	אנשים פרטיים
101.9	1.7	18.6	23.7	89.9	8,245.5	8,517.0	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	3,861.2	3,861.2	בנקים בישראל וממשלת ישראל
101.9	1.7	18.6	23.7	89.9	12,106.7	12,378.2	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וחוז מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים), אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 8,928.7 מיליוני ש"ח, 1,044.2 מיליוני ש"ח, 5.2 מיליוני ש"ח ו- 2,400.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוז-מאזני צובר ושאינו צובר ריבית.

ניהול סיכוני אשראי צד נגדי

א. כללי

סיכון אשראי של צד נגדי הוא הסיכון שהצד הנגדי לעסקה יכנס לכשל טרם מועד הסילוק הסופי של התשלומים בגין העסקה. הפסד כלכלי ייגרם אם בעת כניסתו של הצד הנגדי למצב של כשל, יהיו עסקאות עמו בעלות ערך כלכלי חיובי לבנק.

בניגוד לחשיפת האשראי, בה החשיפה היא חד-צדדית והבנק נושא לבדו בסיכון להפסד, סיכון צד נגדי יוצר סיכון דו-צדדי להפסד וזאת בהתאם להיות ערך העסקה חיובי או שלילי עבור כל אחד מצדדי העסקה. שווי השוק של העסקאות אינו ודאי ויכול להשתנות לאורך חיי העסקה, בשל שינויים בפרמטרים הרלוונטיים בשוק.

ב. מדיניות ותיאבון סיכון

לבנק מדיניות ותיאבון לסיכון לפעילות מול מוסדות פיננסיים, הן ברמת תיאבון הסיכון הכולל והן ברמת החשיפה לצד הנגדי הבודד בחתך סוג החשיפה והעסקה הבודדת, ותוך התחשבות בהון העצמי של הבנק והיקף החשיפות שלו ובהתבסס על פרמטרים הנגזרים מחוסנו הפיננסי של הצד הנגדי.

סיכונים בענף הבינוי והנדל"ן

הבנק נוקט במדיניות אשראי מידתית שאושרה על ידי הדירקטוריון, נבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ בתחום הנדל"ן, שינויים ברגולציה (כגון: הוראות המפקח על הבנקים והחלטות/תכניות ממשלה) וכיו"ב. מדיניות זו באה לידי ביטוי בבחינת שיעור המימון, קביעת מגבלות שונות, ביצוע ניתוחי רגישות בליווי פרויקטים לבניה ובחינת שיעור ההון העצמי ודרישה למכירות והשכרות מוקדמות וזאת על מנת לצמצם ככל הניתן את הסיכונים.

בנוסף, הבנק אימץ מדיניות פרטנית ביחס לתחומי הפעילות השונים בתחום הבינוי והנדל"ן, ובהם ליווי בניה למגורים, מימון קרקעות וכן אשראי למימון נדל"ן מניב ביעוד למשרדים, מסחר ותעשייה.

בקשות חדשות למימון נדל"ן בבנק מאופיינות בבחינת פרמטרים שונים, בין היתר, מיקום הנכס, פיזור גאוגרפי, ייעודו (מגורים/משרדים/מסחר/תעשייה) וסוג העסקה. כמו כן, נבחנת רמת הסיכון הנגזרת בכל מימון בהתייחס לשיעור המימון, תקופת המימון, איכות הלווה ואיתנותו. בהתאם לאמור לעיל וכן פרמטרים נוספים, נקבעת רמת התמחור ורווחיות התיק. מעבר לבדיקות הנעשות באופן שוטף, הבנק מקיים דיון תקופתי בכל תיקי האשראי בענף הבינוי והנדל"ן, בוחן את מצב הפרויקטים וכן את רמת הסיכון בכל פרויקט ופועל לצמצום חשיפות ככל האפשר. ככלל, בחינת הפרויקטים מתבצעת על בסיס חודשי ועל פי דוחות ביצוע, המתקבלים מאת המפקח על הפרויקט, כאשר הסיכונים הנבחנים הם, הן ברמת סיכון השוק והן ברמת סיכון הביצוע. הבנק מקפיד לתמחר כל עסקה בהתאם לסיכון ולריתוק ההון הנדרש.

בבנק קיימים מספר כלים לאיתור חובות בעייתיים, כדלהלן: מבחן קיום מקור ההחזר הראשוני, מערכות לאיתור מוקדם וטיפול בחובות בעייתיים וחובות לפיגור, מערכת דירוג ואיתור לקוחות בהם מתגלים תסמינים שליליים ושינויים לרשימת לקוחות במעקב. בנוסף, מבוצעות בדיקות שוטפות לאיתור חובות בעייתיים, או לקוחות עם סימנים שליליים המעידים על ההסתברות להפיכתם לבעייתיים, הן בקו הראשון והן בקו השני. כמו כן, בקו השני מבוצעות בדיקות מדגמיות של לווים, לצורך איתור לקוחות בעייתיים בשלב מוקדם, אשר לא זוהו במהלך העבודה השוטפת על ידי קו ההגנה הראשון, וכן מבוצעת הערכה ומתן חוות דעת כתובה, ללא תלות בגורמים המאשרים חשיפות אשראי, של סיכון האשראי בחשיפות אשראי מהותיות.

ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ונקבעת גם עבור ענף הבינוי והנדל"ן, על פי מאפייניו. יצוין, כי בנוסף למדידה כמותית זו, בוחן הבנק מדי רבעון, באופן סובייקטיבי, את הצורך בהגדלה נוספת של מקדמי ההפרשה לענף הבינוי והנדל"ן, בהתחשב בהתפתחויות בסביבה העסקית ואינדיקציות נוספות, הרלוונטיות לרמת הסיכון הגלומה בתיק האשראי ובמידת הצורך, מגדיל את מקדמי ההפרשה הקבוצתית. בחינה נוספת מבוצעת גם עבור לווים ספציפיים ובמידת הצורך, נרשמת גם הפרשה פרטנית.

בשנה האחרונה, נרשמה ירידה מסוימת בביקוש לרכישת דירות וזאת, בין היתר, על רקע עליית רמות האינפלציה והריבית הגבוהות וכן על רקע המלחמה. אולם, בחודשים האחרונים, חלה התאוששות בביקוש לרכישת דירות, בין היתר,

על רקע מבצעי המכירות שמבצעות חברות הבניה. הבנק מבצע מעקב אחר השפעת ההתפתחויות השונות על הסיכונים בענף ועל החשיפות בבנק הנובעות, בין היתר, ממבצעי המכירות כאמור ומהלוואות קבלן לרכישת דירות חדשות. הבנק עוקב אחר המגמות וההשלכות הנובעות מהן.

נוכח העליה ברמת הסיכון בתחום הנדל"ן, הבנק החליט לשמר את תוספת ההפרשה בענף הפעילות בנדל"ן ואת תוספת ההפרשה בגין מימון קרקעות, בהתאם לקריטריונים שנקבעו.

על רקע העליה ברמת הסיכון של החשיפות לענף הבינוי והנדל"ן, בין היתר, בשל סביבת הריבית הגבוהה והעליה ברמת אי הוודאות הכלכלית לנוכח המלחמה, הופץ ביום 15 באוקטובר 2024, מכתב בנק ישראל בנושא "התפתחויות בענף הבינוי והנדל"ן" ובו דרישה לביצוע ניתוח מקיף של השפעת ההתפתחויות בשוק הנדל"ן על הסיכונים בתיק הנדל"ן בבנק, כמפורט במכתב כאמור ובהתאם לפרמטרים הנקובים בו, ובהמשך לכלול המלצות לצעדים מתאימים, לרבות קביעת מגבלות לפי הצורך.

בנוסף, הבנק נדרש לבחון את נאותות האופן שבו ההשפעות האמורות באות לידי ביטוי בהערכת סיכון הלווים, לרבות בדירוגי הסיכון ובסיווגי החובות. כמו כן, נדרש הבנק לבחון את נאותות האופן, שבו ההתפתחויות באות לידי ביטוי בהקצאת ההון במסגרת יעדי ההון העצמי והון רובד 1, שנקבעו על ידי הבנק.

במסגרת היענות הבנק לדרישת בנק ישראל, הבנק ביצע בחינה מקיפה של הפרויקטים לבניה להם מעמיד הבנק ליווי פיננסי, בין היתר, בהיבט השפעת מבצעי המכירות על סיכון האשראי. כמו כן, נבחנו הקרקעות שמומנו על ידי הבנק וההיתכנות להתקדמות לשלב הבניה בהן. בנוסף, במהלך הרבעון השלישי של השנה, הבנק ביצע בדיקה מקיפה ללווים שנטלו אשראי עבור נדל"ן מניב בסכומים העולים על 3 מיליון ש"ח, בדגש על שיעור LTV, שיעור תפוסה, ותק הבטוחה ושיעור ההון העצמי המתוקנן בהתאם למדיניות האשראי של הבנק.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל"

ענף הבינוי והנדל"ן ממשיך להיות מושפע באופן ישיר מהמלחמה, בעיקר מצד ההיצע, עקב המשך המחסור המהותי בכוח העבודה באתרי הבניה, בין אם כתוצאה מאי כניסת פועלים פלסטינים מאזור יהודה ושומרון ומרצועת עזה, ובין אם מקצב גיוסם האיטי של פועלים זרים. הבנק מבצע מעקב שוטף אחר כלל הפרויקטים הממומנים בבנק, ומקיים קשר שוטף עם כלל היזמים.

להלן נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל:

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
במיליוני ש"ח		
		סיכון אשראי כולל⁽¹⁾
155.3	147.6	נדל"ן שבנייתו לא הושלמה
85.4	54.6	מזה: קרקע גולמית
69.9	93.0	נדל"ן בתהליכי בניה
21.0	-	נדל"ן שבנייתו הושלמה
308.0	371.9	אחר ⁽²⁾
484.3	519.5	סך הכל

(1) מזה: אשראי המובטח בנדל"ן למגורים בסך של 93.0 מיליוני ש"ח (28.9 מיליוני ש"ח מאזני ו-64.1 מיליוני ש"ח חוץ מאזני) ב-31.12.23 - 69.9 מיליוני ש"ח (48.8 מיליוני ש"ח מאזני ו-21.1 מיליוני ש"ח חוץ מאזני).

(2) כולל אשראי ללווים בענף הבינוי והנדל"ן בישראל, להם בטחון שאינו נדל"ן, כגון ובעיקר - פרויקטי תשתיות, אשראי לחברות נדל"ן מניב ולווים, ששווי הנכס שלהם למימוש מהיר מבטיח פחות מ-50% מסך סיכון האשראי של הלווה.

להלן התפלגות איכות האשראי בענף הבינוי והנדל"ן בישראל:

שינוי באחוזים	יתרה ליום		
	31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
	במיליוני ש"ח		
(40.9)	4.4	2.6	סיכון אשראי בעייתי לא צובר הכנסות ריבית
			סיכון אשראי בעייתי צובר הכנסות ריבית
(50.0)	0.2	0.1	
(1.3)	385.9	381.0	סיכון אשראי לא בעייתי
(1.7)	390.5	383.7	סך כל סיכון האשראי
	-	0.1	מזה: חובות צוברים בפיגור של 90 ימים או יותר
	-	2.2	חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים

להלן מדדי ניתוח איכות אשראי עיקריים בענף הבינוי והנדל"ן בישראל:

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
		שיעור יתרת סיכון האשראי לענף הבינוי והנדל"ן מסך סיכון האשראי הכולל לציבור
5.69%	5.80%	
6.9	8.5	יתרת ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח)
		שיעור יתרת ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי מסיכון האשראי הכולל
1.42%	1.64%	
1.09%	0.56%	שיעור האשראי הבעייתי מסיכון האשראי הכולל
1.26%	3.66%	שיעור האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מסיכון האשראי הכולל

סיכון אשראי לאנשים פרטיים

כללי

הבנק מעמיד אשראי צרכני למגוון משקי בית המורכבים בעיקרם מאוכלוסיות יעד המאופיינות ברמת סיכון נמוכה מהממוצע, חלקם ממערכת החינוך.

לאור השינויים בסביבת הריבית והאינפלציה, לאחר שנים של יציבות יחסית, קיים חשש להאטה בצריכה הפרטית. מדיניות האשראי לאנשים פרטיים, משקפת את תיאבון הסיכון של הבנק וכוונותיו לגבי רמות הסיכון שברצונו ליטול וכן את הפרופיל הרצוי לתיק האשראי לאנשים פרטיים והיקפו ביחס לתיק האשראי הכולל. המדיניות מתבססת על מערכת פנימית לדירוג סיכון האשראי לאנשים פרטיים על פי מודלים סטטיסטיים המתעדכנים באופן שוטף וכן על ידי כללים עסקיים ועקרונות למתן אשראי בהתאם לבחינת כושר ההחזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה. תפיסה זו משתקפת היטב במדיניות האשראי של הבנק באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות למתן אשראי ברמת הלקוח הבודד וברמת הבנק, וכן בתהליכי בקרה ובתהליכי עבודה מובנים, בקווי הבקרה השונים. מודלים של דירוג סיכוני אשראי משמשים את הבנק הן בתהליך החיתום של האשראי בסניפים והן בהעמדת אשראי ישיר באמצעות האינטרנט, האפליקציה ובקול סנטר. המלצות האשראי הנגזרות מהמודלים הסטטיסטיים, יחד עם נהלי הבנק הנסמכים על מדיניות האשראי והמגבלות האיכותיות והכמותיות הכלולות בה, מגלים את תיאבון הסיכון המידתי של הבנק בתחום האשראי הצרכני.

הבנק מתמקד באשראי קמעונאי, המאופיין ברמת פיזור גבוהה ורמת סיכון נמוכה. הבנק ממשיך ליישם מתכונת עבודה סדורה המגדירה, בין היתר, מדיניות ממוקדת לקוח. אוכלוסיית היעד מאופיינת בביטחון תעסוקתי, מקורות הכנסה יציבים וכושר החזר מוכח הזקוקה למימון בתחום הצרכני. חלק מן ההלוואות לאוכלוסייה זו מוענק בין היתר במסגרת מכרז החשב הכללי למתן הלוואות רווחה לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה. במסגרת המכרז הבנק מעמיד לעובדי ההוראה הלוואות מחשבון החשב הכללי כאמור. גובה הלוואות החשכ"ל הינן בסכום מרבי של עד 40 אלפי ש"ח ולתקופת זמן של עד 10 שנים, בהתאם לסוגי ההלוואות בתנאי המכרז. תשלומי הלוואות אלו ואחרות מבוצעים בעיקר בניכוי משכר. בנושא מכרז החשכ"ל ראה גם באור 14 בדוחות הכספיים.

כ-86% מהאשראי של אנשים פרטיים הינו בגין לקוחות בעלי הכנסה קבועה מעל 10 אלפי ש"ח.

הבנק אינו מעניק הלוואות לדיור. הלוואות אלו ניתנות על ידי חברת האם.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים

השינוי באחוזים	31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
	במיליוני ש"ח		
8.4	1,076.1	1,167.0	יתרות עובר ושב ויתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי
5.5	3,939.8	4,156.7	הלוואות אחרות
6.1	5,015.9	5,323.7	סך כל סיכון האשראי המאזני
5.3	914.2	962.4	מסגרת עו"ש לא מנוצלת
1.2	1,144.2	1,157.6	מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות
(9.9)	114.0	102.7	סיכון אשראי חוץ מאזני אחר
2.3	2,172.4	2,222.7	סך כל סיכון האשראי החוץ מאזני
5.0	7,188.3	7,546.4	סך הכל סיכון האשראי הכולל
1.1	4,880.6	4,933.1	ממוצע היקף האשראי, כולל משיכות יתר בעו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות

להלן התפלגות סיכון האשראי המאזני הבעייתי מסך החובות לאנשים פרטיים

השינוי באחוזים	31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
	במיליוני ש"ח		
15.2	19.1	22.0	סיכון אשראי לא צובר
24.6	33.4	41.6	סיכון אשראי בעייתי צובר ריבית
6.0	4,963.4	5,260.1	סיכון אשראי לא בעייתי
6.1	5,015.9	5,323.7	סך כל סיכון אשראי
54.5	1.1	1.7	מזה: חובות צוברים בפיגור של 90 ימים או יותר
0.9	14.0	14.7	יתרת ארגוני החוב שבהסדר מתוך האשראי הבעייתי
	0.31%	0.18%	שיעור ההוצאה להפסדי אשראי מסך האשראי

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים לפי התפלגות ההכנסה הקבועה בחשבון

31 בדצמבר 2024				
הכנסה קבועה בחשבון*	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני
	במיליוני ש"ח			
ללא הכנסה קבועה	33.2	6.9	40.1	67.4
נמוכה מ-10 אלפי ש"ח	658.1	48.7	706.8	229.7
הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח	1,779.0	348.5	2,127.5	785.5
גבוהה מ-20 אלפי ש"ח	1,726.5	722.8	2,449.3	1,140.1
סך הכל	4,196.8	1,126.9	5,323.7	2,222.7
31 בדצמבר 2023				
הכנסה קבועה בחשבון*	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני
	במיליוני ש"ח			
ללא הכנסה קבועה	21.0	2.8	23.8	65.9
נמוכה מ-10 אלפי ש"ח	686.4	49.5	735.9	252.2
הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח	1,750.0	331.1	2,081.1	797.3
גבוהה מ-20 אלפי ש"ח	1,560.0	615.1	2,175.1	1,057.0
סך הכל	4,017.4	998.5	5,015.9	2,172.4

* הכנסה קבועה לחשבון, כהגדרתה בהוראת הדיווח לפיקוח 836 (הכוללת משכורת בפועל בחישוב ממוצע של 12 חודשים אחרונים, סך קצבאות, הפקדות מזומן והפקדות שיקים).

** תיק הנכסים הפיננסיים המקושר לחשבון, כגון: פקדונות כספיים (לרבות יתרות עו"ש), תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים.

התפלגות לפי התקופה הממוצעת שנותרה לפירעון (לפי המועד הסופי לפירעון ההלוואה)

סיכון אשראי מאזני		תקופה לפירעון
31 בדצמבר 2024	31 בדצמבר 2023	
במיליוני ש"ח		
1,176.2	1,286.3	עד שנה
774.8	812.8	משנה ועד שלוש שנים
1,191.2	1,062.2	משלוש שנים ועד חמש שנים
720.1	750.5	מחמש שנים ועד שבע שנים
1,153.6	1,411.9	מעל שבע שנים
5,015.9	5,323.7	סך הכל

התפלגות לפי גודל האשראי של הלווה*

31 בדצמבר 2023			31 בדצמבר 2024			תחום אשראי ללווה באלפי ש"ח
סיכון כולל** אשראי	סיכון חוץ מאזני אשראי	סיכון אשראי מאזני	סיכון כולל** אשראי	סיכון חוץ מאזני אשראי	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
100.1	71.1	29.0	103.4	71.9	31.5	עד 10
217.6	154.6	63.0	218.9	149.8	69.1	מ- 10 עד 20
588.9	359.0	229.9	592.4	363.9	228.5	מ- 20 עד 40
1,320.0	673.7	646.3	1,354.7	696.6	658.1	מ- 40 עד 80
2,021.0	563.4	1,457.6	1,900.5	552.2	1,348.3	מ- 80 עד 150
2,325.6	303.8	2,021.8	2,503.9	325.0	2,178.9	מ- 150 עד 300
615.1	46.8	568.3	872.6	63.3	809.3	מעל 300
7,188.3	2,172.4	5,015.9	7,546.4	2,222.7	5,323.7	סך הכל

* הגדרת לווה - בהתאם להגדרות הוראת ניהול בנקאי תקין 313.
** סיכון אשראי כולל - למעט חבות בגין נגזרים.

התפלגות לפי סוג ומידת החשיפה

31 בדצמבר 2023		31 בדצמבר 2024	
סיכון אשראי מאזני במיליוני ש"ח		סוג האשראי	
384.5	380.8	עו"ש	
691.7	786.2	יתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי	
3,660.4	3,896.2	אשראי בריבית משתנה	
279.3	260.5	אשראי בריבית קבועה	
5,015.9	5,323.7	סך הכל	

ביטחונות

31 בדצמבר 2023			31 בדצמבר 2024			תחום אשראי ללווה
סיכון כולל אשראי	סיכון חוץ מאזני אשראי	סיכון אשראי מאזני	סיכון כולל אשראי	סיכון חוץ מאזני אשראי	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח						
225.3	6.4	218.9	164.3	2.4	161.9	סך אשראי המגובה בביטחונות*
131.1	5.1	126.0	77.3	1.6	75.7	* מזה: בטחונות לא נזילים
94.2	1.3	92.9	87.0	0.8	86.2	בטחונות נזילים

תיאור הפעילות

א. חיתום האשראי למשקי בית

חיתום האשראי הצרכני מבוצע בהתחשב בפרמטרים אישיים של הלקוח ומשקף נכונות מידתית לנטילת סיכוני אשראי. תפיסה זו משתקפת היטב במגבלות כמותיות ואיכותיות וכן באמצעות מגוון רחב של נוהלי אשראי, תהליכי עבודה מובנים ותהליכי בקרה הדוקים בקווי הבקרה השונים.

הבנק נותן מענה לצרכי האשראי של הלקוח בהתאם ליכולת ההחזר ודירוג האשראי. כמו כן מציע אשראי ללקוחותיו באופן יזום על בסיס ניטור מאפייני הסיכון של הלקוח ואיתור צרכיו. בתהליך החיתום נבחנים מספר קריטריונים אשר מהווים כלי תומך החלטה, בין היתר, חוסנו הפיננסי, התנהלותו בחשבון, מטרת האשראי, פעילות הלקוח בבנק, דירוג סיכון האשראי, כושר החזר, תמהיל האשראי הכולל בחשבון והתאמתו לצורכי הלקוח וכל מידע נוסף אשר בידו לסייע בתהליך החיתום. תהליך זה מושתת על ערכי הוגנות ושקיפות כלפי הלקוח.

ב. אופן פיקוח ומעקב על מאפייני הסיכון

לבנק ועובדיו התמחות ומיומנות גבוהה בתחום אשראי קמעונאי מתוקף ניסיונו רב השנים באשראי למשקי הבית. הבנק מכשיר את עובדיו ברמת מיומנות מקצועית גבוהה בתחום האשראי ובעל מערכות ממוחשבות תומכות החלטה, בקרה ומעקב לאיתור מוקדם של לווים בפיגור או תסמינים שליליים. הבנק מגדר את עצמו בנטילת סיכונים אשראי, בין היתר, באמצעות פיזור הסיכון בין הלקוחות. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בבנק באמצעות תשתית נאותה של מגגוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת. הבקורות בנושא האשראי הצרכני מבוצעות באמצעות שלושת קווי ההגנה. במסגרת הבקורות המבוצעות על ידי הקו הראשון: מעקב אחר חריגה ממסגרת עו"ש וחח"ד, בדיקת אשראי בפיגור ובקרה אחר התפתחות האשראי הצרכני הבעייתי בסניפים. בקו השני קיימות מגוון בקורות, כאשר עיקרן נועדו לבחון את ההתנהלות הפיננסית בחשבונות ולאחר סימנים להתדרדרות במצב החוב. סימני התדרדרות יכולים לנבוע מירידה במחזורי פעילות, חריגות ממסגרות מאושרות וכדומה. בנוסף, הבנק משתמש במערכות ממוכנות תומכות כגון מערכת לאיתור וטיפול בחובות בעלי סממנים בעייתיים ומערכת סטטיסטית לניבוי כשל אשראי. הקו השלישי, מערך הביקורת הפנימית, אחראי לביצוע ביקורת בלתי תלויה על ניהול הסיכון, מסגרת העבודה והבקורות לניטור סיכונים אשראי צרכני, לרבות פעילויות קווי ההגנה הראשון והשני לניטור סיכון זה. בנוסף, הבנק משתמש במערכות ממוכנות תומכות, כגון מערכת לאיתור וטיפול בחובות בעלי סממנים בעייתיים.

סיכון שוק

כללי

סיכון שוק (סיכון פיננסי) הינו סיכון קיים או עתידי להפסד או לירידת ערך הנובעים משינוי בשווי הכלכלי של מכשיר פיננסי, תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת, עקב שינויים במחירים, שערי מטבע, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים, ובכללם: סיכון ריבית, סיכון מטבע, סיכון אינפלציה, סיכון מחיר מניות וסיכון תנודתיות. הבנק נוקט במגוון פעולות, על מנת להתמודד עם השפעות השינויים בריבית ואינפלציה, לרבות עדכוני הנחות למודלים שונים בתחומי האשראי וסיכונים שוק וביצוע עסקאות לניהול החשיפה במגזר צמוד המדד. הבנק פועל באופן שוטף, להתאים את החשיפות לריבית, למדד ולמט"ח, בהתאם להתפתחויות הכלכליות והגיאופוליטיות המשתנות. הבנק ממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות השונות במצב המאקרו כלכלי ונוקט בפעולות ככל שגדרש. על רקע ההתפתחויות הגיאופוליטיות, ההתאוששות בפעילות הכלכלית נמשכת בקצב מתון. שיעור האינפלציה התמתן בחודש דצמבר 2024 לקצב שנתי של 3.2%. בשנת 2025, שיעור האינפלציה צפוי לעמוד בתחום היעד של בנק ישראל, ברמה שבין 1% ל-3%. הפסקת האש בלבנון ובעזה, השפיעה על ירידה בפרמיית הסיכון של מדינת ישראל ועל התחזקות השקל. בתחילת שנת 2024, על רקע המלחמה, הוריד בנק ישראל את הריבית ב-0.25% לרמה של 4.5% ומאז, הותיר את הריבית ללא שינוי.

תיאבון סיכון

לבנק מדיניות מפורטת לניהול החשיפה לסיכונים פיננסיים, אשר מתווה ומפרטת, בין היתר, תיאבון כולל לסיכונים פיננסיים ותיאבון לסיכון בחתך הסיכון הבודד ועקרונות לפעילות. תיאבון הסיכון של הבנק משקף נכונות מידתית לנטילת סיכונים פיננסיים, תואם פעילות בנקאית זהירה ותואם לדרישות הפיקוחיות ולהיקף פעילות הבנק ולצביונו. ככלל, הבנק שואף למזער את החשיפות הפיננסיות שהוא נוטל, ופועל ליצירת רווחיות נאותה תוך כדי נטילת סיכונים פיננסיים מידתיים. תפיסה זו משתקפת היטב במדיניות הבנק באמצעות מגוון רחב מאוד של מגבלות סיכון/הפסד כמותיות ומידתיות ביחס להון הבנק וכן בתהליכי בקרה הדוקים ובתהליכי עבודה מובנים בקווי הבקרה השונים.

הפיקוח והבקרה על ניהול החשיפה לסיכונים שוק

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה בלתי תלויה וביקורת על תהליך ניהול סיכונים השוק. התפיסה הניהולית והבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכונים שוק ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.

ניהול החשיפה לסיכונים השוק נבחן ומבוקר באופן שוטף במסגרת בחינת כלל הסיכונים על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון והנהלה וכן על ידי דרגי הביניים כמפורט בדוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

דיווח על החשיפות לסיכונים שוק

הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכונים שוק, ובחתכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה, בין היתר, התפתחויות בסיכון ובסביבה הפיננסית ועמידה במגבלות.

המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכונים השוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכונים השוק באמצעים, הכוללים גם את הערך בסיכון (VAR) וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Tests, כלי ניהול ובקרת חשיפות ריבית כגון: מח"מ, שווי הוגן, מבחני רגישות לשינויים בעקום הריבית.

סיכון ריבית

כללי

סיכון הריבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית, המשפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשיריו חוץ מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (ובמקרים מסוימים התזרימים עצמם) משתנה, כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית. צורותיו העיקריות של סיכון הריבית שאליו נחשף הבנק כוללות: סיכון תמחור מחדש, סיכון עקום התשואה וסיכון בסיס.

סיכון הריבית, הינו אחד הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק, ובפרט בכל הקשור להשפעה שלילית על רווח הבנק בהינתן תרחיש של ירידת ריבית. הבנק מנהל את סיכונים הריבית בהתאם להוראת בנק ישראל בנושא ניהול סיכון הריבית (הוראה 333), בדגש על סיכון הריבית בתיק הבנקאי. בהתאם להוראות, נקבעה מדיניות בנושא ניהול סיכון הריבית. בשנת 2024, הגדיל הבנק את חשיפת הריבית לתרחיש של ירידה בריבית, על מנת לקזז חלק מההשפעות שעשויות להתרחש עם ירידת הריבית. הבנק בוחן את חשיפת הריבית באופן שוטף ומתאים אותה בהתאם להערכות הבנק.

ניהול החשיפה

ניהול החשיפה לסיכונים בריבית נעשה על ידי התאמת משך החיים הממוצע של המקורות והשימושים ותוך צמצום החשיפה לשחיקת השווי ההוגן, כתוצאה משינויים בלתי צפויים בשערי הריבית, בכפוף למגבלות שקבע הדירקטוריון. בכל מגזר נמדדת החשיפה לשינוי בלתי צפוי בשיעור הריבית לכל התקופות ובתרחישי ריבית שונים ונמדדת השפעתה על השחיקה הפוטנציאלית של השווי הכלכלי ושל הרווח החשבונאי עבור שנים עשר חודשים קדימה, בכל אחד מהמגזרים בנפרד, וגם בכל המגזרים יחד. הבנק רואה בגישה הכלכלית ככלי עיקרי לניהול סיכונים הריבית שלו. החשיפה

העיקרית לסיכוני ריבית בבנק מיוחסת לפעילות המימון במגזר השקלי הלא צמוד ובמגזר צמוד המדד ונובעת ממאפייני ההשקעה, הנגזרים מטווח השימושים והמקורות במגזרים אלה. על מנת למזער את סיכון הריבית בתיק הבנקאי וכחלק מניהול הנכסים וההתחייבויות, הבנק עושה לעיתים שימוש בכלים נוספים, לרבות פעילות בנגזרים.

התיאבון לסיכון

- תיאבון הסיכון לריבית כפי שמשתקף במגבלות הינו מידתי, וניצול מסגרות החשיפה מבוצע בהתאם להערכות הבנק בנוגע לשיעורי הריבית הצפויים ולמבנה עקום הריבית הצפוי באופקי זמן שונים ובכפוף למגבלות שהוגדרו במדיניות הסיכונים הפיננסיים.
- לבנק סדרת מגבלות לשינויים בעקום הריבית ומגבלות פרטניות היוצרות סיכוני ריבית על היקף חשיפת הריבית, ומגבלות על גובה השחיקה המכסימלי בשווי ההוגן תחת מצב קיצון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

סיכון הריבית נמדד ומנוהל על בסיס הנחות שונות באשר לזמני הפירעון של הנכסים וההתחייבויות. ביתרות חשבונות העובר ושב שאינן נושאות ריבית קיימות יתרות זכות בסכום יציב לאורך זמן. הבנק קבע כי תקופת הפירעון של יתרת העו"ש היציבה המשמשת בחישוב החשיפה לריבית תהיה למספר שנים.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים
להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים בריבית על פי שווים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים תיאורטיים בשיעור הריבית על שווים ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:
להלן פרטים על השפעת שינויים בריבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר, על הכנסות הריבית נטו ועל הכנסות המימון שאינן מריבית:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הריבית):

31 בדצמבר 2023			31 בדצמבר 2024			
שקל	מט"ח	סך הכל	שקל	מט"ח	סך הכל	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
1,038.9	2.8	1,036.1	1,175.2	5.1	1,170.1	יתרה מאזנית נטו ⁽¹⁾
1,182.2	2.0	1,180.2	1,413.1	10.4	1,402.7	שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾
1,182.2	2.0	1,180.2	1,413.1	10.4	1,402.7	מזה: תיק בנקאי
165.5	16.6	148.9	213.3	8.0	205.3	מזה: השפעת הנחות התנהגותיות ⁽²⁾

(1) פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 28 לתמצית הדוחות הכספיים, ראה הערות בעמוד הבא

2. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם ⁽¹⁾ של הבנק:

31 בדצמבר 2023			31 בדצמבר 2024			
סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
						שינויים מקבילים
13.6	(1.4)	15.0	(12.9)	(0.2)	(12.7)	עלייה במקביל של 1%
13.6	(1.4)	15.0	(12.9)	(0.2)	(12.7)	מזה: תיק בנקאי
43.1	3.3	39.8	47.6	1.4	46.2	מזה: השפעת הנחות התנהגותיות ⁽²⁾
(12.9)	1.4	(14.3)	15.4	0.2	15.2	ירידה במקביל של 1%
(12.9)	1.4	(14.3)	15.4	0.2	15.2	מזה: תיק בנקאי
(43.6)	(3.4)	(40.2)	(48.2)	(1.4)	(46.8)	מזה: השפעת הנחות התנהגותיות ⁽²⁾
21.5	(2.8)	24.2	(24.6)	(0.5)	(24.1)	עלייה במקביל של 2%
21.5	(2.8)	24.2	(24.6)	(0.5)	(24.1)	מזה: תיק בנקאי
(19.5)	2.8	22.3	32.1	0.4	31.7	ירידה במקביל של 2%
(19.5)	2.8	22.3	32.1	0.4	31.7	מזה: תיק בנקאי
						שינויים לא מקבילים
(5.0)	0.8	(5.8)	(20.2)	0.5	(20.7)	התללה ⁽³⁾
5.5	(1.1)	6.6	14.5	(0.5)	15.0	השטחה ⁽⁴⁾
14.6	(1.6)	16.2	7.0	(0.6)	7.6	עליית ריבית בטווח הקצר
(19.3)	1.6	(20.9)	(9.6)	0.6	(10.2)	ירידת ריבית בטווח הקצר

בטבלה זו מוצג השינוי בשווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

(1) יתרה מאזנית נטו ושווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה (עו"ש). פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, למעט פקדונות לפי דרישה (עו"ש), ראה באור 28א' לדוחות הכספיים.

(2) השפעת ייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה (עו"ש) ופירעונות מוקדמים של פקדונות הציבור.

(2) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.

(3) השטחה - עליה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

3. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

31 בדצמבר 2023			31 בדצמבר 2024			
סך הכל*	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית, נטו	סך הכל*	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית, נטו	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
						שינויים מקבילים
14.6	0.1	14.5	17.7	0.1	17.6	עלייה במקביל של 1%
14.6	0.1	14.5	17.7	0.1	17.6	מזה: תיק בנקאי
(43.8)	(0.1)	(43.7)	(37)	(0.1)	(36.9)	ירידה במקביל של 1%
(43.8)	(0.1)	(43.7)	(37)	(0.1)	(36.9)	מזה: תיק בנקאי
(90.9)	(0.2)	(90.7)	(75.4)	(0.1)	(75.3)	ירידה במקביל של 2% ⁽¹⁾
42.7	0.2	42.5	45.6	0.2	45.4	עלייה במקביל של 2% ⁽¹⁾

*לאחר השפעות מקזזות.

(1) בתרחיש של עליית ריבית מקבילה של 1% השינוי אינו סימטרי לתרחיש של ירידת ריבית מקבילה של 1% לאור הנחות לגבי מעבר בין יתרות עו"ש לפקדון. כמו כן, בתרחיש של עליית ריבית מקבילה של 2% השינוי אינו סימטרי לתרחיש של עליית ריבית מקבילה של 1% ולתרחיש ירידת ריבית מקבילה של 2%. זאת לאור הנחות נוספות לגבי היקף וטווח הזמן של מעבר מיתרות העו"ש לפקדונות.

רגישות ההכנסה בטבלה לעיל, חושבה בהתבסס על מספר פרמטרים והנחות שונות ובין היתר, שימוש בהנחות לגבי שינוי במרווחי הפקדונות, מעבר כספים מעו"ש לפקדונות במקרה של עליית ריבית, לעומת יציבות ביתרות במקרה של ירידת ריבית.

4. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על ההון העצמי

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 בדצמבר *2024	
(13.6)	(51.9)	עלייה במקביל של 1%
13.7	54.9	ירידה במקביל של 1%

*בשנת 2024 חל גידול ביתרת ההשקעה באגרות חוב זמינות למכירה, וכן חל גידול במח"מ התיק. לכן חל גידול בהשפעה של השינויים בשיעורי הריבית על קרן ההון מהתאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן.

החשיפה בבסיס

כללי

חשיפת בסיס נוצרת כתוצאה מאי הקבלה בעיתוי, בבסיס המדידה ובסכומי ההשקעה עם או ללא פעולות גידור. על פי כללי החשבונאות ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שההשקעה של ההון במגזר שאינו המגזר השקלי הלא צמוד מוגדרת כחשיפת בסיס.

ניהול החשיפה

- ניהול הסיכונים בחשיפות הבסיס והשקעת ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים נעשים בהתבסס על הערכות ותחזיות שוטפות לגבי התפתחויות צפויות בשווקי הכספים וההון.
- תמהיל ההשקעה של ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים מנוהל באופן שוטף בכפוף למגבלות המוצגות לעיל, ועל בסיס התחזיות לגבי משתני השוק הרלוונטיים תוך ניצול פערי המחירים בין עלות המקורות ותשואת השימושים במגזרי ההצמדה השונים וכדאיותן של פוזיציות "יתר" או "חסר" בכל מגזר פעילות.

- במסגרת ניהול מאזני ההצמדה נעזר הבנק, בין השאר, במכשירים פיננסיים נגזרים, כאמצעי לנטרול החשיפה לסיכונים בבסיס ובריבית.

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לגבי הפוזיציות המותרות (עודף או חוסר) של נכסים על התחייבויות לפי מגזרי ההצמדה.

החשיפה בבסיס בפועל

להלן תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי הצמדה (במיליוני ש"ח):

% מההון		החשיפה בבסיס בפועל		
ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2024	ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2024	
54.34%	36.28%	604.5	464.0	לא צמוד
45.16%	63.32%	502.3	809.7	צמוד מדד
0.50%	0.40%	5.6	5.1	מט"ח וצמוד מט"ח

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פורוורד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של הבנק נמוכה.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 31 בדצמבר 2024 (במיליוני ש"ח).

המדדה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוף מאזניים.

31.12.24		
אחוז שינוי בשער החליפין	דולר	אירו
ירידה של 5%	(0.4)	-
ירידה של 10%	(0.8)	(0.1)
עליה של 5%	0.4	-
עליה של 10%	0.8	0.1

(1) השפעה זו חושבה על-פי השינוי הצפוי בפוזיציות הכלכליות המנוהלות במטבעות השונים, בהינתן התרחישים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.

(2) תרחיש עליה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.

(3) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההון לאחר השפעת המס.

(4) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

רגישות ההון לשינויים במדד

הבנק פועל בשוק המדד באמצעות מתן שימושים, כגון הלוואות ורכישת אגרות חוב וכן באמצעות גיוס מקורות צמודי מדד.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד, נכון ליום 31 בדצמבר 2024.

המדדה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוף מאזניים.

אחוז שינוי במדד	במיליוני ש"ח
ירידה של 3%	(23.8)
עלייה של 3%	23.8

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

כללי

הבנק פועל במגוון מכשירים פיננסיים נגזרים כחלק מניהול סיכוני השוק (חשיפות בסיס, מטבע וריבית) וכן כשירות ללקוחותיו, כאשר הפוזיציה באופציות (לרבות מסלולי הברירה) הינה בעלת מרכיב גבוה יותר של סיכון שוק.

התיאבון לסיכון

לבנק מדיניות ניהול סיכוני המכשירים הנגזרים ובמסגרתה מגבלות לגבי היקף מסלולי הברירה המגלמים אופציות "גלומות". השקעה במכשירים נגזרים לסוגיהם נעשית לאחר בחינת כל מכשיר לגופו והתאמתו לצרכים הפיננסיים של הבנק וליכולתו לתפעל אותו באופן מיטבי, וכן ליכולתו לנטר את הסיכון בגינו, הן בצד סיכון השוק והן בצד סיכון האשראי עבור עסקות בהן הבנק פועל כמתווך עבור לקוחותיו.

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2024	
		עסקאות גידור
107.6	56.2	חוזי ריבית
		עסקאות אחרות
14.5	7.3	חוזי ריבית
22.0	19.5	חוזי מטבע חוץ
7.8	9.4	חוזים בגין מניות
151.9	92.4	סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים

סיכון נזילות

כללי

סיכון הנזילות הינו הסיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור, ניצול מוגבר של קווי אשראי ואי ודאות לגבי זמינות המקורות והתחייבויות בלתי צפויות אחרות, לרבות ירידה חדה בשווי הנכסים הנזילים שעומדים לרשות הבנק. התממשות הסיכון עלולה לגרום לבנק מחסור באמצעים נזילים, אשר בגינו יאלץ הבנק לממש נכסים במחירים הנמוכים ממחירי שוק ו/או לגייס מקורות במחיר הגבוה ממחיר שוק ובמקרי קיצון אף להוות סכנה ליציבותו של הבנק.

הבנק שומר על יתרות נזילות גבוהות במט"ח ובשקלים, בהשוואה ליתרות במצב עסקים רגיל, מעבר למגבלות הרגולטוריות והפנימיות ככל שרמת אי הוודאות הגבוהה תימשך. רמת הנזילות של הבנק תיקבע בהתאם ליציבות בשווקים הפיננסיים, הפעילות הכלכלית, רמת הסיכון בבורסות בארץ ובעולם, המדיניות הפיסקלית ופרמיית הסיכון של המשק. הבנק ממשיך לבצע מעקב הדוק, ומבצע פעולות בקרה וניטור אחר יחסי הנזילות באופן שוטף.

יחס כיסוי נזילות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221 (LCR)

יחס כיסוי הנזילות מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221, אשר מבוססת על המלצות ועדת באזל. היחס הינו תקן הנועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הקצר, באמצעות דרישה שתאגידים בנקאיים יחזיקו מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA - High Quality Liquid Assets) לא משועבדים, הניתנים להמרה למזומן במהירות ובקלות בשווקים הפרטיים, כדי לענות על צרכי הנזילות בתרחיש קיצון, הנמשך 30 ימים קלנדריים.

התקן מגדיר מסגרת ספציפית לחישוב יחס כיסוי הנזילות במטרה ליצור אחידות ברמה בינלאומית.

יחס כיסוי הנזילות - LCR, מכיל שני רכיבים:

(א) שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה בתנאי קיצון (HQLA),

(ב) סך תזרים מזומנים יוצא, נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים, המחושב על פי הפרמטרים של התרחיש.

היחס מחושב כשיעור של מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה מתוך סך תזרים מזומנים יוצא, נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים, והחל מינואר 2017 הדרישה הפיקוחית המזערית ליחס כיסוי הנזילות הינה 100%.

עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימליות אלו, אך עליו לדווח מיידית על החריגה למפקח על הבנקים, ובמקרים מסוימים, בליווי תכנית לסגירת פער הנזילות שנוצר.

הבנק עומד בכל מגבלות סיכון הנזילות הרגולטוריות לשנת 2024.

כחלק ממדיניות לניהול סיכונים פיננסיים, אימץ דירקטוריון הבנק מגבלה פנימית, המחמירה מהדרישה הרגולטורית ליחס כיסוי נזילות, הן לבנק והן למאוחד.

להלן יחס כיסוי הנזילות בבנק:

		(מבוקר)
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2023	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2024	
באחוזים		
544%	572%	יחס כיסוי הנזילות
100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על בנקים

יחס כיסוי הנזילות עלה ל- 572% לעומת 544% בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע מגידול בכרית הנזילות עקב רכישת אגרות חוב ממשלתיות.

יחס מימון יציב נטו - NSFR

ביום 21 ביוני 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר קובעת את אופן חישוב היחס, כפי שנקבע ברפורמת באזל 3 של ועדת באזל (BCBS). מטרת היחס הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך, באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב, בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח.

יחס מימון יציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין ופריטי מימון יציב נדרש.

מימון יציב זמין, מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו, על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס מימון יציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש, הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפרעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי הבנק, וכן של החשיפות החוץ מאזניות.

להלן יחס מימון יציב נטו:

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2024	
באחוזים		
163%	172%	יחס מימון יציב נטו
100%	100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

מדיניות ניהול הסיכון

הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות במטבע ישראלי ובמטבע חוץ וצמוד מטבע חוץ, בהתאם לנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין 342 ו-221. המדיניות כוללת, בין היתר, מגבלות על יחסי כיסוי נזילות ועל יחסי הנזילות המזעריים בתרחיש רגיל ובתרחיש קיצון והתייחסות לכלי המדידה, השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות השוטף. כמו כן, הבנק קבע מתודולוגיה שתסייע בזיהוי משבר נזילות בבנק, וזאת בכדי להבטיח את יכולתו של הבנק לעמוד באתגרים העולים מניהול העסקים השוטף, וכאלה שעלולים להתעורר בעת מקרי לחץ בשווקים הפיננסיים.

תיאבון הסיכון

הבנק פועל לשמירה על מלאי נכסים נזילים ברמה נאותה, במקביל לניהול השימושים, באופן שיניב הכנסה לבנק. הבנק רואה משנה חשיבות בניהול שמרני אך אקטיבי של הנזילות בבנק. תיאבון הסיכון של הבנק מידתי ומתבטא במבנה הנכסים וההתחייבויות, כלי המדידה וניטור הסיכון הרבים שמקצים לעניין זה, ומערכי הניהול והבקרה שמופקדים על ניהול סיכון זה.

פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים נזילות

התפיסה הבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים באופן שוטף הן על ידי מנהלי החשיפה והן על ידי גורמי בקרה וביקורת בלתי תלויים, כמו כן, הבנק קבע יעדים לשמירה על כרית עתירת מזומנים שתאפשר לבנק בסבירות גבוהה לממן צרכי נזילות מוגדלים, הנובעים ממצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים.

ניהול החשיפה לסיכונים הנזילות נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון וההנהלה בקווי ההגנה הראשון, השני והשלישי.

דיווח על החשיפה לסיכונים נזילות

- דוח סיכון נזילות יומי בשקלים ובמט"ח.
- דיווח על החשיפות לסיכון הנזילות בשקלים ובמט"ח בהשוואה למסגרות לגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון והסמכויות לניהולם ניתן במסגרת דיווח יומי. כמו כן במסגרת וועדת הנזילות והסיכונים הפיננסיים המתכנסת לפחות פעם בשבוע וכן אחת לחודש בישיבת הנהלה הדנה בנושא ניהול נכסים והתחייבויות.
- דיווח על החשיפות מרכז במסמך הסיכונים הרבעוני ודיווח שוטף על פי הצורך.

מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

עיקר הנכסים הנזילים בבנק, הכוללים מזומנים, פקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים), פקדונות בבנקים עד חודש וניירות ערך נזילים, הסתכם ליום 31 בדצמבר 2024 ב-3.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-3.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023. מזה, יתרת המזומנים, פקדונות בבנק ישראל והפקדונות בבנקים עד חודש הסתכמה ב-1.5 מיליארד ש"ח, וכ-2.2 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל. יחס פקדונות הציבור לאשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2024, עומד על 159.5%, בהשוואה ל-159.9% ב-31 בדצמבר 2023.

בסוף דצמבר 2024 הסתכמו פקדונות הציבור ופקדונות מבנקים בכ-10.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-9.6 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2023.

הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק מצביע על נזילות גבוהה. זאת כתוצאה ממדיניות לגיוס מקורות מגוונים ויציבים. הבנק מנטר את היקף וריכוזיות המקורות ע"פ קריטריונים שונים, כגון: לפי גודל ומח"מ באופן שוטף, ומציב יעדים ומגבלות להיקף הפקדונות הגדולים ולתמהיל המקורות בכלל.

במגזר צמוד המדד, הן המקורות והן השימושים פרוסים לטווח בינוני. במגזר השקלי הלא צמוד, ובמגזר מטבע החוץ,

לבנק מקורות במח"מ חוזי קצר, אשר הבנק צופה כי יישארו לאורך זמן. השימושים במגזרים אלו הינם לטווח קצר. הבנק מנהל את חשיפות המדד והמט"ח בשוטף.

למידע בדבר פירוט נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופת פרעון - ראה באור 27 לדוחות הכספיים.

יתרת סך הפקדונות של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות:

	ליום 31 בדצמבר 2024	ליום 31 בדצמבר 2023
	מיליוני ש"ח	
1	443.3	439.6
2	110.7	56.7
3	94.3	53.2

סיכון מימון

כללי

סיכון מימון הינו סיכון למחסור במקורות מימון ועשוי לנבוע, בין היתר, ממבנה מקורות שאינו מספיק יציב בטווח הארוך לשרת את השימושים המתוכננים. לבנק מקורות מימון מגוונים ויציבים שעיקרם פקדונות הציבור. בנוסף, קיימים לבנק כלים נוספים לגיוס מזומנים בכדי לעמוד בצרכי נזילות גם בעתות לחץ.

סיכון זה מנוהל כחלק מניהול סיכון הנזילות בבנק, על ידי מגבלות ויעדים על ריכוזיות מקורות המימון, והפחתת התלות בצדדים נגדיים מהותיים. כחלק מניהול הסיכון מבוצע ניטור של אינדיקטורים למעקב אחר מבנה המקורות וריכוזיות המקורות באופן שוטף.

סיכון תפעולי

כללי

בהתאם להגדרת הוראת ניהול בנקאי תקין 350, סיכון תפעולי הוא סיכון להפסד כתוצאה מאי-נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים או מערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, סיכוני מעילות והונאות, סיכוני טכנולוגיות המידע, סיכוני אבטחת מידע וסייבר והמשכיות עסקית, ואינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין (היבטי החשיפה והניהול של הסיכון המשפטי על היבטיו השונים נדונים בהרחבה בפרק נפרד).

הסיכונים התפעוליים מהווים חלק בלתי נפרד ממערך הסיכונים הכולל בתהליכי הבנק, מאחר והסיכונים התפעוליים מובנים בכל סוגי הפעילות העסקית בתהליכי העבודה בבנק, בתהליכי הרוחב ובמערכות התומכות.

ניהול הסיכונים מבוצע במטרה להעריך ולנטר את הסיכונים התפעוליים בתהליכי הבנק, לרבות סיכוני מעילות, הונאות והתנהגות לא אתית, למזער את הסיכונים הללו ולהפחית נזקים כספיים בגינם, תוך נקיטת שיקולים של עלות מול הפחתת הסיכון.

מדיניות

דירקטוריון הבנק קבע מתודולוגיה לניהול הסיכון התפעולי, לרבות באמצעות מדיניות כוללת ומקיפה לניהול הסיכונים התפעוליים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 310 ו-350. המדיניות מגדירה את תיאבון הסיכון ומתווה את סביבת הבקרה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שיפעלו לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים תפעוליים בבנק. המדיניות כוללת התייחסות לשרשרת של תהליכי ניהול הסיכונים, מרמת זיהוי הסיכונים, הערכה ומדידה, ועד להפחתה וניטור של הסיכונים.

ניהול החשיפות

1. שיטות ותהליכי עבודה

אחד מהכלים המרכזיים למיפוי וזיהוי הסיכונים התפעוליים ולשליטה ובקרה עליהם הינו סקר הסיכונים התפעוליים. הסקר כולל את מיפוי ותיעוד התהליכים העסקיים והסיכונים התפעוליים והבקורות בתהליכים אלו, לרבות סיכונים מעילות, הונאות והתנהגות לא אתית, גם בהתבסס על מאגר אירועי הכשל וממצאי ביקורת, הערכת אומדן הסיכונים והפחתתו על ידי יישום בקורות חדשות, חיזוק בקורות קיימות ועוד.

הבנק, באמצעות חברת האם, עורך סקר סיכונים תפעוליים תקופתי, המאפשר בהנהלת הבנק ובדירקטוריון. כלים נוספים הם סקרי סיכונים תפעוליים למערכות וכן סקר הערכת סיכונים סייבר. כמו כן, הבנק מבצע באופן שוטף ניהול סיכונים לאיתור מוקדי סיכון במוצרים, תהליכים ושירותים חדשים בבנק בהתאם למדיניות לניהול סיכונים במוצרים, שירותים ותהליכים חדשים.

בעקבות ממצאי סקרי הסיכונים שמתבצעים, ממצאי הביקורת הפנימית ותהליכי הפקת לקחים בגין אירועי כשל, משולבות בקורות מיכניות ואחרות בפעילויות הבנק השונות, וכן שופרו ושודרגו נהלי ותהליכי העבודה והבקרה. בנוסף, כחלק מתשתית מעקב ובקרה, הוגדרו KRI - אינדיקטורים עיקריים לסיכונים תפעוליים בתהליכים נבחרים לאיתור מוקדם של שינוי במפת הסיכונים.

2. איסוף ודיווח אירועי כשל

הבנק מקיים תהליך של איסוף ותיעוד אירועי כשל, (אירועי הפסד/רווח, כמעט הפסד/כמעט רווח, הפרשה לתביעה ואובדן הכנסה), כבסיס נתונים לניתוחים רבעוניים ושנתיים של מגמות ומוקדי סיכון, לצורך הצגה בפני ההנהלה והדירקטוריון, לאומדן הסיכונים התפעוליים בבנק, לאימות הערכות של מומחי התוכן, להפקת לקחים, לבחינה מחדש ולשיפור בקורות קיימות, לעדכון מפת הסיכונים ולשמירת היסטוריה. בנוסף, מקיים הבנק תהליך הפקת לקחים גם לגבי אירועים חיצוניים מהותיים שמידע לגביהם מופיע בתקשורת.

3. מערכת למדידה, אמידה וניהול של סיכונים תפעוליים

הבנק מנהל את מפת הסיכונים באמצעות כלי תוכנה, התומך במתודולוגיה לניהול הסיכונים התפעוליים. מאגר המידע המרכזי של כלי התוכנה, כולל את נתוני המבנה האירוגני וכן את מיפוי ותיעוד סקרי הסיכונים שבוצעו לגבי התהליכים בבנק ואירועי הכשל.

המשכיות עסקית (Business Continuity Planning)

הוראות בנק ישראל מחייבות את הבנקים לפעול להבטחת המשכיות עסקית בעת חירום. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 355 בנושא, נערך הבנק להתאוששות ממקרה אסון והמשכיות עסקית במצבי חירום שונים. בבנק מתבצעת היערכות הכוללת מסמך מדיניות מקיף בנושא המשכיות עסקית, הכנת תשתיות טכנולוגיות נאותות, גיבוס והטמעת תכניות פעולה מקיפות ותשתית נהלים תומכת וביצוע תרגילים המדמים מצבי חירום שונים. בבנק קיים חדר מצב קבוצתי ופורום הערכות לשעת חירום קבוצתי בראשות ראש החטיבה לניהול סיכונים בחברת האם. הפורום מופקד על יישום המדיניות, הנהלים והמעקב אחר היערכות הקבוצה למצבי חירום שונים ומתכנס לפחות אחת לרבעון. מתקיים דיווח תקופתי בהנהלה ובדירקטוריון בנושא המשכיות עסקית והיערכות לשעת חירום. הבנק מקיים באופן שוטף תהליך לשיפור ההיערכות להמשכיות עסקית במסגרתו מעודכן המיפוי של כל הפעילויות והמשאבים הקריטיים אשר נדרשים בשעת חירום, ומעודכנים תרחישי החירום ומסמך המדיניות בהתאם.

במהלך מלחמת "חברות ברזל" בשנת 2024, נקט הבנק בשורה של צעדים, בין היתר, קיום ישיבות יעודיות בעקבות מצב החירום, הפעלת סניפים במתכונת ייחודית, העברת עובדים לעבודה מרחוק ועוד. הבנק בחן את המצב באופן שוטף וביצע התאמות בפעילות בהתאם לנדרש.

סיכון טכנולוגיות המידע

הסיכון לכשל במידע ו/או במערכות המידע והתפעול של הבנק וכן תמיכה שאינה הולמת ומספקת את השירותים והתהליכים העסקיים הנדרשים על ידי הבנק למימוש יעדיו העסקיים. לאור העובדה, כי בשנים האחרונות הסביבה הטכנולוגית מתפתחת והתלות בה הולכת וגוברת, נוצר הצורך בהגדלת הגמישות העסקית והטכנולוגית והצורך בהגברת השימוש בטכנולוגיות חדשות.

הסיכון מנוהל לפי מדיניות ניהול טכנולוגיות המידע ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 357. כמו כן, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 301 פועלת וועדת אשראי וניהול סיכונים של הדירקטוריון. בנוסף, הבנק פועל על פי מדיניות ניהול סיכונים מוצרים חדשים ובמסגרת זו מבוצעים תהליכי ניהול סיכונים בהכנסת מערכות/טכנולוגיות חדשות.

ביום 18 בנובמבר 2024, פורסם נוסח סופי של הוראת נב"ת 364 - ניהול סיכוני טכנולוגיית המידע, אבטחת המידע והגנת הסייבר. ההוראה תחליף את הוראות נב"ת 357, 361, 363. ההוראה מתייחסת למספר היבטים ביניהם היבטי ממשל תאגידי, תהליכי ניהול סיכוני טכנולוגיית מידע וסיכוני אבטחת מידע והגנה בסייבר בקווי ההגנה השונים, ניהול אירועי כשל טכנולוגי ואבטחת מידע, ניהול סיכונים מול צדדים שלישיים, המשכיות עסקית ודיווחים להנהלה, לדירקטוריון ולפיקוח על הבנקים. תאריך תחילת ההוראה - 18 חודשים מפרסום ההוראה הסופי. הבנק נערך ליישום ההוראה.

ניהול סיכונים בסביבות מחשוב ענן

לבנק מסמך אסטרטגיית ענן ומסמך מדיניות לשימוש בשירותי מחשוב ענן, שאושרו בהנהלה ובדירקטוריון. הבנק פועל בהתאם להוראה 362 בנושא, הקובעת הנחיות ותנאים הנדרשים לשימוש של תאגיד בנקאי בטכנולוגיות מחשוב ענן ומדגישה את הצורך לנהל את הסיכונים לכל שימוש בטכנולוגיות מחשוב ענן. מסמך המדיניות עודכן בשנת 2024 בהתאם לאסטרטגיית ענן שאושרה בשנת 2024.

אבטחת מידע

דירקטוריון הבנק והנהלתו קבעו מדיניות מפורטת בנושא אבטחת מידע בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 357 - "ניהול טכנולוגיית המידע" ומינה מנהל אבטחת מידע האחראי על ניהול סיכוני אבטחת מידע. הבנק מבצע את כל הסקרים והמיפויים הנדרשים לעמידה בהוראה. הבנק מיישם את הנחיות בנק ישראל בנושא מדיות חברתיות. בנוסף, הבנק מיישם את הנחיות תקנות הגנת הפרטיות.

סיכוני אבטחת מידע ואירועי סייבר

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר, ההנהלה והדירקטוריון של הבנק הגדירו את אסטרטגיית הגנת הסייבר ואת מדיניות הגנת הסייבר.

מנהלת אבטחת המידע של הקבוצה מונתה גם כמנהלת הגנת הסייבר הקבוצתי, בהתאם להיתר מבנק ישראל. התקפות סייבר מבוצעות במטרה להסב נזק מאסיבי באמצעות פגיעה בפעילות אסטרטגית. הנזק הצפוי מהתקפות אלו עשוי לנבוע מפגיעה באמינות, שלמות, סודיות המידע ו/או בזמינות מערכות הבנק. נזקים אלו עלולים להוביל לפגיעה בפעילות העסקית של הבנק ולהשפעה על לקוחותיו. הבנק מקיים מערך הגנה כולל וייעודי להתמודדות עם התקפות סייבר, בנוסף לפעילות הכוללת המבוצעת בתחום אבטחת המידע. מערך ההגנה כולל היבטים אנושיים, טכנולוגיים ותהליכיים, שמטרתם לצמצם את הפגיעה בפעילות הבנק וההשפעה על לקוחותיו, והכל על פי תרחישי תקיפה ייעודיים המוגדרים על ידי מנהלת הגנת הסייבר.

החדשנות בבנקאות בתקשורת, שימוש בטכנולוגיות חדשות, מערכות פתוחות ויישומי מחשוב ענן, מעלים את הסבירות להתממשות אירוע סייבר. עקב כך, לצורך ניהול נאות של סיכוני סייבר, הורחבה והותאמה המסגרת הקיימת של ניהול סיכוני טכנולוגיית המידע ואבטחת מידע בבנק בהיבטי תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות וכן הוגברו הניטורים ומיושמות בקורות ואמצעים שונים בהתאם להתפתחות האיומים.

במהלך השנה, מערך הגנת הסייבר זיהה ניסיונות תקיפה, אך קבוצת הבנק הבינלאומי לא חוו התקפות סייבר בעלות השפעה מהותית על תפקודם.

אגף אבטחת מידע והגנה בסייבר מבצע תרגילי סייבר לבדיקת המוכנות הטכנולוגיות, המוכנות התשתיות וכן סימולציות לבחינה של תרחישים מורכבים. בנוסף, הוגדרה המתודולוגיה למיפוי סיכונים סייבר ומבוצע סקר סיכונים סייבר. הבנק מיישם את הנחיות הוראות ניהול בנקאי תקין שהוציא בנק ישראל אשר עוסקות בפעילות הבנק מול ספקיו: הוראה 363 - "ניהול סיכונים סייבר בשרשרת האספקה" והוראה A359 - "מיקור חוץ". בנוסף, הבנק עומד בדרישות הבקרה של חברת SWIFT העולמית.

פיקוח, בקרה ודיווח על ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול הסיכונים התפעוליים. ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים נבחן ומבוקר על ידי הדירקטוריון וההנהלה וכן על ידי דרגי הביניים במסגרת פורומים ודיווחים, כמפורט בדוח הסיכונים הרבעוני באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון סביבה ואקלים

הסיכונים לחשיפה להפסדים מסיכונים הקשורים להשפעות סביבתיות הן בשל עלויות שמקורן בחשיפה לסיכונים סביבה - פגיעה סביבתית (זיהום קרקע, זיהום אוויר, מחסור במים, רעידות אדמה וכיו"ב) והן בשל עלויות הנובעות מהחשיפה לסיכונים האקלים - סיכונים פיזיים (גלי חום, בצורות, שיטפונות, הצפות ועוד) או סיכונים מעבר הקשורים לשינויי האקלים. לסיכונים אלו השפעה אפשרית במספר היבטים באופן ישיר או עקיף: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי, ציות וסיכון מוניטין.

השפעה ישירה - כתוצאה מעלויות מפגעים סביבתיים שעל הבנק לשאת בהם בגין נזקים ישירים הקשורים בשינויי אקלים או הפסד כספי העלול להיגרם כתוצאה מאימוץ של הוראות לגבי מדיניות אקלים וסביבה, התפתחות טכנולוגית ושינויים בהעדפות השוק.

השפעה עקיפה - כגון על סיכונים האשראי - עלולה לנבוע מהרעה במצבו הפיננסי של לווה בעקבות השפעות סביבתיות ושינויי אקלים, בין היתר בעקבות אי-עמידה בהוראות הדין הסביבתיות הרלבנטיות, בשל הוצאות גדולות הנדרשות כדי לעמוד בדרישות רגולציה סביבתית או בשל קנס גבוה שניתן להשית בשל פגיעה סביבתית, וכן התממשות של סיכונים אחרים הקשורים בסיכונים סביבתיים כגון סיכון מוניטין. הבנק נוקט בפעולות לזיהוי וניהול סיכונים אלו, בדגש על סיכון האשראי, תוך חתירה לצמצום או מניעה של סיכון הנובע מהשפעה סביבתית שיש בה פוטנציאל לפגיעה. הבנק רואה ערך רב במימון פרויקטים/גופים התורמים לפיתוח סביבתי, כגון מימון פרויקטים בתחום האנרגיה המתחדשת.

ניהול הסיכון, מדיניות ותיאבון סיכון

קיימת לבנק מדיניות מפורטת לניהול הסיכונים הסביבתיים במסגרת מדיניות האשראי, המגדירה מתודולוגיה ותהליכי עבודה לניטור סיכונים סביבתיים באשראי. הבנק מביא זאת בחשבון במסגרת החלטותיו לגבי מתן אשראי ללקוחות במגזרים אותם הוא מנטר בעלי סיכון סביבתי גבוה במיוחד, ומתחשב בפוטנציאל סיכון האשראי של לקוחותיו. החשיפה של הלקוח לסיכונים אלה משפיעה על החלטות האשראי הרלבנטיות ונלקחת בחשבון במסגרת מכלול השיקולים בעת מתן אשראי. בנוסף, סיכונים פיזיים ישירים מוטמעים במסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים והמשכיות עסקית. כמו כן, בחטיבה לניהול סיכונים מתקיימת בקרה אחר עמידת הבנק בדיני איכות הסביבה.

הבנק פועל לאיתור הסיכונים הסביבתיים המהותיים הרלבנטיים לו ולפעילותו, ולבחינת הצורך בקביעת סט של KRI's (מדדי סיכון מרכזיים) לכל אחד מסיכונים אלה, תוך בחינת השתלבות סיכונים אלה בתוך תיאבון הסיכון הכללי שלו. כמו כן, הבנק פועל להרחיב את ניטור הסיכונים הסביבתיים אליו הוא חשוף, על מנת לוודא כי הוא מוטמע בכלל מסגרות פעילותו ובתהליכי הערכת הסיכונים שלו. ובכלל זה, במסגרת ניהול סיכונים שוק, ניהול סיכונים הנזילות, ניהול סיכונים תפעוליים וניהול סיכונים מוניטין.

הבנק יבחן הוספת סיכונים פיזיים וסיכונים מעבר לתרחישי הקיצון הקיימים בתחומי פעילות שונים. הבנק נמצא בתהליך של קביעת יעדים ומדדים ספציפיים בהתייחס לסיכון הסביבתי. ראה גם פרק סיכונים מתפתחים.

דרישות הגילוי על היבטי סביבה, חברה וממשל יושמו בדוחות הכספיים של חברת האם ברמה קבוצתית.

סיכונים אחרים

סיכון משפטי

כללי

סיכון משפטי נכלל בגדר סיכון תפעולי כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין מס' 350 - ניהול הסיכון התפעולי וכולל גם, אך אינו מוגבל ל"חשיפה לקנסות (fines, penalties) או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית (punitive damages), כמו גם מהסדרים פרטניים (private settlements)".

הבנק מתייחס להגדרה באופן מרחיב וכולל בסיכון המשפטי, בין היתר, סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

תיאבון הסיכון

הבנק נוקט במדיניות שמרנית של תיאבון סיכון נמוך ביחס לקשירת הסכמים והתחייבויות משפטיות ומבצע את פעילותו העסקית בליווי גיבוי משפטי הולם, תוך הקפדה יתרה על עמידה בכל הוראות החקיקה והרגולציה והמגבלות והחבויים הנגזרות מהן. מבלי לגרוע מהאמור, הבנק מיישם מדיניות ניהול סיכונים משפטיים השוללת כל פעולה מודעת לסיכון שתוצאותיו עלולות לגרום להעמדה לדין פלילי או לנקיטת סנקציות פליליות או מנהליות נגד הבנק או מי מנושאי המשרה בו ונוקט במדיניות של אפס סובלנות בכל הנוגע לסיכון שמקורו בהפרה של הוראות דין המהוות עבירה פלילית או הפרה מינהלית.

מדיניות וניהול החשיפות

הבנק פועל על פי מדיניות לניהול הסיכון המשפטי, במסגרתה מתוארים הדרכים לאיתורו, מיפוי ומיצעורו. הייעוץ המשפטי של הבנק מקיים מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, ברגולציה ובפסיקה, העשויות להשליך על הפעילות השוטפת של הבנק, ומספק את הייעוץ, הגיבוי והתמיכה המשפטית הנדרשת לבנק על יחידותיו השונות. הבנק פועל למזעור הסיכונים על בסיס התפתחויות אלו ובהתאם להשלכותיהן. בנוסף, פועל הייעוץ המשפטי לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים, לרבות בחינת כל מוצר או פעילות חדשים ועריכת מכלול המסמכים הכרוכים באותו מוצר/שירות או פעילות, במגמה למזער את הסיכון המשפטי ככל האפשר. נהלי הבנק וההדרכות השוטפות ליישומם, מביאים בחשבון את ההיבטים המשפטיים הכרוכים בפעילות הבנק. במסגרת סקר הסיכונים התפעוליים התקופתי נסקרות גם פעילויות הייעוץ המשפטי, וסיכונים שאותרו מוערכים, נקבעים צעדים למזעורם ומופקים לקחים לשם מניעת הישנותם.

דיווח על החשיפה לסיכונים משפטיים

- החשיפות לסיכונים משפטיים מרוכזות ומדווחות במסמך הסיכונים המשפטיים הרבעוני, אשר נדון אחת לרבעון בהנהלה ובוועדת אשראי וניהול סיכונים של הדירקטוריון.
- בעת אירוע מהותי בעל אפיונים משפטיים, מוגש למנהלת הסיכונים המשפטיים דיווח מידי ביחס לאירוע, מידת השפעתו ואופן השפעתו על הבנק. מנהלת הסיכונים המשפטיים מורה על האמצעים שיש לנקוט על מנת לצמצם את מידת החשיפה לסיכון המשפטי שנוצר ונעזרת לשם כך ביועצים משפטיים חיצוניים, הביקורת הפנימית, קצינת הציות הקבוצתית והממונה על אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך ובדיני תחרות והממונה על הגנת הפרטיות, בהתאם לצורך אירועים מהותיים, כאמור, מדווחים מידית לממונה על אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך ובדיני תחרות.

ניהול סיכונים בתיק ניירות הערך במט"ח ובשקלים - סיכוני שוק וחבות

א. דירקטוריון הבנק קבע במסגרת מסמך מדיניות הסיכונים הפיננסיים מדיניות ותיאבון סיכון מפורטים ביחס לפעילות הבנק בתיק ניירות ערך במט"ח ובשקלים וקבע מגבלות השקעה וקווים מנחים, הן בהיבט האשראי, הן בהיבט של חשיפה לסיכונים צד נגדי והן בהיבט של חשיפה לסיכונים שוק, ריבית ונזילות. מדיניות זו נבחנת על ידי הדירקטוריון וועדותיו לפחות אחת לשנה. הדירקטוריון יקיים דיון באירועים פיננסיים חריגים שעלולים להשפיע על חשיפות הבנק.

ב. הבנק משקיע רק באגרות חוב של חברות שדורגו בדירוג השקעה מינימלי ביום הרכישה, כפי שנקבע במדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים וזאת לאחר בחינת איכות האשראי של המנפיק, סיכוני השוק הגלומים בהשקעה ונזילות אגרות החוב.

ג. לאחר ביצוע ההשקעה, מקיים הבנק באופן שוטף, כחלק מניהול הסיכונים השוטף בתיק ניירות הערך במט"ח ובשקלים מעקב מאקרו כלכלי וענפי הרלוונטי להשקעותיו השונות.

ד. כחלק ממנגנוני הפיקוח והבקרה על ניהול הסיכונים גובשה בבנק שגרת דיווח לגבי אופי והיקף החשיפות בתיק ניירות הערך המנוהלים. הדיווחים נמסרים הן לגורמים מקבלי ההחלטה והן לגורמי הבקרה. עיקר מתכונת הדיווח בבנק הינה:

- דיווח מידי עם גילוי חריגה ממגבלות ונהלים.
- דיווח מידי על פתיחת מרווחים, שינוי דירוג וכל אירוע חריג אחר בתיק, וככל שנדרש.
- דיווח שבועי במסגרת הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות בראשות המנכ"ל.
- דיווח רבעוני במסגרת מסמך הסיכונים הכולל להנהלה, לוועדה לניהול סיכונים ולדירקטוריון הבנק.

לפירוט תיק ניירות הערך - ראה פרק הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות של הבנק.

סיכון ציות

כללי

- הוראת ניהול בנקאי תקין 308 של הפיקוח על הבנקים, מחייבת את הבנקים לפעול לקיום כלל הדינים וכללי ההתנהגות החלים על הפעילויות הבנקאיות השונות של הבנק. במסגרת עדכון להוראה שפורסם בדצמבר 2019, נוספה החובה לבחון גם שינויים משמעותיים מחוץ לישראל בהוראות הציות ובמדיניות האכיפה מחוץ לישראל, שחלות על הבנק, לרבות על פעילות הלקוחות. תהליכי הזהייה וההערכה שבבסיס העדכון יכללו גם לקחים מאירועי ציות משמעותיים ויעוגנו בנהלי התאגיד הבנקאי או בדרך מתועדת אחרת שתבטיח הטמעתם בתהליך. הבנק פועל לאיסוף מאורגן ויזום של עדכונים רגולציה זרה ביחס למדינות עיקריות הרלוונטיות לפעילות cross border של הבנק.
- סיכון ציות הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את הוראות הציות. סיכון זה כולל סיכון התנהגותי (Conduct Risk), אשר הינו סיכון חוצה ארגון השואב את מסגרתו הנורמטיבית משורה ארוכה של הוראות דין ורגולציה ואשר מושתת על ערכי יסוד בדמות הוגנות, הגינות ושקיפות, באופן שבו הבנק מתנהל אל מול מחזיקי העניין השונים.
- הוראות ציות: כמוגדר בהוראה 308 הינם: חוקים, תקנות, הוראות רגולציה ועמדות רשויות מוסמכות, תקדים משפטי מחייב, נהלים פנימיים והקוד האתי, החלים על הפעילויות הבנקאיות של התאגיד הבנקאי. ההוראה מאפשרת לבנק לקבוע כי הוראות ציות מתחומים שאינם בליבת הפעילות הבנקאית כגון דיני עבודה, הוראות הדיווח לציבור וכדומה יהיו באחריות ובפיקוח גורם בקרה בקו ההגנה השני, שאינו חלק מפונקציית הציות (להלן: "מנהל סכון ציות").
- החובות החלות על הבנק הינן חובות חוצות ארגון הנוגעות למגוון נרחב של פעילויות, תהליכים ומוצרים אותם מבצע הבנק מדי יום.
- הבנק אימץ תכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך, המבוססת על מיפוי מקיף של הוראות הדין הרלוונטיות, נהלי הבנק והתהליכים השונים בבנק, אשר מסדירה נהלים והנחיות ליישום מתמשך של התכנית, וזאת בהתאם לקריטריונים שפרסמה רשות ניירות ערך בנושא. הבנק מינה את מנהל הסיכונים הראשי של הבנק כממונה על האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך בבנק. הבנק מבצע מעקב אחר הוצאתה לפועל של תכנית האכיפה בדיני ניירות

ערך, בין היתר, באמצעות קיום בקורות וביקורות בתחום דיני ניירות ערך וכן נוקט פעולות להטמעת ידע בתחום זה. דירקטוריון הבנק מאשר אחת לשנה תכנית עבודה לממונה האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך בנפרד מתכנית העבודה של מחלקת הציות.

- הבנק אימץ תכנית אכיפה פנימית בדיני התחרות הכלכלית המבוססת על מיפוי מקיף של הוראות הדין הרלוונטיות. הבנק קבע נהלים ותהליכים שונים ליישום התכנית. הבנק מינה את מנהל הסיכונים הראשי של הבנק כממונה על האכיפה הפנימית בדיני תחרות כלכלית בבנק. הבנק מבצע מעקב אחר הוצאתה לפועל של תכנית האכיפה בדיני תחרות כלכלית, בין היתר, באמצעות קיום בקורות וכן נוקט פעולות להטמעת ידע בתחום זה. דירקטוריון הבנק מאשר אחת לשנה תכנית עבודה לממונה האכיפה הפנימית בדיני תחרות כלכלית בנפרד מתכנית העבודה של מחלקת הציות.

- הבנק פועל ליישום הוראות החוק בעניין ההגנה על הפרטיות. הבנק מינה ממונה על הגנת הפרטיות, בכפיפות ישירה לקצין הציות הראשי ופועל ליישום תכנית בקורות עדכנית וכן נוקט פעולות להטמעת ידע בתחום זה.

מדיניות

דירקטוריון הבנק קבע ואישר מדיניות ציות קבוצתית. במדיניות מוסדרים, בין היתר, מבנה פונקציית הציות, הגורמים השונים המעורבים ביישום המדיניות, חלוקת האחריות לביצוע בקורות בקו ההגנה השני אחר הוראות הציות השונות בהתאם לכללים שנקבעו בהוראה וכדומה. כמו כן דירקטוריון הבנק מאשר אחת לשנה את תכנית העבודה של מחלקת הציות של הבנק.

מדיניות הציות של הבנק מעגנת, בין היתר, את ערכי הציות אותם מקדם הבנק, משמשת כקו מנחה לפעילות כל הגורמים בבנק בניהול סיכונים הציות בכלל ובעמידה במכלול ההוראות הרגולטוריות בפרט, מתווה את העקרונות וקווי היסוד, ומעגנת את הסמכויות ותחומי האחריות של הגורמים השונים בבנק ובקבוצה לצורך בניית תשתית נאותה ליישום החובות החלות על הבנק בתחום הציות והסדרתן בנהלים ותהליכים.

תיאבון הסיכון

הבנק אימץ מדיניות של הקפדה יתרה בהתייחסות לסיכון הציות. ביחס להפרת הוראות החוק ונהלי הבנק הקשורים להוראות החוק, הבנק ימלא אחר הוראות ציות החלות עליו ויפעל לשם הבטחת העמידה בהן על ידי כלל עובדיו. כל עסקיו של הבנק יבוצעו על פי נהלי הבנק, הקוד האתי ובהתאם לכל החוקים והתקנות. הבנק פועל להטמעת תרבות ארגונית ואמות מידה ליושרה ואתיקה כבסיס הכרחי לקיום של תרבות ציות בכל דרגי הארגון.

ניהול החשיפה

- לשם קיום ההוראה קיימת בבנק מחלקת ציות קבוצתית (להלן: "פונקציית הציות" או "הפונקציה"), הכפופה לקצינת הציות הראשית ומשמשת כפונקציה בלתי תלויה, אחראית על ניהול סיכון הציות בבנק. כמו כן, ממונה קצינת הציות הראשית כ-RO (הממונה) על יישום כללי החקיקה וההוראות בתחומי ה-FATCA שמטרתו לאכוף מנגנוני דיווח לגבי חשבונות של אמריקאים מחוץ לארה"ב, RO לבחינת יישום הסכם ה-QI (Qualified Intermediary) המרחיב את דרישות הדיווח וניכוי המס מתשלומים מסוימים מעבר לחשבונות אמריקאים גם לחשבונות אחרים להם הכנסות ממקורות אמריקאים וכן אחראי לוודא יישום כללי ה-CRS (Common Reporting Standard) שבדומה ל-FATCA מסדירים החלפת מידע, בין מדינות אשר ביניהן הסכם ליישום חילופי מידע, לגבי חשבונות פיננסיים של תושבים לצרכי מס של אותן מדינות.

- הפונקציה אחראית על ריכוז הבקרה בבנק לציות להוראות הציות שבאחריותה בהתאם למדיניות הציות ותכנית העבודה השנתית ולדיווח על ליקויים או פערים, לכל מדרג הסמכויות בבנק, בין היתר ע"י בחינת מוצרים חדשים ו/או פעילויות חדשות, כמו גם ביצוע בקורות שוטפות על מוצרים ופעילויות קיימות בהתאם להוראות הציות השונות וע"י קבלת דיווחים ממנהלי סיכון הציות. כחלק מתפקידה, בוחנת גם הפונקציה חוזרים ונהלים חדשים, טרם פרסומם, וכן בודקת את קיום הוראות הציות באופן שוטף אחר שינויים בחקיקה ובהוראות רגולטוריות.

- לצד קצינת הציות הראשית פועלים:

- נאמני ציות בכל אחד מסניפי הבנק ובקרים במטה, אשר מתפקידם, בין היתר, לזהות ולאתר אירועים המצריכים דיווח או טיפול מיוחד של המחלקה.
- פורום מעקב אחר יישום הוראות סטטוטוריות בראשות מנהלת הסיכונים הראשית בחברת האם, שמתפקידה לעקוב אחר יישום הוראות ציות חדשות ולדון בטיטות הוראות, הצעות חוק, תזכירי חוק וכדומה.
- כמו כן, מסתייעת הפונקציה במערך הביקורת הפנימית של הבנק, ביחידה לפניות הציבור, במחלקת שיטות ותהליכים, במערך הייעוץ המשפטי, במתך ובמחלקת ההדרכה.
- בבנק מבוצעים תהליכי הטמעה שוטפים בנושאי הציות, בין היתר, על ידי לומדות, קיום ימי עיון והדרכות למטה ולסניפים.
- מערך הייעוץ המשפטי מבצע מעקב אחר עדכוני חקיקה ואחר עדכוני רגולציה בעולם, כמפורט בסעיף א' לעיל, וידוא מסירתם לאחראי על ניהול סיכונים ציות וכן למתן תמיכה משפטית ככל שזו נדרשת על ידי האחראי, לקיום חובות האחראי ופעילות היחידה והבנק.

דיווח על החשיפה

- אחת לרבעון מדווחת קצינת הציות הראשית להנהלת הבנק ולוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון על פעילותו במהלך הרבעון שחלף במסגרת מסמך הסיכונים הכללי. הדיווח המפורט כולל סיכום פעילות הפונקציה, פירוט המלצות, פרטים ביחס להפרות של הוראות ציות שזוהו במהלך התקופה המדווחת והמלצות לגבי צעדים שיש לנקוט בגין ההפרות ומניעת הישנותן והיערכות הבנק ליישום הוראת ציות חדשה.
- לפחות אחת לשנה מדווחת קצינת הציות הקבוצתית להנהלה ולדירקטוריון הבנק, דיווח מפורט, בנפרד ממסמך הסיכונים, בו הוא מסכם את פעילותו בשנה הקודמת וכן מציג את תכנית העבודה לשנה הבאה.
- מסמך הערכת הסיכונים המוצג אחת לשנה בהנהלה ובוועדת אשראי וסיכונים של הדירקטוריון. המסמך כולל התייחסות למוקדי הסיכון בבנק, על פי מסמך הערכת הסיכון הלאומי שמתפרסם אחת לתקופה וכן מוקדי סיכון ייחודיים לבנק.
- בנוסף, במדיניות הציות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מיידיים לדירקטוריון.

ניהול סיכון התנהגותי – Conduct Risk

סיכון הבנקאות הוגנת הינו סיכון חוצה ארגון השואב את מסגרתו הנורמטיבית משורה ארוכה של הוראות דין ורגולציה ואשר מושתת על ערכי יסוד בדמות הוגנות, הגינות, מניעת הפליה ושקיפות, באופן שבו הבנק מתנהל אל מול מחזיקי העניין השונים.

הבנק הטמיע ערכי הוגנות ושקיפות בפעילותו מול לקוחותיו וחזוק עקרונות אלו בהתנהלותו השוטפת. ככלל נדרש הבנק לוודא כי ההצעות הניתנות ללקוח מותאמות לצרכיו. אי עמידה בסיכון בסטנדרט התנהלות ראוי חושף את הבנק לסיכונים שונים כמו סיכונים ציות, משפטי, מוניטין וכיו"ב. לקבוצת הבנק קיימת מדיניות בנושא Conduct Risk כחלק ממדיניות הציות ואחד מיעדי קצין הציות הינו לפעול להטמעת עקרונות המדיניות בקרב האגפים השונים.

סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור

כללי

- סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא מניעת הלבנת הון ומימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של הבנק ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרום התממשות של סיכון מוניטין.
- על המגזר הבנקאי חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, חוק המאבק בטרור, צו איסור הלבנת הון, הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411, חוזרים שונים ועוד.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל"

מצב המלחמה דורש ערנות מוגברת מצד הבנק, על מנת למנוע ניצול לרעה של המשבר למטרות הלבנת הון ומימון טרור. מחלקת הציות הקבוצתית מבצעת בקרות, בדגש על איתור פעילות המשקפת "אורות אדומים" לפעילות חשודה בנושאים הקשורים בציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור.

מדיניות

דירקטוריון הבנק מאשר אחת לשנה את מדיניות איסור הלבנת הון ומימון טרור של הקבוצה במסגרת אישור מדיניות הציות. בנוסף לעדכונים השוטפים הנדרשים, לפני כשנה נוסף פרק למדיניות הציות של הבנק, בנושא סנקציות בינלאומיות.

תיאבון הסיכון

- הבנק נוקט במדיניות של הקפדה יתרה בהתייחסות לסיכוני הלבנת הון ומימון טרור וסיכונים חוצי גבולות, לרבות לעניין עבירת מס (cross border) ובמסגרתה נדרשים כל מנהלי הבנק ועובדיו, ללא יוצא מן הכלל, לכבד את הוראות החוק והרגולציה החלות על הבנק וכן אחר כל נהלי הבנק הרלוונטיים הנובעים מהוראות אלו ולפעול למזעור החשיפות לרמתן המינימלית.

- הבנק נוהג במדיניות מחמירה שנועדה להבטיח יישום הוראות החוק והכרת הלקוח איתו מנהל הבנק עסקים, ובכלל זה הבנת עסקיו המנוהלים עם הבנק או באמצעותו, החיוניים לניהול סיכוני הבנק ומניעה, ככל הניתן, אפשרות שיבוצעו עבירות הלבנת הון ומימון טרור באמצעות הבנק ולניהולו התקין של הבנק.

- המדיניות בתחום מניעת הלבנת הון ומימון טרור כוללת הגדרה ברורה של איסורים והנחיות ביחס לפעילות מול גופים ומדינות לגביהם ישנן הגבלות ו/או משטרי סנקציות ייעודיים.

- מדיניות ניהול הסיכון מתייחסת לדרישות "הכר את הלקוח" בהתאם לחקיקה מחייבת ומגדירה תהליכים וכלים הנדרשים לצורך עמידה מיטבית בדרישות אלו.

ניהול החשיפה

- בבנק פועלת יחידה למניעת הלבנת הון ומימון טרור, הכפופה לקצינת הציות הראשי, אשר מופקדת על יישום הוראות הדין בנושא זה ועל הטמעתן. קצינת הציות הראשית משמשת גם כאחראית איסור הלבנת הון. היחידה מהווה חלק מפונקציית הציות הכפופה למנהלת הסיכונים הראשית (CRO).

- תפקידי האחראי על איסור הלבנת הון ומימון טרור כוללים, בין היתר: כתיבה ועדכון המדיניות והנהלים בהתאם לעדכוני חקיקה והוראות הדין, פיתוח וביצוע בקרות על מנת לוודא כי הבנק מיישם את הוראות הדין ומבצע את הדיווחים הנדרשים כולל בקרות אחר ביצוע הדיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון על פי סוג וגודל הפעולה, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון ובדיקת יישום מדיניות הבנק וכן קיום הדרכות יומי עיון לנאמני הציות ולכלל העובדים, המגבירים את המודעות לנושא.

- לשם יישום החוק והטמעה של הוראותיו מינה הבנק נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים, האחראים על הפעילות השוטפת בנושא, הכפופים מקצועית בתחום איסור הלבנת הון לאחראית על איסור הלבנת הון.

- הבנק נוקט באופן שוטף במהלכים לאיתור וטיוב נתונים באמצעות דוחות בקרה ולייעול הבקרות. הבנק משקיע משאבים רבים בפיתוח ושדרוג מערכות הבקרה הממוכנות ומקצה משאבי כח אדם לנושא.

- מערך הייעוץ המשפטי בחברת האם והיועצת המשפטית של הבנק מבצעים מעקב אחר עדכוני חקיקה ווידוא מסירתם לאחראית על ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור, וכן למתן תמיכה משפטית ככל שזו נדרשת על ידי האחראית, לקיום חובות האחראי ופעילות היחידה והבנק.

- במסגרת דיון חצי שנתי במסגרת פורום למעקב אחר סיכונים תפעוליים מתקיים דיון בהתפתחויות טכנולוגיות, כגון שימוש באינטרנט, טלפונים סלולריים, כרטיסי חיוב נטענים ואמצעי תשלום מתקדמים, העלולים לסייע בידי לקוחות בביצוע הלבנת הון ו/או מימון טרור על מנת לגבש ולבחון אמצעי הגנה נאותים, להתמודדות בהתפתחויות אלו ובחשיפות הנובעות מהן.

דיווח על החשיפה

- במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני, מדווחת הממונה על איסור הלבנת הון ומימון טרור על פעילותה. הדיווח כולל, בין היתר, התייחסות למוקדי סיכון שאותרו ודרכי הטיפול בהם.
- אחת לשנה לפחות מדווחת האחראית על איסור הלבנת הון ומימון טרור להנהלת הבנק ולוועדת ניהול הסיכונים של דירקטוריון הבנק, דיווח מפורט בנפרד ממסמך הסיכונים, עם פירוט הנושאים שטופלו בשנה הקלנדרית הקודמת.
- דוח הערכת הסיכונים המוצג אחת לשנה בהנהלה, בוועדת ניהול הסיכונים ובדירקטוריון. המסמך כולל התייחסות למוקדי הסיכון בבנק, על פי מסמך הערכת הסיכון הלאומי שמתפרסם אחת לתקופה, וכן, מוקדי סיכון ייחודיים לבנק.
- בנוסף, במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מיידיים לדירקטוריון ולבנק ישראל.

ניהול סיכונים חוצי גבולות – Cross Border

הבנק פועל בתחומי בנקאות שונים. בין שאר לקוחותיו, מספק הבנק שירותים גם ללקוחות שהינם בעלי מגבלות cross border. על רקע המאמצים המוגברים של מדינות שונות באיתור כספים של תושביהן המוחזקים מחוץ למדינת התושבות והמגמה של שיתוף פעולה בינלאומי במאבק בהעלמות מס, עלולה פעילות הבנק מול לקוחות כאמור להגדיל את החשיפה של הבנק לסיכונים חוצי גבולות (Cross Border) וכן לסיכונים מוניטין.

נקבעה מדיניות ייעודית לנושא זה, נקבעו נהלי עבודה ונעשים צעדים אופרטיביים לניהול וצמצום הסיכון, חשבונות בסיכון גבוה בהיבטי סיכונים חוצי גבולות מזוהים ומסומנים. לקוחות להם אינדיקציות לתושבות מס זרה וכן כל הלקוחות החדשים נדרשים לחתום על הצהרות לעניין חבויות המס וויתור על סודיות בהיבט זה.

- ביום 6 בפברואר 2019 פורסמו תקנות מס הכנסה (יישום תקן אחיד לדיווח ולבדיקת נאותות של מידע על חשבונות פיננסיים), התשע"ט-2019, המטמיעות לדין הישראלי את ההתחייבויות שמדינת ישראל לקחה על עצמה לאימוץ התקן הבינלאומי לחילופי מידע (תקן CRS), אשר פותח ע"י הארגון לשיתוף פעולה כלכלי (OECD), לצורך קיום חילופי מידע אוטומטיים על בסיס שנתי למטרות סיוע הדדי באכיפת מס בין מדינות.

בהתאם לתקנות אלה, מדווח הבנק מדי חודש ספטמבר על לקוחות שסווגו כברי דיווח בהסתמך על הצהרת תושבות שלהם או בהסתמך על סממן לתושבות מס במדינה זרה ברת דיווח בהתאם לאמור בתקנות, כפי שזוהו בתום השנה הקלנדרית הקודמת.

בנוסף לאמור, חלו בשנים האחרונות התפתחויות בחקיקה וברגולציה הבנקאית באירופה ובעולם בכלל, שיש בהן להשפיע על רמת הסיכון והחשיפה לסיכונים חוצי גבולות נובעים ממתן שירותים בנקאיים ללקוחות תושבי חוץ. ככלל הבנק אינו יוזם פעילות שיווק, קידום ופרסום ואינו מכוון או מציע את שירותיו באופן מובהק או מכוון ללקוחות תושבי חוץ בין אם באופן ישיר ובין אם באופן מקוון. לבנק אין שלוחות או נציגויות מחוץ לישראל ועובדי הבנק לא פועלים מחוץ לישראל. לגבי חשבונות של תושבי חוץ הנפתחים בבנק, נוקט הבנק בגישה מבוססת סיכון בכל תהליכי פתיחת החשבונות ותהליכי ניהול החשבונות, על מנת למזער ולגדר ככל האפשר היתכנות או אפשרות שהבנק יפר את הדין הזר בעת מתן שירותים בנקאיים ללקוחות תושבי חוץ. זאת על ידי איסור ביצוע פעילות שיווק אקטיבית, הגבלה והתאמה של סוג ואופן מתן השירותים, לרבות הגבלה או הימנעות ממתן שירותים לתושבי חוץ בעת שהייתם מחוץ לישראל, והתייחסות לסוגיית יוזם השירות.

רמת הסיכון חוצה גבולות התגברה מאז תחילת המלחמה בין רוסיה ואוקראינה ותחילת משטר הסנקציות על רוסיה והאזורים הבדלניים באוקראינה. יודגש כי נוכח המציאות הקיימת, חוזקו הבקורות והבדיקות המבוצעות בבנק, בדגש על עדכון רשימות הגופים המוכרזים תחת סנקציות באופן שוטף, ובקרה אחר פעולות המבוצעות מול מדינות רוסיה, אוקראינה ובלארוס.

- הוראות ה-FATCA - ציות להוראות החקיקה המקומית המעגנת את הכללים הקבועים בחוק האמריקאי והוטמעה בהסכם בין מדינת ישראל לבין ארה"ב. במסגרת כללי הוראות אלו, מפעיל הבנק תהליכים פנימיים לזיהוי ותיעוד חשבוניות של לקוחות אמריקאים ומדווח עליהם, מדי חודש ספטמבר, לגבי שנת המס הקודמת, לרשות המסים בארה"ב. הדיווח מתבצע באמצעות רשות המסים בישראל, בהתאם לדרישות ההוראה. בהתאם לתקנות, הבנק מאפשר פתיחת חשבון חדש, בכפוף לחתימת לקוח על הצהרה בדבר תושבות המס שלו.

- תקנות ה-QI - תקנות מס בארה"ב הנוגעות לניכוי מס במקור על הכנסה הנובעת ממקור אמריקאי לרבות הכנסה מדיבידנדים ותשלומי ריבית על ניירות ערך אמריקאיים. התקנות קובעות, בין היתר, חובות זיהוי, תיעוד, ניכוי ודיווח וחלות על כל המחזיקים בניירות ערך עם תקבולים ממקור אמריקאי, אמריקאים ושאנים אמריקאים. לצורך עמידה בדרישות התקנות, הוגדרה תשתית ניהול לביצוע הדיווח, לרבות תהליכי בקרה.

סיכון מוניטין

כללי

סיכון מוניטין הינו סיכון הנובע מתפיסה שלילית מצד לקוחות, צדדים נגדיים, בעלי מניות, משקיעים, מחזיקי אגרות חוב, אנליסטים, גורמים רלוונטיים אחרים או רגולטורים, אשר עלולה להשפיע לרעה על יכולתו של תאגיד בנקאי לשמור על קשרים עסקיים קיימים או ליצור קשרים חדשים וליהנות מנגישות רציפה למקורות מימון.

תיאבון הסיכון

לבנק סובלנות נמוכה לסיכון המוניטין שעלול להשפיע על יציבותו ובכלל זה - איומים שמקורם בתדמית הבנק. מעבר לכך, הבנק רואה בתדמית חיובית נכס מרכזי ולכן יפעל ככל הניתן, למניעת התממשות סיכון מוניטין, שעלול להגיע לתרחיש קיצון וינסה למזער התממשותם של סיכוני מוניטין.

מדיניות וניהול החשיפה

לבנק מדיניות לניהול הסיכון הכוללת: זיהוי ומעקב אחר גורמי הסיכון וגיבוש פעילות מונעת המבוססת על גיבוש דפוסי התנהגות/התנהלות המביאים בחשבון, ככל שניתן, את סיכון המוניטין במסגרת הגיבוש והיישום של המדיניות העסקית, איתור מוקדם של אירועי מוניטין פוטנציאליים, ניטור מתמשך של הסיכון וניהולו, לרבות תהליכי דיווח ובקרה.

סיכון אסטרטגיה

כללי

סיכון אסטרטגיה הינו סיכון של ההשלכות הנוכחיות והעתידיות על רווחים, הון, מוניטין או מעמד הנובעים מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים רגולטוריים, ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. סיכון זה הינו פונקציה של התאימות בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, האסטרטגיות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום.

מדיניות וניהול החשיפה לסיכון

דירקטוריון הבנק מתווה את האסטרטגיה של הבנק. לבנק מדיניות לניהול סיכוני האסטרטגיה.

תיאבון הסיכון

לבנק סובלנות נמוכה לסיכון האסטרטגי בשל ההשפעה הקריטית שעשויה להיות לו על יציבות הבנק והישגיו העסקיים. הבנק מאמץ אסטרטגיה עסקית המתאפיינת ברמה גבוהה של זהירות ומידתיות.

דיווח על החשיפה

בבנק קיימת מעטפת סדורה של דיווחים ביחס לסיכון האסטרטגי לאורך קווי ההגנה השונים. במסגרת מסמך הסיכונים מדווחים נושאים מרכזיים הנוגעים לסיכון האסטרטגי.

סיכון רגולטורי

סיכון קיים או עתידי, להכנסות ולהון הבנק, העלול להיווצר משינויים ברגולציה או בחקיקה, שיש בהם כדי להשפיע על פעילות הבנק ועסקיו. מקור הסיכון הוא בהתגברות הדרישות הרגולטוריות בארץ ובעולם. השינויים הרגולטוריים ויישום רפורמות רגולטוריות מגבירים את אי הוודאות והתחרותיות במערכת הפיננסית ויוצרים סיכון להכנסות, להוצאות ולהון הבנק, לרבות באמצעות מניעת או הטלת מגבלות על פעילות עסקית. שינויים אלה גם מחייבים את הבנק להיערכות, יישום והטמעה של דרישות רגולטוריות הכרוכים בעלויות והשקעות כבדות, בעיקר השקעה מיכונית. הסיכון הרגולטורי מנוהל בבנק באמצעות מערך הייעוץ משפטי, מחלקת הציות הקבוצתית בחברת האם ויחידת האסטרטגיה. התכנית האסטרטגית ותכנית העבודה מתייחסות להשפעות אפשריות שצינו לעיל ולוקחות בחשבון את השינויים האמורים. לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה אפשרית על פעילות הבנק, בתקופת הדיווח, ראו מגבלות חקיקה ויוזמות רגולטוריות, לפרק ממשל תאגידי.

סיכון מודל

כללי

סיכון המודל מוגדר כפוטנציאל להשלכות שליליות מהחלטות שהתקבלו, בהתבסס על תוצרי מודל שגויים, או שימוש שגוי בתוצרי מודל. סיכון מודל עלול להוביל להפסד כספי, קבלת החלטות עסקיות שגויות, או פגיעה במוניטין הבנק.

מדיניות וניהול הסיכון

לבנק מדיניות לניהול סיכון מודל (MRM), המפרטת ומגדירה מסגרת תיקוף מודלים מקיפה, אשר כוללת כלים שונים שמטרתם הפחתת סיכון מודל, מניעת שימוש לא נכון במודל ומניעת סיכונים ביצועי מודל.

תיאבון סיכון

תיאבון הסיכון של הבנק לסיכון מודל הינו נמוך והבנק פועל למזער את סיכון המודל ככל האפשר, תוך שיקולים של עלות אל מול הפחתת הסיכון. הסיבולת לסיכון בבנק, נמדדת על פי המתודולוגיה להערכת סיכון מודלים, אשר מתייחסת למקורות הסיכון וליחסי הגומלין בין המודלים וכן על פי איכות תוצאות הכלים לתיקוף מודלים.

דיון בגורמי סיכון

בשנת 2024 לא היו שינויים בטבלת גורמי הסיכון

מידת ההשפעה של גורמי הסיכון מתבססת על המתודולוגיה שמשמשת את הבנק בתהליך ה-ICAAP ובמסמך הסיכונים. המתודולוגיה לוקחת בחשבון את רמת הסיכון והתפתחות פרופיל הסיכון של הבנק אל מול תאבון הסיכון שנקבע ואיכות ניהול הסיכון. כל גורם סיכון המופיע בטבלה נבחן, כאשר הוא עומד בפני עצמו, ומתוך הנחה של אי-תלות בין גורם סיכון אחד לבין גורמי סיכון אחרים המופיעים בטבלה.

סיכון	השפעה	רמת סיכון
1. סיכונים שוק	סיכון קיים או עתידי להפסד או לירידת ערך הנובע משינוי בשווי הכלכלי של מכשיר פיננסי, תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.	נמוכה
1.1 סיכון ריבית	סיכון לרווחים ו/או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית. שינויים בריבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו ובנוסף משפיעים על שווי נכסי הבנק התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (ובמקרים מסוימים התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית.	נמוכה
1.2 סיכון אינפלציה	סיכון להפסד כתוצאה משינויים בעקום הציפיות למדד המחירים לצרכן ו/או במדד המחירים עצמו.	נמוכה
1.3 סיכון שער החליפין	סיכון להפסד כתוצאה משינוי שער חליפין ו/או כתוצאה משינויים בציפיות לשינוי בשער החליפין.	נמוכה
2. סיכון נזילות	סיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל מחסור ביתרות זמינות בשקלים ומט"ח, בגין משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי, אי ודאות לגבי זמינות מקורות והתחייבויות בלתי צפויות אחרות לרבות ירידה חדה בשווי הנכסים הנזילים.	נמוכה
3. סיכון אשראי	הסיכון שלוה או צד נגדי, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק. במסגרת הערכת סיכון האשראי הכוללת, מבוצע שקלול של כלל הגורמים המשפיעים על רמת הסיכון, וביניהם, היקפי החשיפה, השפעות סיכון איכות לווים וביטחונות והשפעות הריכוזיות הענפית, ובכללם הסיכון הגלום באשראי לענף בינוי ונדל"ן. רמת הסיכון משקפת, בין היתר, את השפעת הימשכות המלחמה על הבנק.	בינונית
3.1 איכות לווים ובטחונות	סיכון קיים או עתידי לפגיעה בשווי הנכסים, בהכנסות והון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה מהרעה באיכות הלווים על רקע פגיעה בחוסנם הפיננסי, בכושר ההחזר שלהם, ו/או בשווי ובטיב או תמהיל הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי.	בינונית
3.2 ריכוזיות ענפית	סיכון קיים או עתידי לפגיעה בשווי נכסי הבנק, בהכנסות והון הבנק הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המשתייכים לענף משק מסוים ו/או השקעות במוצרים הרגישים לענף. הרעה בפעילות העסקית בענף משק כזה, על רקע שינויים בביקוש או בהיצע, שינוי במחירי חומרי גלם, שינויים ביטחוניים ו/או פוליטיים, שינויים רגולטוריים ועוד, עלולה להביא לפגיעה ביכולת ההחזר ו/או בשווי הביטחונות שניתנו על ידי חלק מהלווים המשתייכים לענף זה, וכתוצאה מכך, להשפיע לרעה על שווי נכסי הבנק ורווחיותו.	נמוכה
3.3 ריכוזיות לווים וקבוצת לווים	סיכון קיים או עתידי לפגיעה בשווי נכסי הבנק, בהכנסות והון הבנק הנובע מהרעה במצב של לוה/קבוצת לווים גדולה יחסית לתיק האשראי, שעלולה להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי ובהתאמה על שווי נכסי הבנק ורווחיותו. השפעת הסיכון הינה נגזרת, בין היתר, של התמהיל הפנימי של הקבוצות, הקשר בין החברות המרכיבות אותן עסקית או ענפית, פיזורן, והשפעת הבעיות באחת מהן על היתר.	נמוכה
4. סיכון תפעולי	סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים (לרבות סיכון יחסי עבודה), או מערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, סיכונים מעילות והונאות, סיכונים IT, אבטחת מידע, סייבר והמשכיות עסקית, ואינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין.	בינונית
4.1 סיכון סייבר ואבטחת מידע	סיכון זה (כחלק מהסיכון התפעולי) מוערך בנפרד לאור ריבוי אירועים בעולם ובמערכת הפיננסית בפרט, ולאור הרחבת פעילות הדיגיטל על ידי לקוחות הבנק, הרחבת השימוש בטכנולוגיות חדשות, מערכות פתוחות וכניסה משמעותית יותר ליישומי מחשב ענן. הסיכון מוגדר כפוטנציאל לנזק הנובע מאירוע סייבר בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו.	בינונית-גבוהה
4.2 סיכון טכנולוגיות מידע	סיכון זה (כחלק מהסיכון התפעולי) מוערך בנפרד לאור כך שהסביבה הטכנולוגית מורכבת ומשתנה והתלות בה גוברת. בשנים האחרונות הסיכון התעצם לאור הצורך בהגדלת הגמישות העסקית והטכנולוגית והגברת השימוש בטכנולוגיות חדשות.	בינונית

סיכון	השפעה	רמת סיכון
5. סיכון משפטי	נכלל בגדר הסיכון התפעולי ומוגדר בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 350. סיכון משפטי כולל, אך אינו מוגבל לחשיפה לקנסות (fines, penalties) או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית (punitive damages), כמו גם מהסדרים פרטניים (private settlements).	נמוכה-בינונית
6. סיכון מוניטין	סיכון הנובע מתפיסה שלילית מצד לקוחות, צדדים נגדיים, בעלי מניות, משקיעים, מחזיקי אגרות חוב, אנליסטים, גורמים רלוונטיים אחרים או רגולטורים, אשר עלולה להשפיע לרעה על יכולתו של הבנק לשמור על קשרים עסקיים קיימים או ליצור קשרים חדשים וליהנות מנגישות רציפה למקורות מימון. סיכון המוניטין מושפע באופן מהותי מהתממשות של סיכונים משיקים כגון סיכון תפעולי, סיכון אשראי, סיכון ציות, סיכון הלבנת הון ומימון טרור ועוד, אשר דבר פרסומם עלול לגרור התממשות של סיכון המוניטין (לדוגמא: אירועי גניבה או מעילה, אירועי הלבנת הון, הפסד כספי גבוה וכו').	נמוכה
7. סיכונים חקיקה ורגולציה	סיכון סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר משינויים ברגולציה או בחקיקה, שיש בהם להשפיע על פעילות הבנק ועסקיו. מקורו של הסיכון הוא בהתגברות הדרישות הרגולטוריות בארץ ובעולם. השינויים הרגולטוריים ויישום רפורמות רגולטוריות מגבירים את אי הוודאות והתחרותיות במערכת הפיננסית ויוצרים סיכון להכנסות, להוצאות ולהון הבנק, לרבות באמצעות מניעת או הטלת מגבלות על פעילות עסקית. שינויים אלה גם מחייבים את הבנק להיערכות, יישום והטמעה של דרישות רגולטוריות הכרוכים בעלויות והשקעות נכבדות, בעיקר השקעות מיכוניות.	בינונית
8. סיכון ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור	סיכון ציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שאין הוא מקיים את הוראות הציות. סיכון הציות כולל את הסיכון לאי קיום הוראות הדין כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 308, ובכלל זה הסיכון לאי קיום הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, הסיכון לאי קיום הוראות תכנית האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך, הסיכון לאי קיום תכנית האכיפה הפנימית בדיני תחרות כלכלית, הסיכון באי קיום דיני הגנה על הפרטיות ואת הסיכונים הנובעים מהפעילות מול תושבי חוץ. סיכון זה כולל גם סיכון התנהגותי (Conduct Risk), אשר הינו סיכון חוצה ארגון השואב את מסגרתו הנורמטיבית משורה ארוכה של הוראות דין ורגולציה ומושגת על ערכי יסוד בדמות הוגנות ושקיפות באופן בו מתנהל הבנק אל מול מחזיקי העניין השונים. התחזקות הרגולציה והאכיפה של רשויות המס במדינות שונות, מתוך כוונה לאתר כספים של תושביהן המוחזקים מחוץ למדינת התושבות עלולים להשליך על דפוסי התנהגות של לקוחות ומכאן לחשוף את הבנק לסיכונים ציות, סיכונים מוניטין ו-Cross border risk. סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור הינם הסיכונים להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד, מנהליו ועובדיו, לפגיעה ברווח ובהון הבנק העלול להיווצר על רקע הטלת עיצומים כספיים משמעותיים וסיכונים מוניטין העשויים לקבל ביטוי בניתוק קשרים מול גופים פיננסיים בעולם ונטישת לקוחות, וזאת כתוצאה מאי עמידה בהוראות הדין בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור. התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור כמו גם מעורבות הבנק בעבירות על דיני המס בישראל ובעולם המבוצעות ע"י לקוחותיו, עשויה לגרור התממשות של סיכונים מוניטין, סיכונים תפעוליים, סיכונים משפטיים, סיכונים אסטרטגיים וסיכונים נוספים. ההשפעה של סיכון הציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור משליכה על כל תחומי הפעילות של הבנק, לרבות, האכיפה המנהלית ורגולציה מקומית ובינלאומית בתחומי מיסוי לרבות ה-FATCA וה-CRS.	בינונית

סיכון	השפעה	רמת סיכון
9. סיכון אסטרטגיה	הסיכון של ההשלכות הנוכחיות והעתידיות על רווחים, הון, מוניטין או מעמד הנובעים מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. סיכון זה הינו פונקציה של התאימות בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, האסטרטגיות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום. סיכון אסטרטגיה כולל בתוכו גם סיכון תחרות הנובע מחשיפת הבנק לתחרות בישראל בכל תחומי עסקיה. במהלך פעילותו השוטפת מתמודד הבנק עם גורמים מתחרים בהם התאגידים הבנקאיים האחרים וגופים פיננסיים אחרים המספקים מוצרים פיננסיים חלופיים לאלו המוצעים על ידו. סיכון התחרות מבטא את סיכון השחיקה ברווחיות ובהון על רקע הלחץ התחרותי להקטנת גובה העמלות והמרווחים.	בינונית
10. סיכון מודל	מוגדר כפוטנציאל להשלכות שליליות מהחלטות שהתקבלו בהתבסס על תוצרי מודל שגויים או שימוש שגוי בתוצרי מודל. סיכון מודל עלול להוביל להפסד כספי, קבלת החלטות עסקיות שגויות, או פגיעה במוניטין הבנק.	נמוכה-בינונית

הבנק נוקט בפעולות ספציפיות למזעור הסיכונים המתוארים לעיל. כמו כן, נקבעה מדיניות מפורטת לניהול החשיפות והסיכונים, הכוללת, בין היתר, הגדרת תיאבון סיכון פרטני, מגבלות על החשיפה, מנגנוני בקרה שונים, מערך דיווחים ועוד. בנוסף, קיימת מעטפת נהלים המיושמים ע"י הבנק ומערכות מיכון תומכות.

מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

כללי

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי תקני חשבונאות מקובלים ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של תאגיד בנקאי. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בבאור 1 לדוחות הכספיים. הדוחות הכספיים כוללים תוצאות של חישובים, הנחות ואומדנים המתייחסים לפעילויות, אירועים והתפתחויות שונים, המשפיעים על רווחיותו של הבנק. הנהלת הבנק מתבססת בהערכותיה על הנחות סובייקטיביות והערכות של עובדים וגורמים מקצועיים חיצוניים בעלי מיומנויות והתמחויות בתחומים בהם נדרשים האומדנים השונים. לבעלי המקצוע החיצוניים ולעובדים העוסקים בפיקוח, בקרה והכנת האומדנים וההערכות בנושאים המוגדרים כבעלי השפעה קריטית על התוצאות הכספיות של הבנק, אין, ככל שהדבר מתאפשר, מעורבות וקשר עסקי שוטף עם הגורם או הסוגיה נשוא האומדן.

הנהלת הבנק והדירקטוריון סבורים כי האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק. להלן סקירה תמציתית של התחומים בהם נדרשת הנהלת הבנק לבצע הערכות ואומדנים חשבונאיים בנושאים שהשפעתם על הרווח והפסד עשויה להיות קריטית ומהותית. לשינויים באומדנים ובהערכות בנושאים שיתוארו להלן, ובכלל זה התממשות שונה של אירוע מהאומדן שנעשה לגביו, יכולה להיות השפעה מהותית על תוצאותיו העסקיות של הבנק ועל מבנה הנכסים וההתחייבויות שלו (לרבות - תלויות).

א. הפרשה להפסדי אשראי

במסגרת תהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי מתייחס הבנק למכלול רחב של נתונים, שחלקם פנימיים לבנק, וחלקם כולל, בין היתר, אינדיקטורים מאקרו כלכליים. לעניין האינדיקטורים המאקרו כלכליים, התבסס הבנק, בהנחותיו ליום 31 בדצמבר 2024, על תחזיות כלכליות. הבנק נוקט בשיטה של שקלול תחזיות מחמירות ותחזיות ריאליות. יש לציין כי ערכי המאקרו כאמור, הינם חלק מסט רחב של פרמטרים, אומדנים והערכות סובייקטיביות המשמשים בתהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי, ושינויים באומדנים וההערכות הסובייקטיביות עלולים להטות את יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, במידה רבה.

בעקבות פרוץ המלחמה, בוצע בשיתוף עם הגורמים העסקיים והמחלקה לניהול סיכונים, תהליך מיפוי ראשוני של ענפי הפעילות השונים, העלולים להיות מושפעים מהמציאות הביטחונית, במטרה לאתר לקוחות אשר עלולים להיפגע מהמצב באופן שישפיע על חוסנם הפיננסי ויכולת ההחזר שלהם. התגבשה רשימת מעקב דינמית, הכוללת לווים שפעילותם ואיתנותם הפיננסית עלולה להיות מושפעת מהמצב. רשימה זו נדונה מעת לעת וכוללת חובות כאמור, עליה הושתה הפרשה איכותית נוספת מחשש להפסדי אשראי צפויים.

בנוסף, לצורך בחינת רגישות ההפרשה להפסדי אשראי להנחות ולהערכות שונות מאלה שצוינו בתחזית הכלכלית כאמור, ושימשו בקביעת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2024, בחן הבנק תרחישים נוספים, תרחיש פסימי ותרחיש אופטימי. הנחות העבודה של הבנק במסגרת התרחיש הפסימי הינן של התמשכות מצב הלחימה, שיעורי צמיחה נמוכים בתוצר ובצריכה הפרטית. בנוסף, החריף הבנק את תחזית מגמת העלייה בשיעור האבטלה בארבעת הרבעונים העוקבים. במסגרת התרחיש האופטימי בוצעו הקלות שונות בהנחות העבודה ביחס לפרמטרים האמורים. במסגרת ניתוחי הרגישות כאמור, שתוצאותיהם מתבססות על הערכות סובייקטיביות, עלה כי חישוב ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2024 על בסיס התחזית הפסימית היה מביא לגידול של עד כ-5 מיליוני ש"ח ואילו חישוב ההפרשה הקבוצתית על בסיס תחזית אופטימית היה מביא לקטון של כ-3 מיליוני ש"ח בהפרשה הקבוצתית. יודגש, כי התרחיש הפסימי אינו מהווה תרחיש קיצון.

ההוצאה להפסדי אשראי תלויה במגוון רחב של גורמים אשר קיימת לגביהם אי ודאות, כאשר מחד, קצב התאוששות איטי יותר של המשק עלול להביא להפרשה גבוהה יותר, ומנגד, קיומם של גורמים ממתנים, כגון קצב התאוששות מהיר

יותר של המשק וגורמים פנימיים בבנק, כדוגמת איכות תהליך חיתום האשראי, איכות הביטחונות ומנגנוני הבקרה, עשויים להביא לקיטון ברמת ההוצאה.

אמידת ההפרשה להפסדי אשראי דורשת מההנהלה שימוש באומדנים והערכות, המתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי ההתפתחויות בשווקים ואמידת השפעותיהן על סיכון האשראי ועל התממשות הפסדי אשראי בעתיד. הערכות הבנק בנושא ההפרשות להפסדי אשראי הינן מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968, המבוסס, בין היתר, על מידע, פרסומים של צדדים שלישיים ואומדנים המצויים בידי הבנק למועד פרסום הדוחות הכספיים. השימוש באומדנים ובהערכות מצריך הפעלת שיקול דעת אשר הנהלת הבנק מאמינה, כי הינם סבירים בעת פרסום הדוחות הכספיים. עם זאת, ומטבע הדברים, הפסדי האשראי בפועל, כפי שיתהוו בעתיד מתיק האשראי הקיים, עשויים להיות שונים מהותית מההערכות שנקטו.

ב. תביעות משפטיות והתחייבויות תלויות

הערכת הסיכון ומתן ביטוי חשבונאי לתביעות משפטיות והתחייבויות תלויות, נעשים לפי מיטב שיקול הדעת של עורך הדין המטפל, על סמך בקיאותו וידיעתו את החוק והפסיקה, נסיונו בעבודה המשפטית, הכרת הפעילות הבנקאית, וכן, גם בחינת התשתית העובדתית. הערכת הסיכון מבוקרת על ידי היועצת המשפטית, ומתוקפת על ידי וועדה בראשות מנכ"ל הבנק בה חברים גם חשב הבנק והיועצת המשפטית של הבנק.

כל התביעות נגד הבנק עוברות לטיפול של המחלקה לייעוץ משפטי בבנק. חלקן של התביעות מטופלות על ידי היועצת המשפטית וחלקן מועברות לטיפול של עורכי דין חיצוניים, הנמנים על המשרדים המובילים בתחומם, הכל תוך ליווי ופיקוח של היועצת המשפטית. לכל תביעה משפטית מבוצעת הערכת סיכון על ידי עורך הדין המטפל, ובאישור היועצת המשפטית. אומדנים לחשיפות שיש לבנק בתביעות ובתלויות לגביהן נדרשה הפרשה או נדרש גילוי לגבי רמת החשיפה הגלומה בהם, נעשים בשיתוף פעולה עם הגורמים המקצועיים הרלבנטיים בבנק. שינויים מהותיים בתיקי תביעות מדווחים למנכ"ל ובנוסף, מתבצע דיווח רבעוני על עדכונים ושינויים כאמור בכלל התביעות נגד הבנק.

לגבי התביעות והתלויות ישנם אומדנים לרמת הסיכון שיש לבנק ובהתאם לכך מבוצעות הפרשות. בדוחות הכספיים ניתן גילוי לרמת החשיפה שיש לבנק ביחס לתביעות ותלויות מהותיות שהאומדן להתממשות נע בין 20% ל-70% ואשר לא נעשתה בגינת הפרשה. באשר למתכונת הגילוי של תובענות משפטיות ראה באור 1.ה(13) לדוחות הכספיים.

ג. זכויות עובדים

עובדי הבנק זכאים להטבות מסוימות בתקופת עבודתם, בעת פרישתם ולאחר פרישתם לגמלאות. הטבות אלו כוללות, בין השאר:

- תוכניות להטבה מוגדרת לאחר פרישה -פיצויי פרישה והטבות לגמלאים.
- ימי מחלה שלא נוצלו.
- הטבות אחרות לאחר פרישה.
- מענק יובל.

ההתחייבות בגין הטבות אלו מחושבת על בסיס אקטוארי. החישובים האקטואריים מבוססים על מספר פרמטרים ובכלל זה, ההסתברות שיתמלאו כל התנאים לתשלום, תוחלת החיים הצפויה, גיל הפרישה, שיעורי הפרישה של העובדים טרם מועד הפרישה לגמלאות, שיעור עליית השכר הצפויה, שיעור הפיצויים המוגדלים ושיעור ההיוון. שיעור ההיוון מחושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח בגובה ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב לבין שיעורי התשואה לפדיון על אגרות חוב של ממשלת ארה"ב.

להלן ניתוח רגישות של השפעת השינוי בפרמטרים העיקריים על חישוב ההפרשות האקטואריות:

השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

תכניות פיצויים				
גידול בנקודת אחוז אחת		קיטון בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2023	2024	2023	2024	
1.6	1.4	(1.1)	(1.0)	שיעור היוון
0.7	0.5	(0.5)	(0.4)	שיעור עליית המדד
(4.2)	(4.1)	4.8	4.6	שיעור עזיבה
(1.4)	(1.2)	2.5	2.2	שיעור גידול בתגמול

הטבות אחרות לאחר פרישה				
גידול בנקודת אחוז אחת		קיטון בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2023	2024	2023	2024	
2.2	2.1	(1.8)	(1.8)	שיעור היוון
-	-	-	0.1	שיעור עליית המדד
1.7	1.4	(1.5)	(1.3)	שיעור עזיבה
(1.0)	(1.0)	1.2	1.1	שיעור גידול בתגמול

השפעת השינוי בפרמטרים העיקריים על תוכניות להטבה מוגדרת לאחר פרישה ולאחר העסקה- פיצויים, הטבות לגימלאים ואחרים, נזקפת לרווח כולל אחר.

בקורות ונהלים

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוחות הכספיים לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008. ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם Sarbanes-Oxley Act שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר ע"י ה-PCAOB. לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ב-31 בדצמבר 2024 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

הדירקטוריון מודה להנהלת הבנק ולעובדיו על עבודתם המסורה בשנת 2024.

גבריאל טייטל
מנהל כללי

רון גריסרו
יו"ר הדירקטוריון

6 במרס 2025

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, גבריאל טייטל, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2024 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

גבריאל טייטל
מנהל כללי

6 במרס 2025

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, אלון שפירא, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2024 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

אלון שפירא
סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבונאי ראשי

6 במרס 2025

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של בנק מסד בע"מ (להלן, "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של ביטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2024, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2024, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2024 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק ה"ה סומך חייקין, כפי שצוין בדוח שלהם בעמוד 85 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסוייגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2024.

א. שפירא

סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבונאי ראשי

ג. טייטל

מנהל כללי

ר. גריסו

יו"ר הדירקטוריון

6 במרס 2025

דוחות כספיים שנתיים מבוקרים

85	דוח רואי החשבון על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי
86	דוח רואי החשבון המבקרים על הדוחות הכספיים
90	דוח רווח והפסד
91	דוח על הרווח הכולל
92	מאזן
93	דוח על השינויים בהון
94	דוח על תזרימי המזומנים
96	באורים לדוחות הכספיים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מסד בע"מ - בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק מסד בע"מ וחברת הבת (להלן ביחד - "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2024, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב, בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2024, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידי בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024, והדוח שלנו, מיום 6 במרס 2025, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

6 במרס 2025

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מסד בע"מ - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של בנק מסד בע"מ וחברת הבת (להלן ביחד - "הבנק") לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים של הבנק לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הבנק לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו (להלן - "ההוראות"). כאמור בבאור 1 לדוחות הכספיים, ההוראות מתבססות, בעיקרן, על כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית (US GAAP).

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון הבנק ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים המאוחדים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגביו היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעותנו חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

הפרשה להפסדי אשראי

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

בהתאם למתואר בבאורים 1, 13 ו-25 לדוחות הכספיים, ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מאזני וחץ מאזני בדוחות הכספיים של הבנק מסתכמת לסך של 104.7 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2024 וכוללת הפרשה על בסיס פרטני והפרשה על בסיס קבוצתי בגין סיכון האשראי לציבור.

בתהליך אמידת ההפרשה להפסדי אשראי, הבנק מעריך את ההפסד הצפוי בתיק האשראי. תהליך הערכת ההפסד מתבסס על אומדנים משמעותיים הכרוכים באי ודאות ועל הערכות סובייקטיביות הן בשלב קביעת הסיווג הנדרש לחובות והן בשלב מדידת ההפרשה להפסדי אשראי. החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי חשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (ASC 326) - CECL. בחישוב ההפרשה על בסיס קבוצתי, אומדן ההפסדים הצפויים לאורך חיי האשראי (Life Time) נערך בהתאם למתודולוגיה ומודלים מבוססי דירוג סיכון (כגון הסתברות לשל והפסד בהינתן כשל ושיעורי הפסד היסטוריים), במסגרתם נאמד סכום ההפסד הצפוי במקרה של התממשות כשל. המודלים מתבססים, בין היתר, על נתונים היסטוריים והתאמות נוספות לצורך חיזוי הפסדי האשראי הצפויים. סיווג חבות הלקוח כחוב תקין או כחוב בעייתי משפיע גם הוא על גובה ההפרשה להפסדי אשראי. בנוסף, הבנק כולל הפרשה להפסדי אשראי המחושבת על בסיס פרטני בגין חובות מסויימים על פי מדיניותו בהתבסס על הערכות לצפי הגבייה מאותו לווה.

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

האומדנים העיקריים המשמשים בסיס לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי:

- קביעת האומדנים במודלים ובהם המתודולוגיה, ההנחות והנתונים, וקביעת התאמות נוספות כרוכה בשיקול דעת משמעותי בבחירתם ובנייתם.
- בעת זיהוי וסיווג החובות, מופעל שיקול דעת לצורך איתור החובות הבעייתיים על-פי תבחינים אשר עשויים להעיד על הפיכתו של חוב לבעייתי, אומדן הפגיעה האפשרית או הקיימת במקור ההחזר הראשוני של הלווה או קיומו של תזרים מזומנים צפוי של הלווה לפירעון החוב במלואו ובמועדו, וכן הערכת נתונים פיננסיים אחרים של הלווה שיכולים להצביע על סממנים לקיומן של חולשות או חולשות פוטנציאליות של הלווה. סיווגו של חוב כבעייתי ישפיע, כאמור, על גובה ההפרשה בגינו.
- בחישוב ההפרשה על בסיס פרטני מופעל שיקול דעת בקביעת גובה הסכום הצפוי להתקבל מהלווה, כגון קביעת תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לשירות החוב מפעילותו העסקית של הלווה ו/או שווי ערך מימוש בטחונות וערבויות.

זיהינו את האומדנים האמורים המשמשים בסיס לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי, כעניין מפתח בביקורת. לשינוי באומדנים או בהערכות אלו, עשוי להיות השפעה משמעותית על ההפרשה להפסדי אשראי המוצגת בדוחות הכספיים של הבנק. ביקורת על ההפרשה להפסדי אשראי דורשת שיקול דעת של המבקר וכן ידע וניסיון על מנת לבחון את סבירות השימוש במודלים, התחשיבים וההתאמות ששימשו את ההנהלה בקביעת נאותות סיווג החובות ואומדן ההפרשה להפסדי אשראי.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

להלן הנהלים העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה במסגרת ביקורתנו: בחנו את תהליכי העבודה לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי ואת אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרות על דיווח כספי הקשורות לקביעת אומדן ההפרשה, לרבות בקרות בנושאים הבאים:

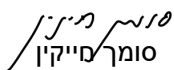
- בחינת נאותות המתודולוגיה ששימשה לקביעת ההפרשה להפסדי אשראי;
- בחינת נאותות הנתונים הבסיסיים ששימשו לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי;
- איתור חובות בעלי מאפיינים פוטנציאליים של חובות בעייתיים, על פי קריטריונים שהוגדרו על ידי הבנק;
- סיווג החובות בהתאם לנהלי הבנק;
- ניתוח סבירות ההפרשה להפסדי אשראי בכללותה.

ביצענו נהלים מבססים לבחינת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס מצגים שקיבלנו. נהלים אלו כללו, בין היתר:

- בחינת המתודולוגיה לקביעת ההפרשה והתאמתה לכללי החשבונאות שחלים על הבנק;
- בדיקה מדגמית של חישובים שערך הבנק לקביעת נאותות השימוש במודלים השונים;
- בדיקת נאותות הסיווג וההפרשה עבור מדגם חובות;
- בחינת סבירות נאותות ההפרשה להפסדי אשראי בכללותה.

ביקרו גם, בהתאם לתקני ה- PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) בארה"ב, בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2024, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), והדוח שלנו מיום 6 במרס 2025, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח הכספי של הבנק.

השנה שבה התחיל משרד רואי החשבון סומך חייקין להיות רואה החשבון המבקר של הבנק הינה 2000.

סומך חייקין
רואי חשבון
6 במרס 2025

דוח רווח והפסד מאוחד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	באור
384.1	605.4	671.4	2
76.9	166.0	199.9	2
307.2	439.4	471.5	2
5.1	18.6	6.3	13,25
302.1	420.8	465.2	
הכנסות שאינן מריבית			
2.0	(18.4)	0.1	3
93.4	92.9	97.2	4, אב
0.1	0.5	0.1	5
95.5	75.0	97.4	
הוצאות תפעוליות ואחרות			
*104.1	*107.8	103.6	6
*23.9	*24.2	25.1	15
82.8	81.3	85.4	7
210.8	213.3	214.1	
186.8	282.5	348.5	
66.0	98.5	132.6	8
120.8	184.0	215.9	
רווח למניה רגילה (בש"ח)			
0.81	1.23	1.44	9

*סווג מחדש

א. שפירא
סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבונאי ראשי

ג. טייטל
מנהל כללי

ר. גריסר
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 6 במרס 2025

הבאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על הרווח הכולל לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
120.8	184.0	215.9	רווח נקי
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים:
(48.5)	24.3	9.2	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו
8.5	1.7	1.8	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים(1)
(40.0)	26.0	11.0	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
13.6	(8.9)	(4.1)	השפעת המס המתייחס
(26.4)	17.1	6.9	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים
94.4	201.1	222.8	הרווח הכולל

(1) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף תקופה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

ראה גם באור 10 בדבר "רווח כולל אחר מצטבר".

הבאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מאזן מאוחד לשנה שהסתיימה ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר			
2023	2024	באור	
נכסים			
3,923.4	3,083.3	11	מזומנים ופקדונות בבנקים
1,044.2	2,248.0	12	ניירות ערך (1)
6,121.4	6,473.2	13,25	אשראי לציבור
(97.4)	(100.3)		הפרשה להפסדי אשראי
6,024.0	6,372.9		אשראי לציבור, נטו
686.4	706.4	14	אשראי לממשלה
21.7	20.2	15	בניינים וציוד
5.2	3.9	23	נכסים בגין מכשירים נגזרים
99.6	100.4	16	נכסים אחרים
11,804.5	12,535.1		סך כל הנכסים
התחייבויות והון			
9,632.7	10,167.3	17	פקדונות הציבור
499.7	519.9	18	פקדונות מבנקים
0.2	0.1	23	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
498.8	511.9	19	התחייבויות אחרות (2)
10,631.4	11,199.2		סך כל ההתחייבויות
1,173.1	1,335.9	א21	הון
11,804.5	12,535.1		סך כל ההתחייבויות וההון

(1) לפרטים על ניירות ערך הנמדדים לפי שווי הון ראה באור 28ב-פריטים הנמדדים בשווי הון, להלן.

(2) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך של 4.4 מיליוני ש"ח ו- 4.5 מיליוני ש"ח ליום 31.12.24 ויום 31.12.23, בהתאמה.

הבאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוח על השינויים בהון לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הון הנפרע	התחייבויות צמיתות	פרמיה על המניות	קרן הון מהטבה שנתקבלה מבעל שליטה	סה"כ הון המניות הנפרע וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך הכל	
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(9.0)	867.7	886.0	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
-	-	-	-	-	-	(8.4)	(8.4)	התאמה ליתרת הפתיחה, נטו ממס בשל השפעת היישום לראשונה *
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(9.0)	859.3	877.6	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר
						120.8	120.8	2022 לאחר יישום לראשונה רווח נקי בתקופה
					(26.4)		(26.4)	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(35.4)	980.1	972.0	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
						184.0	184.0	רווח נקי בתקופה
						17.1	17.1	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(18.3)	1,164.1	1,173.1	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
						215.9	215.9	רווח נקי בתקופה
						(60.0)	(60.0)	דיבידנד
						6.9	6.9	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(11.4)	1,320.0	1,335.9	יתרה ליום 31 בדצמבר 2024

*השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים- הפסדי אשראי (ASC 326).

הבאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
			תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
120.8	184.0	215.9	רווח נקי לשנה
			התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:
2.6	2.5	2.2	פחת על בניינים וציוד
5.1	18.6	6.3	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(0.9)	18.4	-	הפסד (רווח) ממכירות אגרות חוב זמינות למכירה
-	-	-	הפסד (רווח) ממימוש בניינים וציוד
(3.9)	(7.1)	(2.3)	מיסים נדחים, נטו
3.2	4.5	(3.5)	שינוי בהתחייבויות נטו בגין זכויות עובדים
9.5	(1.8)	(16.7)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
(44.0)	(21.7)	(9.1)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
			שינוי נטו בנכסים שוטפים:
(10.8)	6.6	1.3	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1.2	5.8	1.0	נכסים אחרים
			שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:
(2.1)	(1.8)	(0.1)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(99.9)	(4.0)	(24.8)	התחייבויות אחרות
(19.2)	204.0	170.2	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

הבאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
(70.1)	357.6	461.0	שינוי נטו בפקדונות בבנקים
(365.0)	4.3	(315.5)	שינוי נטו באשראי לציבור
56.0	20.9	(20.0)	שינוי נטו באשראי לממשלה
-	-	(238.9)	רכישת אגרות חוב לפדיון
(205.0)	(436.5)	(1,287.3)	רכישת איגרות חוב זמינות למכירה
81.5	186.5	-	תמורה ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה
12.5	7.7	348.4	תמורה מפדיון איגרות חוב זמינות למכירה
1.6	0.8	-	תמורה מפדיון אגרות חוב לפדיון
(1.0)	(1.7)	(0.7)	רכישת בניינים וציוד
(489.5)	139.7	(1,053.0)	מזומנים נטו מפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
14.9	53.7	20.2	שינוי נטו בפקדונות מבנקים
321.5	286.1	534.6	שינוי נטו בפקדונות הציבור
-	-	(60.0)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
336.4	339.8	494.8	מזומנים נטו מפעילות מימון
(172.3)	683.3	(388.0)	גידול (קטון) במזומנים
1,342.8	1,214.5	1,919.5	יתרת מזומנים לתחילת שנה
44.0	21.7	9.1	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
1,214.5	1,919.5	1,540.6	יתרת מזומנים לסוף השנה
ריבית ומיסים ששולמו והתקבלו			
368.6	599.5	636.7	ריבית שהתקבלה
76.6	142.8	159.1	ריבית ששולמה
78.8	112.0	173.0	מיסים על הכנסה ששולמו
4.5	5.9	15.6	מיסים על הכנסה שהתקבלו

הבאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

(1) בנק מסד הינו תאגיד בישראל הנמצא בבעלות של הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בעל השליטה בבנק (51%) ושל מסד אחזקות בע"מ (49%). הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2024 כוללים את אלה של הבנק ושל חברת הבת שלו (להלן: "הבנק"). בהתאם להוראות המפקח על הבנקים פרסום הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד.

הדוחות הכספיים המאוחדים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 6 במרס 2025.

(2) הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנסחרים בארה"ב נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב, רשות ני"ע בארה"ב, המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וגופים נוספים בארה"ב, ומיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה בתקן חשבונאות אמריקאי (FAS 168(ASC 105-10), הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים. בנוסף לכך, בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה ב-FAS 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב היא כלל חשבונאות המקובל בארה"ב.

הבנק - בנק מסד בע"מ.

חברות מאוחדות - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.

חברות מוחזקות - חברות מאוחדות וחברות כלולות.

מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית בה הבנק פועל. בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה תאגיד מפיק ומוציא את עיקר המזומנים.

מטבע ההצגה - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.

צדדים קשורים ובעלי עניין - כמשמעותם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

מדד - מדד המחירים לצרכן בישראל כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי חשבון בישראל.

דיווח כספי מותאם - דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי החשבון בישראל.

סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.

עלות - עלות בסכום מדווח.

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

(1) עקרונות הדיווח הכספי

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. הוראות אלו מאמצות בעיקרן את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית (US GAAP).

(2) מטבע פעילות ומטבע הצגה

השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק. הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בש"ח ומעוגלים למיליוני הקרוב, למעט אם צוין אחרת.

(3) בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:

- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד;
- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
- נכסים והתחייבויות מיסים נדחים;
- הפרשות;
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;
- נכסים המוחזקים למכירה.

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003, היות ועד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל ככלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

(4) שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

(1) מטבע חוץ והצמדה

במועד ההכרה בעסקה במטבע חוץ, כל נכס, התחייבות, הכנסה, הוצאה, רווח, או הפסד הנובעים מהעסקה מתורגמים במועד ההכרה לראשונה למטבע הפעילות של הבנק לפי שער החליפין שבתוקף במועד העסקה. בכל מועד דיווח, נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום שבו נקבע השווי ההוגן. פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה.

רווחים או הפסדים מתרגום עסקאות במטבע חוץ והנובעים מהתנודתיות של המטבעות בין מועדי העסקאות לבין מועד הסילוק/מועד המאזן, לרבות בגין הפרשי שער בגין מכשירי חוב זמינים למכירה אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור ימשיכו להיות מוכרים בדוח רווח והפסד עד ליום 1 בינואר 2026 (כפי שנקבע במסגרת הוראות מעבר), מוכרים בדוח רווח או הפסד כרווחים או הפסדים מהפרשי תרגום (הכנסות מימון שאינן מריבית), למעט:

- החלק האפקטיבי של רווח או הפסד בגין מכשיר מגדר בניהור שווי הוגן.

- הפרשי שער בגין פריטים המהווים חלק מהשקעה נטו.

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד, נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה. להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

שיעור השינוי בשנת (ב-%)			31 בדצמבר (בש"ח)			שער החליפין של: הדולר של ארה"ב האירו מדד המחירים לצרכן: לחודש נובמבר (בנקודות) לחודש דצמבר (בנקודות) שיעור ריבית בנק ישראל (באחוזים)
2022	2023	2024	2022	2023	2024	
13.2	3.1	0.6	3.519	3.627	3.647	
6.6	6.9	(5.4)	3.753	4.012	3.796	
5.3	3.3	3.4	101.7	105.1	108.7	
5.3	3.0	3.2	102.0	105.0	108.4	
			3.25	4.75	4.50	

(2) בסיס האיחוד

חברות מאוחדות

חברות מאוחדות הינן ישויות הנשלטות על ידי הבנק. הדוחות הכספיים של חברות מאוחדות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה.

עסקאות שבוטלו באיחוד

יתרות הדדיות והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים.

(3) בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

א. הכנסות והוצאות ריבית נכללות על בסיס צבירה, למעט:

- ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם מבצעים מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה. כמו כן, ריבית על סכומים בפיגור בגין הלוואות לדיוור מוכרת בדוח רווח והפסד על בסיס הגבייה בפועל.
- הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי והפרשי המרה) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן.
- עמלות מסוימות כגון עמלות בגין ערבויות ועמלות מסוימות בגין ליווי פרויקטים מוכרות באופן יחסי על פני תקופת העסקה.

ד. עמלות ליצירת אשראי ועלויות ישירות ליצירת אשראי מוכרות לאורך חיי ההלוואה כהתאמת תשואה, למעט במקרים של שינוי בתנאים ללווים בקשיים פיננסיים. אם המחויבות פקעה מבלי שמומשה, העמלות מוכרות במועד הפקיעה. ה. עמלות הקצאת אשראי מטופלות בהתאם לסבירות המימוש של המחויבות למתן האשראי. במידה והסבירות קלושה, העמלה מוכרת על בסיס קו ישר לאורך תקופת המחויבות, אחרת הבנק דוחה את ההכרה בהכנסה מעמלות אלה עד למועד מימוש המחויבות או עד למועד פקיעתה, לפי המוקדם. אם המחויבות מומשה, אזי העמלות מוכרות בדרך של התאמת התשואה לאורך חיי ההלוואה כאמור לעיל. באם המחויבות פקעה מבלי שמומשה העמלות מוכרות במועד הפקיעה.

ו. שינוי בתנאי חוב - במקרים של מימון מחדש או שינוי בתנאים של חובות שאינם בעייתיים, בוחן הבנק אם תנאי ההלוואה שונו באופן מהותי. בהתאם לכך בוחן הבנק האם הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים בהתאם לתנאים החדשים של ההלוואה שונה לפחות ב-10% מהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים שנותרו בהתאם לתנאים הנוכחיים (בתוספת עמלת פירעון מוקדם). במקרים כאמור, כל העמלות שטרם הופחתו וכן עמלות פירעון מוקדם שנגבו מהלקוח בגין שינוי בתנאי אשראי מוכרות ברווח והפסד. אחרת העמלות הנ"ל נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות כהתאמת תשואה כאמור לעיל.

ז. עמלות פירעון מוקדם מוכרות מיידית במסגרת הכנסות ריבית.

ח. ניירות ערך - ראה סעיף ה.(5) להלן.

ט. מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף ה.(6) להלן.

י. הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

(4) חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

זיהוי וסיווג חובות לא צוברים (חלף חוב פגום)

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות לצורך אבחנה ביו חובות בסיווג בעייתי לרבות חובות לא צוברים לבין חובות תקינים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או לא צובר. חוב מסווג כחוב לא צובר כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי (expected) שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. חובות (לרבות אגרות חוב) נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. בנוסף, חשבונות חח"ד או עו"ש מדווחים כחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, כאשר החשבון נותר ברציפות בחריגה ממסגרת האשראי המאושרת למשך 30 ימים או יותר או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה של 180 ימים.

לצורך סיווג וטיפול באשראי בעייתי, הבנק מבחין בין:

1. אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית מעל 1 מיליון ש"ח

קבלת החלטה בדבר סיווג החוב וההפרשה הנדרשת מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, הערכת מקור ההחזר הראשוני של החוב, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'. בכל מקרה, חוב מסחרי כאמור, מסווג כחוב לא צובר כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גבייה של לווים בקשיים פיננסיים שתנאיהם שונו, יסווגו כאשראי לא צובר במועד השינוי.

החל ממועד הסיווג כחוב לא צובר, החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור ייקרא "חוב לא צובר"). למידע אודות כללי המחיקה החשבונאית בגין חובות אלה ראה סעיף "מחיקה חשבונאית" בהמשך חלק זה.

2. אשראי לאנשים פרטיים ואשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית נמוכה מ-1 מיליון ש"ח

קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת על מצב הפיגור של החוב. לצורך כך, הבנק עוקב אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו.

חובות אלה, אשר מצויים בפיגור של 90 עד 150 ימים, מסווגים כחובות בסיווג נחות כאשר הבנק אינו מפסיק את צבירת הכנסות הריבית. חובות נחותים בפיגור של 150 יום ומעלה נחשבים כחוב שאינו צובר ובנוסף חלים עליהם

כללי המחיקה החשבונאית למידע אודות כללי המחיקה החשבונאית בגין חובות אלה ראה סעיף "מחיקה חשבונאית" בהמשך חלק זה.

מדיניות הסדרי חוב וטיפול בשינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים

למידע אודות עדכון מדיניות חשבונאית שיושמה בעקבות יישום לראשונה של כללי החשבונאות החדשים בנושא שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים (חלף ארגון מחדש של חובות בעיתיים) ראה סעיף "יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים" בסעיף ד, להלן.

החזרה של חוב לא צובר למצב של חוב צובר

ככלל, חוב לא צובר חוזר להיות מסווג כחוב צובר בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

1. אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).

2. כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.

כמו כן, לגבי חוב לווה בקשיים פיננסיים שעבר שינוי בתנאים, שסווג כחוב שאינו צובר במועד שינוי התנאים, הבנק רשאי להחזיר את החוב למצב צובר, וזאת בתנאי שבוצע ניתוח אשראי עדכני ומתועד היטב, התומך בחזרה למצב צובר בהתבסס על המצב הכספי של החייב וסיכויי ההחזר בהתאם לתנאים המעודכנים. ההערכה צריכה להיות מבוססת על ביצועי הפירעון הרציפים ההיסטוריים של החייב בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים, כאשר הבנק רשאי להביא בחשבון תשלומים שבוצעו במשך תקופה סבירה לפני השינוי בתנאים אם התשלומים עקביים לתנאים המעודכנים. אחרת, חוב של לווה בקשיים פיננסיים שעבר שינוי בתנאים, חייב להמשיך להיות מסווג כחוב לא צובר.

הפרשה להפסדי אשראי - מדידה

כאמור לעיל, החל מיום 1 בינואר 2022, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מדידת הפסדי אשראי הנובעים ממכשירים פיננסיים כמפורט בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) - מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי.

כחלק מיישום התקן, הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי להכיר בהפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים למדידת הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים לאיגרות חוב המוחזקות לפדיון ותיק איגרות חוב הזמינות למכירה וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.

אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי תוך הבאה בחשבון אומדן של פירעונות מוקדמים. התקופה החוזית בגין הארכות, חידושים ושינויים צפויים אינם מובאים בחשבון, אלא אם מתקיים אחד או יותר מהבאים: (א) במועד הדיווח קיימת לבנק ציפייה סבירה (reasonable expectation) שיבוצע שינוי בתנאים ללווה בקשיים פיננסיים; או (ב) אופציות הארכה או החידוש נכללות בחוזה המקורי או בחוזה המעודכן במועד הדיווח, והן ניתנות לביטול ללא תנאי על ידי הבנק.

בעת פיתוח אומדן הפסדי האשראי הצפויים, הבנק הביא בחשבון את ההשפעות של אירועי העבר, תנאים נוכחיים, ותחזיות סבירות וניתנות לביסוס על יכולת הגבייה (collectability) של הנכסים הפיננסיים.

ככלל, חישוב ההפרשה להפסדי האשראי הצפויים מוערך על בסיס קבוצתי כאשר הנכסים הינם בעלי מאפייני סיכון דומים. מאפיינים אלה כוללים, בין היתר: (1) ענף הפעילות של הלווה; (2) ציוני או דירוגי אשראי, פנימיים או חיצוניים; (3) דירוג סיכון או סיווג סיכון; (4) סוג הנכס הפיננסי;

לכל קבוצה של נכסים פיננסיים בעלי מאפייני סיכון דומים, הבנק מחשב את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים בהתאם לאחת השיטות למדידת ההפרשה המותרות בתקן, אשר להערכת הבנק צפויה להביא לידי האומדן הטוב ביותר של ההפרשות להפסדי אשראי.

על מנת להעריך את האומדן להפסדי אשראי צפויים לאורך התקופה החוזית של הנכסים, הבנק מתבסס על מידע היסטורי תוך בחינת הצורך להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות וניתנות לביסוס יהיו שונים מן התנאים אשר שררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. לצורך קביעה זו, הבנק מביא בחשבון את מאפייני הנכסים הפיננסיים לרבות גורמים רלוונטיים לקביעת יכולת הגבייה הצפויה, כגון: המצב הכספי של הלווה, דירוג האשראי שלו, איכות הנכס, יכולתו של הלווה לבצע תשלומי קרן או ריבית במועד שנקבע, יתרת הזמן לפירעון, ההיקף והחומרה של נכסים פיננסיים בפיגור וההיקף והחומרה של נכסים פיננסיים בסיווג או דירוג שלילי, מדיניות ונהלי מתן האשראי של הבנק, לרבות שינויים באסטרטגיית מתן האשראי, תהליכי חיתום ועוד. כאשר התקופה סבירה וניתנת לביסוס שקבע הבנק קצרה מאורך החיים של הנכס הפיננסי, הבנק חוזר להשתמש במידע היסטורי שאינו מותאם בגין תנאים כלכליים קיימים או בגין ציפיות לתנאים כלכליים עתידיים, כגון: שינוי בשיעור האבטלה, ערכי נכסים, ערכי סחורות, פיגורים, ועוד. החזרה למידע על הפסדים היסטוריים יכול להתבצע באחת מהשיטות הבאות: (1) חזרה באופן מידתי; (2) חזרה על בסיס קו ישר; (3) שימוש בבסיס הגיוני ושיטתי אחר.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי צרכני (לא לדיר)

עבור תיק האשראי הצרכני שכולל אשראי לאנשים פרטיים, למעט הלוואות לדיר, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטת הסתברות לכשל/הפסד בהינתן כשל (PD/LGD), תוך פילוח תיק האשראי לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים כגון דירוג פנימי של הלקוח, סוג הנכס הפיננסי, ועוד. לצורך התאמת המידע ההיסטורי לתנאים כלכליים נוכחיים ובגין ציפיות לתנאים כלכליים עתידיים, הבנק קבע כי התקופה הסבירה וניתנת לביסוס הינה שנה. עבור נכסים בעלי אורך חיים חוזי ארוך מתקופה זו, הבנק חוזר להשתמש במידע היסטורי שאינו מותאם לתחזית באופן מידתי.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי מסחרי

עבור תיק האשראי המסחרי, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטה מבוססת שיעורי הפסד (Loss-Rate) - WARM, תוך פילוח תיק האשראי לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים על בסיס דירוג פנימי של הלווה וענף הפעילות שלו. לצורך ביצוע סגמנטציה על בסיס ענף הפעילות של הלווה הבנק חלק את האשראי המסחרי לשישה ענפי משק מרכזיים: תעשייה, בינוי ונדל"ן - בינוי, בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן, מסחר, שירותים פיננסיים ומסחרי אחר. שיעורי ההפסד מחושבים על בסיס נתוני חברת האם. לצורך התאמת המידע ההיסטורי לתנאים כלכליים נוכחיים ובגין ציפיות לתנאים כלכליים עתידיים, הבנק קבע כי התקופה הסבירה וניתנת לביסוס הינה שנה. עבור נכסים בעלי אורך חיים חוזי ארוך מתקופה זו, הבנק חוזר להשתמש במידע היסטורי שאינו מותאם לתחזית באופן מידתי.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי לממשלות ובנקים

עבור אשראי לממשלות ובנקים, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטת PD/LGD תוך פילוח תיק האשראי לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים בהתאם לדירוג חיצוני. בנוסף לכך, הבנק קבע קריטריונים וגורמים שנלקחים בחשבון על מנת לקבוע כי עבור חשיפות מסוימות לממשלות, הפסדי האשראי הצפויים הינם אפסיים.

הפרשה להפסדי אשראי - חשיפות אשראי חוץ מאזניות

חשיפות אשראי חוץ מאזניות כוללות חשיפות אשראי בגין מחויבות למתן אשראי, כתבי אשראי בתעודה, ערבויות פיננסיות שאינן מטופלות כביטוח, ומכשירים דומים אחרים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חשיפות אשראי חוץ מאזניות מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו בנושא 326 בקודיפיקציה ומבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי בעת כשל של סיכון החשיפה החוץ מאזנית. שיעור המימוש הצפוי בעת כשל מחושב על ידי הבנק עבור כל סוג של חשיפה חוץ מאזנית, בהתבסס על ניסיון העבר המצביע על שיעורי המימוש לאשראי בעת כשל.

הפרשה להפסדי אשראי - ניירות ערך בתיק לפדיון

עבור ניירות ערך המוחזקים בתיק לפדיון, הבנק מודד את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס שיטת PD/LGD תוך פילוח ניירות הערך בתיק לסגמנטים בעלי מאפייני סיכון דומים כגון סוג המנפיק, תקופה, שיעור הריבית, תדירות תשלומים ועוד.

הבנק אינו מודד הפסדי אשראי צפויים בגין איגרות חוב ממשלתיות מסוימות, מאחר והמידע על הפסדי אשראי היסטוריים, לאחר התאמתו לתנאים הקיימים ולתחזיות סבירות וניתנות לביסוס, מביא לידי ציפייה שאי-התשלום של בסיס העלות המופחתת הינו אפס.

הפרשה להפסדי אשראי - איגרות חוב זמינות למכירה

הבנק אומד את הפסדי האשראי הצפויים בגין איגרות חוב זמינות למכירה בכל מועד דיווח כאשר השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת.

בכל מועד בו השווי הוגן נמוך מהעלות המופחתת, הבנק בוחן האם הירידה בשווי הוגן נובעת מהפסדי אשראי או גורמים אחרים.

ירידת ערך שנובעת בקשר להפסדי אשראי, נרשמת באמצעות הפרשה להפסדי אשראי ואילו ירידת ערך שלא נרשמה באמצעות הפרשה להפסדי אשראי, נרשמת דרך רווח כולל אחר, נטו ממס.

בהתאם להנחיות שנקבעו בנושא 326 בקודיפיקציה, הבנק מחשב את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים עבור ניירות ערך זמינים למכירה באופן פרטני, לפי שיטת תזרים מזומנים מהוון, שבאמצעותה הבנק משווה את ערכם הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, לבסיס העלות המופחתת של נייר הערך. ההפרשה כאמור נקבעת כנגד רישום של הוצאה בגין הפסד אשראי, כדי לשקף את רכיב הפסד האשראי של הירידה בשווי ההוגן אל מתחת לעלות המופחתת. ההפרשה להפסדי אשראי בגין איגרת חוב זמינה למכירה מוגבלת כך שסכומה לא יעלה על סכום ההפרש שבין העלות המופחתת לבין השווי ההוגן הנמוך ממנה, הנקרא רצפת השווי ההוגן.

אם השווי ההוגן של נייר הערך עולה עם הזמן, כל הפרשה להפסדי אשראי שלא נמחקה חשבונאית מתבטלת באמצעות הקטנת הוצאה בגין הפסדי אשראי.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי המוערך על בסיס פרטני

בהתאם להנחיות שנקבעו בנושא 326 בקודיפיקציה, כאשר הבנק זיהה כי אין לנכס פיננסי מאפייני סיכון משותפים שדומים למאפייני הסיכון של נכסים פיננסיים אחרים, הבנק מעריך את ההפרשה להפסדי אשראי עבור נכסים אלו על בסיס פרטני. בהתאם לבחינה שבוצעה על ידי הבנק, סוגי האשראי שזוהו כי אינם חולקים מאפייני סיכון דומים של נכסים פיננסיים אחרים הינם חובות לא צוברים עם יתרה חוזית של מעל 1 מיליון ש"ח, אשר בגינם ההפרשה מחושבת על בסיס פרטני, תוך שימוש בשיטת היוון תזרימי מזומנים ו/או על בסיס שווי הביטחון עבור הלוואות שגבייתן מותנה בביטחון.

בחינת הנאותות הכוללת של ההפרשה

בנוסף לכך, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי וחולשות ומגבלות בשיטות ההערכה שמיושמות על ידי הבנק לקביעת ההפרשה.

מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו שנחשב כאינו בר גביה (Uncollectible) ובעל ערך נמוך כך שהותרו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי חוב שגבייתו מותנית בביטחון הבנק מבצע באופן מיידי מחיקה חשבונאית כנגד יתרת ההפרשה להפסדי אשראי של החלק של היתרה הרשומה של החוב העודף על השווי ההוגן של הביטחון.

לגבי אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות שלא כרוכות בויתור משפטי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי וביטחונות) נמוכה מ-1 מיליון ש"ח ואשראי לאנשים פרטיים, שאינו לדיוור, הבנק מבצע מחיקה

חשבונאית כאשר הם הופכים לחובות בפיגור של 150 ימים או יותר. לעניין זה יצוין כי אם החוב מובטח על ידי ביטחון שאינו דירת מגורים, ותפיסת הביטחון החלה והינה מובטחת, הבנק מוחק חשבונאית רק את החלק של יתרת החוב הרשומה העודף על שווי הביטחון (בניכוי עלויות מכירה).
יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

דרישות הגילוי

הבנק מיישם דרישות הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי כפי שנקבעו במסגרת סעיף 310-10 בקודיפיקציה בדבר "חובות" ובהתאם לדרישות הגילוי בסעיף 20-326 בקודיפיקציה בדבר "מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי - מכשירים הנמדדים בעלות מופחתת", על בסיס מאוחד.
ראה גם באור 13 בדבר "סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" וכן באור 25 בדבר "מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" לדוחות הכספיים.
הבנק התאים גילויים אלו למתכונת הגילוי החדשה ולגילוי בדבר חובות לא צוברים חלק חובות פגומים, תוך סיווג מחדש של מספרי השוואה על מנת להתאימם למתכונת הגילוי החדשה, למעט דרישות הגילוי בגין איכות אשראי לפי שנת העמדת אשראי אשר לא נדרשים לגביו נתונים השוואתיים לתקופות שלפני היישום הראשונה.

(5) ניירות ערך

- א. ניירות ערך בהם משקיע הבנק מסווגים לשני תיקים כלהלן:
- איגרות חוב מוחזקות לפדיון - איגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון, למעט איגרות חוב אשר ניתנות לפירעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל (substantially all) השקעתו הרשומה. איגרות חוב מוחזקות לפדיון מוצגות במאזן לפי העלות בתוספת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער שנצברו, בהתחשב בחלק היחסי של הפרמיה או הניכיון ובניכוי הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני.
 - איגרות חוב זמינות למכירה - איגרות חוב אשר לא סווגו כאיגרות חוב מוחזקות לפדיון או ניירות ערך למסחר. איגרות חוב זמינות למכירה מוצגות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר, למעט הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני.
 - ב. הכנסות מדיבידנד, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.
 - ג. עלות ניירות ערך שמומשו המחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון".
 - ד. לעניין חישוב שווי הוגן - ראה סעיף ה.(7) להלן.
 - ה. לעניין טיפול בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני - ראה סעיף ה.(8) להלן.

(6) מכשירים פיננסיים נגזרים, לרבות חשבונאות גידור

חשבונאות גידור

הבנק חשוף לסיכוני ריבית הנובעים מהשקעותיו באגרות חוב בריבית קבועה. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים אלה, הבנק מייעד מכשירים פיננסיים מסוימים, כגידורי שווי הוגן. במועד תחילת יחסי הגידור הבנק מתעד באופן פורמאלי את יחסי הגידור ואת מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה שלו לביצוע הגידור. התיעוד כולל זיהוי של כל אחד מאלה: מכשיר מגדר; הפריט או העסקה המגודרים; מהות הסיכון המגודר; והשיטה אשר תשמש את הבנק להערכת אפקטיביות יחסי הגידור בקיזוז החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של הפריט המגודר (בגידור שווי הוגן) או בקיזוז החשיפה להשתנות של תזרימי המזומנים בגין העסקה מגודרת (בגידור תזרימי מזומנים) המיוחסים לסיכון המגודר.

גידור שווי הוגן

הבנק מייעד מכשירים נגזרים כמגדרים את החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של נכס או התחייבות, או חלק מזוהה שלהם, שניתן ליחס לסיכון מסוים.

כאשר מכשיר נגזר משמש כמכשיר מגדר בגידור שווי הוגן, השינויים בשווי ההוגן שנכללו בהערכת אפקטיביות הגידור, מוכרים באופן שוטף בדוח רווח והפסד ומוצגים באותו סעיף בו מוצגות השפעות הפריט המגודר. הרווח או ההפסד (קרי, השינוי בשווי ההוגן) בגין הפריט המגודר המיוחס לסיכון המגודר, מטופל כהתאמה לערך בספרים של הפריט המגודר ומוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד. ההתאמה לערך בספרים של הפריט המגודר תטופל באופן דומה לרכיבים אחרים של הערך בספרים שלו.

הבנק מפסיק ליישם חשבונאות גידור כאשר: הקריטריונים ליישום חשבונאות גידור אינם מתקיימים עוד; הנגזר פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש; או כאשר הבנק מבטל את הייעוד של יחסי הגידור.

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים העומדים בפני עצמם

מכשירים נגזרים שאינם משמשים לצרכי גידור והעומדים בפני עצמם נמדדים בשווי הוגן ומוצגים במאזן בסעיף נכסים או התחייבויות בגין מכשירים נגזרים. השינויים בשווי ההוגן מוכרים באופן שוטף בדוח רווח והפסד ומוצגים בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

(7) קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן מוגדר כמחיר אשר היה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של הבנק. תת נושא 10-815 בקודיפיקציה מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים, אשר לבנק יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.
- נתוני רמה 2: נתונים הנצפים עבור הנכס או התחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות.

ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר ואיגרות חוב זמינות למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת שווי הוגן אינו מותאם בשל גודל הפוזיציה של הבנק יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה). אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה). ליתר פירוט ראה בהמשך לגבי מתודולוגיית הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע.

מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: אשראי לציבור ואשראי לממשלה, פקדונות הציבור ופקדונות בבנקים, כתבי התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. לצורך כך, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

FAS 157 (ASC 820) דורש לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפקו על ידי הבנק ונמדדים לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד. להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 28א' ו-ב', "יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים".

(8) ירידת ערך מכשירים פיננסיים

ניירות ערך - איגרות חוב זמינות למכירה או מוחזקות לפדיון ראה סעיף ה.(5) לעיל.
אשראי לציבור ויתרות חוב - ראה סעיף ה.(4) לעיל.

(9) קיזוז נכסים והתחייבויות פיננסיים

הבנק מקיזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויציג במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:
א. בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
ב. קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;
ג. גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (determinable amounts).

הבנק מקיזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ומציג במאזן סכום נטו בהתקיים כל התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שיסו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות, לקיזוז. הבנק מקיזז פקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

(10) רכוש קבוע (בניינים וציוד)

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מצטברים מירידת ערך. העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.
רווח או הפסד מגרעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגרעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו, בסעיף "הכנסות אחרות" בדוח רווח והפסד.

פחת

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. שיפורים במושכר מופחתים לאורך התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה לבין אורך החיים השימושיים. קרקעות בבעלות הבנק אינן מופחתות.
נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

האומדנים בנושא שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהאומדנים הנוכחיים אינם נאותים עוד ומותאמים בעת הצורך.

ירידת ערך

הבנק בוחן נכסים (או קבוצת נכסים) לא שוטפים לצורך ירידת ערך כאשר מתרחשים אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהעלות המופחתת עשויה לא להיות ברת-השבה. הפסדים מירידת ערך מוכרים רק אם הערך בספרים של נכס לא שוטף (קבוצת נכסים) אינו בר-השבה ועולה על שוויו ההוגן. הערך בספרים אינו בר-השבה אם הוא עולה על סך תזרימי המזומנים הלא מהוונים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס הלא שוטף (קבוצת נכסים) וממימושו. ההפסדים מירידת הערך הינם בגובה ההפרש שבין הערך בספרים של הנכס הלא שוטף (קבוצת נכסים) לבין שוויו ההוגן ונזקפים לדוח רווח והפסד. כאשר מוכר הפסד מירידת ערך, הערך בספרים המתואם של הנכס הלא שוטף (קבוצת נכסים) מהווה בסיס עלות חדש. הפסדים אלו אינם מבוטלים בתקופות עוקבות גם אם מתרחשת עליית ערך.

(11) חכירות

חוזים המקנים לבנק שליטה בשימוש בנכס במסגרת חכירה במשך תקופת זמן עבור תמורה, מטופלים כחכירות. בעת ההכרה לראשונה מוכרת התחייבות בסכום השווה לערך הנוכחי של דמי החכירה העתידיים במהלך תקופת החכירה (תשלומים אלו אינם כוללים תשלומי חכירה משתנים), ובמקביל מוכר נכס זכות שימוש בגובה ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו ובניכוי תמריצי חכירה, ובתוספת עלויות ישירות שהתהוו בחכירה.

תקופת החכירה נקבעת כתקופה שבה החכירה אינה ניתנת לביטול, יחד עם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך או לבטל את החכירה אם ודאי באופן סביר שהחוכר יממש או לא יממש את האופציה, בהתאמה, ויחד עם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך או לא לבטל את החכירה כאשר זכות המימוש נשלטת על ידי המחכיר. הבנק בחר ליישם את ההקלה הפרקטית לפיה חכירות לטווח קצר של עד שנה מטופלות באופן בו דמי החכירה נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה, ללא הכרה בנכס זכות שימוש ו/או התחייבות בגין חכירה בדוח על המצב הכספי.

בחכירה של קרקע ומבנים, מרכיבי הקרקע והמבנים נבחנים בנפרד לצרכי סיווג ומדידה, כאשר שיקול משמעותי בסיווג מרכיב הקרקע הינו העובדה כי קרקע בדרך כלל בעלת אורך חיים בלתי מוגדר. הבנק בחר ליישם את ההקלה הפרקטית שלא להפריד רכיבים שאינם חכירה, כגון שירותים או תחזוקה, מרכיבי חכירה, אלא לטפל בהם כרכיב חכירה יחיד.

מדידה עוקבת

לאחר ההכרה לראשונה, התחייבות בגין חכירה תפעולית נמדדת בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית. כמו כן, הבנק בוחן נכס זכות שימוש (בגין חכירה תפעולית) לצורך ירידת ערך בהתאם להוראות תת נושא 35-10-360 בקודיפיקציה בדבר ירידות ערך בגין רכוש קבוע.

תשלומי חכירה תפעולית

תשלומי החכירה, למעט דמי חכירה משתנים, נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תשלומי חכירה משתנים התלויים במדד או בריבית מוכרים ברווח והפסד בתקופת השינוי. תשלומי חכירה משתנים שאינם תלויים במדד או בריבית מוכרים ברווח והפסד בתקופה בה צפוי כי תושג המטרה הספציפית המביאה להשתנות תשלומי החכירה, ויבוטלו בתקופה בה כבר לא צפוי כי המטרה הספציפית תושג.

בכל מועד דיווח עוקב, נכס זכות השימוש מוכר בגובה העלות המופחתת של ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו ובניכוי יתרת תמריצי החכירה, בתוספת עלויות ישירות שטרם הופחתו ובניכוי הפסדים מירידות ערך שנצברו בגין הנכס זכות שימוש.

(12) זכויות עובדים

הטבות לאחר פרישה - פנסיה, פיצויים והטבות אחרות (להלן: "פיצויים") - תכניות להטבה מוגדרת

הטבת פיצויים הינה חלק מהתגמול המשולם לעובד תמורת שירותיו. בתכנית פיצויים להטבה מוגדרת, הבנק מבטיח לספק, בנוסף לשכר השוטף, תשלומי פיצויים בעת הפרישה או סיום השירות. ברמה הכללית, סכום ההטבה שישולם תלוי בנוסחת ההטבה של התכנית, אשר לעתים קרובות כוללת את מספר שנות השירות שסיפק העובד ואת התגמול של העובד בשנים מיד לפני הפרישה או הסיום.

עלות פיצויים נטו לתקופה הינה הסכום המוכר בדוחות הכספיים של הבנק כעלות של תכנית פיצויים לתקופה מסוימת. המרכיבים של עלות פיצויים לתקופה נטו הם עלות שירות, עלות ריבית, תשואה חזויה על נכסי התכנית ורווח או הפסד מהפחתה של סכומים שהוכרו ברווח כולל אחר מצטבר.

הטבות פיצויים מיוחסות בדרך כלל לתקופות שירות של עובד בהתבסס על נוסחת ההטבה של התכנית במידה שהנוסחה מציינת ייחוס או שמשמע ממנה ייחוס.

הבנק נעזר ביועץ כלכלי ומחשב את שיעור התשואה החזוי לטווח ארוך על נכסי התכנית תוך שימוש בנתונים זמינים בשוק על כל אחת מהקטגוריות המשמעותיות של הנכסים בתיק ומשקלל אותם לפי ההרכב של נכסי התכנית.

המחויבות בגין הטבה חזויה משקפת את הערך הנוכחי האקטוארי של כל ההטבות המיוחסות לשירות של העובד שסופק לפני מועד המאזן. מדידת מחויבות זו מתבסס על הנחות אקטואריות המתאימות למועד המאזן של הבנק (לדוגמה: תחלופה, תמותה, שיעורי היוון וכן הלאה).

אם המחויבות בגין הטבה חזויה עולה על השווי ההוגן של נכסי התכנית, הבנק מכיר במאזן בהתחייבות השווה להתחייבות הלא ממומנת בגין הטבה חזויה. אם השווי ההוגן של נכסי התכנית עולה על המחויבות בגין הטבה חזויה, הבנק מכיר במאזן בנכס השווה להתחייבות שממומנת ביתר בגין ההטבה החזויה.

הבנק מקבץ את המצב של כל התכניות במימון חסר ומכיר בסכום זה כהתחייבות במאזן.

הבנק בוחן את הנחותיו על בסיס רבעוני ומעדכן הנחות אלה בהתאם.

שינוי בערך של מחויבות בגין הטבה חזויה או של נכסי תכנית, הנובע מכך שהניסיון בפועל שונה מהמשוער, או הנובע משינוי בהנחה אקטוארית, הינו "רווח או הפסד" (להלן: "רווח או הפסד אקטוארי"). רווחים או הפסדים אקטואריים אינם מוכרים בעלות פיצויים נטו לתקופה במועד היווצרותם אלא מוכרים ברווח כולל אחר. בתקופות עוקבות, רווחים או הפסדים אלה מוכרים לאחר מכן בדוח רווח או הפסד כרכיב של עלות פנסיה נטו לתקופה לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.

שיעור ההיוון להטבות לעובדים מחושב על בסיס תשואת איגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, המרווח נקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארה"ב, והכל במועד הדיווח.

הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדי הטבות בגין פיצויים מוגדלים. הבנק מכיר בהפסדים בגין סילוקים בתכניתו להטבה מוגדרת כאשר התשלומים החד-פעמיים הצפויים המתייחסים לתכנית יהיו, גבוהים מסך עלות השירות ועלות הריבית.

גובה ההפסד מיושב בהתאם לשיעור שבו קטנה המחויבות האקטוארית כתוצאה מהסילוק, מוכפל ביתרת הרווחים וההפסדים האקטואריים הצבורים ברווח כולל אחר.

הטבות לאחר פרישה – תכניות להפקדה מוגדרת

תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית המספקת הטבות לאחר פרישה בתמורה לשירותים שסופקו, מספקת חשבון אישי לכל משתתף בתכנית, ומגדירה כיצד ייקבעו ההפקדות לחשבונו של העובד במקום לקבוע את סכום ההטבות שהעובד יקבל. בתכנית להפקדה מוגדרת אחרי פרישה, ההטבות שמשתתף בתכנית יקבל תלויות אך ורק בסכום המופקד לחשבון המשתתף בתכנית, בתשואות שנצברו על ההשקעות של הפקדות אלה, ובחילוטם של הטבות של משתתפים אחרים בתכנית שעשויים להיות מוקצים לחשבונו של אותו משתתף.

במידה שנדרש כי ההפקדות המוגדרות של תכנית לחשבונו של אדם יעשו לתקופות שבהן אותו אדם מספק שירותים, עלות הפנסיה נטו או עלות ההטבה האחרת לאחר פרישה נטו לתקופה תהיה ההפקדה הנדרשת לאותה תקופה. התחייבויות הבנק לתשלום פיצויים בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין מטופלות כתכנית להפקדה מוגדרת.

הטבות אחרות לאחר פרישה

הבנק מכיר בסכום הלא מהוון של ההטבה השוטפת במועד מתן השירות. בנוסף, הבנק צובר את ההתחייבות לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה בהתאם לכללים של הטבות אחרות לאחר הפרישה.

היעדרויות בתשלום

הבנק צובר התחייבות עבור תגמול לעובדים בגין היעדרויות עתידיות אם כל התנאים הבאים מתקיימים: (א) מחויבות הבנק בקשר לזכויות העובדים לקבל תגמול בגין היעדרויות עתידיות מיוחסת לשירותים שהעובדים כבר סיפקו; (ב) המחויבות קשורה לזכויות שמבשילות או נצברות; (ג) תשלום התגמול הוא צפוי; (ד) הסכום ניתן לאומדן באופן סביר. חופשה – הבנק צובר את ההתחייבות לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה. לצורך חישוב ההתחייבות, לא מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.

מענק בגין אי ניצול ימי מחלה במועד סיום העסקה

הבנק צובר את ההתחייבות כהיעדרויות המזכות בפיצוי לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה. לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. לצורך קביעת ריבית ההיוון ואופן ההקצאה לתקופות של עלות השירות הבנק מיישם את העקרונות של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת בהתאמות הנדרשות.

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים – מענקי ותק

הבנק צובר את ההתחייבות לאורך התקופה המזכה בהטבה. לצורך חישוב ההתחייבות בגין הטבות אלה מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.

(13) התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים. מתכונת הגילוי הינה על פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד הבנק מסווגות לשלוש קבוצות:

1. סיכון צפוי (Probable) – הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
2. סיכון אפשרי (Reasonably Possible) – הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין- 20% ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים, אלא רק ניתן גילוי.
3. סיכון קלוש (Remote) – הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה קטן או שווה ל- 20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים אלא רק ניתן גילוי כאמור להלן.

תביעה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

במקרים נדירים הנהלת הבנק קבעה, בהסתמך על יועציה המשפטיים, כי לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית ולכן לא בוצעה הפרשה. בבאור 22 בנושא התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות נכלל גילוי כמותי לסך החשיפות אשר סבירות התממשות אינה קלושה שלא בוצעה בגין הפרשה. כמו כן, ניתן גילוי לכל תביעה שסכומה מעל 1% מהון הבנק. לגבי תביעות שלא ניתן בשלב זה להעריך את תוצאותיהן, ניתן גילוי לגבי כל תביעה שסכומה מעל 0.5% מהון הבנק.

(14) ערבויות

ערבויות הינן חוזים אשר דורשים באופן מותנה מהערב לבצע תשלומים לנערב בעת התרחשות התנאים המחייבים במימוש הערבות. התחייבות בגין ערבות מוכרת בספרים בסכום שווה ההון גם אם לא צפוי שהתשלומים יבוצעו בעתיד.

בערבויות שנושא 20-326 בקודיפיקציה חל עליהם, במועד ההכרה לראשונה, בנוסף להתחייבות בשווי הון שתוכר בהתאם להוראות נושא 460 בקודיפיקציה, תוכר התחייבות בגין הפסדי אשראי צפויים בהתאם להוראות נושא 20-326 בקודיפיקציה.

בערבויות שנושא 20-326 בקודיפיקציה אינו חל עליהם, אם במועד ההכרה לראשונה הבנק נדרש להכיר בהפרשה להפסד תלוי בגין הערבות בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה, אז ההתחייבות בגין הערבות נמדדת במועד ההכרה לראשונה לפי הגבוה מבין השווי ההון וסכום ההפרשה בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה.

ההתחייבות נגרעת מהספרים במועד בו הבנק משוחרר מהסיכון. מועד השחרור מהסיכון בגין הערבות תלוי במהות הערבות. בדרך כלל, הבנק גורע את ההתחייבות במועד סילוק ההתחייבות.^[1] בערבויות בהן הוכרה התחייבות בגין הפסדי אשראי צפויים, היא תימדד בהתאם להוראות נושא 20-326 בקודיפיקציה. כמו כן, כאשר הערבות נמדדה במועד ההכרה לראשונה בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה, המדידה העוקבת מתבצעת גם כן בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה.

הוראות ההכרה והמדידה במועד ההכרה לראשונה אינן חלות על ערבויות אשר ניתנו בין חברה אם לחברה בת, בין שתי חברות אחיות או בין בעל החברה לחברה.

(15) הוצאות מיסים על ההכנסה

הדוחות הכספיים של הבנק כוללים מסים שוטפים ומסים נדחים. ההפרשה למסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות". הבנק מקצה את הוצאות המס או הטבות המס על ההכנסה בין פעילויות נמשכות ורווח כולל אחר.

מיסים שוטפים

מסים שוטפים הינם סכום המסים על ההכנסה ששולמו או שעתידים להיות משולמים (או מוחזרים) עבור התקופה השוטפת, כפי שנקבע על ידי יישום הוראות דיני המס שנחקקו על הכנסה חייבת במס. הוצאות המסים השוטפים כוללים גם את השינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

מיסים נדחים

התחייבויות מסים נדחים ונכסי מסים נדחים מייצגים את ההשפעות העתידיות על מסים על הכנסה הנובעות מהפרשים זמניים והפסדים מועברים הקיימים בסוף תקופה.

הבנק מכיר בנכסי מסים נדחים בגין כל ההפרשים הזמניים הניתנים לניכוי והפסדים מועברים ובמקביל מכיר בהפרשה נפרדת (valuation allowance) עבור אותו סכום הכלול בנכס אשר יותר סביר מאשר לא שלא ימומש. הבנק מפחית את נכסי המסים הנדחים בסכומן של הטבות מס כלשהן שאינן צפויות להתממש בהתבסס על הראיות הזמינות - הן הראיות החיוביות התומכות בהכרה בנכס מס נדחה והן הראיות השליליות התומכות ביצירת הפרשה בגין נכס מס נדחה, כדי לבחון האם ניתן להכיר בנכס מס נדחה נטו. התחייבות מסים נדחים או נכס מסים נדחים נמדדים באמצעות שיעורי

המס החוקיים שנחקקו הצפויים לחול על הכנסה מספקת חייבת במס בתקופות שבהן צפוי כי התחייבות המס הנדחה תסולק או נכס המס הנדחה ימומש. הבנק מסווג הכנסות והוצאות ריבית בגין מסים על הכנסה בסעיף "מסים על הכנסה". כמו כן, הבנק מסווג קנסות לרשויות המס בסעיף "מסים על הכנסה".

קיצוז נכסי והתחייבויות מיסים נדחים

הבנק יקזז כל התחייבויות ונכסי המסים הנדחים, כמו גם כל ה- valuation allowance (הפרשה לנכס מס נדחה) הקשורות, עבור רכיב משלם מס מסוים ובגבולותיו של תחום שיפוט מיסוי מסוים.

פוזיציות מס לא וודאיות

הבנק מיישם את כללי ההכרה המדידה והגילוי שנקבעו במסגרת FIN 48 בהתאם להוראות אלה, הבנק מכיר בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשות עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת.

(16) רווח למניה

הבנק מציג נתוני רווח למניה בסיסי ומדולל לגבי הון המניות הרגילות שלו. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה.

(17) דיווח על מגזרי פעילות

(א) מגזרי פעילות פיקוחיים

מגזר פעילות פיקוחי הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות מסוימות או אשר מאגד לקוחות בסיווגים מסוימים, שהוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק נקבעת בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. מגזר פעילות פיקוחי מוגדר בעיקר בהתבסס על סיווג הלקוחות. לקוחות פרטיים מסווגים בהתאם להיקף הנכסים הפיננסיים למגזר משקי הבית ומגזר הבנקאות הפרטית. לקוחות שאינם פרטיים מסווגים בעיקר על פי מחזור הפעילות שלהם למגזרים עסקיים (תוך הפרדה בין עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים ועסקים גדולים) גופים מוסדיים ומגזר ניהול פיננסי. בנוסף, הבנק נדרש ליישם את דרישות הדיווח על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה כאשר מגזרי הפעילות לפי גישה זו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים.

(ב) מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

בנוסף לדיווח האחיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים, נקבע כי יינתן גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב-ASC 280) (ראה באור 24ב'). מגזר פעילות המוגדר לפי גישת ההנהלה הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שממן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות; תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו; וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. חלוקת המגזרים בבנק מבוססת על איפיון של מגזרי לקוחות. מגזרים אלו כוללים גם מוצרים בנקאיים.

(18) עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה. נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה, נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זוקף הבנק את ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

(1) ביום 31 במרס 2022, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2022-02, בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי בנושא הפרשות להפסדי אשראי (להלן - "העדכון"). העדכון מבטל את ההוראות העוסקות בארגון מחדש של חובות בעייתיים על ידי מלווים, תוך שיפור דרישות הגילוי בנוגע ללווים הנמצאים בקשיים כלכליים. כמו כן, העדכון מוסיף דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת אשראי. ביום 19 באוקטובר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים", אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בהתאם לעדכון התקינה החשבונאית בנושא.

עיקרי השינויים בחוזר כוללים, בין היתר: ביטול ההגדרה של "חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי", ובכלל זה ביטול הדרישה לבחינה האם הבנק העניק ויתור לצורך קביעת סיווג זה, והחלפתו במונח "שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים"; עדכון דרישות הגילוי בדוחות הכספיים כך שיינתן גילוי על כל שינוי בתנאי החוב, ללווה בקשיים פיננסיים, הכולל ויתור על הקרן, הפחתת שיעור ריבית או הארכת תקופה שאינה גורמת לדחייה זניחה בתשלומים; הרחבת הגילוי על "איכות האשראי לפי שנת העמדת אשראי", כך שיכלול מידע אודות מחיקות חשבונאיות ברוטו שבוצעו במהלך השנה.

תאגידים בנקאיים נדרשו ליישם את ההוראה החל מיום 1 בינואר 2024, בהתאם להנחיות והוראות מעבר שנקבעו בהוראה.

הבנק אימץ במועד היישום לראשונה, הקלות מסוימות, כמתאפשר בהוראות המעבר, לרבות קביעת יתרת החובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים עד ליום 31 בדצמבר 2023, לפי יתרת החובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי עד למועד זה.

הגילויים בבאור "מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" בדוחות הכספיים עודכנו, בהתאם למתכונת הגילוי החדשה. לעניין זה, בחר הבנק להגדיר חובות שאורגנו מחדש טרם תחילת היישום של התקן החדש, כחובות של לווים בקשיים פיננסיים שתנאיהם שונו. נתונים השוואתיים לא הוצגו מחדש, אך הצגתם הותאמה למתכונת הגילוי החדשה, למעט המידע שנדרש לראשונה, ובפרט הפירוט הנוסף של סוגי השינויים שבוצעו עד ליום 31.12.2023 בחובות של לווים בקשיים פיננסיים, של ההשפעות הכספיות של שינויים אלה, ואת הפירוט הנוסף של סוגי השינויים בחובות כאמור, שכשלו בשנת הדיווח.

מדיניות הסדרי חוב וטיפול בשינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים (חלף ארגון מחדש של חובות בעייתיים)

הבנק קבע ומיישם מדיניות לביצוע הסדרי חוב בעייתיים וביצוע שינוי תנאי חובות שלא זוהו כבעייתיים. שיטות לשינוי בתנאי חוב עשויות לכלול, בין היתר, דחיית מועדי תשלומים, הפחתת שיעורי ריבית או סכומי התשלומים התקופתיים, שינוי תנאי החוב במטרה להתאימם למבנה המימון של הלווה.

מדיניות הבנק להסדרי חוב מבוססת על קריטריונים אשר מאפשרים להנהלת הבנק להפעיל שיקול דעת האם הפירעון של החוב צפוי והיא מיושמת רק אם הלווה הוכיח את יכולתו לפרוע את החוב והוא צפוי לעמוד בתנאים של ההסדר החדש.

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים, הבנק מבצע בחינה איכותית וכמותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם מדובר בשינוי בתנאי חוב של לווה בקשיים פיננסיים.

לצורך קביעה האם הלווה נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על קשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים ללא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- החייב נמצא כיום בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו. בנוסף, הבנק בוחן אם צפוי כי החייב יהיה בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו בעתיד הנראה לעין, ללא ביצוע השינוי. דהיינו, הבנק עשוי להגיע למסקנה כי החייב נמצא בקשיים פיננסיים, גם אם החייב אינו נמצא כיום בכשל תשלום.

- החייב הודיע כי הוא בפשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר או שהוא בתהליך פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר.

- קיים ספק מהותי כי החייב ימשיך להתקיים כעסק חי.

- לחייב יש ניירות ערך שנמחקו מרישום (delisted), בתהליך של מחיקה מרישום או שנמצאים תחת איום של מחיקה מרישום בבורסה לניירות ערך.

- על פי אומדנים ותחזיות הכוללים רק את היכולות הקיימות של החייב, הבנק צופה כי תזרימי המזומנים הספציפיים לישות של החייב לא יספיקו על מנת לשרת חוב כלשהו מהחובות שלו (קרן וריבית) בהתאם לתנאים החוזיים של ההסכם הקיים, בעתיד הנראה לעין.

- ללא השינוי הקיים, החייב אינו יכול לקבל מזומן ממקורות שאינם המלווים הקיימים בשיעור ריבית אפקטיבי השווה לשיעור הריבית הקיים בשוק עבור חוב דומה של חייב שאינו בעייתי.

הבנק לא מסווג הסדר חוב כשינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים אם השינוי מביא לידי עיכוב זניח (insignificant) בתשלום בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים המקורי הצפוי של החוב.

לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים, שנעשו במהלך 12 חודשים, לצורך קביעה אם העיכוב בתשלום, הנובע מארגון החוב, הינו זניח. חוב של לווה בקשיים פיננסיים ששונו תנאיו יכול להיות מסווג כחוב שצובר או שאינו צובר הכנסות ריבית במועד השינוי. כמו כן, סיווג של חוב של לווה בקשיים פיננסיים שעבר שינוי בתנאים אינו גורם אוטומטית לכך שיהיה צורך לסווג את החוב בסיווג בעייתי.

במועד שינוי התנאים, הבנק מבצע הערכה מעודכנת של הסיווג הנדרש, תוך הבאה בחשבון של כל הגורמים הרלבנטיים להערכת הסיכון, כולל היקף הקשיים הפיננסיים של החייב ויכולת ההחזר לפי התנאים החדשים תוך בחינה של ביצועי פירעון נמשכים היסטוריים של החייב.

בנוסף, סיווג של חוב של לווה בקשיים פיננסיים שעבר שינוי בתנאים כחוב בעייתי, אינו גורם אוטומטית לכך שהחוב יישאר בסיווג בעייתי לכל יתרת תקופת החיים שלו, גם אם החוב סווג בסיווג בעייתי לפני מועד השינוי בתנאים או במועד השינוי.

ליישום ההוראה החדשה, אין השפעה מהותית על יתרת ההפרשה להפסדי אשראי.

(2) עדכון תקינה ASU 2023-0 בדבר שיפורים בדרישות הגילוי אודות מגזרים ברי דיווח

ביום 27 בנובמבר 2023, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2023-07, בדבר שיפורים בדרישות הגילוי אודות מגזרים (להלן - "העדכון"). העדכון משפר את דרישות הגילוי החלות על הישויות, לרבות, הוספת דרישה לספק גילוי במסגרת באור המגזרים על 'הוצאות משמעותיות' המדווחות ל-CODM (מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי) וכלולות בתוך הרווח המדווח ויינתן בשורה נפרדת, גילוי אודות סכומם והרכבם של 'פריטי מגזר אחרים' הכלולים בהתאמות לרווח המגזרי המדווח, מתן הסבר לאופן בו ה-CODM משתמש בדיווח המגזרי על מנת להעריך את ביצועי המגזר וחלוקת המשאבים, חשיפת זהותו ותפקידו של ה-CODM והרחבת דרישות גילוי שנתיות מסוימות לתקופות ביניים.

ליישום ההוראה החדשה, אין השפעה מהותית על הגילוי אודות מגזרים ברי דיווח.

(3) חוזר מס' 06 - 2798 של הפיקוח על הבנקים בדבר "גילוי על סיכון ריבית וגילוי על סיכון נזילות ומימון"

ביום 8 באוקטובר 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא גילוי על סיכון ריבית וגילוי על סיכון נזילות ומימון. במסגרת החוזר בוצעו עדכונים בהוראות הדיווח לציבור במטרה לקבוע מסגרת גילוי מורחבת ומותאמת להשגת גילוי אפקטיבי ומקיף בניהול סיכונים ריבית, נזילות ומימון. בין היתר, עודכן באור 31 בדבר "נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפרעון". עיקרי השינויים בחוזר כללו, בין היתר: הרחבת הגילוי על הרכב הנכסים וההתחייבויות הכספיים; נוסף גילוי לתזרימים נטו לפי דרישה ועד יום, וצומצם פירוט תקופות לפירעון לזמן ארוך יותר; נוספה דרישה למתן גילוי

רבעוני על באור זה, על בסיס מאוחד.
הוראות החוזר יושמו החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2024. נתוני השוואה הוצגו בהתאם לנתונים המפורטים במתכונת הגילוי בהוראות הדיווח לציבור.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) עדכון תקינה ASU 2023-09 בדבר שיפורים בדרישות הגילוי של מסים על הכנסה
ביום 14 בדצמבר 2023, פרסם ה-FASB את ASU 2023-09, בדבר שיפורים בדרישות הגילוי על מסים על הכנסה (להלן -"העדכון"). התיקונים במסגרת העדכון מוסיפים דרישות גילוי משופרות חדשות וכן מוחקים דרישות גילוי מסוימות. הוראות העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מתקופות שנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2024. אימוץ מוקדם אפשרי. בעת יישום לראשונה, הישות נדרשת ליישם עדכון זה בדרך של מכאן ולהבא. יישום למפרע עבור תקופות המוצגות בדוחות הכספיים, אפשרי. הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

(2) עדכון תקינה ASU 2024-03 בדבר פירוט ההוצאות בדוח רווח והפסד
בנובמבר 2024 פרסם ה-FASB את ASU 2024-03 בדבר הצגת פירוט של סעיפים נבחרים בדו"ח רווח והפסד בבאור נפרד (להלן: "העדכון"). עיקרי התיקון כוללים בין היתר דרישות לפירוט טבלאי כמותי של סוגי הוצאות מסוימים הכלולים בכל פריט הוצאה רלוונטי בדוחות הראשיים, לרבות, תגמולי עובדים, הפחתות פריטי רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים; תיאור איכותי של סכומים שלא פורטו באופן כמותי.
הוראות העדכון יחולו על דוחות של ישויות ציבוריות עסקיות בארה"ב החל מתקופות שנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2026, ובתקופות ביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2027. אימוץ מוקדם אפשרי. בעת היישום לראשונה, נדרש ליישם את התיקונים למפרע לכל התקופות המוצגות בדוחות הכספיים או בדרך של מכאן ולהבא, לבחירת הישות. הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

באור 2: הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
א. הכנסות ריבית על נכסים⁽¹⁾		
298.3	463.0	462.8
מאשראי לציבור		
30.1	15.7	16.0
מאשראי לממשלה		
11.2	46.1	58.6
מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים		
37.4	61.7	71.1
מפקדונות בבנקים		
7.1	18.9	62.9
מאיגרות חוב		
384.1	605.4	671.4
סך כל הכנסות הריבית		
ב. הוצאות ריבית על התחייבויות		
58.8	155.1	188.4
על פקדונות הציבור		
18.1	10.9	11.5
על פקדונות מבנקים		
76.9	166.0	199.9
סך כל הוצאות הריבית		
307.2	439.4	471.5
סך הכנסות ריבית, נטו		
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית⁽²⁾		
(0.4)	3.1	1.9
הכנסות (הוצאות) ריבית		
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב		
0.5	0.7	5.9
מוחזקות לפדיון		
6.6	18.2	57.0
זמינות למכירה		
7.1	18.9	62.9
סך הכל כלול בהכנסות ריבית		

(1) כולל השפעת יחסי גידור.

(2) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיף משנה א'.

באור 3: הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים		
3.1	0.3	0.2
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים (1)		
3.1	0.3	0.2
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים		
א.2. מהשקעה באיגרות חוב		
0.9	(18.4)	-
רווחים (הפסדים) ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה (2)		
0.9	(18.4)	-
סך הכל מהשקעה באג"ח		
(2.2)	(0.4)	(0.2)
א.3. הפרשי שער, נטו		
1.8	(18.5)	-
סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר*		
0.2	0.1	0.1
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים		
0.2	0.1	0.1
סך הכל מפעילויות מסחר		
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר,		
לפי חשיפת סיכון		
חשיפת מטבע חוץ		0.1
0.2	0.1	-
חשיפה למניות		
0.2	0.1	0.1
סך הכל		

* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

(1) למעט השפעת יחסי גידור.

(2) סווג מרווח כולל אחר מצטבר.

באור 4א: עמלות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
21.7	21.7	20.4	ניהול חשבון
14.3	15.1	14.6	כרטיסי אשראי
21.0	19.9	23.1	פעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים
6.8	6.2	7.4	עמלות הפצת קרנות נאמנות
14.2	13.8	15.1	טיפול באשראי
4.8	5.6	5.5	הפרשי המרה
0.7	0.5	0.5	פעילות סחר חוץ
2.7	2.6	2.2	עמלות מעסקי מימון
7.2	7.5	8.4	עמלות אחרות
93.4	92.9	97.2	סך כל העמלות התפעוליות

באור 4ב: הכנסות מחוזים עם לקוחות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ההכנסות להלן מפוצלות לפי עמלות משירותים עיקריים ועיתוי ההכרה בהכנסה. כמו כן, להלן התאמה של ההכנסות המפוצלות למגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024				
עמלות משירותים עיקריים				
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/עסקי	מגזר סך הכל	
17.2	1.4	1.8	20.4	ניהול חשבון
13.5	1.0	0.1	14.6	כרטיסי אשראי
3.9	18.4	0.8	23.1	פעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים
1.0	6.3	0.1	7.4	עמלות הפצת קרנות נאמנות
14.7	0.0	0.4	15.1	טיפול באשראי
2.9	1.6	1.0	5.5	הפרשי המרה
0.2	0.0	0.3	0.5	פעולות בסחר חוץ
0.4	0.0	1.8	2.2	עמלות מעסקי מימון
5.7	0.0	2.7	8.4	עמלות אחרות
59.5	28.7	9.0	97.2	סך כל ההכנסות מחוזים עם לקוחות

באור 4ב: הכנסות מחוזים עם לקוחות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				
עמלות משירותים עיקריים	מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/עסקי	סך הכל
ניהול חשבון	18.1	1.4	2.2	21.7
כרטיסי אשראי	12.9	2.0	0.2	15.1
פעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים	3.6	15.6	0.7	19.9
עמלות הפצת קרנות נאמנות	0.6	5.5	0.1	6.2
טיפול באשראי	13.2	-	0.6	13.8
הפרשי המרה	2.6	1.0	2.1	5.7
פעולות בסחר חוץ	0.1	-	0.4	0.5
עמלות מעסקי מימון	0.4	0.1	2.1	2.6
עמלות אחרות	4.1	2.0	1.3	7.4
סך כל ההכנסות מחוזים עם לקוחות	55.6	27.6	9.7	92.9

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				
עמלות משירותים עיקריים	מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/עסקי	סך הכל
ניהול חשבון	17.9	1.4	2.4	21.7
כרטיסי אשראי	11.9	1.9	0.5	14.3
פעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים	3.5	16.7	0.8	21.0
עמלות הפצת קרנות נאמנות	0.6	6.1	0.1	6.8
טיפול באשראי	13.8	-	0.4	14.2
הפרשי המרה	2.6	0.4	1.8	4.8
פעולות בסחר חוץ	0.1	-	0.6	0.7
עמלות מעסקי מימון	0.4	0.1	2.2	2.7
עמלות אחרות	4.4	1.5	1.3	7.2
סך כל ההכנסות מחוזים עם לקוחות	55.2	28.1	10.1	93.4

באור 5: הכנסות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2022	2023	2024
תפעול קופות גמל	0.1	0.1	0.1
אחר	-	0.4	-
סך כל הכנסות אחרות	0.1	0.5	0.1

באור 6: משכורות והוצאות נלוות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
73.7*	75.9*	73.1	משכורות
3.4	3.9	3.5	הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות וחופשה
18.1	19.1	17.9	ביטוח לאומי ומס שכר
			הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים):
4.1	4.0	4.2	- הטבה מוגדרת- עלות שירות (1)
3.1	3.3	3.3	- הפקדה מוגדרת
			הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן
1.7	1.6	1.6	פנסיה(1),(2)
104.1	107.8	103.6	סך כל המשכורות וההוצאות הנלוות

*סווג מחדש

(1) ראה באור 20 בדבר זכויות עובדים.

(2) מזה: עלות השירות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן פנסיה לשנים 2024, 2023 ו-2022 הינה 0.9, 0.8 ו- 1.0 מיליוני ש"ח בהתאמה.

באור 7: הוצאות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
1.1	1.0	1.0	הוצאות בגין פיצויים (ללא עלות שירות)(1)
8.3	9.0	8.9	שיווק ופרסום
2.1	2.4	2.8	תקשורת
53.7	51.0	53.9	מחשב
0.8	0.6	0.7	משרדיות
0.8	0.7	0.6	ביטוח
6.3	6.3	6.5	שירותים מקצועיים
1.4	1.1	1.1	שכר והחזר הוצאות לחברי הדירקטוריון
0.3	0.4	0.3	הדרכה והשתלמויות
2.9	3.1	3.4	עמלות
5.1	5.7	6.2	אחרות
82.8	81.3	85.4	סך כל ההוצאות האחרות

(1) ראה באור 20 בדבר "זכויות עובדים".

באור 8: הפרשה למיסים על הרווח

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. הרכב

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
70.0	105.6	135.0	מיסים שוטפים בגין שנת החשבון
70.0	105.6	135.0	סך כל המיסים השוטפים
			בתוספת (בניכוי):
(4.0)	(7.1)	(2.4)	מיסים נדחים בגין שנת החשבון
(4.0)	(7.1)	(2.4)	סך הכל המיסים הנדחים *
66.0	98.5	132.6	הפרשה למיסים על ההכנסה

*הטבלה אינה כוללת את השפעת המס בגין פריטים שהוכרו ברווח כולל אחר שהסתכמה בקיטון של 0.6 מיליוני ש"ח בשנת 2024, קיטון של 0.6 מיליוני ש"ח בשנת 2023 וקיטון של 2.9 מיליוני ש"ח בשנת 2022.

ב. התאמת סכום המס התיאורטי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
186.8	282.5	348.5	רווח לפני מסים
34.19%	34.19%	34.19%	שיעור המס החל בישראל על תאגיד בנקאי (אחוזים)
63.8	96.6	119.1	מסים על הכנסה על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
			מס (חיסכון במס) בגין:
0.1	-	0.1	הפרשי פחת, תאום פחת ורווח הון
2.1	2.0	2.0	הוצאות אחרות לא מוכרות
-	-	(0.8)	שינוי יתרות מסים נדחים עקב שינוי בשיעור המס
		12.0	תשלום מיוחד (ראה סעיף ה' להלן)
-	(0.1)	0.2	אחר
66.0	98.5	132.6	סך הכל מסים על ההכנסה

ג. שומות מס

לבנק הוצאו שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2021. לחברת בת שומות מס הנחשבות לסופיות עד וכולל שנת המס 2019.

באור 8: הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. תנועה במסים נדחים

שיעור מס ממוצע 2024 באחוזים	יתרה ליום 31.12.24	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	השפעת השינוי בשיעור המס שנזקפה לרווח והפסד	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	יתרה ליום 31.12.23	נכסי מסים נדחים
34.75%	37.2	-	0.6	0.8	35.8	מהפרשה להפסדי אשראי
34.75%	1.8	-	-	0.1	1.7	מהפרשה לחופשה ומענקים
34.75%	10.3	(0.6)	0.2	0.7	10.0	מעודף התחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית
34.75%	0.2	-	-	-	0.2	רכוש קבוע וחכירות
	49.5	(0.6)	0.8	1.6	47.7	יתרת נכסי מסים נדחים, ברוטו
	49.5	(0.6)	0.8	1.6	47.7	יתרת נכסי מסים נדחים בניכוי הפרשה למסים נדחים

שיעור מס ממוצע 2023 באחוזים	יתרה ליום 31.12.23	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	יתרה ליום 31.12.22	נכסי מסים נדחים
34.19%	35.8	-	7.0	28.8	מהפרשה להפסדי אשראי
34.19%	1.7	-	(0.1)	1.8	מהפרשה לחופשה ומענקים
34.19%	10.0	(0.6)	0.2	10.4	מעודף התחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית
34.19%	0.2	-	-	0.2	רכוש קבוע וחכירות
	47.7	(0.6)	7.1	41.2	יתרת נכסי מסים נדחים, ברוטו
	47.7	(0.6)	7.1	41.2	יתרת נכסי מסים נדחים בניכוי הפרשה למסים נדחים

ה. שינויים בשיעורי המס

בחודש מרס 2024, פורסם חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל), תשפ"ד-2024, לפיו בנק שאינו בעל היקף פעילות קטן (קרי, בנק ששווי נכסיו שווה ל-5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל או נמוך מכך) ישלם לאוצר המדינה בהתייחס לתקופה שמיום 1 באפריל 2024 ועד ליום 31 בדצמבר 2025 תשלום שנתי בסכום השווה ל-6% מהרווח שהפיק על פעילותו בישראל. במידה שסך התשלומים שיתקבלו מהבנקים במסגרת החוק הזה יהיה גבוה מתקרה אשר נקבעה בחוק, כל בנק יקבל החזר לפי חלקו היחסי באותו התשלום השנתי. בנסיבות מסוימות רשאי שר האוצר, באישור ועדת הכספים, לקצר את תקופת התשלום עד ליום 31 בדצמבר 2024. הבנק ביצע הפרשה לתשלום המיוחד על בסיס אומדן חלקו בתקרת התשלום המצרפי של כלל הבנקים לשנת המס 2024. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדן זה.

באור 8: הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

כמו כן, ביום 14 באפריל 2024, פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון, התשפ"ד-2024) הקובע את העלאת המע"מ מ-17% ל-18% החל מיום 1 בינואר 2025. אולם, בנק אשר יהיה כפוף לתשלום של 6% על הרווח בשנת 2025 בהתאם לחוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי תקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל), תשפ"ד-2024 המתואר לעיל, ישלם מס רווח ומס שכר בשיעור של 17%.

ההשפעה של השינוי בשיעור מס הרווח על יתרת המסים הנדחים עקב השינוי בשיעור מס הרווח הצפוי לחול בתקופת ההיפוך הסתכמה בהכנסה בסך של 0.8 מיליון ש"ח והוכרה ברבעון השני של שנת 2024 בסעיף הפרשה למסים בדוח רווח והפסד.

ו. ראה באור 10.ב לגבי מסים על ההכנסה שנזקפו לרווח כולל אחר.

באור 9: רווח למניה רגילה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
רווח בסיסי ומדולל:			
120.8	184.0	215.9	סך הכל רווח נקי
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב הרווח הבסיסי והמדולל למניה			
149,875,000	149,875,000	149,875,000	רווח למניה רגילה (בש"ח)
0.81	1.23	1.44	סך הכל רווח למניה

באור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח כולל אחר			
סך הכל רווח כולל אחר	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	
3.5	(12.5)	(9.0)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
(32.0)	5.6	(26.4)	שינוי נטו במהלך התקופה
(28.5)	(6.9)	(35.4)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
16.0	1.1	17.1	שינוי נטו במהלך התקופה
(12.5)	(5.8)	(18.3)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
5.7	1.2	6.9	שינוי נטו במהלך התקופה
(6.8)	(4.6)	(11.4)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2024

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2022			2023			2024		
השפעת לאחר מס	לפני מס	השפעת לאחר מס	השפעת לאחר מס	לפני מס	השפעת לאחר מס	השפעת לאחר מס	לפני מס	השפעת לאחר מס
התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן								
9.2	(3.5)	5.7	5.9	(2.0)	3.9	(47.6)	16.3	(31.3)
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן רווחים (הפסדים) בגין אגרות חוב זמינים למכירה שסווגו לדוח רווח והפסד(1)								
-	-	-	18.4	(6.3)	12.1	(0.9)	0.2	(0.7)
9.2	(3.5)	5.7	24.3	(8.3)	16.0	(48.5)	16.5	(32.0)
הטבות לעובדים								
1.3	(0.5)	0.8	1.2	(0.4)	0.8	7.7	(2.6)	5.1
רווחים (הפסד) אקטוארי נטו הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד(2)								
0.5	(0.1)	0.4	0.5	(0.2)	0.3	0.8	(0.3)	0.5
1.8	(0.6)	1.2	1.7	(0.6)	1.1	8.5	(2.9)	5.6
11.0	(4.1)	6.9	26.0	(8.9)	17.1	(40.0)	13.6	(26.4)

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפירוט נוסף ראה באור 3.

(2) הסכום לפני מס מסווג בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין זכויות עובדים. לפירוט נוסף ראה באור 20.

באור 11: מזומנים ופקדונות בבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הרכב:

31 בדצמבר		
2023	2024	
1,802.5	1,401.2	מזומנים ופקדונות בבנק ישראל
2,120.9	1,682.1	פקדונות בבנקים מסחריים ⁽²⁾
3,923.4	3,083.3	סך הכל ⁽¹⁾
1,919.5	1,540.4	⁽¹⁾ מזה מזומנים, פקדונות בבנקים ופקדונות בבנקים מרכזיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים
2,082.7	1,646.9	⁽²⁾ מזה פקדונות בחברת האם

באור 12: ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. הרכב:

31 בדצמבר 2023					31 בדצמבר 2024				
הערך במאזן	עלות מופחתת	ת לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו	הערך במאזן	עלות מופחתת	ת לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו
121.7	8.8	-	130.5	130.5	366.1	2.1	-	368.2	368.2
121.7	8.8	-	130.5	130.5	366.1	2.1	-	368.2	368.2

א. איגרות חוב המוחזקות לפדיון של ממשלת ישראל

סך כל איגרות חוב המוחזקות לפדיון

רווח כולל אחר מצטבר					רווח כולל אחר מצטבר				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
827.2	19.6	2.1	844.7	827.2	1,777.9	14.1	5.0	1,787.0	1,777.9
86.5	1.5	-	88.0	86.5	101.9	0.8	0.1	102.6	101.9
913.7	21.1 ⁽²⁾	2.1 ⁽²⁾	932.7	913.7	1,879.8	14.9 ⁽²⁾	5.1 ⁽²⁾	1,889.6	1,879.8
1,035.4	29.9	2.1	1,063.2	1,044.2	2,245.9	17.0	5.1	2,257.8	2,248.0

ב. איגרות חוב זמינות למכירה

איגרות חוב -

של ממשלת ישראל של מוסדות פיננסיים בישראל

סך כל איגרות חוב הזמינות למכירה

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(2) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".
לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב-ראה באור 2 ובאור 3.

באור 12: ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של אגרות חוב זמינות למכירה ואגרות חוב המוחזקות לפדיון הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש

מאוחד					31 בדצמבר 2024		
			פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			12 חודשים ומעלה ⁽²⁾	
			הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	
			0-20% ⁽³⁾ סה"כ			0-20% ⁽³⁾ סה"כ	
אגרות חוב המוחזקות לפדיון של ממשלת ישראל			366.1	(2.1)	(2.1)	-	-
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון			366.1	(2.1)	(2.1)	-	-
אגרות חוב זמינות למכירה של ממשלת ישראל			685.3	(2.3)	(2.3)	424.2	(11.9)
של מוסדות פיננסיים בישראל			70.4	(0.3)	(0.3)	29.5	(0.5)
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה			755.7	(2.6)	(2.6)	453.7	(12.4)

מאוחד						31 בדצמבר 2023								
						פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			12 חודשים ומעלה ⁽²⁾					
						שווי הוגן		הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן		הפסדים שטרם מומשו		
						סה"כ ⁽³⁾ 0-20%		סה"כ ⁽³⁾ 0-20%		סה"כ ⁽³⁾ 0-20%		סה"כ ⁽³⁾ 0-20%		
אגרות חוב המוחזקות לפדיון של ממשלת ישראל						121.7	(8.8)	(8.8)	-	-	-	-	-	-
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון						121.7	(8.8)	(8.8)	-	-	-	-	-	-
אגרות חוב זמינות למכירה של ממשלת ישראל						85.6	(2.3)	(2.3)	364.6	(17.3)	(19.6)			
של מוסדות פיננסיים בישראל						25.1	-	-	61.4	(1.5)	(1.5)			
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה						110.7	(2.3)	(2.3)	426.0	(18.8)	(21.1)			

(1) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.

(2) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.

(3) השקעות שהפסד שטרם מומש בגין מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.

באור 13: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2024				
אשראי לציבור				
בנקים ממשלות ואגרות חוב		סך הכל	פרטי אחר	מסחרי
5,729.8	4,636.5	1,093.3	-	1,093.3
5,379.9	-	5,379.9	5,323.7	56.2
11,109.7	4,636.5	6,473.2	5,323.7	1,149.5
25.0	-	25.0	22.0	3.0
1.8	-	1.8	1.7	0.1
65.2	-	65.2	39.9	25.3
92	-	92	63.6	28.4
-				
-				
18.3	-	18.3	0	18.3
82	-	82	81.5	0.5
100.3	-	100.3	81.5	18.8
5.8	-	5.8	5.6	0.2
10.7	-	10.7	6.9	3.8

יתרת חוב רשומה:
חובות שנבדקו על בסיס פרטי
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
סך הכל*
* מזה:
חובות לא צוברים
חובות בפיגור 90 ימים או יותר
חובות בעייתיים אחרים
סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות(2):
שנבדקו על בסיס פרטי
שנבדקו על בסיס קבוצתי
סך הכל*
*מזה: בגין חובות לא צוברים
*מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין בנקים, ממשלות ואגרות חוב, הינה בסכום הנמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

באור 13: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2023				
אשראי לציבור				
בנקים ממשלות ואגרות חוב		סך הכל	פרטי אחר	מסחרי
4,893.0	3,851.5	1,041.5	-	1,041.5
5,079.9	-	5,079.9	5,015.9	64.0
9,972.9	3,851.5	6,121.4	5,015.9	1,105.5
23.7	-	23.7	19.1	4.6
1.1	-	1.1	1.1	-
63.2	-	63.2	32.3	30.9
88.0	-	88.0	52.5	35.5
20.2	-	20.2	-	20.2
77.2	-	77.2	76.4	0.8
97.4	-	97.4	76.4	21.0
5.3	-	5.3	5.3	-
9.2	-	9.2	5.3	3.9

יתרת חוב רשומה:
חובות שנבדקו על בסיס פרטני
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
סך הכל*
* מזה:
חובות לא צוברים
חובות בפיגור 90 ימים או יותר
חובות בעייתיים אחרים
סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽²⁾ :
שנבדקו על בסיס פרטני
שנבדקו על בסיס קבוצתי
סך הכל*
*מזה: בגין חובות לא צוברים
*מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין בנקים, ממשלות ואגרות חוב, הינה בסכום הנמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

באור 13: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	
14.6	55.7	70.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021
2.3	10.5	12.8	התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה*
1.9	3.2	5.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(1.3)	(12.7)	(14.0)	מחיקות חשבונאיות
1.4	9.4	10.8	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
0.1	(3.3)	(3.2)	מחיקות חשבונאיות נטו
18.9	66.1	85.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2022
2.8	15.8	18.6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(0.9)	(14.7)	(15.6)	מחיקות חשבונאיות
2.2	11.7	13.9	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
1.3	(3.0)	(1.7)	גביות (מחיקות) חשבונאיות נטו
23.0	78.9	101.9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2023
(3.4)	9.7	6.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(0.3)	(16.7)	(17.0)	מחיקות חשבונאיות
1.6	11.9	13.5	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
1.3	(4.8)	(3.5)	גביות (מחיקות) חשבונאיות נטו
20.9	83.8	104.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2024
			מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
3.4	1.6	5.0	ליום 31 בדצמבר 2022
2.0	2.5	4.5	ליום 31 בדצמבר 2023
2.1	2.3	4.4	ליום 31 בדצמבר 2024

* השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים.

באור 14: אשראי לממשלה

31 בדצמבר		
2023	2024	
686.4	706.4	סך הכל (*)
198.9	200.0	(*) בקיזוז סכומים שהועמדו כאשראי לציבור

ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכם ב- 706.4 מיליוני ש"ח לעומת 686.4 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023. היתרה מורכבת מאשראי לממשלה בסך 906.4 מיליוני ש"ח בניכוי סכומים שהועמדו כאשראי לציבור מסכום זה בסך של 200.0 מיליוני ש"ח. נכון ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכם האשראי לממשלה ב-885.3 מיליוני ש"ח בניכוי סכומים שהועמדו כאשראי לציבור מסכום זה בסך של 198.9 מיליוני ש"ח.

ביום 20 ביוני 2021 זכה הבנק במכרז של החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותגים לסטודנטים להוראה במוסדות להכשרת עובדי הוראה. תקופת ההתקשרות הינה ל-5 שנים עד ליום 30 ביוני 2026, כאשר החשב הכללי רשאי להאריך את ההסכם לתקופה נוספת של עד 36 חודשים. במסגרת המכרז, הבנק הפקיד ביום 12 ביולי 2021 סך של 826 מיליוני ש"ח לחשבון מיוחד של החשב הכללי, אשר יוחזר לבנק בתוספת הצמדה בניכוי 1% לשנה. במסגרת המכרז תועמדה לעובדי ההוראה הלוואות מחשבון החשב הכללי האמור, באמצעות הבנק. לאחר תום ההתקשרות יוחזר לבנק הסכום שיוותר בחשבון הפקדון. החל ממועד זה, מידי תום רבעון קלנדרי, יוחזר לבנק הסכום שנתקבל מהחזרי קרן באותו הרבעון, בתוספת הצמדה מיום הפקדת הפקדון.

ההלוואות שתינתנה הינן בסכום מירבי של עד 40 אלפי ש"ח ולתקופות זמן של עד 10 שנים, בהתאם לסוג ההלוואה. ההלוואות הינן ללא הצמדה ונושאות ריבית בשיעורים הנקבעים על ידי החשב הכללי. בנוסף, יעביר הבנק מענקים מותגים לסטודנטים להוראה מחשבון מיוחד של החשב הכללי בגבולות הקצאה מתקציב המדינה (לא מכספי הפקדון). המענק המותנה יהפוך למענק מלא רק בהתקיים קריטריונים שנקבעו על ידי משרד החינוך. במקרה של אי מימוש תנאי המענק, יהפוך המענק המותנה להלוואה לסטודנט, בתנאים שנקבעו על ידי החשב הכללי.

באור 15: בניינים וציוד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א.

עלות נכסים:	בניינים ומקרקעין	שיפורים במושכר	ציוד וריהוט משרדי	סה"כ
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	42.0	11.2	3.8	57.0
תוספות	0.8	0.6	0.3	1.7
גריעות	(1.3)	-	(0.6)	(1.9)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	41.5	11.8	3.5	56.8
תוספות	0.1	0.3	0.3	0.7
גריעות	(1.1)	(2.0)	(1.4)	(4.5)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2024	40.5	10.1	2.4	53.0
פחת שנצבר:				
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	26.0	5.8	2.7	34.5
תוספות	1.1	1.0	0.4	2.5
גריעות	(1.3)	-	(0.6)	(1.9)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	25.8	6.8	2.5	35.1
תוספות	0.9	1.0	0.3	2.2
גריעות	(1.1)	(2.0)	(1.4)	(4.5)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2024	25.6	5.8	1.4	32.8
הערך בספרים:				
ליום 31 בדצמבר 2022	16.0	5.4	1.1	22.5
ליום 31 בדצמבר 2023	15.7	5.0	1.0	21.7
ליום 31 בדצמבר 2024	14.9	4.3	1.0	20.2
שיעורי הפחת הממוצע המשוקלל:				
ליום 31 בדצמבר 2023	5%	10%	12%	
ליום 31 בדצמבר 2024	6%	10%	12%	

ב. זכויות במקרקעין של חברת נכסים בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק (חברת א.ב. שקד לבן (1997) 04 בע"מ), שעלותם המופחתת מסתכמת ב-3.2 מיליוני ש"ח (2023 - 3.6 מיליוני ש"ח), טרם נרשמו על שם החברה בלשכת רישום מקרקעין. רישום הזכויות נמצא בתהליך, אך נרשמה הערת אזהרה בלשכת מקרקעי ישראל לטובת החברה.

ג. מידע על חכירות

החל מיום 1 בינואר 2020, הבנק מיישם את נושא 842 בקודיפיקציה חכירות. במסגרת הסדרי החכירה, הבנק חוכר נדל"ן (בעיקר שטחי משרדים וסניפים) וכלי רכב, המשמשים בעיקר לצורך הפעילות העסקית של הבנק. הסדרי החכירה של הבנק מסווגים כחכירות תפעוליות. במרבית מחוזי חכירות הנדל"ן ובכל חוזי חכירות כלי הרכב בהם מתקשר הבנק, תשלומי החכירה צמודים למדד המחירים לצרכן הידוע במועד ההתקשרות בחכירה.

באור 15: בניינים וציוד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תקופת החכירה נקבעת כתקופה שבה החכירה אינה ניתנת לביטול, יחד עם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך את החכירה אם ודאי באופן סביר שהחוכר יממש את האופציה. בגין חלק מנכסי הנדל"ן שהבנק חוכר, קיימת לבנק אופציה לביטול החכירה לאחר 3-5 שנים, בהתאם לשיקול דעתו הבלעדי של הבנק ובכפוף למתן הודעה מראש למחכיר של לפחות 3-12 חודשים. אופציית הביטול לא נלקחה בחשבון בחישוב ההתחייבות בגין חכירה. מכיוון ששיעור הריבית הגלום בחכירה לא ניתן לקביעה בנקל, נעשה שימוש בשיעור הריבית התוספתי של הבנק, שהינו שיעור הריבית שהבנק היה נדרש לשלם כדי ללוות סכום השווה לתשלומי החכירה למשך תקופה דומה כאשר הנכס המוחכר היה משמש בטוחה כלכלית ובסביבה דומה. לבנק לא קיימים הסדרי חכירה המסווגים כחכירות מימוניות.

1. הוצאות בגין חכירות

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024	
6.8	6.8	7.2	הוצאות בגין חכירות תפעוליות
0.3	0.5	0.7	הוצאות חכירה משתנות
7.1	7.3	7.9	סך הכל הוצאות בגין חכירות

2. מידע נוסף על חכירות

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024	
			מזומנים ששולמו בגין יתרות שנכללו במדידה של התחייבויות בגין חכירות:
7.0	7.4	7.9	- תזרים מזומנים בגין פעילות שוטפת בגין חכירות תפעוליות
0.4	1.4	4.3	נכסי זכות שימוש שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות
3.7	3.5	3.1	יתרת תקופה משוקללת ממוצעת (בשנים) בגין חכירות תפעוליות
0.9	1.4	1.5	ריבית היוון משוקללת ממוצעת בגין חכירות תפעוליות (באחוזים)

באור 15: בניינים וציוד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

3. תזרימי מזומנים לא מהוונים והתחייבויות בגין חכירות תפעוליות

31 בדצמבר 2024		
תזרימי מזומנים לא מהוונים	התחייבויות בגין חכירה	
7.1	7.0	עד שנה
6.7	6.5	מעל שנה עד שנתיים
6.0	5.8	מעל שנתיים עד 3 שנים
5.1	4.9	מעל 3 שנים עד 4 שנים
4.2	3.9	מעל 4 שנים עד 5 שנים
10.6	9.0	מעל 5 שנים
39.7	37.1	סך הכל

31 בדצמבר 2023		
תזרימי מזומנים לא מהוונים	התחייבויות בגין חכירה	
6.8	6.7	עד שנה
6.3	6.1	מעל שנה עד שנתיים
6.0	5.8	מעל שנתיים עד 3 שנים
5.5	5.3	מעל 3 שנים עד 4 שנים
4.7	4.5	מעל 4 שנים עד 5 שנים
12.6	11.1	מעל 5 שנים
41.9	39.5	סך הכל

31 בדצמבר 2022		
תזרימי מזומנים לא מהוונים	התחייבויות בגין חכירה	
6.4	6.4	עד שנה
5.8	5.7	מעל שנה עד שנתיים
5.3	5.2	מעל שנתיים עד 3 שנים
5.2	5.0	מעל 3 שנים עד 4 שנים
5.0	4.8	מעל 4 שנים עד 5 שנים
14.4	13.2	מעל 5 שנים
42.1	40.3	סך הכל

באור 16: נכסים אחרים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ההרכב:

31 בדצמבר		
2023	2024	
8.8	11.6	הכנסות לקבל
47.7	49.5	מיסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 8)
39.0	36.6	נכסי זכות שימוש בגין חכירה תפעולית (ראה באור 15)
4.1	2.7	חייבים אחרים ויתרות חובה
99.6	100.4	סך כל נכסים אחרים

באור 17: פקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר		
2023	2024	
		בישראל
		לפי דרישה
4,065.2	4,211.3	אינם נושאים ריבית
618.8	794.1	נושאים ריבית
4,684.0	5,005.4	סה"כ לפי דרישה
4,948.7	5,161.9	לזמן קצוב
9,632.7	10,167.3	סך כל פקדונות הציבור*
		*מזה:
8,595.5	9,020.7	פקדונות של אנשים פרטיים
4.4	5.0	פקדונות של גופים מוסדיים
1,032.8	1,141.6	פקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר		
2023	2024	
7,160.6	7,383.5	תקרת הפקדון במיליוני ש"ח
1,953.7	2,101.8	עד 1
518.4	682.0	מעל 1 עד 10
9,632.7	10,167.3	מעל 10 עד 100
		סה"כ

באור 18: פקדונות מבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר		בישראל
2023	2024	
		בנקים מסחריים:
68.2	76.9	פקדונות לפי דרישה
431.5	443.0	פקדונות לזמן קצוב
499.7	519.9	סך כל פקדונות מבנקים*
446.9	456.1	* מזה פקדונות מחברת האם

באור 19: התחייבויות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר		
2023	2024	
55.1	49.8	עודף התחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי התכנית (ראה באור 20)
15.3	7.8	עודף עתודות שוטפות למס הכנסה על מקדמות ששולמו
2.8	2.3	הכנסות מראש
348.1	389.1	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
39.5	37.1	התחייבויות בגין חכירה תפעוליות (ראה באור 15)
38.0	25.8	זכאים אחרים ויתרות זכות
498.8	511.9	סך כל התחייבויות אחרות

באור 20: זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. הסכם השכר של עובדי הבנק

בחודש דצמבר 2023 נחתם הסכם בין הבנק לבין וועד העובדים של הבנק לשנים 2023-2027. שכרם של עובדי הבנק צמוד להסכם השכר הנהוג בבנק הפועלים. הסכם השכר במסד מבוסס על זה שנחתם בבנק הפועלים בחודש אוגוסט 2023. הסכם השכר כולל, בין היתר, את הרכיבים העיקריים הבאים:

1. בנוסף למנגנוני הקידום/ עליית השכר השוטפים הנהוגים בבנק, תשולם לעובדים הכלולים בהסכם הקיבוצי, תוספת שכר שקלית קבועה בסך של עד כ- 1,000 ש"ח לעובד, שתשולם בפעילות לאורך שנות ההסכם, מתוכם תוספת של 300 ש"ח המותנית בשיעור תשואה של 15% ומעלה בשנים 2026 ו-2027. היה והתשואה באחת מהשנים 2026 ו-2027 תהיה בין 10% ל-15% ישולם מענק חד פעמי בסך 2,250 ש"ח ברוטו בשנה העוקבת לאותה השנה. מתחת ל- 10% תשואה לא יהיה תשלום כלשהו.

2. העובדים יקבלו מענק בגובה שתי משכורות שיינתנו בשני חלקים שווים. מחצית המענק שולמה בתקופת הדוח.

3. קביעת מנגנון בונוס שנתי מעודכן של עד 2.5 משכורות בממוצע לעובד בשנה, תלוי תשואה להון במנעד תשואות שייקבע על ידי הבנק מדי שנה.

באור 20: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4. מענק התמדה במערך הסינוף בסך 1,500 ש"ח לעובד, ישולם מדי שנה לעובדים ששיעור הנוכחות שלהם הינו 85% לפחות מתוך סך שעות הנוכחות בשנה קלנדרית קודמת.
5. משך הזמניות של העובדים החדשים שנקלטו משנת 2021 ואילך, יעמוד על 6 שנים. הנהלת הבנק רשאית להעניק קביעות לפני כן על פי שיקול דעתה.

ב. הטבות מהותיות

(1) פיצויי פרישה

הנחת הבנק היא שכל עובד שיעזוב או יפרוש לפנסיה יקבל פיצויי פיטורין כחוק (שכר אחרון כפול ותק) או הנכס הנצבר לזכותו. התחייבות זו נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות לרבות שיעור היוון, גידול בתגמול, פיצויים מוגדלים, פרישה ותמורתה.

(2) ימי מחלה שלא נוצלו

עובדי הבנק זכאים לפיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו עם פרישתם לפנסיה. במאזן נכללו עתודות מתאימות, הנמדדות על בסיס אקטוארי, תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות לרבות: שיעור היוון, גידול בתגמול, פרישה ותמורתה.

(3) הטבות אחרות לאחר פרישה

עובדי הבנק זכאים להטבות מסוימות לאחר פרישתם (הטבות כגון: שי לחג, השתתפות בפעילות נופש וכו'). התחייבות זו נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות לרבות שיעור היוון, גידול בתגמול, פרישה ותמורתה.

(4) מענק יובל

עובדי הבנק אשר החלו את עבודתם בבנק לפני ה-1 בינואר 2023, זכאים למענק יובל בתום עשרים וחמש שנות עבודה בבנק. במאזן נכללו עתודות מתאימות, הנמדדות על בסיס אקטוארי, תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות לרבות: שיעור היוון, גידול בתגמול פרישה ותמורתה.

באור 20: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. הרכב ההטבות

31 בדצמבר		
2023	2024	
		פיצויי פרישה
104.2	111.7	סכום ההתחייבויות
97.0	104.9	השווי ההוגן של נכסי התכנית
7.2	6.8	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית
7.2	6.8	עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
		הטבות לגמלאים
19.3	19.9	סכום ההתחייבויות
		מענק יובל
0.9	0.8	סכום ההתחייבויות
12.2	6.2	שכר עבודה לשלם
15.5	16.1	תכנית תגמול לעובדי הבנק וחופשה שנצברה
		סך הכל
55.1	49.8	עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"

ד. תכניות להטבה מוגדרת

1. מחויבויות ומצב המימון

1.1 שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

הטבות אחרות לאחר פרישה		תכניות פיצויים		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2023	2024	2023	2024	
19.7	19.3	97.5	104.2	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת שנה
0.8	0.9	4.0	4.2	עלות השירות
0.9	1.0	4.6	5.6	עלות ריבית
(1.6)	(0.8)	1.1	1.1	הפסד (רווח) אקטוארי
(0.5)	(0.5)	(3.0)	(3.4)	הטבות ששולמו
19.3	19.9	104.2	111.7	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף שנה
16.1	16.6	101.5	109.3	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף השנה

באור 20: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1.2 שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

תכניות פיצויים		שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת שנה תשואה בפועל על נכסי התכנית הפקדות לתכנית על ידי הבנק הטבות ששולמו שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף שנה מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף השנה(1)
31 בדצמבר		
2023	2024	
91.0	97.0	
5.0	6.9	(1) נכלל בסעיף התחייבויות אחרות.
4.0	4.1	
(3.0)	(3.1)	
97.0	104.9	
7.2	6.8	

1.3 סכומים שהוכרו במאזן

הטבות אחרות לאחר פרישה		תכניות פיצויים		סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות התחייבות נטו שהוכרה בסוף השנה
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2023	2024	2023	2024	
19.3	19.9	7.2	6.8	
19.3	19.9	7.2	6.8	

1.4 סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

הטבות אחרות לאחר פרישה		תכניות פיצויים		הפסד (רווח) אקטוארי נטו יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2023	2024	2023	2024	
(2.5)	(3.0)	11.2	9.9	
(2.5)	(3.0)	11.2	9.9	

באור 20: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. הוצאה לתקופה

2.1 רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	2022	2023	2024	
1.0	0.8	0.9	4.1	4.0	4.2	עלות שירות
0.7	0.9	1.0	3.7	4.6	5.6	עלות ריבית
-	-	-	(3.3)	(4.3)	(5.3)	תשואה חזויה על נכסי תכנית
						הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
-	(0.1)	(0.3)	0.8	0.7	0.7	הפסד אקטוארי נטו
1.7	1.6	1.6	5.3	5.0	5.2	סך עלות ההטבה, נטו

2.2 שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו (ברווח) הפסד כולל אחר לפני השפעת מס

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים			הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי סך הכל הוכר ברווח כולל אחר סך עלות ההטבה, נטו סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	2022	2023	2024	
(4.7)	(1.6)	(0.8)	(3.1)	0.4	(0.6)	
-	0.1	0.3	(0.8)	(0.7)	(0.7)	
(4.7)	(1.5)	(0.5)	(3.9)	(0.3)	(1.3)	
1.7	1.6	1.6	5.3	5.0	5.2	
(3.0)	0.1	1.1	1.4	4.7	3.9	

באור 20: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

3. הנחות

3.1 ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר

3.1.1 ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

31 בדצמבר		
באחוזים		
2023	2024	
4.8	5.0	שיעור היוון נומינלי
2.70	2.63	שיעור עליית המדד
0-23.9	0-23.9	שיעור עזיבה
3.3-3.7	3.3-3.9	שיעור גידול בתגמול נומינלי

3.1.2 ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
באחוזים			
2022	2023	2024	
4.1-4.5	4.4-5.0	4.8-5.6	שיעור היוון נומינלי
4.1-4.5	4.4-5.0	5.0-5.6	תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי התכנית
3.0	3.3-3.7	3.3-3.9	שיעור גידול בתגמול נומינלי

3.2 השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

תכניות פיצויים				
גידול בנקודת אחוז אחת		קיטון בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2023	2024	2023	2024	
1.6	1.4	(1.1)	(1.0)	שיעור היוון
0.7	0.5	(0.5)	(0.4)	שיעור עליית המדד
(4.2)	(4.1)	4.8	4.6	שיעור עזיבה
(1.4)	(1.2)	2.5	2.2	שיעור גידול בתגמול

באור 20: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הטבות אחרות לאחר פרישה				
גידול בנקודת אחוז אחת		קיטון בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2023	2024	2023	2024	
2.2	2.1	(1.8)	(1.8)	שיעור היוון
-	-	-	0.1	שיעור עליית המדד
1.7	1.4	(1.5)	(1.3)	שיעור עזיבה
(1.0)	(1.0)	1.2	1.1	שיעור גידול בתגמול

4. נכסי תכנית

4.1 הרכב השווי ההוגן של נכסי תכנית

31 בדצמבר 2024				
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
5.4	0.2	-	5.6	מזומנים ופקדונות בבנקים
26.3	-	-	26.3	מניות
				אגרות חוב:
13.5	33.8	-	47.3	ממשלתיות
9.2	0.9	-	10.1	קונצרניות
54.4	34.9	-	89.3	סך הכל
-	-	15.6	15.6	אחר
54.4	34.9	15.6	104.9	סך הכל

31 בדצמבר 2023				
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
4.5	0.2	-	4.7	מזומנים ופקדונות בבנקים
22.8	-	-	22.8	מניות
				אגרות חוב:
10.8	31.3	-	42.1	ממשלתיות
10.4	1.0	-	11.4	קונצרניות
48.5	32.5	-	81.0	סך הכל
-	-	16.0	16.0	אחר
48.5	32.5	16.0	97.0	סך הכל

הרכב השווי ההוגן של נכסי התכנית דווחו על ידי החברות המנהלות את נכסי התכנית וכן התבססו על המידע המפורסם באתרי משרד האוצר "גמל נט" ו"פנסיה נט". החלוקה לרמות של שווי הוגן מבוססת על הערכת ההנהלה בהתאם לדיווחי הקופות.

באור 20: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4.2 השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים ויעד הקצאה לשנת 2024

% מנכסי התכנית		יעד הקצאה	
31 בדצמבר			
2023	2024	2024	
באחוזים			
4.9%	5.4%	2%	מזומנים ופקדונות בבנקים
23.5%	25.1%	25%	מניות
			אגרות חוב:
43.4%	45.0%	48%	ממשלתיות
11.7%	9.7%	18%	קונצרניות
83.5%	85.2%	93%	סך הכל
16.5%	14.8%	7%	אחר
100%	100%	100%	סך הכל

5. תזרימי מזומנים

5.1 הפקדות

תכניות פיצויים		
הפקדות בפועל		תחזית
2023	2024	2025 ⁽¹⁾
4.0	4.1	4.1

(1) אומדן הפקדות שצפוי לשלמן לתכניות פיצויים להטבה מוגדרת במהלך שנת הכספים הבאה.

5.2 הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד*

שנה	תכניות פיצויים	הטבות אחרות לאחר פרישה
2025	6.5	1.0
2026	5.3	1.4
2027	6.9	1.3
2028	9.3	1.9
2029	10.9	1.7
2030-2034	39.8	7.8
2035 ואילך	123.3	21.4
סך הכל	202.0	36.5

* בערכים לא מהוונים. לא כולל עלות שירות עתידית.

באור 21א: הון

א. הון המניות

הון המניות ליום 31 בדצמבר 2024 ו-2023 מורכב כדלקמן:

מספר המניות		מניות רגילות בנות 0.0001 ש"ח ערך נקוב כל אחת
רשום	מונפק ונפרע	
300,000,000	149,875,000	

ב. דיבידנד

מאז פרוץ המלחמה, שלח המפקח על הבנקים למערכת הבנקאית את המכתבים הבאים בנושא "תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים": מכתב מיום 12 בנובמבר 2023, בו נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנדים שלהם לתקופה הקרובה לתאריך המכתב, על רקע המלחמה והגידול בחוסר הוודאות לגבי המשכיותה והיקף השפעתה על המשק; מכתב מיום 5 במרס 2024, ובו דרישה דומה, על רקע הימשכות המלחמה והיקף השפעתה על המשק, המחייבים משנה זהירות בנושא; ומכתב מיום 16 במאי 2024, בו מציין המפקח, כי המצב הגיאופוליטי הנוכחי מחייב המשך בחינה שמרנית ומושכלת של תכנון ההון ומדיניות חלוקת דיבידנד, תוך שימת לב ליחסי ההון בפועל ולכריות ההוניות הנדרשות בתרחישים האפשריים השונים.

בשים לב למכתבי המפקח על הבנקים האמורים, החליט דירקטוריון הבנק, ביום 23 ביוני 2024, לאשר חלוקת דיבידנד לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 60 מיליוני ש"ח. הדיבידנד חולק ביום 30 ביוני 2024.

לבנק אין מדיניות לחלוקת דיבידנד.

ג. שטר הון

ביום 14 במאי 2008, עם העברת אחזקותיו של בנק הפועלים בבנק הבינלאומי העביר הבנק הבינלאומי לבנק סך של 9,635 אלפי ש"ח. בתמורה, הנפיק הבנק לבנק הבינלאומי הראשון לישראל שטר הון על סך 9,635 אלפי ש"ח. על פי תנאי השטר סכום הקרן אינו נושא ריבית ולא יהיה צמוד למדד. השטר ייפרע במועד בו תתקבל (אם תתקבל) החלטה לפירוק הבנק ולא יהיה ניתן לפדיון או לפירעון מוקדם. הזכויות לפי שטר ההון נדחות מפני כל התביעות של הנושים האחרים של הבנק. לא ייעשה שינוי כלשהו בשטר ההון אלא בהסכמה מראש ובכתב של המפקח על הבנקים.

באור 21ב: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

א. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות.

(1) יעדי הלימות הון

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% ויחס הון כולל של 12.5% וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית.

יעדי ההון הפנימיים כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני 30 בספטמבר 2023, אשר אושר ביום 6 במרס 2024, הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ- 10.5% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.65%.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-7.0% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-10%.

(2) להלן נתונים בדבר נכסי הסיכון, הון הרגולטורי ויחס ההון המחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, בדבר "מדידה והלימות הון":

(מבוקר)		31 בדצמבר 2024	31 בדצמבר 2023
א. הון לצורך חישוב יחס ההון:			
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
	1,328.4	1,167.7	
הון רובד 2, לאחר ניכויים			
	80.5	71.1	
סך הכל הון כולל			
	1,408.9	1,238.8	
ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי			
	6,443.9	5,689.7	
סיכונים שוק			
	17.3	4.4	
סיכון תפעולי			
	907.2	771.1	
סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
	7,368.4	6,465.2	
ג. יחס ההון לרכיבי סיכון:			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון			
	18.03%	18.06%	
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון			
	19.12%	19.16%	
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים			
	9.0%	9.0%	
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים			
	12.5%	12.5%	

באור 21 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(3) רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

2023 בדצמבר 31	2024 בדצמבר 31	(מבוקר)
		א. הון עצמי רובד 1
1,173.1	1,335.9	הון
(9.6)	(9.6)	הבדלים בין הון לבין הון עצמי רובד 1
1,163.5	1,326.3	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
		התאמות פיקוחיות וניכויים:
4.2	2.1	סך התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים-הון עצמי רובד 1
1,167.7	1,328.4	סך הכול הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
		ב. הון רובד 2
-	-	הון רובד 2: מכשירים לפני ניכויים
71.1	80.5	הון רובד 2: הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
71.1	80.5	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
71.1	80.5	סך הכול הון רובד 2
1,238.8	1,408.9	סך הכל הון כולל

(4) השפעת התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים על יחס הון עצמי רובד 1

2023 בדצמבר 31	2024 בדצמבר 31	
(מבוקר)	(מבוקר)	
		יחס ההון לרכיבי סיכון:
17.99%	18.00%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת ההתאמות
0.07%	0.03%	השפעת ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים (1)
18.06%	18.03%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

(1) התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיף 6 להלן) פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024.

(5) יישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים

החל מיום 1 בינואר 2022, הבנק מיישם את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

ביום 1 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים", אשר כלל, בין היתר, עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 299 לפיו, נקבע כי במידה שכתוצאה מהיישום לראשונה של כללים אלה, חל קיטון בהון העצמי רובד 1 של תאגיד בנקאי, הוא רשאי לפרוס את הקיטון האמור, על פני שלוש שנים (להלן: "תקופת המעבר").

ללא ההקלה, כאמור, נכון ליום 31 בדצמבר 2024, היישום היה מביא לקיטון נוסף של 0.03% ביחסי הלימות ההון.

באור 21 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(6) עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין בקשר לחישוב נכסי סיכון תפעולי

ביום 19 ביוני 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 206 בנושא מדידה והלימות הון - סיכון תפעולי, אשר תחליף את ההוראה המיושמת כיום. תחילת יישום ההוראה החל מיום 1 בינואר 2026. הבנק נערך ליישום ההוראה.

(7) גורמים שיכולים להשפיע באופן מהותי על הלימות ההון של הבנק

רכיבי הון הנתונים לתגודתיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק נתון לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמותה, פרישה וכד'.
- השפעות השינויים בריבית ובמרווחים על ההתאמות לשווי הון של אגרות חוב זמינות למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי החליפין על יתרות הנכסים.

להלן ניתוח השפעת השינויים על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2024:

השפעת השינוי ב-100 מיליוני ש"ח	השפעת השינוי ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון
בהון עצמי רובד 1	
באחוזים	
1.36%	2.83%

(8) השפעת דירוג האשראי של מדינת ישראל

לדירוג האשראי של מדינת ישראל ישנה השפעה ישירה על דרישות ההון של הבנק, נוכח העובדה שדרישות ההון בגין חשיפות לממשלות, לישויות סקטור ציבורי, לבנקים ולחברות ניירות ערך, נגזרות מדירוג האשראי של המדינה. בחודש אפריל 2024 חברת S&P הורידה את דירוג האשראי של מדינת ישראל ל- A+. ההשפעה הישירה של הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל כאמור לעיל הביאה, נכון למועד הורדת הדירוג, לקיטון של כ-1.50% וכ-1.60% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל של הבנק, בהתאמה.

ביום 1 באוקטובר 2024 חברת S&P עדכנה את דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה של A, הורדה אשר לא משפיעה על יחסי ההון של הבנק.

יצוין כי הורדת דירוג נוספת של מדינת ישראל על ידי חברת S&P, ככל שתהיה, בשני נוטצ'ים מהדירוג הנוכחי (היינו הורדה דירוג לרמה BBB+ ומטה), יביאו לקיטון של כ-1.88% וכ-2.00% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל של הבנק, בהתאמה.

באור 21 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון לבין מדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים כאשר לצורך כך לא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנכנסו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה, הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (וכולל את הבנק). יחד עם זאת, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בדבר התאמות לניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה, אשר כוללת, בין היתר, את הוראת השעה שפורסמה ביום 15 בנובמבר 2020, לפיה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (במקום 5%), לעניין הפחתת דרישות המינוף נקבע במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 20 בדצמבר 2023, כי ההקלה תחול עד ליום 31 בדצמבר 2025. תאגיד בנקאי שינצל הקלה זו ביום 31 בדצמבר 2025, יידרש לשוב ליחס המינוף הנדרש בטרם הוראת השעה בתוך שני רבעונים, כך שבתום תוקף הוראת השעה, יחול על הבנק יחס מינוף מזערי בהתאם ליחס המינוף בפועל או היחס המינימלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מבניהם.

(מבוקר)		ליום 31 בדצמבר 2024	ליום 31 בדצמבר 2023
		במיליוני ש"ח	
הון רובד 1*	סך החשיפות*	1,328.4	1,167.7
		13,182.9	12,417.3
		באחוזים	
יחס המינוף	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	10.08%	9.40%
		4.5%	4.5%

* להשפעת ההתאמות בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות להפסדי אשראי צפויים, ראה סעיף א(4) לעיל.

באור 221 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי הנזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות נמדד על פי תרחיש קיצון אחיד המפורט בהוראה ולאופק של 30 ימים. היחס נועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה, כהגדרתם בהוראה, שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד, אשר נמדדים בהתאם לתזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2023		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2024	(מבוקר)
באחוזים			
544%		572%	יחס כיסוי הנזילות*
100%		100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על בנקים

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות.

ד. יחס מימון יציב נטו לפי הוראות המפקח על הבנקים

החל מיום 31 בדצמבר 2021, מיישם הבנק את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מהתאגידים הבנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופריטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון וההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש של תאגיד מסוים הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי אותו תאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ מאזניות.

ליום 31 בדצמבר 2024		ליום 31 בדצמבר 2023	(מבוקר)
באחוזים			
163%		172%	יחס מימון יציב נטו
100%		100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

באור 22- התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. הסכמים מהותיים

1) שירותי תפעול

בשנת 2022, עודכן נספח התמורה להסכם שירותי מחשוב משנת 2016 עם חברת מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן- "מתף"), חברה בת בשליטה מלאה של הבנק הבינלאומי.

במסגרת העדכון נקבע מנגנון חיוב על בסיס מחיר לפעולה, אשר נקבע לפי פרמטרים שונים להערכת עלויות המחשוב המקובלות במערכת הבנקאית. יועץ חיצוני מטעם הבנק בחן את סבירות מנגנון החיוב.

שירותי המחשב הבנקאיים על פי ההסכם האמור כוללים שירותי מחשוב, שיטות, תהליכים ותפעול (לרבות תוכנה, חומרה, עדכוני גרסאות, תמיכה בהוראות הרגולציה, תחזוקה וחידוש ציוד באתרי הבנק, אבטחת מידע והשקעות בפרויקטים עתידיים). הבנק בעצמו לא משקיע בחומרה ובפיתוח. השירותים הינם בהיקף ובסטנדרטים הנהוגים בקבוצת הבנק הבינלאומי.

יצוין, כי בנוסף לשירותים המתוארים, מקבל הבנק שירותים בנקאיים נוספים מהבנק הבינלאומי, לרבות: - שירותי מסחר וסליקת ניירות ערך זרים, סליקת מט"ח, אנליזת ניירות ערך, שירותי קופה, שירות מוקדנים (call-center), ציות והלבנת הון, ניהול סיכונים תפעוליים, טיפול בעיקולים, שירותי הדרכה, ביקורת פנים, לוגיסטיקה. פוליסות הביטוח הבנקאי, אלמנטרי, ביטוח דירקטוריון ונושאי משרה וביטוח סייבר הן פוליסות קבוצתיות המכסות גם את הבנק.

2) מכרז החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה

ביום 20 ביוני 2021 זכה הבנק במכרז של החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה במוסדות להכשרת עובדי הוראה. לפרטים נוספים ראה באור 14.

ב. תביעות משפטיות

לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות ולגבי תביעות אשר לא תדחנה או תבוטלנה, נכללו בתמצית דוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

נגד הבנק קיימות תביעות שונות במהלך העסקים הרגיל. לדעת ההנהלה, בהסתמך על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים בגין כל התביעות, שלא תדחנה ולא תבוטלנה. סכום החשיפה של הבנק בגין תביעות תלויות שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, אינה קלושה ואשר לא בוצעה בגין הפרשה הינה כ- 0.4 מיליוני ש"ח.

ג. ביום 7 במרס 2024 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת התגמול והדירקטוריון, עדכון נוסף לכתב השיפוי שעיקרו עדכון רשימת האירועים הצפויים בתוספת לאור פעילות הבנק והמקובל במערכת הבנקאית וכן התאמתו של כתב השיפוי לשינויים רגולטוריים שחלו בשנים האחרונות ובעיקר חקיקה חדשה בתחומי עיסוקו העיקריים של הבנק. בהתאם לכך הוענקו התחייבויות השיפוי המתוקנות לדירקטורים ונושאי משרה שניהנו באותו מועד ואשר יכהנו מעת לעת בבנק.

ביום 17 באוגוסט 2020 החליטה האסיפה הכללית של הבנק (לאחר אישור ועדת הביקורת והדירקטוריון של הבנק), לאחר מתן פטור לדירקטורים בבנק ולנושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות התשנ"ט-1999, לרבות מבקר פנימי ומזכיר הבנק), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי הבנק וכן ניתנו התחייבויות לשיפוי לנושאי המשרה האמורים בגין חבות או הוצאה שיטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הנ"ל בבנק, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה.

באור 22: התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

גובה התחייבות השיפוי לפי החלטה זו, לכל נושאי המשרה בבנק במצטבר, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות, לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק, על פי הדוחות הכספיים האחרונים של הבנק שפורסמו סמוך לפני מתן השיפוי בפועל. בהתאם להחלטות, נתנו כתבי פטור והתחייבות שיפוי כאמור, לנושאי משרה בבנק. ההחלטה האמורה באה במקום החלטה קודמת משנת 2013, לפיה התחייב הבנק לשפות נושאי משרה כשסכום השיפוי שנקבע מכוח ההתחייבות כאמור, לכל נושאי המשרה בו, במצטבר, בגין אחד או יותר מאירועי השיפוי שנקבעו, לא יעלה על 33% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שפורסמו בסמוך לפני מועד השיפוי בפועל. לגבי נושאי משרה מכהנים, ההסדר החדש יחול רק בגין מעשה או מחדל שאירעו לאחר מועד ההחלטה.

ד. הסדרי כשל במערכות תשלומים מס"ב ושב"א ATM

במסגרת הנחיות בנק ישראל להתאמת פעילות מערכות התשלומים להסדרים הבינלאומיים המקובלים (הוראות ה-PFMI), גובשו הסדרי כשל במערכות תשלומים אלה, במטרה להבטיח את השלמת הסליקה היומית במועדה במקרה כשל של משתתף. הסדרי הכשל הרלוונטיים לכלל המערכת הבנקאית, גובשו בין בנק ישראל, מפעילי המערכות והמשתתפים בהן, והם קובעים כללים ונהלים מפורטים, אשר מאפשרים למפעיל המערכת, במקרה של כשל משתתף, להמשיך ולקיים את הסליקה היומית במלואה ובמועדה וזאת תוך שימוש בכספי בטוחות, שהופקדו על ידי משתתפי המערכת לטובת קיום הסדר הכשל, ומונהלים עבורם על ידי מפעילי המערכת בחשבונות ייעודיים בבנק ישראל. סכומי הבטוחות שנדרש כל בנק להעמיד במסגרת הסדרי הכשל נקבעים בהתאם להיקפי פעילותו בכל מערכת תשלומים. הסדר הכשל במערכת מס"ב נכנס לתוקף ביום 1 במאי 2023 והסדר הכשל במערכת שב"א ATM ביום 30 באפריל 2023.

משתתפי מערכות התשלומים מקדמים עריכת הסכמים לשעבוד כספי הבטוחות האמורים לטובת כלל המשתתפים.

ה. ביום 18 ביולי 2024 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת הביקורת וועדת התגמול, בהתאם לתקנות 1(3), ו1א, וב(5) ו-1 וב1 לתקנות ההקלות, את חידוש פוליטת ביטוח אחריות נושאי משרה ודירקטורים לתקופת ביטוח נוספת, המתחילה ביום 1 ביולי 2024 ומסתיימת ביום 31 בדצמבר 2025.

ו. שעבדים

(1) הבנק שיעבד לטובת בנק ישראל, בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום, את כל הנכסים והזכויות אשר הפקידו ו/או רשמו לזכות ו/או יפקידו ו/או ירשמו לזכות חשבונות הבטוחות המתנהלים על שם בנק ישראל, וכן במסלוקת Euroclear, לרבות כל הכספים וכל ניירות הערך המופקדים או הרשומים בחשבונות הנ"ל. ניירות הערך אשר הופקדו ו/או נרשמו לזכות ו/או יופקדו ו/או ירשמו לזכות חשבון הבטוחות במסלוקת Euroclear משועבדים גם בשעבוד צף.

(2) בנוסף, הבנק שיעבד לטובת בנק ישראל בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה והמחאה על דרך השעבוד, ללא הגבלה בסכום, את כל הנכסים והזכויות שלהם בהווה ובעתיד בחשבונות הנוסטרו ובחשבונות הפקדון המתנהלים בבנק ישראל (בין במטבע ישראלי ובין במטבע חוץ), לרבות כל הכספים העומדים מפעם לפעם בחשבונות אלו ולרבות הפירות שיופקדו בהם מניירות ערך שלהם וכל זכות הנובעת מניירות ערך אלה. כמו כן, על פי תנאי אגרות החוב, לבנק ישראל זכות עכבון וקיזוז על כל הנכסים של הבנק, שימצאו בחזקתו או בשליטתו של בנק ישראל, לרבות נכסים שנמסרו לבנק ישראל לביטחון, למשמרת או באופן אחר על פי כל דין.

באור 23- פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות

31 בדצמבר 2024			(מבוקר)
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים			
חוזי ריבית			
63.5	-	63.5	Swaps ⁽¹⁾
63.5	-	63.5	סך הכל
56.2	-	56.2	מזה: נגזרים מגדרים ⁽²⁾
חוזי מטבע חוץ			
10.3	10.3	-	חוזי FORWARD
5.0	5.0	-	אופציות שנכתבו
4.2	4.2	-	אופציות שנקנו
19.5	19.5	-	סך הכל
חוזים בגין מניות			
4.7	3.0	1.7	אופציות שנכתבו
4.7	3.0	1.7	אופציות שנקנו ⁽³⁾
9.4	6.0	3.4	סך הכל
92.4	25.5	66.9	סך הכל סכום נקוב
31 בדצמבר 2023			(מבוקר)
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים			
חוזי ריבית			
122.1	-	122.1	Swaps ⁽¹⁾
122.1	-	122.1	סך הכל
107.6	-	107.6	מזה: נגזרים מגדרים ⁽²⁾
חוזי מטבע חוץ			
13.1	13.1	-	חוזי FORWARD
4.5	4.5	-	אופציות שנכתבו
4.4	4.4	-	אופציות שנקנו
22.0	22.0	-	סך הכל
חוזים בגין מניות			
3.9	3.9	-	אופציות שנכתבו
3.9	3.9	-	אופציות שנקנו ⁽³⁾
7.8	7.8	-	סך הכל
151.9	29.8	122.1	סך הכל סכום נקוב

(1) מזה: Swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 63.5 מיליוני ש"ח נכון ליום 31.12.24 ובסך 122.1 נכון ליום 31.12.23.
(2) הבנק מבצע עסקאות הגנה באמצעות נגזרי החלפת ריבית (IRS) לצורך גידור שווי הוגן חשבונאי של אגרות חוב. עסקאות אלה מגדרות את סיכון הריבית הנלווה באגרות חוב במט"ח בריבית קבועה בעלות מח"מ ארוך.
(3) מזה: נסחרים בבורסה בסך 3.0 מיליוני ש"ח נכון ליום 31.12.23 ובסך 3.9 מיליוני ש"ח נכון ליום 31.12.23.

באור 23- פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות (המשך)

31 בדצמבר 2024						(מבוקר)
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
-	-	-	3.5	-	3.5	חוזי ריבית
-	-	-	3.3	-	3.3	מזה: נגזרים מגדרים
0.2	0.2	-	0.1	0.1	-	חוזי מטבע חוץ
-	-	-	0.2	-	0.2	חוזים בגין מניות
0.2	0.2	-	3.8	0.1	3.7	סה"כ נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו
0.2	0.2	-	3.8	0.1	3.7	יתרה מאזנית
31 בדצמבר 2023						(מבוקר)
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
-	-	-	4.9	-	4.9	חוזי ריבית
-	-	-	4.5	-	4.5	מזה: נגזרים מגדרים
0.1	0.1	-	0.2	0.2	-	חוזי מטבע חוץ
0.1	0.1	-	0.1	0.1	-	חוזים בגין מניות
0.2	0.2	-	5.2	0.3	4.9	סה"כ נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו
0.2	0.2	-	5.2	0.3	4.9	יתרה מאזנית

ב. גידור חשבונאי

1. מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

כללי

הבנק חשף לסיכוני שוק, לרבות סיכוני בסיס וסיכוני ריבית. סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן או בשערי החליפין של מטבעות חוץ עקב ההפרש בין שווי הנכסים לשווי ההתחייבויות. סיכון הריבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית. שינויים בריבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, כיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (או אף התזרימים עצמם) משתנה כאשר

באור 23- פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חל שינוי בשיעורי הריבית. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני בסיס וסיכוני ריבית, משתמש הבנק במכשירים נגזרים מסוג עסקאות פורוורד על מטבע חוץ ומדד המחירים לצרכן, אופציות על מטבע חוץ ועסקאות החלפת ריבית קבועה בריבית משתנה. לבנק יש נגזרים המיועדים וכשירים כגידורי שווי הוגן. אם נגזר אינו מיועד ליחס גידור כשיר, הנגזר נרשם לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.

גידורי שווי הוגן

הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן. שינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדירים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		(מבוקר)
2023	2024	
הכנסות (הוצאות) ריבית		
1. השפעת חשבונאות של גידור שווי הוגן על הרווח (הפסד)		
		רווח מגידורי שווי הוגן
		חוזי ריבית
2.9	0.8	- פריטים מגודרים
0.1	1.1	- נגזרים מגדירים

ליום 31 בדצמבר 2024		ליום 31 בדצמבר 2023		(מבוקר)
הערך בספרים של המגודר	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים יחסי גידור קיימים	הערך בספרים של המגודר	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים יחסי גידור קיימים	
2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן				אגרות חוב - המסווגים כזמינות למכירה
53.1	(3.2)	124.6	(4.2)	

לשנה שהסתיימו ביום		לשנה שהסתיימו ביום		(מבוקר)
31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024			
רווח (הפסד) שהוכר בהוצאות מפעילות במכשירים נגזרים(1)		3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד		
		נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים:		
0.1	0.1	חוזי ריבית		
0.1	0.1	חוזי מטבע חוץ		
-	-	חוזים בגין מניות		

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

באור 23- פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה:

31 בדצמבר 2023			31 בדצמבר 2024			
(מבוקר)						
סה"כ	אחרים	בנקים	סה"כ	אחרים	בנקים	
5.2	0.2	5.0	3.8	0.1	3.7	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
3.8	0.2	3.6	3.1	0.1	3.0	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
9.0	0.4	8.6	6.9	0.2	6.7	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	-	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) ההפרש אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

ד. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף שנה:

(מבוקר)					
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ	
31 בדצמבר 2024					
-	-	45.3	18.2	63.5	חוזי ריבית
6.8	12.7	-	-	19.5	- אחר
5.7	0.3	3.4	-	9.4	חוזי מטבע חוץ
12.5	13.0	48.7	18.2	92.4	חוזים בגין מניות
					סה"כ
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ	
31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
77.1	9.3	47.4	18.1	151.9	סה"כ

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, כמפורט להלן:

- **מגזר בנקאות פרטית** - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
- **מגזר משקי בית** - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- **מגזר עסקים זעירים** - עסקים שמחזור פעילותם קטן מ- 10 מיליוני ש"ח.
- **מגזר עסקים קטנים** - עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל- 10 מיליוני ש"ח וקטן מ- 50 מיליוני ש"ח.
- **מגזר עסקים בינוניים** - עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל- 50 מיליוני ש"ח וקטן מ- 250 מיליוני ש"ח.
- **מגזר עסקים גדולים** - עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל- 250 מיליוני ש"ח.

בנוסף, כאשר מחזור ההכנסות של לקוח עסקי אינו מייצג את היקף הפעילות שלו, בעיקר בחשבונות עסקיים בתחום הנדלן, פעילות הלקוח העסקי סווגה לפי שווי הפעילות הצפוי מהפעילות הרלוונטית של הלקוח.

- **מגזר גופים מוסדיים** - כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות ולרבות קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.

- **מגזר ניהול פיננסי** - כולל פעילות למסחר ופעילות ניהול נכסים והתחייבויות כהגדרתן בהוראות המפקח על הבנקים.

העקרונות בחלוקת תוצאות הפעילות בין מגזרי הפעילות השונים:

- הכנסות ריבית נטו - כוללות את:
- המרווח הפיננסי, הן בצד האשראי והן בצד הפקדונות, המחושב כפער בין הריבית המתקבלת או המשולמת לבין ממוצע מחירי הכסף של הבנק, הנגזרים ממשיך החיים התואם את תנאי האשראי או הפקדון במגזרי ההצמדה הרלוונטיים.
- ריבית על ההון המשוקלל המיוחס למגזר (על בסיס נכסי הסיכון המשויכים לכל מגזר).
- הוצאות בגין הפסדי אשראי - לכל מגזר פעילות מיוחסות ההוצאות בגין הפסדי אשראי שנרשמו בגין לקוחותיו.
- הכנסות שאינן מריבית - לכל מגזר פעילות נזקפות ההכנסות מעמלות, הכנסות מימון שאינן מריבית וההכנסות האחרות, הנובעות מפעילות לקוחותיו.
- הוצאות תפעוליות - לכל מגזר פעילות מיוחסות ההוצאות הישירות בסניפי הבנק ובהנהלה המרכזית, הנובעות ממתן שירותים ללקוחות המגזר, וזאת, בהתבסס על תקן "מדד פעולה", המתרגם את הפעילות עם הלקוח לתשומות עבודה ולעלויות ישירות אחרות. הוצאות מחשב מועמסות בהתאם לכמות פעולות המבוצעות על ידי הלקוחות והיחידות המיוחסות למגזרים. יתר ההוצאות הישירות במטה, מועמסות על המגזר על בסיס פרמטרים ומפתחות העמסה המזוהים עם פעילות היחידה העסקית. ההוצאות העקיפות מועמסות על בסיס מפתחות העמסה קבועים.
- מסים על ההכנסה - ההפרשה למס על הרווח של כל מגזר, חושבה על פי שיעור המס הסטטוטורי, תוך ביצוע התאמות מסוימות הנובעות מהוצאות לא מוכרות וכיו"ב.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024								(מבוקר)
פעילות ישראל								
סה"כ פעילות בישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטיות	משקי בית	
671.4	219.9	0.0	12.2	24.0	37.9	0.1	377.3	הכנסות ריבית מחיצוניים
(199.9)	(31.7)	(0.1)	(4.8)	(1.3)	(4.8)	(8.1)	(149.1)	הוצאות ריבית מחיצוניים
								הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
471.5	188.2	(0.1)	7.4	22.7	33.1	(8.0)	228.2	מחיצוניים
-	(166.6)	0.2	3.8	(5.3)	0.8	12.6	154.5	בינמגזרי
471.5	21.6	0.1	11.2	17.4	33.9	4.6	382.7	סך הכנסות ריבית, נטו
97.4	0.1	-	1.6	2.1	11.3	3.6	78.7	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
568.9	21.7	0.1	12.8	19.5	45.2	8.2	461.4	סך הכנסות
6.3	-	-	(0.8)	(0.5)	(2.1)	-	9.7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
214.1	1.7	0.3	4.1	3.6	16.0	1.1	187.3	סך הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
348.5	20.0	(0.2)	9.5	16.4	31.3	7.1	264.4	רווח לפני מיסים
132.6	7.6	(0.1)	3.6	6.2	12.0	2.7	100.6	הפרשה למסים על הרווח
215.9	12.4	(0.1)	5.9	10.2	19.3	4.4	163.8	רווח נקי
12,115.1	6,033.6	0.1	202.9	356.8	549.2	1.5	4,971.0	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
6,081.5	0.0	0.1	202.9	356.8	549.2	1.5	4,971.0	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
6,473.2	0.0	0.1	220.3	372.5	556.6	1.2	5,322.5	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
26.8	-	-	-	-	3.1	-	23.7	יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור מעל 90 יום
65.2	-	-	25.1	-	0.2	-	39.9	יתרת חובות בעיתיים אחרים
100.3	-	-	4.9	2.5	11.4	-	81.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח
3.5	-	-	-	-	(1.3)	-	4.8	מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח
10,864.6	237.8	4.7	292.6	229.2	566.7	303.4	9,230.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
9,964.1	-	4.7	290.0	224.6	559.7	303.2	8,581.9	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
10,167.3	-	5.0	316.3	280.7	544.6	316.4	8,704.3	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
6,979.0	847.0	0.2	193.6	427.3	616.8	21.3	4,872.8	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
7,368.4	1,050.9	0.1	176.0	418.4	646.3	17.7	5,059.0	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
5,665.0	-	3.3	253.1	126.9	245.4	927.0	4,109.3	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1) (3)
200.2	-	-	3.8	9.3	15.2	-	171.9	פיצול הכנסות ריבית נטו
249.7	-	0.1	7.4	8.1	18.7	4.6	210.8	- מרווח מפעילות מתן אשראי
21.6	21.6	-	-	-	-	-	-	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
471.5	21.6	0.1	11.2	17.4	33.9	4.6	382.7	- אחר
								סך הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023								(מבוקר)
פעילות ישראל								
סה"כ פעילות בישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	
605.4	151.4	-	11.7	23.3	41.5	0.1	377.4	הכנסות ריבית מחיצוניים
(166.0)	(31.4)	(0.1)	(1.1)	(0.4)	(4.0)	(5.5)	(123.5)	הוצאות ריבית מחיצוניים
								הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
439.4	120.0	(0.1)	10.6	22.9	37.5	(5.4)	253.9	מחיצוניים
-	(127.7)	0.2	2.8	(7.7)	(0.3)	9.7	123.0	בינמגזרי
439.4	(7.7)	0.1	13.4	15.2	37.2	4.3	376.9	סך הכנסות ריבית, נטו
75.0	(18.4)	-	1.6	1.9	11.6	2.6	75.7	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
514.4	(26.1)	0.1	15.0	17.1	48.8	6.9	452.6	סך הכנסות
18.6	-	-	3.3	0.5	(1.0)	-	15.8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
213.3	1.8	0.3	4.1	4.1	18.0	0.9	184.1	סך הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
282.5	(27.9)	(0.2)	7.6	12.5	31.8	6.0	252.7	רווח לפני מיסים
98.5	(9.8)	(0.1)	2.6	4.4	11.1	2.1	88.2	הפרשה למסים על הרווח
184.0	(18.1)	(0.1)	5.0	8.1	20.7	3.9	164.5	רווח נקי
11,303.9	5,306.3	-	198.6	329.4	589.0	1.5	4,879.1	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
5,997.6	-	-	198.6	329.4	589.0	1.5	4,879.1	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
6,121.4	-	-	192.0	337.8	575.7	1.0	5,014.9	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
								יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור מעל 90 יום
24.8	-	-	-	-	4.6	-	20.2	
63.2	-	-	30.0	-	0.9	-	32.3	יתרת חובות בעיתיים אחרים
								יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח
97.4	-	-	5.5	3.2	12.3	-	76.4	
1.7	-	-	-	-	(1.3)	-	3.0	מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח
10,218.8	243.4	4.0	275.0	151.4	603.9	242.8	8,698.3	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
9,329.2	-	4.0	272.6	147.2	596.2	242.6	8,066.6	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
9,632.7	-	4.4	292.6	167.6	572.6	266.8	8,328.7	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
6,490.7	550.5	0.3	179.1	367.6	668.7	11.9	4,712.6	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1), (2)
6,465.2	450.1	0.1	187.1	363.4	639.2	13.6	4,811.7	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
4,972.8	-	3.1	564.6	140.6	170.0	638.2	3,456.3	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1) (3)
								פיצול הכנסות ריבית נטו
206.5	-	-	3.5	9.7	17.2	-	176.1	- מרווח מפעילות מתן אשראי
240.6	-	0.1	9.9	5.5	20.0	4.3	200.8	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(7.7)	(7.7)	-	-	-	-	-	-	- אחר
439.4	(7.7)	0.1	13.4	15.2	37.2	4.3	376.9	סך הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022							(מבוקר)
פעילות ישראל							
סה"כ פעילות בישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטיות	משקי בית
384.1	101.5	-	4.7	12.0	26.4	-	239.5
(76.9)	(48.7)	(0.1)	(0.7)	(0.2)	(0.9)	(0.8)	(25.5)
							הכנסות ריבית מחיצוניים
							הוצאות ריבית מחיצוניים
							הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
307.2	52.8	(0.1)	4.0	11.8	25.5	(0.8)	214.0
							מחיצוניים
-	(35.7)	0.4	2.1	(1.6)	(0.4)	2.6	32.6
							בינמגזרי
307.2	17.1	0.3	6.1	10.2	25.1	1.8	246.6
							סך הכנסות ריבית, נטו
95.5	2.0	-	2.3	2.1	11.1	2.6	75.4
							הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
402.7	19.1	0.3	8.4	12.3	36.2	4.4	322.0
							סך הכנסות
5.1	-	-	0.4	0.6	0.9	-	3.2
							הוצאות בגין הפסדי אשראי
210.8	2.0	0.2	3.6	2.9	16.7	0.9	184.5
							סך הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
186.8	17.1	0.1	4.4	8.8	18.6	3.5	134.3
							רווח לפני מיסים
66.0	6.0	-	1.5	3.1	6.6	1.3	47.5
							הפרשה למסים על הרווח
120.8	11.1	0.1	2.9	5.7	12.0	2.2	86.8
							רווח נקי
11,102.3	5,413.6	-	156.8	287.9	596.4	1.9	4,645.7
							יתרה ממוצעת של נכסים (1)
5,688.7	-	-	156.8	287.9	596.4	1.9	4,645.7
							מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
6,136.5	-	-	175.6	299.2	626.4	2.0	5,033.3
							יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
45.0	-	-	-	-	20.7	-	24.3
							יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור מעל 90 יום
36.0	-	-	-	10.2	1.3	-	24.5
							יתרת חובות בעייתיים אחרים
79.2	-	-	1.5	5.0	8.1	-	64.6
							יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח
1.8	-	-	-	-	(0.2)	-	2.0
							מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח
10,172.2	249.9	36.4	355.7	187.8	633.7	220.6	8,488.1
							יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
9,326.2	-	36.4	353.8	184.1	625.9	220.4	7,905.6
							מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
9,346.6	-	5.9	238.0	141.5	728.2	232.3	8,000.7
							יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
6,172.3	914.3	0.5	124.4	331.0	662.9	7.7	4,131.5
							יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
6,413.4	814.4	0.7	157.7	346.3	720.8	9.8	4,363.7
							יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
4,668.0	-	2.4	682.0	136.8	131.5	533.7	3,181.6
							יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1),(3)
							פיצול הכנסות ריבית נטו:
206.8	-	-	2.6	8.2	18.5	-	177.5
							- מרווח מפעילות מתן אשראי
83.3	-	0.3	3.5	2.0	6.6	1.8	69.1
							- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
17.1	17.1	-	-	-	-	-	-
							- אחר
307.2	17.1	0.3	6.1	10.2	25.1	1.8	246.6
							סך הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

אנשים פרטיים- משקי בית ובנקאות פרטית- פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024							(מבוקר)
מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית			
סך הכל	סך הכל בנקאות פרטית	כרטיסי אשראי	אחר	סך הכל משקי בית	כרטיסי אשראי	אחר	
377.4	0.1	0.1	-	377.3	374.4	2.9	הכנסות ריבית מחיצוניים
(157.2)	(8.1)	(8.1)	-	(149.1)	(149.3)	0.2	הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים
							הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
220.2	(8.0)	(8.0)	-	228.2	225.1	3.1	מחיצוניים
167.1	12.6	12.6	-	154.5	154.5	-	בינמגזרי
387.3	4.6	4.6	-	382.7	379.6	3.1	הכנסות ריבית, נטו
82.3	3.6	3.6	-	78.7	66.2	12.5	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
469.6	8.2	8.2	-	461.4	445.8	15.6	הכנסות
9.7	-	-	-	9.7	9.7	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
188.4	1.1	1.1	-	187.3	181.4	5.9	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
271.5	7.1	7.1	-	264.4	254.7	9.7	רווח לפני מיסים
103.3	2.7	2.7	-	100.6	96.9	3.7	הפרשה למסים על הרווח
168.2	4.4	4.4	-	163.8	157.8	6.0	רווח נקי
4,972.5	1.5	1.3	0.2	4,971.0	4,223.6	747.4	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
4,972.5	1.5	1.3	0.2	4,971.0	4,223.6	747.4	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
5,323.7	1.2	1.2	-	5,322.5	4,536.3	786.2	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
22.0	-	-	-	22.0	22.0	-	יתרת חובות לא צוברים
1.7	-	-	-	1.7	1.7	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
9,533.6	303.4	303.2	0.2	9,230.2	8,581.9	648.3	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
8,885.1	303.2	303.2	-	8,581.9	8,581.9	-	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
9,020.7	316.4	316.4	-	8,704.3	8,704.3	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
4,894.1	21.3	18.8	2.5	4,872.8	4,272.7	600.1	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
5,076.7	17.7	16.7	1.0	5,059.0	4,430.0	629.0	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
5036.3	927.0	927.0	-	4109.3	4109.3	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1),(3)
							פיצול הכנסות ריבית נטו
171.9	-	-	-	171.9	169.0	2.9	- מרווח מפעילות מתן אשראי
215.4	4.6	4.6	-	210.8	210.6	0.2	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
387.3	4.6	4.6	-	382.7	379.6	3.1	הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

אנשים פרטיים- משקי בית ובנקאות פרטית- פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023							(מבוקר)
מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית			
סך הכל	סך הכל בנקאות פרטית	אחר	כרטיסי אשראי	סך הכל משקי בית	אחר	כרטיסי אשראי	
377.5	0.1	0.1	-	377.4	374.8	2.6	הכנסות ריבית מחיצוניים
(129.0)	(5.5)	(5.5)	-	(123.5)	(123.7)	0.2	הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים
							הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
248.5	(5.4)	(5.4)	-	253.9	251.1	2.8	מחיצוניים
132.7	9.7	9.7	-	123.0	123.0	-	בינמגזרי
381.2	4.3	4.3	-	376.9	374.1	2.8	הכנסות ריבית, נטו
78.3	2.6	2.6	-	75.7	62.5	13.2	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
459.5	6.9	6.9	-	452.6	436.6	16.0	הכנסות
15.8	-	-	-	15.8	15.8	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
185.0	0.9	0.9	-	184.1	177.9	6.2	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
258.7	6.0	6.0	-	252.7	242.9	9.8	רווח לפני מיסים
90.3	2.1	2.1	-	88.2	84.8	3.4	הפרשה למסים על הרווח
168.4	3.9	3.9	-	164.5	158.1	6.4	רווח נקי
4,880.6	1.5	1.3	0.2	4,879.1	4,155.0	724.1	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
4,880.6	1.5	1.3	0.2	4,879.1	4,155.0	724.1	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
5,015.9	1.0	1.0	-	5,014.9	4,323.3	691.6	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
19.9	-	-	-	19.9	19.9	-	יתרת חובות לא צוברים
1.1	-	-	-	1.1	1.1	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
8,941.1	242.8	242.6	0.2	8,698.3	8,066.6	631.7	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
8,309.2	242.6	242.6	-	8,066.6	8,066.6	-	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
8,595.5	266.8	266.8	-	8,328.7	8,328.7	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
4,724.5	11.9	11.2	0.7	4,712.6	4,105.2	607.4	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
4,825.3	13.6	12.9	0.7	4,811.7	4,208.9	602.8	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
4,094.5	638.2	638.2	-	3,456.3	3,456.3	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1),(3)
							פיצול הכנסות ריבית נטו
176.1	-	-	-	176.1	173.5	2.6	- מרווח מפעילות מתן אשראי
205.1	4.3	4.3	-	200.8	200.6	0.2	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
381.2	4.3	4.3	-	376.9	374.1	2.8	הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

אנשים פרטיים- משקי בית ובנקאות פרטית- פעילות בישראל

(מבוקר)							לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022
מגזר משקי בית			מגזר בנקאות פרטית				
כרטיסי אשראי	אחר	סך הכל משקי בית	כרטיסי אשראי	אחר	סך הכל בנקאות פרטית	סך הכל	
2.3	237.2	239.5	-	-	-	239.5	הכנסות ריבית מחיצוניים
-	(25.5)	(25.5)	-	(0.8)	(0.8)	(26.3)	הוצאות ריבית מחיצוניים
							הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
2.3	211.7	214.0	-	(0.8)	(0.8)	213.2	מחיצוניים
-	32.6	32.6	-	2.6	2.6	35.2	בינמגזרי
2.3	244.3	246.6	-	1.8	1.8	248.4	הכנסות ריבית, נטו
14.3	61.1	75.4	-	2.6	2.6	78.0	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
16.6	305.4	322.0	-	4.4	4.4	326.4	הכנסות
-	3.2	3.2	-	-	-	3.2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
8.2	176.3	184.5	-	0.9	0.9	185.4	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
8.4	125.9	134.3	-	3.5	3.5	137.8	רווח לפני מיסים
3.0	44.5	47.5	-	1.3	1.3	48.8	הפרשה למסים על הרווח
5.4	81.4	86.8	-	2.2	2.2	89.0	רווח נקי
663.9	3,981.8	4,645.7	0.2	1.7	1.9	4,647.6	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
663.9	3,981.8	4,645.7	0.2	1.7	1.9	4,647.6	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
700.3	4,333.0	5,003.3	-	2.0	2.0	5,035.3	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
-	23.3	23.3	-	-	-	23.3	יתרת חובות לא צוברים
-	1.0	1.0	-	-	-	1.0	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
582.5	7,905.6	8,488.1	0.2	220.4	220.6	8,708.7	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
-	7,905.6	7,905.6	-	220.4	220.4	8,126.0	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
-	8,000.7	8,000.7	-	232.3	232.3	8,233.0	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
1,156.0	2,975.5	4,131.5	2.9	4.8	7.7	4,139.2	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
1,157.9	3,205.8	4,363.7	3.4	6.4	9.8	4,373.5	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
-	3,181.6	3,181.6	-	533.7	533.7	3,715.3	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1),(3)
							פיצול הכנסות ריבית נטו
2.3	175.2	177.5	-	-	-	177.5	- מרווח מפעילות מתן אשראי
-	69.1	69.1	-	1.8	1.8	70.9	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
2.3	244.3	246.6	-	1.8	1.8	248.4	הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024										(מבוקר)
מגזר עסקים קטנים וזעירים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים גדולים			סך הכל	
בינוני וגדול	אחר	סך הכל	בינוני וגדול	אחר	סך הכל	בינוני וגדול	אחר	סך הכל		
4.3	33.6	37.9	2.0	22.0	24.0	0.2	12.0	12.2	74.1	
0.7	(5.5)	(4.8)	0.3	(1.6)	(1.3)	-	(4.8)	(4.8)	(10.9)	
5.0	28.1	33.1	2.3	20.4	22.7	0.2	7.2	7.4	63.2	
-	0.8	0.8	-	(5.3)	(5.3)	-	3.8	3.8	(0.7)	
5.0	28.9	33.9	2.3	15.1	17.4	0.2	11.0	11.2	62.5	
0.8	10.5	11.3	0.7	1.4	2.1	-	1.6	1.6	15.0	
5.8	39.4	45.2	3.0	16.5	19.5	0.2	12.6	12.8	77.5	
0.7	(2.8)	(2.1)	0.1	(0.6)	(0.5)	-	(0.8)	(0.8)	(3.4)	
1.9	14.1	16.0	0.7	2.9	3.6	0.1	4.0	4.1	23.7	
3.2	28.1	31.3	2.2	14.2	16.4	0.1	9.4	9.5	57.2	
1.2	10.8	12.0	0.8	5.4	6.2	0.1	3.5	3.6	21.8	
2.0	17.3	19.3	1.4	8.8	10.2	-	5.9	5.9	35.4	
289.3	259.9	549.2	76.8	280.0	356.8	2.9	200.0	202.9	1,108.9	
289.3	259.9	549.2	76.8	280.0	356.8	2.9	200.0	202.9	1,108.9	
306.5	250.1	556.6	72.3	300.2	372.5	4.9	215.4	220.3	1,149.4	
2.5	0.5	3.0	-	-	-	-	-	-	3.0	
-	0.1	0.1	-	-	-	-	-	-	0.1	
48.1	518.6	566.7	22.4	206.8	229.2	41.5	251.1	292.6	1,088.5	
48.1	511.6	559.7	22.4	202.2	224.6	41.5	248.5	290.0	1,074.3	
46.3	498.3	544.6	23.3	257.4	280.7	40.4	275.9	316.3	1,141.6	
284.9	331.9	616.8	136.5	290.8	427.3	6.9	186.7	193.6	1,237.7	
324.1	322.2	646.3	115.3	303.1	418.4	5.7	170.3	176.0	1,240.7	
-	245.4	245.4	-	126.9	126.9	-	253.1	253.1	625.4	
4.3	10.9	15.2	2.0	7.3	9.3	0.2	3.6	3.8	28.3	
0.7	18.0	18.7	0.3	7.8	8.1	-	7.4	7.4	34.2	
5.0	28.9	33.9	2.3	15.1	17.4	0.2	11.0	11.2	62.5	

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023										(מבוקר)
מגזר עסקים קטנים וזעירים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים גדולים			סך הכל	
בינוי ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוי ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוי ונדל"ן	אחר	סך הכל		
4.8	36.7	41.5	2.0	21.3	23.3	-	11.7	11.7	76.5	
1.1	(5.1)	(4.0)	0.5	(0.9)	(0.4)	0.1	(1.2)	(1.1)	(5.5)	
5.9	31.6	37.5	2.5	20.4	22.9	0.1	10.5	10.6	71.0	
-	(0.3)	(0.3)	-	(7.7)	(7.7)	-	2.8	2.8	(5.2)	
5.9	31.3	37.2	2.5	12.7	15.2	0.1	13.3	13.4	65.8	
1.2	10.4	11.6	0.6	1.3	1.9	-	1.6	1.6	15.1	
7.1	41.7	48.8	3.1	14.0	17.1	0.1	14.9	15.0	80.9	
(1.3)	0.3	(1.0)	(0.3)	0.8	0.5	-	3.3	3.3	2.8	
2.5	15.5	18.0	0.8	3.3	4.1	0.1	4.0	4.1	26.2	
5.9	25.9	31.8	2.6	9.9	12.5	-	7.6	7.6	51.9	
2.0	9.1	11.1	0.9	3.5	4.4	-	2.6	2.6	18.1	
3.9	16.8	20.7	1.7	6.1	8.1	-	5.0	5.0	33.8	
270.6	318.4	589.0	104.7	224.7	329.4	0.3	198.3	198.6	1,117.0	
270.6	318.4	589.0	104.7	224.7	329.4	0.3	198.3	198.6	1,117.0	
261.7	314.0	575.7	128.5	209.3	337.8	0.3	191.7	192.0	1,105.4	
4.3	0.3	4.6	-	-	-	-	-	-	4.6	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
49.7	554.2	603.9	31.7	119.7	151.4	3.3	271.7	275.0	1,030.3	
49.7	546.5	596.2	31.7	115.5	147.2	3.3	269.3	272.6	1,016.0	
40.1	532.5	572.6	18.8	148.8	167.6	40.9	251.7	292.6	1,032.8	
315.2	353.5	668.7	123.7	243.9	367.6	1.5	177.6	179.1	1,215.4	
277.7	361.5	639.2	140.2	223.2	363.4	1.9	185.2	187.1	1,189.7	
-	170.0	170.0	-	140.6	140.6	-	564.6	564.6	875.2	
4.8	12.4	17.2	2.0	7.7	9.7	-	3.5	3.5	30.4	
1.1	18.9	20.0	0.5	5.0	5.5	0.1	9.8	9.9	35.4	
5.9	31.3	37.2	2.5	12.7	15.2	0.1	13.3	13.4	65.8	

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022										(מבוקר)
מגזר עסקים קטנים וזעירים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים גדולים			סך הכל	
בינוי ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוי ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוי ונדל"ן	אחר	סך הכל		
4.2	22.2	26.4	1.9	10.1	12.0	-	4.7	4.7	43.1	
0.4	(1.3)	(0.9)	0.3	(0.5)	(0.2)	-	(0.7)	(0.7)	(1.8)	
4.6	20.9	25.5	2.2	9.6	11.8	-	4.0	4.0	41.3	
-	(0.4)	(0.4)	-	(1.6)	(1.6)	-	2.1	2.1	0.1	
4.6	20.5	25.1	2.2	8.0	10.2	-	6.1	6.1	41.4	
0.8	10.3	11.1	0.6	1.5	2.1	0.1	2.2	2.3	15.5	
5.4	30.8	36.2	2.8	9.5	12.3	0.1	8.3	8.4	56.9	
0.5	0.4	0.9	0.1	0.5	0.6	-	0.4	0.4	1.9	
3.7	13.0	16.7	0.8	2.1	2.9	0.2	3.4	3.6	23.2	
1.2	17.4	18.6	1.9	6.9	8.8	(0.1)	4.5	4.4	31.8	
0.4	6.2	6.6	0.7	2.4	3.1	-	1.5	1.5	11.2	
0.8	11.2	12.0	1.2	4.5	5.7	(0.1)	3.0	2.9	20.6	
290.2	306.2	596.4	66.4	221.5	287.9	0.1	156.7	156.8	1,041.1	
290.2	306.2	596.4	66.4	221.5	287.9	0.1	156.7	156.8	1,041.1	
322.4	304.0	626.4	71.4	227.8	299.2	-	175.6	175.6	1,101.2	
18.7	2.0	20.7	-	-	-	-	-	-	20.7	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
65.1	568.6	633.7	33.3	154.5	187.8	3.2	352.5	355.7	1,177.2	
65.1	560.8	625.9	33.3	150.8	184.1	3.2	350.6	353.8	1,163.8	
76.4	651.8	728.2	16.1	125.4	141.5	1.8	236.2	238.0	1,107.7	
319.2	343.7	662.9	97.7	233.3	331.0	2.2	122.2	124.4	1,118.3	
369.2	351.6	720.8	95.3	251.0	346.3	1.1	156.6	157.7	1,224.8	
-	131.5	131.5	-	136.8	136.8	-	682.0	682.0	950.3	
4.2	14.3	18.5	1.9	6.3	8.2	-	2.6	2.6	29.3	
0.4	6.2	6.6	0.3	1.7	2.0	-	3.5	3.5	12.1	
4.6	20.5	25.1	2.2	8.0	10.2	-	6.1	6.1	41.4	

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 24א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
מגזר ניהול פיננסי- פעילות בישראל *

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			(מבוקר)
2022	2023	2024	
פעילות ניהול נכסים והתחייבויות			
101.5	151.4	219.9	הכנסות ריבית מחיצוניים
(48.7)	(31.4)	(31.7)	הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים
52.8	120.0	188.2	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
(35.7)	(127.7)	(166.6)	מחיצוניים
17.1	(7.7)	21.6	בינמגזרי
2.0	(18.4)	0.1	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
19.1	(26.1)	21.7	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
2.0	1.8	1.7	סך הכנסות
17.1	(27.9)	20.0	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
6.0	(9.8)	7.6	רווח (הפסד) לפני מיסים
11.1	(18.1)	12.4	הפרשה למסים על הרווח
5,413.6	5,306.3	6,033.6	רווח (הפסד) נקי
249.9	243.4	237.8	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
914.3	550.5	847.0	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
814.4	450.1	1,050.9	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1), (2)
			יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
(2.2)	(0.4)	(0.2)	מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית:
18.0	13.1	22.0	הפרשי שער, נטו
(0.9)	(20.8)	(0.4)	הפרשי מדד, נטו
14.9	(8.1)	21.4	חשיפת ריבית, נטו
0.9	(18.4)	-	סך הכל הכנסות (הוצאות) ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית, לפי בסיס צבירה
3.3	0.4	0.3	רווחים ממכירה של אגרות חוב
-	-	-	שינוי בפער בין שווי הוגן לבין בסיס צבירה של מכשירים נגזרים שנרשם ברווח והפסד
			הכנסות אחרות שאינן מריבית
19.1	(26.1)	21.7	סך הכל הכנסות ריבית, נטו והכנסות מימון שאינן מריבית

* בשנת הדיווח לא הייתה פעילות למסחר מהותית וכן לא הייתה פעילות בהשקעות ריאליות.

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון- כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(3) נכסים בניהול- קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 24ב: מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

כללי

1. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, תאגיד בנקאי שבהתאם לגישת ההנהלה שלו מגזרי הפעילות שלו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים, ייתן בנוסף גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה ("מגזרי פעילות ניהוליים"), בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (ASC 280-10).
 2. החלוקה למגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה מבוצעת בהתאם לקריטריונים המנויים בסעיף 3 להלן. חלוקה זו משמשת את מקבל ההחלטות התפעולי הראשי בבנק לצורך קביעת תכניות העבודה, קבלת החלטות עסקיות, הקצאת משאבים וניתוח תוצאות הבנק, על פי פרמטרים שונים, בין היתר הרווח הנקי. מקבל ההחלטות התפעולי הראשי בבנק נקבע כמנכ"ל הבנק.
 3. הבנק זיהה את מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה כדלקמן:
 - מגזר משקי בית - המגזר כולל את מכלול הפעילויות של לקוחות משקי הבית.
 - מגזר בנקאות פרטית - המגזר כולל את מכלול הפעילויות של לקוחות פרטיים בעלי עושר פיננסי בינוני-גבוה, להם הבנק מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים, לרבות שירותי ייעוץ השקעות.
 - מגזר מסחרי-עסקי - המגזר כולל את מכלול הפעילות של לקוחות עסקיים גדולים של הבנק.
 - מגזר ניהול פיננסי - המגזר כולל את תוצאות הפעילות מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק - לרבות ניהול סיכוני השוק והנזילות בכללותם, את התוצאות מניהול תיק הנוסטרו לרבות פעילות מול בנקים ובנק ישראל.
- לפירוט בדבר העקרונות בחלוקת תוצאות הפעילות בין מגזרי הפעילות השונים, ראה באור 24א.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024					(מבוקר)
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
471.5	21.6	45.2	42.3	362.4	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
97.4	0.1	9.0	28.7	59.6	הכנסות מימון שאינן מריבית:
					מחיצוניים
568.9	21.7	54.2	71.0	422.0	סך הכנסות
6.3	-	(3.4)	-	9.7	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
214.1	1.7	22.6	20.3	169.5	הוצאות תפעוליות אחרות**
103.6	1.4	12.2	9.8	80.2	מזה: משכורות והוצאות נלוות
348.5	20.0	35.0	50.7	242.8	רווח לפני מיסים
132.6	7.6	13.3	19.3	92.4	הפרשה למיסים על הרווח
215.9	12.4	21.7	31.4	150.4	רווח (הפסד) נקי
12,115.1	6,033.6	1,067.7	91.6	4,922.2	יתרה ממוצעת של נכסים*
6,473.2	-	1,058.3	88.6	5,326.3	אשראי לציבור ברטו לסוף תקופת הדיווח
10,167.3	-	711.1	2,137.1	7,319.1	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

*יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת חודש.

** כולל משכורות והוצאות נלוות, אחזקה ופחת בניינים וציוד והוצאות אחרות.

באור 224: מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023					(מבוקר)
מגזר בית	מגזר משקי בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
354.4	45.8	46.9	(7.7)	439.4	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
56.1	27.6	9.7	(18.4)	75.0	הכנסות מימון שאינן מריבית:
					מחיצוניים
410.5	73.4	56.6	(26.1)	514.4	סך הכנסות
15.8	-	2.8	-	18.6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
166.8	20.2	24.5	1.8	213.3	הוצאות תפעוליות אחרות**
81.9	10.3	14.0	1.6	107.8	מזה: משכורות והוצאות נלוות
227.9	53.2	29.3	(27.9)	282.5	רווח לפני מיסים
79.5	18.6	10.2	(9.8)	98.5	הפרשה למיסים על הרווח
148.4	34.6	19.1	(18.1)	184.0	רווח נקי
4,816.8	106.4	1,074.4	*5,306.3	*11,303.9	יתרה ממוצעת של נכסים***
4,997.2	91.2	1,033.0	-	6,121.4	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
6,950.4	2,101.5	580.8	-	9,632.7	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022					(מבוקר)
מגזר בית	מגזר משקי בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
234.2	21.0	34.9	17.1	307.2	הכנסות ריבית נטו:
					מחיצוניים
55.3	28.1	10.1	2.0	95.5	הכנסות מימון שאינן מריבית:
					מחיצוניים
289.5	49.1	45.0	19.1	402.7	סך הכנסות
3.2	-	1.9	-	5.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
167.4	19.7	21.7	2.0	210.8	הוצאות תפעוליות אחרות**
80.1	10.2	12.2	1.6	104.1	מזה: משכורות והוצאות נלוות
118.9	29.4	21.4	17.1	186.8	רווח לפני מיסים
42.1	10.4	7.5	6.0	66.0	הפרשה למיסים על הרווח
76.8	19.0	13.9	11.1	120.8	רווח נקי
4,572.3	127.6	988.8	*5,413.6	*11,102.3	יתרה ממוצעת של נכסים***
4,967.9	120.9	1,047.7	-	6,136.5	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
6,540.8	2,156.3	649.5	-	9,346.6	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש.

** כולל משכורות והוצאות נלוות, אחזקה ופחת בניינים וציוד והוצאות אחרות.

*** יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת חודש.

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

2023			2024			
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	
						1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות
85.0	66.1	18.9	101.9	78.9	23.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
18.6	15.8	2.8	6.3	9.7	(3.4)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(15.6)	(14.7)	(0.9)	(17.0)	(16.7)	(0.3)	מחיקות חשבונאיות
13.9	11.7	2.2	13.5	11.9	1.6	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(1.7)	(3.0)	1.3	(3.5)	(4.8)	1.3	מחיקות חשבונאיות נטו
101.9	78.9	23.0	104.7	83.8	20.9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה*
						*מזה:
4.5	2.5	2.0	4.4	2.3	2.1	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2022			
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	
70.3	55.7	14.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
12.8	10.5	2.3	התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה**
5.1	3.2	1.9	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(14.0)	(12.7)	(1.3)	מחיקות חשבונאיות
10.8	9.4	1.4	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(3.2)	(3.3)	0.1	מחיקות חשבונאיות נטו
85.0	66.1	18.9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה*
			*מזה:
5.0	1.6	3.4	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

**השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים.

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור

1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2024						פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים (1)				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (3)	בפיגור של 90 ימים או יותר (2)	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים*	
-	0.1	258.0	2.6	0.1	255.3	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	125.7	-	-	125.7	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	78.3	-	-	78.3	שרותים פיננסיים
-	-	687.5	0.4	25.3	661.8	מסחרי - אחר
-	0.1	1,149.5	3.0	25.4	1,121.1	סך הכל מסחרי
9.8	1.7	5,323.7	22.0	41.6	5,260.1	אנשים פרטיים - אחר
9.8	1.8	6,473.2	25.0	67.0	6,381.2	סך הכל ציבור - פעילות בישראל

31 בדצמבר 2023						פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים (1)				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (3)	בפיגור של 90 ימים או יותר (2)	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים	
0.1	-	256.0	4.4	0.2	251.4	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	134.5	-	-	134.5	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	70.2	-	-	70.2	שרותים פיננסיים
-	-	644.8	0.2	30.7	613.9	מסחרי - אחר
0.1	-	1,105.5	4.6	30.9	1,070.0	סך הכל מסחרי
6.2	1.1	5,015.9	19.1	33.4	4,963.4	אנשים פרטיים - אחר
6.3	1.1	6,121.4	23.7	64.3	6,033.4	סך הכל ציבור - פעילות בישראל

(1) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(3) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 10.6 מיליוני ש"ח (31.12.23 - 7.6 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים צוברים.

* חובות תקינים כוללים חובות שאינם מסווגים כבעייתיים, עם דחיית תשלומים של 180 ימים או יותר, שניתנה בתקופת המלחמה ללווים מסחריים שלא היו בקשיים פיננסיים, בסך 15.8 מיליוני ש"ח.

לעניין זה- דחיית תשלומים- לרבות הארכת תקופה ולרבות דחיית תשלומים ללא ריבית בתקופת הדחייה. במקרה שניתנה לחוב דחייה חוזרת בתשלומים, משך הדחייה מחושב לפי משך הדחייה המצטבר. דחיית התשלומים אינה כוללת דחייה שבה נוצלה זכאות, לה הלווה זכאי לפי כל דין.

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי, ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, מצב הבטחונות ועוד. מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל.

חובות המוערכים על בסיס פרטני, מועברים לטיפול כחובות לא צוברים לאחר 90 ימי פיגור. בנוסף, חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים, מסווגים כחובות לא צוברים, למעט חובות של אנשים פרטיים, המסווגים כחובות לא צוברים שנבדקו על בסיס קבוצתי. חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים, יוגדרו כחובות שאינם צוברים למשך חצי שנה לפחות. לאחר תשלומים שוטפים למשך חצי שנה ופירעון של 20% מקרן החוב, יעברו לסטטוס של חוב בעייתי צובר. לאחר פרעונות במשך תקופה נוספת, יוכלו לחזור לסטטוס של חוב תקין.

לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חובות שאינם הלוואות לדיר, עד לגובה הביטחון.

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי

31 בדצמבר 2024									
יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב									
2024	2023	2022	2021	2020	קודם	יתרת חוב רשומה של מתחדשות לזמן קצוב	יתרת חוב רשומה של מתחדשות להלוואות שהומרו להלוואות לזמן קצוב	סה"כ	
162.6	39.6	29.0	21.2	15.4	69.0	46.9	-	383.7	פעילות לווים בישראל
161.4	39.6	27.9	21.1	13.4	55.4	46.3	-	365.1	בניו ונדל"ן - סה"כ
									אשראי בדירוג ביצוע
1.2	-	1.1	-	-	13.5	0.1	-	15.9	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
-	-	-	0.1	-	-	-	-	0.1	אשראי בעייתי צובר
-	-	-	-	2.0	0.1	0.5	-	2.6	אשראי שאינו צובר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מחיקות חשבונאיות בתקופת הדיווח
224.4	85.5	68.5	17.2	9.9	111.1	249.2	-	765.8	מסחרי - אחר - סה"כ
216.0	81.0	68.2	16.3	9.9	107.5	219.1	-	718.0	אשראי בדירוג ביצוע
8.4	4.5	0.3	0.8	-	3.3	4.8	-	22.1	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
-	-	-	-	-	-	25.3	-	25.3	אשראי בעייתי צובר
-	-	-	0.1	-	0.3	-	-	0.4	אשראי שאינו צובר
-	-	-	-	-	-	0.3	-	0.3	מחיקות חשבונאיות בתקופת הדיווח
1,164.0	650.1	541.6	374.7	275.5	1,287.9	997.7	32.2	5,323.7	אנשים פרטיים - אחר - סה"כ
1,136.1	616.6	513.8	355.1	258.2	1,190.4	962.6	29.1	5,061.9	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
26.7	32.2	26.4	18.4	16.9	96.0	30.7	3.0	250.3	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
1.1	1.0	1.1	0.9	0.4	1.1	4.1	0.1	9.8	בפיגור 30-89 יום
0.1	0.3	0.3	0.3	-	0.4	0.3	-	1.7	בפיגור מעל 90 יום
1.8	2.4	3.7	1.9	1.9	8.8	1.0	0.5	22.0	אשראי שאינו צובר
0.2	2.8	1.4	0.3	0.8	1.4	9.8	-	16.7	מחיקות חשבונאיות בתקופת הדיווח
1,550.9	775.3	639.1	413.1	300.8	1,468.1	1,294.0	32.2	6,473.2	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי (המשך)

31 בדצמבר 2023									
יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב									
2023	2022	2021	2020	2019	קודם	יתרת חוב רשומה של מתחדשות להלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב	יתרת חוב רשומה של הלוואות	סה"כ	
89.7	103.7	29.8	18.2	35.1	38.2	75.8	0.1	390.6	פעילות לוויים בישראל
89.7	101.5	27.6	18.1	35.0	38.2	75.8	0.1	386.0	בינוי ונדל"ן - סה"כ
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי בדירוג ביצוע
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
-	-	-	0.1	0.1	-	-	-	0.2	אשראי בעייתי צובר
-	2.2	2.2	-	-	-	-	-	4.4	אשראי שאינו צובר
-	-	-	-	0.2	-	0.4	-	0.6	מחיקות חשבונאיות בתקופת הדיווח
173.4	118.9	44.0	31.6	81.9	78.6	186.6	0.1	715.1	מסחרי - אחר - סה"כ
173.4	117.8	44.0	16.2	60.5	72.3	181.8	0.1	666.1	אשראי בדירוג ביצוע
-	1.1	-	-	6.0	6.3	4.6	-	18.0	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
-	-	-	-	15.4	-	-	-	30.8	אשראי בעייתי צובר
-	-	-	-	-	-	0.2	-	0.2	אשראי שאינו צובר
-	-	-	-	-	-	0.3	-	0.3	מחיקות חשבונאיות בתקופת הדיווח
949.3	741.6	512.7	359.4	266.7	1,219.3	929.0	37.7	5,015.7	אנשים פרטיים - אחר - סה"כ
928.8	717.8	490.8	343.8	253.0	1,141.0	901.8	34.0	4,811.0	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
19.9	23.2	20.0	15.2	13.1	77.0	25.6	3.5	197.5	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
0.5	0.5	1.8	0.3	0.5	1.2	1.3	-	6.1	בפיגור 30-89 יום
0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.3	0.2	1.1	בפיגור מעל 90 יום
1.8	1.5	2.7	2.2	1.4	8.7	0.5	0.4	19.1	אשראי שאינו צובר
2.7	2.6	1.2	1.3	0.7	1.4	4.8	-	14.7	מחיקות חשבונאיות בתקופת הדיווח
1,212.4	964.2	586.5	409.2	383.7	1,336.1	1,191.4	37.9	6,121.4	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. א. מידע נוסף על חובות לא צוברים

31 בדצמבר 2024					
פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי	יתרת לא חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת (1) חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	סך הכל יתרת (1) חובות לא צוברים	יתרת קרן חוזית של לא צוברים	הכנסות ריבית שנרשמו (2)
בינוי ונדל"ן - בינוי	0.2	-	2.4	2.6	0.1
מסחרי - אחר	0.4	0.3	-	0.4	-
סך הכל מסחרי	0.6	0.3	2.4	3.0	0.1
אנשים פרטיים - אחר	20.8	5.6	1.2	22.0	0.5
סך הכל ציבור- פעילויות בישראל *	21.4	5.9	3.6	25.0	0.6
* מזה: נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	0.6	0.2	2.5	3.1	
נמדד על בסיס קבוצתי	20.8	5.7	1.1	21.9	

31 בדצמבר 2023					
פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי	יתרת לא חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת (1) חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	סך הכל יתרת (1) חובות לא צוברים	יתרת קרן חוזית של לא צוברים	הכנסות ריבית שנרשמו (2)
בינוי ונדל"ן - בינוי	0.1	-	4.3	4.4	0.1
מסחרי - אחר	0.2	0.1	-	0.2	-
סך הכל מסחרי	0.3	0.1	4.3	4.6	-
אנשים פרטיים - אחר	17.0	5.3	2.1	19.1	0.3
סך הכל ציבור- פעילויות בישראל *	17.3	5.4	6.4	23.7	0.4
* מזה: נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	0.3	-	4.4	4.7	
נמדד על בסיס קבוצתי	17.0	5.4	2.0	19.0	

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית ל- 31.12.24 ול- 31.12.23 בסך 2.5, 2.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים ביום 31.12.24 וביום 31.12.23 הינה 23.8, 25.1 מיליוני ש"ח בהתאמה.

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. א. מידע נוסף על חובות לא צוברים

31 בדצמבר 2022					
פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי	יתרת (1) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת (1) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	סך הכל חובות (1) לא צוברים	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾
בינוי ונדל"ן - בינוי	17.6	0.9	1.1	41.9	-
מסחרי - אחר	2.0	0.2	-	13.1	0.1
סך הכל מסחרי	19.6	1.1	1.1	55.0	0.1
אנשים פרטיים - אחר	19.1	5.8	4.2	126.1	0.4
סך הכל פעילויות בישראל *	38.7	6.9	5.3	181.1	0.5
* מזה: נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	19.6	1.1	1.1		
נמדד על בסיס קבוצתי	19.1	5.8	4.2		

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית ל- 31.12.22 בסך 3.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים ביום 31.12.22 הינה 46.0 מיליוני ש"ח בהתאמה.

2.2. מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים

2.2.1. איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים

31 בדצמבר 2024				(מבוקר)
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽¹⁾	לא בעייתי	בעייתי		פעילות לווים בישראל מסחרי
		צובר הכנסות ריבית	לא צובר	
2.5	0.1	-	2.4	
21.9	2.3	4.9	14.7	אנשים פרטיים - אחר
24.4	2.4	4.9	17.1	סך הכל אשראי לציבור-פעילות בישראל

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1.ב.2. איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים

(מבוקר)				31 בדצמבר 2023
יתרת חוב רשומה				
פעילות לווים בישראל	לא צובר	בעייתי		לא בעייתי
		צובר הכנסות ריבית		סך הכל ⁽¹⁾
מסחרי	1.3	0.4	-	1.7
אנשים פרטיים - אחר	14.0	5.8	0.8	20.6
סך הכל אשראי לציבור-פעילות בישראל	15.3	6.2	0.8	22.3

(1) אין חובות צוברים שעברו שינוי בתנאים בשנים קודמות אשר הפסיקו להיכלל בגילוי, משום שהתקיימו שני התנאים הבאים:
א. בוצעה הערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של הלווה ושל יכולת ההחזר לפי התנאים החדשים, המראה שניתן להמשיך לסווג את החוב כחוב צובר וכי החוב אינו בפיגור ואינו בעייתי.
ב. ההערכה כללה בחינה של ביצועי פירעון נמשכים היסטוריים של הלווה, כמשמעותם בסעיף 30.ה להוראות הדיווח לציבור, במשך לכל הפחות 24 חודשים.

2.ב.2. איכות אשראי ומצב הפיגור של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופת הדיווח

לשנה שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2024					(מבוקר)
יתרת חוב רשומה					
מחיקות חשבונאיות	סך הכל	לא בעייתי	בעייתי		פעילות לווים בישראל
		לא בפיגור	צובר הכנסות ריבית	לא צובר	
-	2.8	-	-	2.8	מסחרי
-	11.4	-	-	11.4	אנשים פרטיים - אחר
-	14.2	-	-	14.2	סך הכל אשראי לציבור-פעילות בישראל

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

3.ב.2. חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינויים בתקופת הדיווח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024						
(מבוקר) חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים						
סוג השינוי				סך הכל		
ויתור על ריבית והארכת דחיית תשלומים				יתרת חוב רשומה		פעילות לווים בישראל
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח %		
-	-	2.8	-	0.24	2.8	מסחרי
-	1.0	10.4	-	0.21	11.4	אנשים פרטיים - אחר
-	1.0	13.2	-	0.22	14.2	סך הכל אשראי לציבור-פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024			(מבוקר)
השפעות כספיות של שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים			
סוג השינוי			
דחיית תשלומים ממוצעת	ממוצע הארכת תקופה	ממוצע ויתור על ריבית	פעילות לווים בישראל
בחוודשים		%	
-	17.4	-	
-	44.2	1.6	
-	43.8	1.6	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024					
חובות של לווים בקשיים פיננסיים שכשלו בשנת הדיווח לאחר שעברו שינוי בתנאים ⁽¹⁾ (מבוקר)					
סוג השינוי			סך הכל		
דחיית תשלומים	הארכת תקופה	ויתור על ריבית	ויתור על קרן	יתרת חוב רשומה	פעילות לווים בישראל
במיליוני ש"ח					
-	-	-	-	-	מסחרי
-	0.3	-	-	0.3	אנשים פרטיים - אחר
-	0.3	-	-	0.3	סך הכל אשראי לציבור-פעילות בישראל

(1) חובות שכשלו בשנת הדיווח, לאחר שעברו שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים, במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם כשלו.

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור

2.ג. מידע נוסף על אשראי לא צובר בפיגור

31 בדצמבר 2024 (מבוקר)						
סה"כ	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 ימים עד 180	אינו בפיגור של 90 יום או יותר	
3.0	0.4	-	-	-	2.6	מסחרי
22.0	-	-	0.1	0.8	21.1	אנשים פרטיים - אחר
25.0	0.4	-	0.1	0.8	23.7	סך הכל

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)						
סה"כ	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 ימים עד 180	אינו בפיגור של 90 יום או יותר	
4.6	1.2	0.4	-	-	3.0	מסחרי
19.1	-	-	0.1	1.2	17.8	אנשים פרטיים - אחר
23.7	1.2	0.4	0.1	1.2	20.8	סך הכל

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של לווה

31 בדצמבר 2023			31 בדצמבר 2024			תקרת האשראי (באלפי ש"ח)
סיכון אשראי חוץ-מאזני (1),(3)	אשראי (1)	מספר לווים (2)	סיכון אשראי חוץ-מאזני (1),(3)	אשראי (1)	מספר לווים (2)	
338.3	138.6	82,096	315.0	139.9	83,455	אשראי ללווה עד 10
136.8	62.2	12,918	134.6	68.3	13,147	אשראי ללווה מעל-10 עד 20
317.4	226.8	18,116	326.8	225.6	18,432	אשראי ללווה מעל-20 עד 40
600.3	637.1	21,377	628.5	649.2	22,132	אשראי ללווה מעל-40 עד 80
507.2	1,436.4	17,654	503.4	1,330.3	16,668	אשראי ללווה מעל-80 עד 150
279.1	1,993.5	11,091	302.0	2,148.5	11,806	אשראי ללווה מעל-150 עד 300
51.3	573.1	1,753	65.4	806.7	2,423	אשראי ללווה מעל-300 עד 600
8.3	26.7	44	4.1	26.2	38	אשראי ללווה מעל-600 עד 1,200
8.6	24.0	20	9.3	33.3	28	אשראי ללווה מעל-1,200 עד 2,000
21.8	87.7	38	19.8	83.4	35	אשראי ללווה מעל-2,000 עד 4,000
17.7	135.3	28	25.8	114.6	27	אשראי ללווה מעל-4,000 עד 8,000
64.6	320.1	33	42.6	407.6	38	אשראי ללווה מעל-8,000 עד 20,000
44.2	282.6	13	64.1	242.0	12	אשראי ללווה מעל-20,000 עד 40,000 (4)
-	177.3	4	42.2	197.6	5	אשראי ללווה מעל-40,000 עד 200,000 (4)
2,395.6	6,121.4	165,185	2,483.6	6,473.2	168,246	סך הכל

- (1) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה.
- (2) מספר הלווים לפי סך הכל אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של הלווה.
- (4) ביום 31 בדצמבר 2024 תקרת האשראי במדרגה העליונה הינה 46,543 אלפי ש"ח (ביום 31 בדצמבר 2023 - 49,889 אלפי ש"ח).

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. מכשירים פיננסיים חוץ - מאזניים

31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾		יתרות החוזים ⁽¹⁾		
				עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
-	-	0.5	0.4	אשראי תעודות
1.0	0.8	131.4	130.5	ערבויות להבטחת אשראי
0.1	-	43.7	10.5	ערבויות לרוכשי דירות
0.4	0.4	99.2	101.4	ערבויות והתחייבויות אחרות
-	-	0.6	0.6	מסגרות לפעולות למכשירים נגזרים שלא נוצלו
1.3	1.1	1,186.2	1,199.4	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
1.6	1.5	967.3	1,008.7	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
0.1	0.6	17.2	33.8	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
-	-	18.3	82.0	התחייבות להוצאות ערבויות
4.5	4.4	2,464.4	2,567.3	סך הכל

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

ה. ערבויות

1. כללי

הבנק מספק מגוון רחב של ערבויות ושיפויים עבור לקוחותיו על מנת לשפר את יכולת האשראי שלהם ולאפשר להם להשלים מגוון רחב של עסקאות. בעבור חוזים מסוימים, אשר עונים להגדרת ערבות, הבנק מכיר במועד ההכרה לראשונה, בהתחייבות בגובה השווי ההוגן של המחויבות בגין הערבות בעת הנפקת הערבות. הסכום המקסימלי של התשלומים העתידיים הפוטנציאליים נקבע בהתאם לסכום הנקוב של הערבויות, מבלי לקחת בחשבון החזרים אפשריים או בטוחות מוחזקות או משועבדות.

ליום 31 בדצמבר 2024, סך העלות המופחתת של ההתחייבויות הקשורות לערבויות כמפורט בטבלאות מטה, הינה בסך של 0.9 מיליון ש"ח בדומה לשנת ליום 31 בדצמבר 2023. העלות המופחתת של הערבויות הפיננסיות והביצוע כלולה בסעיף "התחייבויות אחרות".

באור 25: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. תשלומים עתידיים פוטנציאליים

הסכום המקסימלי של תשלומים עתידיים פוטנציאליים										
31 בדצמבר 2023					31 בדצמבר 2024					
יתרה בספרים	סך הכל	פקיעה מעל שלוש עד חמש שנים	פקיעה מעל שנה עד שלוש שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	יתרה בספרים	סך הכל	פקיעה מעל שלוש עד חמש שנים	פקיעה מעל שנה עד שלוש שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
במיליוני ש"ח					במיליוני ש"ח					
0.2	131.4	1.1	82.1	48.2	0.2	130.5	0.3	69.1	61.1	ערביות להבטחת אשראי
0.2	43.7	43.7	-	-	0.2	10.5	10.5	-	-	ערביות לרוכשי דירות
0.5	99.7	40.2	18.1	41.4	0.5	101.8	12.7	37.4	51.7	ערביות והתחייבויות אחרות
-	18.3	-	-	18.3	-	82.0	-	7.2	74.8	התחייבויות להוצאת ערבויות
0.9	293.1	85.0	100.2	107.9	0.9	324.8	23.5	113.7	187.6	סך הכל

3. הערכת סיכון הערבות

הסכום המקסימלי של תשלומים עתידיים פוטנציאליים								
31 בדצמבר 2023				31 בדצמבר 2024				
סך הכל	לא מדורגות	השקעה	מדורגות בדירוג	סך הכל	לא מדורגות	השקעה	מדורגות בדירוג	
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
131.4	-	1.2	130.2	130.5	-	1.2	129.3	
43.7	-	-	43.7	10.5	-	-	10.5	
99.7	11.3	0.8	87.6	101.8	11.2	0.7	90.0	
18.3	-	-	18.3	82.0	-	-	82.0	
293.1	11.3	2.0	279.8	324.8	11.2	1.9	311.8	
								סך הכל

באור 26: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2024 (מבוקר)	מטבע ישראלי		מטבע חוץ (1)			פריטים שאינם כספיים (2)	סך הכל
	לא צמוד	צמוד למדד המחירים	דולר	אירו	אחר		
נכסים							
מזומנים ופקדונות בבנקים	2,355.6	350.2	261.2	98.9	17.4	-	3,083.3
ניירות ערך	1,777.7	362.3	23.2	84.8	-	-	2,248.0
אשראי לציבור, נטו (3)	5,981.8	381.7	4.3	5.1	-	-	6,372.9
אשראי לממשלה	-	706.4	-	-	-	-	706.4
בניינים וציוד	-	-	-	-	-	20.2	20.2
נכסים בגין מכשירים נגזרים	0.1	-	2.3	1.2	-	0.3	3.9
נכסים אחרים	60.7	2.3	0.2	0.6	-	36.6	100.4
סך כל הנכסים	10,175.9	1,802.9	291.2	190.6	17.4	57.1	12,535.1
התחייבויות							
פקדונות הציבור	9,127.3	548.9	287.6	188.6	14.9	-	10,167.3
פקדונות מבנקים	74.7	443.0	1.5	0.7	-	-	519.9
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.1	-	-	-	-	-	0.1
התחייבויות אחרות	509.8	1.3	0.7	0.1	-	-	511.9
סך כל ההתחייבויות	9,711.9	993.2	289.8	189.4	14.9	-	11,199.2
סך הכל כללי	464.0	809.7	1.4	1.2	2.5	57.1	1,335.9

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 26: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)	מטבע ישראלי		מטבע חוץ (1)			פריטים שאינם כספיים (2)	סך הכל	
	לא צמוד	צמוד למדד המחירים	דולר	אירו	אחר			
נכסים								
מזומנים ופקדונות בבנקים	3,268.1	315.8	272.4	50.7	16.4	-	3,923.4	
ניירות ערך	711.6	173.9	22.9	135.8	-	-	1,044.2	
אשראי לציבור, נטו (3)	5,647.7	367.1	2.6	6.6	-	-	6,024.0	
אשראי לממשלה	-	666.4	-	-	-	-	686.4	
בניינים וציוד	-	-	-	-	-	21.7	21.7	
נכסים בגין מכשירים נגזרים	0.2	-	2.4	2.5	-	0.1	5.2	
נכסים אחרים	56.5	2.0	0.5	1.6	-	39.0	99.6	
סך כל הנכסים	9,684.1	1,545.2	300.8	197.2	16.4	60.8	11,804.5	
התחייבויות								
פקדונות הציבור	8,515.5	609.8	298.3	194.8	14.3	-	9,632.7	
פקדונות מבנקים	67.3	431.5	0.7	0.2	-	-	499.7	
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.1	-	-	-	-	0.1	0.2	
התחייבויות אחרות	496.7	1.6	0.4	0.1	-	-	498.8	
סך כל ההתחייבויות	9,079.6	1,042.9	299.4	195.1	14.3	0.1	10,631.4	
סך הכל כללי	604.5	502.3	1.4	2.1	2.1	60.7	1,173.1	

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 27: תזרים מזומנים בהתאם למועד הפירעון החוזי⁽¹⁾

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2024										
שיעור תשואה אפקטיבי ⁽³⁾	יתרה מאזנית ⁽²⁾		תזרימי מזומנים בהתאם למועד הפירעון החוזי							
	סך הכל	ללא מועד פירעון	מעל 5 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 3 שנה עד 5 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל 3 חודשים עד 3 חודשים	מעל שבוע עד חודש	מעל יום עד שבוע	עם דרישה ועד יום
מזומנים, פקדונות ואגרות חוב										
סחירות⁽⁴⁾										
3.32%	3,083.3	-	-	-	813.4	573.7	216.2	494.6	24.7	1,019.8
4.25%	2,146.1	-	1,222.0	605.5	528.5	215.1	24.4	1.5	-	-
2.39%	101.9	-	0.6	2.8	86.2	17.3	0.6	-	-	-
4.07%	5,331.3	-	1,222.6	608.3	1,428.1	806.1	241.2	496.1	24.7	1,019.8
סך הכל מזומנים, פקדונות ואגרות חוב סחירות										
נכסים כספיים אחרים										
8.84%	6,372.9	647.9	1,230.2	1,195.1	2,168.3	1,326.7	429.4	227.2	288.6	137.4
(0.83%)	770.2	3.1	13.7	5.3	777.9	(53.6)	(13.7)	1.2	1.4	7.4
7.97%	7,143.1	651.0	1,243.9	1,200.4	2,946.2	1,273.1	415.7	228.4	290.0	144.8
התחייבויות כספיות										
פקדונות הציבור⁽⁶⁾										
2.37%	10,167.3	-	74.8	33.1	114.2	875.4	1,688.1	1,021.5	436.0	5,964.9
2.35%	9,248.9	-	74.4	32.9	113.4	858.1	1,649.2	921.6	421.1	5,218.1
(0.70%)	519.9	-	-	-	438.0	-	-	-	-	77.0
0.01%	462.0	-	10.6	9.9	27.1	94.3	113.1	62.9	112.3	34.3
1.34%	11,149.2	-	85.4	43.0	579.3	969.7	1,801.2	1,084.4	548.3	6,076.2
זכויות עובדים ופריטים חוץ מאזניים										
3.5	-	2.1	-	1.4	-	-	-	-	-	-
2,562.9	-	0.0	145.1	113.3	2,358.2	34.7	6.5	0.4	2.8	2.8
49.9	-	43.3	4.7	3.8	16.0	2.6	0.7	0.1	0.3	0.3
2,609.3	-	41.2	149.8	115.7	2,374.2	37.3	7.2	0.5	3.1	3.1
סך הכל תזרימים נטו (כולל בשקלים ומט"ח)										
(1,284.1)	651.0	2,339.9	1,615.9	3,679.3	(1,264.7)	(1,181.6)	(367.1)	(234.1)	(4,914.7)	(4,914.7)
מזה:										
4.87%	485.5	-	18.5	0.9	100.3	126.9	164.6	31.2	22.5	28.4
2.66%	9.9	-	-	0.2	2.2	1.2	0.4	1.6	2.5	1.1
2.38%	(493.6)	-	-	-	(2.1)	(17.7)	(18.2)	(12.3)	(6.4)	(429.0)
4.2	-	2.1	-	1.4	0.3	0.4	-	-	-	-
6.0	-	20.6	1.1	101.8	110.7	147.2	20.5	18.6	(399.5)	(399.5)

הערות בעמוד הבא

באור 27: תזרים מזומנים בהתאם למועד הפירעון החוזי⁽¹⁾ (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2023										
שיעור תשואה אפקטיבי ⁽³⁾	יתרה מאזנית(2)		תזרימי מזומנים בהתאם למועד הפירעון החוזי							
	ללא מועד מירעון	סך הכל	מעל 5 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 3 שנה עד 3 חודשים	מעל 3 עד 3 חודשים	מעל שבוע ועד 3 חודשים	מעל יום ועד שבוע	עם דרישה ועד יום	
3.33%	-	4,967.6	200.8	247.3	1,416.6	847.7	230.1	283.0	1,016.6	907.9
7.74%	632.1	6,771.1	1,108.7	1,143.5	2,917.5	1,647.4	401.0	45.6	61.5	35.9
2.22%	0.0	9,632.7	71.3	39.1	105.6	801.3	1,593.6	1,080.2	356.2	5,622.9
	0.0	944.6	12.1	10.0	457.5	87.8	97.9	58.5	93.6	127.3
	0.0	2,508.8	21.6	121.7	108.1	2,222.1	31.2	8.3	0.4	8.0
	632.1	(1,347.4)	1,204.5	1,220.0	3,662.9	(616.1)	(1,091.6)	(818.4)	627.9	(4,814.4)
	0.6	5.0	20.8	66.9	16.5	127.2	71.0	110.4	24.5	(410.3)

- (1) בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סך הנכסים, סך ההתחייבויות, וסך ההתחייבויות להעמיד אשראי, לאחר השפעת זכויות עובדים ומכשירים נגזרים, לפי מטבע, בהתאם לתקופות הנותרות למועד פירעון החוזי של כל תזרים ביום הדו"ח. לפי בסיס הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.
- (2) כפי שנכללה בבאור מספר 26 "נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה", לרבות סכומים חוץ-מאזניים בגין מכשירים נגזרים, שאינם מסולקים נטו.
- (3) שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.
- (4) השווי ההוגן של מזומנים, פקדונות ואג"ח סחירות אשר אינן משועבדות, עומד על 5,331.3 מיליוני ש"ח ליום 31.12.2024 ועל 4,967.6 מיליוני ש"ח ליום 31.12.2023. באשר לשעבודים לטובת בנק ישראל ולבטוחות שהבנק מעניק לטובת הסדרי כשל במערכות תשלומים מס"ב ושב"א ATM, ראה באור ד' ו-1.22.
- (5) תזרימי המזומנים העתידיים של הלוואות לציבור מוצגים בהתאם למועד הפירעון החוזי של הלוואות. אשראי בחשבונות עו"ש או חח"ד, אשראי מסוג ON CALL ואשראי בפיגור של 30 ימים או יותר מוצגים בעמודת "ללא מועד פירעון". ההפרשה להפסדי אשראי מנוכה מהתזרימים הרלוונטיים.
- (6) תזרימי המזומנים העתידיים של הפקדונות מוצגים לפי מועד המשיכה האפשרי המוקדם ביותר לפי החוזה. פקדונות הניתנים לפי חוזה למשיכה מיידית מוצגים בעמודת "עם דרישה ועד יום".

באור 28 א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2024					
שווי הוגן ⁽¹⁾				יתרה במאזן	
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1		נכסים פיננסיים
3,071.2	1,319.1	1,694.1	58.0	3,083.3	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,245.9	-	108.0	2,137.9	2,248.0	איגרות חוב ⁽²⁾
6,341.9	6,341.9	-	-	6,372.9	אשראי לציבור, נטו
657.3	657.3	-	-	706.4	אשראי לממשלה
3.9	-	3.9	-	3.9	נכסים בגין מכשירים נגזרים
12.9	12.9	-	-	12.9	נכסים פיננסיים אחרים
12,333.1	8,331.2	1,806.0	2,195.9	12,427.4 ⁽³⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
					התחייבויות פיננסיות
10,089.1	1,875.6	8,213.5	-	10,167.3	פקדונות הציבור
503.2	426.3	76.9	-	519.9	פקדונות מבנקים
0.1	-	0.1	-	0.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
451.0	451.0	-	-	453.1	התחייבויות פיננסיות אחרות
11,043.4	2,752.9	8,290.5	-	11,140.4 ⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
					מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
1.0	1.0			1.0	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
					בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו -
111.7	111.7			111.7	פנסיה ופיצויים ⁽⁴⁾

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 12, "ניירות ערך".
(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 1,883.6 מיליוני ש"ח ובסך 0.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באורים 228-228ג.
(4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 28 א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2023					
שווי הוגן ⁽¹⁾				יתרה במאזן	
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
3,901.4	1,567.9	2,287.0	46.6	3,923.4	מזומנים ופקדונות בבנקים
1,035.4	-	158.7	876.7	1,044.2	איגרות חוב ⁽²⁾
5,963.6	5,963.6	-	-	6,024.0	אשראי לציבור, נטו
641.0	641.0	-	-	686.4	אשראי לממשלה
5.2	-	5.2	-	5.2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
10.6	10.6	-	-	10.6	נכסים פיננסיים אחרים
11,557.3	8,183.1	2,450.9	923.3	11,693.8 ⁽³⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
9,555.0	2,298.0	7,257.0	-	9,632.7	פקדונות הציבור
482.0	413.8	68.2	-	499.7	פקדונות מבנקים
0.2	-	0.2	-	0.2	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
422.9	422.9	-	-	424.9	התחייבויות פיננסיות אחרות
10,460.1	3,134.7	7,325.4	-	10,557.5 ⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
1.0	1.0			1.0	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
					בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו -
104.2	104.2			104.2	פנסיה ופיצויים ⁽⁴⁾

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 12, "ניירות ערך".

(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 918.9 מיליוני ש"ח ובסך 0.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים

המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה

באורים 228-228.

(4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 28 א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה לרבות אלו שאינם נושאים ריבית.

בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן לא ניתן ביטוי להשפעת המס הנובעת מפער בין ערכי השווי הוגן לערכים המופיעים במאזן. יש לציין, כי הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית שבו הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - השווי הוגן נאמד לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי הוגן נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלו הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי הוגן של חובות בעייתיים לא צוברים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני, לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפרעון בסוף התקופה. כך שהיתרה במאזן תהווה את אומדן השווי הוגן, חלף פריסה של פקדונות לפי דרישה (עו"ש) המבוססת על מודל סטטיסטי. תזרימי המזומנים בגין פקדונות הציבור לזמן קצוב הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם המבוסס על מודל סטטיסטי.

באור 28א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את קבוצת הבינלאומי בפעילותה השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיו"ב).

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

באור 28 ב': פריטים הנמדדים בשווי הוגן

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2024				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	סך הכל שווי הוגן		
			פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה	
			נכסים	
			אגרות חוב זמינות למכירה:	
			איגרות חוב של ממשלת ישראל	
			איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל	
			סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה	
			נכסים בגין מכשירים נגזרים	
			סך כל הנכסים	
1,669.9	108.0	1,778.0		
101.9	-	101.9		
1,771.8	108.0	1,879.8		
-	3.9	3.9		
1,771.8	111.9	1,883.7		
			התחייבויות	
			התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
			סך כל ההתחייבויות	
-	0.1	0.1		
-	0.1	0.1		

באור 28 ב': פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2023				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
סך הכל שווי הוגן	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)		
			פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה	
			נכסים	
			אגרות חוב זמינות למכירה:	
827.2	158.7	668.5	איגרות חוב של ממשלת ישראל	
86.5	-	86.5	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל	
913.7	158.7	755.0	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה	
5.2	5.2	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
918.9	163.9	755.0	סך כל הנכסים	
			התחייבויות	
0.2	0.2	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
0.2	0.2	-	סך כל ההתחייבויות	

באור 28 ג': שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

נכון ליום 31 בדצמבר 2024 ו- 2023 אין לבנק פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3.

סכומים מדווחים בקיליוני ש"ח

א. יתרות ()**

ראה הערות בסוף הבאור

באור 29: בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. יתרות^(**) (המשך)

31 בדצמבר 2023											
בעלי עניין(1)											
צדדים קשורים (1)											
מחזיקי מניות											
מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה											
אחרים(6)		שנעשתה העסקה		אחרים (5)		נושאי משרה (4)		אחרים(3)		בעלי שליטה(2)	
יתרה ליום 31 בדצמבר(7)	היתרה הגבוהה ביותר(7)	יתרה ליום 31 בדצמבר(7)	היתרה הגבוהה ביותר(7)	יתרה ליום 31 בדצמבר(7)	היתרה הגבוהה ביותר(7)	יתרה ליום 31 בדצמבר(7)	היתרה הגבוהה ביותר(7)	יתרה ליום 31 בדצמבר(7)	היתרה הגבוהה ביותר(7)	יתרה ליום 31 בדצמבר(7)	היתרה הגבוהה ביותר(7)
נכסים											
פקדונות בבנקים											
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,558.9	2,082.7
-	-	13.2	0.8	-	-	1.4	1.0	10.5	8.8	-	-
הפרשה להפסדי אשראי											
-	-	(0.1)	-	-	-	-	-	(0.1)	-	-	-
אשראי לציבור, נטו											
-	-	13.1	0.8	-	-	1.4	1.0	10.4	8.8	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.1	5.0
נכסים אחרים											
התחייבויות											
9.1	8.0	-	-	-	-	3.6	2.6	93.9	47.1	-	-
פקדונות הציבור											
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	446.9	446.9
מבנקים											
-	-	-	-	-	-	4.4	4.4	-	-	24.4	24.1
התחייבויות אחרות											
-	-	-	-	-	-	-	-	574.8	574.8	598.3	598.3
מניות (כלול בהון)(8)											
-	-	-	-	-	-	1.1	1.0	0.3	0.3	-	-
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים(9)											

נכסים

פקדונות בבנקים

אשראי לציבור

הפרשה להפסדי

אשראי

אשראי לציבור,

נטו

נכסים אחרים

התחייבויות

פקדונות הציבור

פקדונות

חבנקים

התחייבויות

אחרות

מניות (כלול

בהון)⁽⁸⁾

סיכון אשראי

במכשירים

פיננסיים חוץ

מאזניים⁽⁹⁾

ראה הערות בסוף הבאור

באור 29: בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (**)

2024					
צדדים קשורים	בעלי עניין (1)				
	מחזיקי מניות				
אחרים	אחרים (5)	נושאי משרה (4)	אחרים (3)	בעלי שליטה (2)	
-	-	-	0.2	61.8	הכנסות (הוצאות) ריבית נטו (10)
-	-	-	(0.1)	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	0.1	-	0.1	11.1	הכנסות שאינן מריבית
-	-	-	-	-	מזה: דמי ניהול ושרותים
-	(0.4)	(13.3)	-	(58.7)	הוצאות תפעוליות ואחרות (11)
-	(0.3)	(13.3)	0.2	14.2	סך הכל הכנסות (הוצאות)
2023					
צדדים קשורים	בעלי עניין (1)				
	מחזיקי מניות				
אחרים	אחרים (5)	נושאי משרה (4)	אחרים (3)	בעלי שליטה (2)	
-	-	-	0.3	54.2	הכנסות (הוצאות) ריבית נטו (10)
-	-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	-	-	0.1	27.6	הכנסות שאינן מריבית
-	-	-	-	-	מזה: דמי ניהול ושרותים
-	(0.4)	(12.5)	-	(55.8)	הוצאות תפעוליות ואחרות (11)
-	(0.4)	(12.5)	0.4	26.0	סך הכל הכנסות (הוצאות)
2022					
צדדים קשורים	בעלי עניין (1)				
	מחזיקי מניות				
אחרים	אחרים (5)	נושאי משרה (4)	אחרים (3)	בעלי שליטה (2)	
-	-	-	0.4	19.0	הכנסות (הוצאות) ריבית נטו (10)
-	-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	-	-	0.1	73.1	הכנסות שאינן מריבית
-	-	-	-	-	מזה: דמי ניהול ושרותים
-	(0.5)	(12.3)	-	(58.7)	הוצאות תפעוליות ואחרות (11)
-	(0.5)	(12.3)	0.5	33.4	סך הכל הכנסות (הוצאות)

ראה הערות בסוף הבאור

באור 29: בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין (**)

2024				
בעלי עניין (1)				
נושאי משרה (4)		מחזיקי מניות		
		בעלי שליטה (2)		
מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	
10	12.0	-	-	בעלי עניין המועסקים בתאגיד או מטעמו
8	1.1	-	-	דירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו
-	-	1	58.7	בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

2023				
בעלי עניין (1)				
נושאי משרה (4)		מחזיקי מניות		
		בעלי שליטה (2)		
מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	
10	11.4	-	-	בעלי עניין המועסקים בתאגיד או מטעמו
8	1.1	-	-	דירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו
-	-	1	55.8	בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

2022				
בעלי עניין (1)				
נושאי משרה (4)		מחזיקי מניות		
		בעלי שליטה (2)		
מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	
10	11.1	-	-	בעלי עניין המועסקים בתאגיד או מטעמו
9	1.2	-	-	דירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו
-	-	1	58.7	בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

ראה הערות בסוף הבאור

באור 29: בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו בעסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (**)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	2024	
			א. בגין נכסים
0.5	0.8	1.0	מאשראי לציבור
37.5	62.0	71.4	מפקדונות בבנקים
(0.4)	3.1	1.9	מניירות ערך
			ב. בגין התחייבויות
(0.1)	(0.6)	(0.8)	לפקדונות הציבור
(18.1)	(10.8)	(11.5)	לפקדונות מבנקים
19.4	54.5	62.0	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

הערות:

(**) למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה באור 29.ה. להלן.

- (1) בעל עניין, צד קשור, איש קשור- כהגדרתו בסעיף ד.80 בהוראות הדיווח לציבור.
- (2) מחזיקי מניות בעלי שליטה וקרוב שלהם- בהתאם לסעיף ד.80(1) בהוראות הדיווח לציבור.
- (3) מחזיקים אחרים - לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בתאגיד הבנקאי, ומי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד הבנקאי או את מנהלו הכללי- בהתאם לסעיף ד.80(2) בהוראות הדיווח לציבור.
- (4) נושאי משרה - בהתאם לסעיף ד.80(3) בהוראות הדיווח לציבור.
- (5) בהתאם לסעיף ד.80(4) בהוראות הדיווח לציבור.
- (6) בהתאם לסעיף ד.80(8) בהוראות הדיווח לציבור.
- (7) על בסיס היתרות בסופי החודשים.
- (8) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון התאגיד הבנקאי.
- (9) סיכוני אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה.
- (10) פירוט בבאור 29.ד.
- (11) פירוט בבאור 29.ג.

באור 29: בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ה. מידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין

1. עסקאות ויתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים הדומים לתנאי העסקאות עם גופים שאינם קשורים לבנק ולחברות המאוחדות שלו. הריבית המחויבת והריבית המשולמת בגין יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים אינן בשיעורים הרגילים בעסקאות במהלך העסקים הרגיל עם צדדים שאינם קשורים לבנק. לא בוצעו הפרשות פרטניות להפסדי אשראי על יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

2. שרותי תפעול

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2022, עודכן נספח התמורה להסכם שירותי מחשוב מיום 29 בדצמבר 2016 עם חברת מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן – "מתף"), חברה בת בשליטה מלאה של הבנק הבינלאומי. נספח התמורה המעודכן אושר בוועדת הביקורת של הבנק ביום 6 בנובמבר 2022 ובמליאת הדירקטוריון של הבנק ביום 10 בנובמבר 2022.

במסגרת העדכון נקבע מנגנון חיוב על בסיס מחיר לפעולה, אשר נקבע לפי פרמטרים שונים להערכת עלויות המחשוב המקובלות במערכת הבנקאית. יועץ חיצוני מטעם הבנק בחן את סבירות מנגנון החיוב. שירותי המחשב הבנקאיים על פי ההסכם האמור כוללים שירותי מחשוב, שיטות, תהליכים ותפעול (לרבות תוכנה, חומרה, עדכוני גרסאות, תמיכה בהוראות הרגולציה, תחזוקה וחידוש ציוד באתרי הבנק, אבטחת מידע והשקעות בפרויקטים עתידיים). הבנק בעצמו לא משקיע בחומרה ובפיתוח. השירותים הינם בהיקף ובסטנדרטים הנהוגים בקבוצת הבנק הבינלאומי. בנוסף לשירותי מחשוב ותפעול של מתף מקבל הבנק שירותים בנקאיים נוספים הניתנים באמצעות הבנק הבינלאומי. לפרטים נוספים ראה באור 22 לדוחות הכספיים.

3. הסכם ההעסקה של מנכ"ל הבנק מר גבריאל טייטל: מועסק בבנק בהסכם אישי בתוקף מיום 15 ביוני 2008 לתקופה קצובה עד יום 14 ביוני 2011. החל ממועד זה החוזה נמשך לתקופה נוספת בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת ששה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון או 200% משכרו האחרון לפני החתימה על ההסכם האישי, הגבוה מביניהם. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת שלושה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.

באור 30: מלחמת "חרבות ברזל"

החל מיום 7 באוקטובר 2023 ונכון למועד הדוח, מדינת ישראל נמצאת במלחמה. להתמשכות המלחמה, פוטנציאל להשלכות שליליות על המשק הישראלי ועל הבנק ולקוחותיו.

במהלך שנת 2024, הורידו סוכנויות הדירוג הבינלאומיות Moody's, S&P ו-Fitch את דירוג האשראי של מדינת ישראל. בחודש אוגוסט 2024, הודיעה סוכנות Fitch על הורדת דירוג האשראי של ישראל מרמה של A+ לרמה של A עם תחזית דירוג שלילית.

בסוף חודש ספטמבר 2024, הודיעה Moody's על הורדת דירוג האשראי של ישראל בשתי דרגות, מרמה של A2 לרמה של Baa1. כמו כן, הסוכנות השאירה את תחזית הדירוג על מצב שלילי. הורדת דירוג זו הינה הפעם השנייה שבה Moody's הורידה את הדירוג של ישראל בשנת 2024. הפעם הראשונה היתה בחודש פברואר, אז החליטה Moody's להוריד את דירוגה של ישראל בדרגה אחת, מרמה של A1 לרמה של A2.

בתחילת חודש אוקטובר 2024, הורידה S&P את דירוגה של ישראל מרמה של A+ לרמה של A ותחזית הדירוג נותרה על מצב שלילי. גם בדירוג של S&P מדובר בהורדת דירוג שנייה מתחילת שנת 2024. ההורדה הראשונה בוצעה בחודש אפריל, אז הורידה הסוכנות את הדירוג מרמה של AA- לרמה של A+.

במטרה לסייע ללקוחות הבנקים בהתמודדות עם השלכות המלחמה, פרסם הפיקוח על הבנקים, בתחילת המלחמה, מתווה סיוע ללקוחות הבנקים להתמודדות עם השלכות המלחמה למשך שלושה חודשים. המתווה הוארך והורחב מספר פעמים במהלך המלחמה. ההארכה האחרונה של המתווה, אשר כללה שינויים מסוימים, פורסמה ביום 3 בדצמבר 2024 ותוקפה עד ליום 31 במרס 2025.

מתווה דחיית ההלוואות וההקלות שגיבש בנק ישראל, הינו חלק מהצעדים שנקטו בעקבות המלחמה. מתווה בנק ישראל כולל, בין היתר, הנחיות המאפשרות חריגה ממסגרת האשראי, הקלות ללווים מסוימים בקביעת הסדרי פירעון חדשים, ויתור על ריבית פיגורים ודחיית תשלומי ריבית וקרן.

סך כל ההטבות שנקטו לרווח והפסד ברבעון הרביעי של שנת 2023 ובשנת 2024 הינו 7.3 מיליוני ש"ח. קיימת אי ודאות לעניין השלכות הימשכות המלחמה, על הפעילות הכלכלית במגוון סקטורים בישראל אליהם חשוף הבנק, אשר עשוי להתבטא, בין היתר, בעלייה בסיכון האשראי וקשיי נזילות של לוויים וכתוצאה מכך פגיעה באיכות האשראי, הן במגזר העסקי והן במגזר הפרטי.

הבנק מעריך, בהתבסס על המידע הזמין נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, כי לאירועים הנוכחיים עלולה להיות השפעה לרעה על תוצאותיו העסקיות, עקב ירידה בהיקפי הפעילות במשק. ירידה זו עלולה לקבל ביטוי בקי טון בהכנסות ריבית, גידול בהפסדי אשראי, ירידה בגביית עמלות ובפעילויות עסקיות אחרות. היות שמדובר באירוע, אשר אינו בשליטת הבנק והתפתחויות בשטח עשויות להשפיע על הערכות הבנק, נכון למועד הדוח, אין ביכולת הבנק לאמוד את היקף ההשפעה הצפויה של המלחמה על תוצאותיו בטווח הבינוני והארוך. הבנק עוקב אחרי המצב ומבצע התאמות בפעילות ובניהול הסיכונים, בהתאם להתפתחויות.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי

ממשל תאגידי	
196	חברי הדירקטוריון
199	דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית
200	שינויים בהרכב הדירקטוריון
201	חברי ההנהלה הבכירה ותחומי אחריותם
202	הביקורת הפנימית
204	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים
205	שכר רואי החשבון המבקרים
206	שכר נושאי משרה בכירה
208	תרומה לקהילה
פרטים נוספים	
210	רכוש קבוע
210	ההון האנושי
211	מדיניות תגמול
212	הסכמים מהותיים ונושאים אחרים
212	דירוג הבנק על ידי חברות דירוג
212	מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הבנק
213	מגזרי הפעילות הפיקוחיים- פרטים נוספים
224	שיפורים טכנולוגיים וחדשנות
נספחים	
227	נספח 1- שיעורי הכנסות והוצאות ריבית
231	נספח 2- דוח רווח והפסד מאוחד- מידע רב תקופתי
232	נספח 3- דוח רווח והפסד מאוחד- מידע רב רבעוני
233	נספח 4- מאזן מאוחד- מידע רב תקופתי
234	נספח 5- מאזן מאוחד- מידע רב רבעוני

רשימת לוחות - ממשל תאגידי

205	שכר רואי החשבון המבקרים	1
206	שכר נושאי משרה בכירה	2
210	נתונים לגבי מצבת כח האדם בבנק	3
210	נתונים לגבי מצבת כח האדם בבנק לפי מגזרי פעילות	4
227	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	5
231	נספח 2 - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי	6
232	נספח 3 - דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון בשנים 2023-2024 - מידע רב רבעוני	7
233	נספח 4 - מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי	8
234	נספח 5 - מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2023-2024 - מידע רב רבעוני	9

פרטים אודות הדירקטורים של הבנק בהתאם להוראות הדיווח לציבור (630) של בנק ישראל בנושא דוח הדירקטוריון

רון גריסרוב	יו"ר הדירקטוריון. סמנכ"ל, חבר הנהלה וראש החטיבה הבנקאית בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. בעל תואר BSC בהנדסת תעשייה והתמחות במערכות מידע מאוניברסיטת תל אביב. בעל תואר MBA במנהל עסקים מהקריה האקדמית אונו. מכהן כדירקטור בחברת מת"ף מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ. בעבר, כיהן כסמנכ"ל מת"ף, חברת המחשוב והתפעול של קבוצת הבינלאומי, וכמשנה לסמנכ"ל מנורה מבטחים וכמנהל אגף מערכות מידע.
בנצי (בן ציון) אדיר ²	יו"ר הדירקטוריון. סמנכ"ל, חבר הנהלה וראש החטיבה העסקית בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. רואה חשבון, בעל תואר ראשון במנהל עסקים מהמכללה למנהל, בעבר כיהן כראש חטיבת משאבים בבנק הבינלאומי, מנהל סיכונים ראשי וראש חטיבת ניהול סיכונים בבנק הבינלאומי ומבקר פנימי כיהן כדירקטור בבנק אוצר החייל בע"מ, במת"ף מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (חברת מחשוב ותפעול פיננסי של קבוצת הבינלאומי), בפיבי שוויץ בע"מ וביו בנק חברה לנאמנות בע"מ. בנוסף, כיהן כסמנכ"ל, חבר הנהלה ומנהל האגף העסקי בבנק ירושלים.
ינון שויקה	סמנכ"ל, ראש מערך פאג"י וחבר הנהלת הבנק הבינלאומי. בוגר כלכלה ומנהל עסקים באוניברסיטת בר אילן. בעבר כיהן כסמנכ"ל פאג"י מקבוצת הבינלאומי.
איריס לבנון- צוקרשטיין	משנה לסמנכ"ל מת"ף. בעלת תואר שני במשפטים התמחות במשפט מסחרי LL.M, תואר ראשון במשפטים LL.B , תואר שני במנהל עסקים התמחות במימון MBA ותואר ראשון בסטטיסטיקה ומדעי המחשב BSc. מכהנת כדירקטורית ביובנק חברה לנאמנות בע"מ ובמ.ס.ב. מרכז סליקה בנקאי בע"מ. בעבר כיהנה כדירקטורית בשב"א.
יעקב אייזנר	דירקטור חיצוני. גמלאי. בעל תואר B.A בכלכלה וסטטיסטיקה. מכהן כחבר ועדת השקעות בעזריאלי מכללה אקדמית להנדסה ירושלים, חבר הוועד המנהל בתזמורת הקאמרטה ירושלים, חבר ועדת הביקורת בחברה לבניין הספרייה הלאומית (יד הנדיב), חבר ועד מנהל ויו"ר ועדת השקעות במטב עמותה לשירותי טיפול ורווחה, חבר ועד מנהל בפסטיבל בינלאומי למוסיקה קאמרית ירושלים, דח"צ בארם גמולים חב' לניהול קופות גמל וחבר ועדת השקעות של בית ברל.

¹ החל לכהן כיו"ר הדירקטוריון וכחבר הדירקטוריון ביום 01.07.2024.

² חדל לכהן כיו"ר הדירקטוריון וכחבר הדירקטוריון ביום 30.06.2024.

בעבר, כיהן כמנכ"ל בנק ירושלים, דירקטור בבנק לפיתוח תעשייה, חבר הוועד המנהל ויו"ר ועדת הכספים של האקדמיה למוזיקה ומחול בירושלים, יו"ר ועדת השקעות וכחבר ועדת אשראי בקופת השתלמות של הסתדרות המורים, חבר ועדת השקעות בשוברל חברה לניהול קופת גמל מפעלית, חבר ועד המנהל של קרן ירושלים החדשה ויו"ר ועדת השקעות של קופת ההשתלמות של השופטים.

עדנה וידל	חברת מועצה בעיריית רמת גן וגמלאית משרד החינוך. בעלת תואר B.E.D-הוראה בחטיבת ביניים במקצועות ספרות והיסטוריה, תואר M.A במנהל החינוך, M.A במשפטים ו-M.B.A במנהל עסקים. דירקטורית במרכז הזואולוגי (ספארי) רמת גן בע"מ וחברת הוועד המנהל של אגודת שוחרי מוזיאון האדם והחי. בעבר: כיהנה כמנהלת קריית החינוך מקיף י"ב בראשון לציון (2012-2017), וחטיבת הביניים "המעין" (2004-2012).
-----------	---

אריק פורת	דירקטור חיצוני רואה חשבון, בוגר בראיית חשבון וכלכלה מאוניברסיטת תל אביב ותואר Master of Science בניהול מ-Polytechnic University New York. איש עסקים, מנכ"ל ודירקטור בחברת יואיט מערכות בע"מ, דירקטור בחברת אי.א.ר.אי מיטאון החזקות בע"מ, אפולון טכנולוגיות בע"מ, לשם טכנולוגיות בע"מ ו-KIPA L.T.D, חברה זרה (רשומה בקפריסין). בעבר כיהן כדירקטור חיצוני בבנק אוצר החייל וכחבר ועדת אשראי, ועדת ביקורת וועדת תגמול. כמו כן כיהן כיו"ר מועצת המנהלים של מלון מעלה החמישה, דירקטור בתאגיד העסקי של קיבוץ עין גדי, מנכ"ל חברת ברטן, חברת בת בקבוצת דיסקונט השקעות, מנהל כספים בקבוצת כלמוביל, ומנהל ביקורת בסומך חייקין.
-----------	--

בני לאוטרבר	דירקטור חיצוני. בעל תואר מוסמך B.Sc. בהנדסה כימית מהטכניון, תואר MBA מנהל עסקים שיווק ומימון מאוניברסיטת בר אילן ו-Ph.D מנהל עסקים-מימון מאוניברסיטת שיקגו, ארה"ב. עוסק בהוראה ומחקר באוניברסיטת בר אילן. פרופ' אמריטוס באוניברסיטת בר אילן, חבר מחקר באגודה האירופית לממשל תאגידי (ECGI). בעבר, ראש הקתדרה האקדמית לממשל תאגידי בישראל ע"ש משפחת ריימונד אקרמן במסגרת אוניברסיטת בר אילן, כיהן כיו"ר ועדת השקעות בדיסקונט גמל, יו"ר ועדת השקעות בכלל גמל, ראש בית הספר למנהל עסקים, אונ' בר אילן, מרצה בתוכנית ה-Executive MBA של אוניברסיטת ת"א, Visiting Associate Professor of Finance בבית"ס למנהל עסקים של UCLA בארה"ב. בנוסף, עסק במתן ייעוץ, בין היתר, לבנק ישראל (מטבע חוץ), "לגיזה זינגר אבן", ל-BDO, לדלויט-טוש, ל"ואריאנס", ל"מקפת", למנורה מבטחים, למיטב-ד"ש, לרשות המיסים, יועץ לצורך הערכות שווי (כולל בתי משפט), מומחה מטעם בית המשפט, יועץ לאיגוד חברות הביטוח וחבר המועצה הציבורית של אלו"ט-אגודה לאומית לילדים אוטיסטים.
-------------	---

שולמית (שולי) גרבורג	דירקטורית חיצונית. בעלת תואר מוסמך M.A במנהל עסקים ו-B.A בכלכלה ומנהל עסקים מאוניברסיטת בר אילן. יועצת עסקית. בעבר, כיהנה כמנהלת הכללית של And Bank LTD Bahamas, ומנהלת כללית של Fibi Bank Switzerland LTD. כמו כן כיהנה בתפקידי ניהול בכירים בקבוצת בנק הפועלים. בין היתר, מנהלת אגף בנקאות פרטית בינלאומית, סמנכ"לית בנק הפועלים שווייץ, מנהלת איזור תל אביב, וסמנכ"לית בבנק מסד. כהונה בדירקטוריונים: דירקטוריון בנק הפועלים לוקסמבורג, בית ההשקעות סיגמא ישראל, PAM holding LTD, PAM UK LTD.
דלית שטאובר	חברת סגל בבית ספר מנדל למנהיגות חינוכית ומרצה בקריה האקדמית קרית אונו. בעלת תואר ראשון בספרות ובלשנות אנגלית מאוניברסיטת רמת גן, תואר שני בחינוך מאוניברסיטת בר אילן, בוגרת קורס ניהול ושיווק באוניברסיטת בר אילן, בוגרת תכנית אלקה לבכירי השרות הציבורי וקורס מנחים של משרד החינוך. דירקטורית בחברת מאנה פוד לאבס בע"מ וחברת הועד המנהל של החברה להגנת הטבע. בעבר, מנכ"לית משרד החינוך, יו"ר ועדת כח אדם וחברת ועדת ביקורת בתאגיד השירות הציבורי, יו"ר הדירקטוריון המכללה האקדמית להנדסה אורט בראודה כרמיאל, דירקטורית בקרית האקדמית אונו, המועצה הישראלית לצרכנות ובחברות נוספות. בנוסף, כיהנה כמנהלת מחוז תל אביב במשרד החינוך ומפקחת בחינוך העל יסודי.
עמירם בוגט ³	עורך דין ומרצה בדיני עמותות במוסדות אקדמיים, נציג ציבור בבית הדין המשמעתי לערעורים של משטרת ישראל. תואר ראשון במשפטים (L.L.B) מהאוניברסיטה העברית ותואר מוסמך (M.B.A) במנהל עסקים מהמכללה האקדמית אונו. בעבר כיהן כרשם העמותות, נשיא בית הדין בהסתדרות המורים, חבר בבית דין המשמעתי הארצי של לשכת עורכי הדין, יו"ר ועדת הזכאות מנהלת סל"ע במשרד ראש הממשלה ומבקר הפנים של המשרד לביטחון פנים.

³ החל לכהן כדירקטור בבנק ביום 03.03.2024.

דיווח על דירקטורים בעלי מיומנויות חשבונאית ופיננסית

על-פי הוראות בנק ישראל, על התאגידים הבנקאיים ליישם את הנחיית רשות ניירות ערך בדבר "דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" (להלן: "ההנחיה").

על פי הוראה זו, על כל תאגיד בנקאי לקבוע את "המספר המזערי הראוי" של דירקטורים שהינם "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית", בהתייחס, בין היתר, לגודל החברה, סוג פעילותה ומידת מורכבותה, באופן שיאפשר לדירקטוריון לעמוד בחובות המוטלות עליו בדגש על אחריות הדירקטוריון לבדיקת מצבו הכספי של התאגיד, לעריכת הדוחות הכספיים ואישורם. בהוראת המפקח על הבנקים הוגדר "דירקטור בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית" כדירקטור שאינו ממלא תפקיד נוסף בחברה, ואשר בשל השכלתו, ניסיונו או כישוריו, כפי שיפורטו בדיווח, הינו בעל מיומנות גבוהה והבנה בנושאים עסקיים חשבונאיים, בקרה פנימית ודוחות כספיים, באופן המאפשר לו להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של החברה ולהעלות לסדר היום של הדירקטוריון סוגיות ושאלות בקשר לדיווח של החברה במטרה להביא לאישור ולפרסום דוחות כספיים נאותים.

בהוראה הודגש, כי אין בכך בכדי להקנות מעמד מיוחד לדירקטורים שהוגדרו כ"בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" ואין בה כדי לשנות מן האחריות המוטלת עליהם ועל הדירקטורים האחרים, כאמור בכל דין. עוד קובעת ההוראה, כי בדוח התקופתי, במסגרת דוח הדירקטוריון, יצוין מיהם הדירקטורים "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" מכלל חברי הדירקטוריון, אף אם מספרם עולה על המספר המזערי הראוי שנקבע על-ידי החברה.

דירקטוריון הבנק בישיבתו מיום 23 בפברואר 2004, קבע כי המספר המזערי הראוי של דירקטורים "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" יהיה חמישה.

דירקטוריון הבנק בישיבתו מיום 10 בספטמבר 2023 אישר כללים וקריטריונים לאישור דירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. להלן הדירקטורים בעלי מיומנות וחשבונאית פיננסית שאושרו על ידי הדירקטוריון:

1. רון גריסר - יו"ר הדירקטוריון
בעל תואר BSC בהנדסת תעשייה והתמחות במערכות מידע מאוניברסיטת תל אביב ותואר MBA במנהל עסקים מהקריה האקדמית אונו
2. אריק פורת
רואה חשבון, בוגר בראיית חשבון וכלכלה מאוניברסיטת תל אביב ותואר Master of Science בניהול מ-Polytechnic University New York.
3. איריס לבנון צוקרשטיין
בעלת תואר שני במשפטים התמחות במשפט מסחרי, תואר ראשון במשפטים, תואר שני במנהל עסקים התמחות במימון MBA ותואר ראשון בסטטיסטיקה ומדעי המחשב BSc.
4. מר יעקב אייזנר
בעל תואר ראשון בכלכלה וסטטיסטיקה.
5. פרופ' בני לאוטרבך
בעל תואר מוסמך B.Sc. בהנדסה כימית, תואר MBA מינהל עסקים: שיווק ומימון ו-Ph.D. מינהל עסקים-מימון.
6. שולמית (שולי) גרבורג
בעלת תואר מוסמך M.A. במנהל עסקים ו-B.A. בכלכלה ומנהל עסקים מאוניברסיטת בר אילן.
7. ינון שויקה
בוגר כלכלה ומנהל עסקים באוניברסיטת בר אילן.

8. עדנה וידל
בעלת תואר B.E.D-הוראה בחטיבת ביניים במקצועות ספרות והיסטוריה, תואר M.A במנהל החינוך, M.A
במשפטים ו-M.B.A במנהל עסקים.

9. עמירם בוגט
תואר ראשון במשפטים (L.L.B) מהאוניברסיטה העברית ותואר מוסמך (M.B.A) במנהל עסקים מהמכללה
האקדמית אונג.

ישיבות הדירקטוריון ועדותיו

במהלך שנת 2024 התקיימו 13 ישיבות של מליאת הדירקטוריון, 10 ישיבות של ועדת אשראי וניהול סיכונים, 12 ישיבות של ועדת ביקורת ומאזן.

שינויים בהרכב הדירקטוריון

מר עמירם בוגט החל לכהן בדירקטוריון הבנק ביום 3 במרס 2024.
מר בנצי (בן ציון) אדירי סיים את כהונתו כיו"ר הדירקטוריון ביום 30 ביוני 2024.
מר רון גריסרו החל לכהן כיו"ר הדירקטוריון החל מיום 1 ביולי 2024.

חברי הנהלת הבנק ותחומי אחריותם

גבריאל טייטל	מנהל כללי מ-26 ביולי 2019, בעל תואר ראשון בכלכלה ומדעי המדינה מאוניברסיטת תל אביב. יו"ר דירקטוריון א.ב. שקד לבן (1997) 04 בע"מ. חבר ועדת הביקורת של איגוד הבנקים. 2008-2019 סמנכ"ל בבנק מסד, ראש אגף בנקאות ונכסי לקוחות (עד 8 בדצמבר 2019) 2007-2008 סגן מנהל סניף ראשי תל אביב בבנק הבינלאומי 2006-2007 מנהל מנהלת השילוב של חברות בנות בקבוצת הבנק הבינלאומי 2002-2006 מנכ"ל בנק עצמאות למשכנתאות ולפיתוח בע"מ
עדי אלרום ⁴	סגן מנהל כללי, ראש אגף בנקאות ונכסי לקוחות. בעל תואר ראשון בכלכלה מאוניברסיטה תל אביב, תואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת בן-גוריון ותואר ראשון במשפטים מהקריה האקדמית אונו. 2021-2023 מנהל מערך בקרה וגביית חובות בחטיבה הקמעונאית בבנק הפועלים. 2019-2021 מנהל מחלקת איסור הלבנת הון בחטיבה לניהול סיכונים בבנק הפועלים. 2017-2018 מנהל המרכז לצמיחה פיננסית בבנק הפועלים. 2012-2016 מנהל הציות הבינלאומי בבנק הפועלים. 2007-2017 סגן מנהל אזור תל אביב בבנק הפועלים. 2003-2007 ניהול סניפים בבנק הפועלים.
אלון שפירא	סגן מנהל כללי מנובמבר 2002, ראש אגף חשבות והחשבונאי הראשי. רואה חשבון, בעל תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה ובעל תואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת תל אביב. חבר בדירקטוריון א.ב. שקד לבן (1997) 04 בע"מ.
רונית עוזיאל	סגנית מנהל כללי ממרץ 2016, ראש אגף אשראי. בעלת תואר B.A. במנהל עסקים (התמחות במימון) המכללה למנהל, המסלול האקדמי תל-אביב. בעלת תואר שני M.B.A. במנהל עסקים מאוניברסיטת Golden Gate, San Francisco, USA. 2015-2016 מנהלת אשראי, מחוז יובנק, הבינלאומי 2013-2015 מנהלת חטיבת אשראי וחברת הנהלה ב-UBANK. 2005-2013 מנהלת מחלקת קשרי לקוחות עסקיים, מנהלת המטה העסקי ומנהלת סקטור נדל"ן ובניה בבנק אוצר החייל.

מבקרת פנימית- גב' יעל רונן.
רואי החשבון המבקרים - KPMG סומך חייקין, רואי חשבון, החל משנת 2000.

⁴ החל לכהן כסמנכ"ל וראש אגף בנקאות ונכסי לקוחות ביום 4.2.2024. עד למועד זה כהנה בתפקיד הגב' איריס ניסנקורן.

הביקורת הפנימית

גב' יעל רונן, רו"ח מכהנת כמבקרת הפנימית הראשית של הבנק החל מיום 23 במאי 2011, ומשמשת כמבקרת פנימית בכל התאגידים הבנקאיים בישראל בקבוצת הבינלאומי.

המבקרת הפנימית הינה בעלת תואר ראשון בכלכלה ופסיכולוגיה ומסלול בחשבונאות לבעלי תואר מטעם אוניברסיטת ת"א ובעלת תואר שני במשפטים במסלול האקדמי של המכללה למנהל. בתפקידה הקודמים עסקה בניהול מחלקת סרבנס אוקסלי של חברת כלל ביטוח בע"מ והייתה מנהלת במחלקת ניהול סיכונים מערכות מידע במשרד רואי החשבון KPMG סומך חייקין, עם דגש על פעילויות ביקורת וייעוץ בתחום הבנקאי.

המבקרת הפנימית הינה עובדת הבנק הבינלאומי ועומדת בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) לחוק הביקורת הפנימית. המבקרת הפנימית ועובדיה משמשים בתפקידי ביקורת בלבד, ללא ניגוד עניינים, ופועלים בהתאם להוראות המבקר הפנימי כאמור בסעיף 146 (ב) לחוק החברות, הוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 (להלן "חוק הביקורת הפנימית") והוראות ניהול בנקאי 307.

דרך המינוי וכפיפות ארגונית

מינוי המבקרת הפנימית אושר בוועדת הדירקטוריון של הבנק ביום 13 באפריל 2011. הממונה בארגון על המבקרת הפנימית הינו יו"ר הדירקטוריון.

תכנית העבודה של הביקורת הפנימית

הביקורת הפנימית פועלת על פי תכנית עבודה רב שנתית לתקופה של ארבע שנים ותכנית עבודה שנתית הנגזרת ממנה, הכוללת את כל הפעילויות והישויות של הבנק. תכנית העבודה מבוססת על מתודולוגיה שיטתית של הערכת סיכונים ומביאה בחשבון, בין היתר, את הערכת הסיכונים כפי שבאה לידי ביטוי במסמך ה- ICAAP והערכות של הביקורת הפנימית בנוגע למוקדי הסיכון בפעילות הבנק, לרבות מוקדי סיכון לסיכונים תפעוליים, מעילות והונאות, ולממצאים שהועלו בביקורות קודמות שבוצעו על ידי ועל ידי גורמים חיצוניים. תכנית העבודה כוללת את הקצאת התשומות ואת התדירות לביצוע הביקורת בהתאמה לרמת הסיכון של הישויות/הפעילות המבוקרת. תכנית העבודה מובאת לדיון בוועדת הביקורת אשר ממליצה בפני הדירקטוריון על אישורה ומאושרת על ידי הדירקטוריון. תכנית העבודה מותירה בידי המבקרת הפנימית הראשית את שיקול הדעת לסטות ממנה וכן לבצע ביקורות בלתי מתוכננות. שינויים מהותיים מתכנית העבודה שאושרה, מובאים לדיון בפני ועדת הביקורת.

היקף משרות

כאמור, המבקרת הפנימית הינה עובדת הבנק הבינלאומי ומועסקת במשרה מלאה. מספר העובדים העוסקים בביקורת הפנימית של הבנק עמד בשנת 2024 על כ- 5.0 משרות בממוצע. היקף משרות זה, נגזר מתכנית העבודה הרב-שנתית ותגבור על ידי מיקור חוץ.

עריכת הביקורת

עבודת הביקורת הפנימית מבוצעת על פי דרישות החוק השונות, לרבות חוק הביקורת הפנימית, פקודת הבנקאות, כללי הבנקאות (הביקורת הפנימית), הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו לרבות הוראת ניהול בנקאי תקין 307 והנחיות של גופים רגולטוריים אחרים.

הוראת ניהול בנקאי תקין 307 מסדירה את נושא פונקציית הביקורת הפנימית בתאגידים הבנקאיים בהתאמה למסגרת העבודה של באזל, תוך חתירה לחיזוק עקרונות הממשל התאגידי. ההוראה מסדירה, בין היתר, את תפקידי הפונקציה, היקף פעילות, שיטות עבודתה והדיווחים שעליה להעביר.

הביקורת הפנימית מבצעת את עבודתה בהתאם לתקנים מקצועיים מקובלים שנקבעו על ידי הלשכה העולמית למבקרים פנימיים.

הדירקטוריון וועדת הביקורת, אשר בחנו את תכנית העבודה של הביקורת הפנימית ואת ביצועה בפועל, הניחו את דעתם כי הביקורת הפנימית של הבנק עומדת בדרישות האמורות.

גישה למידע

למבקרת הפנימית ניתנת גישה מלאה לכל המידע הנדרש על ידה, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות נתונים כספיים.

דין וחשבון המבקר הפנימי הראשי

דוחות הביקורת הפנימית, לרבות דיווחים תקופתיים, מוגשים בכתב. דוחות הביקורת הפנימית מוגשים למנכ"ל ולחברי ההנהלה הממונים על היחידות/הנושאים המבוקרים, ועל פי קריטריונים שנקבעו בנהלי הדירקטוריון ליו"ר ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון. דוחות ביקורת משמעותיים, לפי העניין נדונים בישיבות אצל מנכ"ל הבנק. דוחות הביקורת מובאים בפני ועדת הביקורת של הבנק ונדונים לפי העניין. הדיווחים התקופתיים של הביקורת הפנימית כוללים דיווח רבעוני, דיווח חצי שנתי ודיווח שנתי. הדיווח הרבעוני כולל תקצירים של כל דוחות הביקורת שהופצו ברבעון שחלף, ומוגש למנכ"ל ולחברי הנהלת הבנק, ליו"ר ולחברי ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון. הדיווח החצי שנתי והדיווח השנתי של הביקורת הפנימית כוללים דיווח בדבר ביצוע תכנית העבודה למול התכנון, רשימה של כל דוחות הביקורת שהופצו בתקופה המדווחת, תמצית מהממצאים המהותיים שהועלו בדוחות הביקורת ובדיווח השנתי, הערכה של אפקטיביות הבקרה הפנימית, ודיווח בדבר ממצאי המעקב אחר תיקון הליקויים העולים מדוחות הביקורת. לחברי הדירקטוריון נמסרים עותקי פרוטוקולים של ועדות הביקורת, על מנת להביא את תוכן הדיונים לידיעת חברי הדירקטוריון, שאינם חברים בוועדת הביקורת. במקרים של ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דווח מיידי למנכ"ל, ליו"ר ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון. הדיווח על סיכום הפעילות של הביקורת הפנימית לשנת 2023 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 11 באפריל 2024. הדיווח של הביקורת הפנימית למחצית הראשונה של שנת 2024 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 15 בספטמבר 2024. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2024 ידון במהלך שנת 2025.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, היקף, אופי ורציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקרת הפנימית הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בתאגיד.

תגמול

תגמול המבקרת הפנימית מבוצע על ידי הבנק הבינלאומי ומתבצע חיוב של הבנק בגין שירותי הביקורת. להערכת דירקטוריון חברת האם, תגמול המבקרת הולם את משרתה. להערכת הדירקטוריון, אין בתגמול המבקרת הפנימית כדי לגרום להטייה בשיקול דעתה המקצועי.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בבנק

נושאי המשרה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק הינם מנכ"ל הבנק, מר גבריאל טייטל והחשבונאי הראשי, רו"ח אלון שפירא.

בהתאם להוראות SOX 302, מידי רבעון מתכנסת ועדת גילוי, בראשות מנכ"ל הבנק ובהשתתפות חברי ההנהלה של הבנק ומתאם הגילוי הראשי. ועדת הגילוי דנה בנושאים מהותיים שעשויה להיות להם השלכה על נתוני הדוחות הכספיים, וכן בליקויים שנתגלו במערך הבקרה על דיווח כספי ומעקב אחר תיקון אותם ליקויים.

בטרם מובאים הדוחות הכספיים לדיון במליאה, נערכים דיונים מקדימים בהנהלת הבנק ובוועדת הגילוי. בנוסף, מתקיים דיון בסוגיות מהותיות, ככל שהתעוררו בהכנת הדוחות הכספיים ובמדיניות החשבונאית שיש ליישם, בהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק.

הדירקטוריון הסמיך את ועדת הביקורת לשמש כועדה לבחינת הדוחות הכספיים. בראש ועדת הביקורת מכהנת דירקטורית חיצונית, רוב חבריה הינם בכשירות של דירקטורים בלתי תלויים והינם בעלי יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים.

בהתאם להחלטת הדירקטוריון, נדרש כי יכהנו בוועדת הביקורת לפחות שני דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. בוועדת הביקורת מכהנים הדירקטורים כמפורט להלן:

1. מר אריה פורת - דירקטור חיצוני ובעל מיומנות חשבונאית ופיננסית.
2. מר יעקב אייזנר - דירקטור חיצוני ובעל מיומנות חשבונאית ופיננסית.
3. פרופ' בני לאוטרבך - דירקטור חיצוני ובעל מיומנות חשבונאית ופיננסית.
4. גב' שולמית (שולי) גרבורג⁵ - דירקטורית חיצונית ובעלת מיומנות חשבונאית ופיננסית.

כמדי רבעון, קיימה ועדת הביקורת של הדירקטוריון, בישיבתה ביום 2 במרס 2025, דיון בהפרשה להפסדי אשראי, לצורך אישור ההפרשות להפסדי אשראי וההפרשות בגין ירידת ערך בתיק הנוסטרו בטרם יובאו הדוחות הכספיים לאישור הדירקטוריון. כמו כן בישיבתה זו דנה ועדת הביקורת בממצאי ועדת הגילוי לפי הוראות SOX. הדיון התקיים בהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק.

בישיבה זו ועדת הביקורת של הדירקטוריון קיימה דיון מקדמי מפורט בטיטוט הדוחות הכספיים. בדיון נדונו גם סוגיות עיקריות, ככל שהתעוררו בהכנת הדוחות הכספיים והמדיניות החשבונאית שיושמה. ועדת הביקורת המליצה לדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים לאחר שגיבשה המלצות לדירקטוריון בכל הנושאים הנדרשים בתקנות ניירות ערך ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.

ועדת הביקורת מעבירה לדירקטוריון את המלצותיה לעניין אישור הדוחות הכספיים זמן סביר לפני הדיון בדירקטוריון ומדווחת לו על כל ליקוי או בעיה אם וככל שהתגלו במהלך הבחינה הנעשית על ידה. במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון, מועברות טיוטות של הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון לעיונם ולהערותיהם של הדירקטורים, מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לדיון בדוחות הכספיים.

הדירקטוריון הוא האורגן המופקד על בקרת העל בבנק.

הדירקטוריון, בישיבתו ביום 6 במרס 2025, דן באישור הדוחות הכספיים של הבנק, בהשתתפות חברי הנהלת הבנק, לרבות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר. בתום הדיון קיבל הדירקטוריון את המלצות וועדת הביקורת כאמור לעיל, והתקבלה החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק.

⁵ החלה לכהן כחברת הדירקטוריון ביום 10 בינואר 2023.

שכר רואי החשבון המבקרים

(סכומים מדווחים באלפי ש"ח) (1) (2) (3)

בשנת 2023	בשנת 2024	
1,124.9	1,124.9	עבור פעולות הביקורת ⁽⁴⁾ - רואי חשבון המבקרים
122.2	110.3	עבור שירותים אחרים - רואי חשבון המבקרים
10.0	10.0	עבור פעולות ביקורת בחברות בנות - רואי חשבון מבקרים
1,257.1	1,245.2	סה"כ שכר רואי חשבון המבקרים

(1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקרים בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט - 1999.

(2) שכר רואי החשבון המבקרים כולל תשלומים על פי חוק מע"מ.

(3) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.

(4) ביקורת דוחות כספיים שנתיים, סקירת דוחות ביניים, ביקורת הבקרה הפנימית על הדוח הכספי וביקורת דוח התאמה למס הכנסה.

שכר הטבות לנושאי משרה

להלן פירוט השכר, תשלומי המעביד והפרשות כל אחד מחמשת נושאי המשרה הבכירים בבנק ליום 31 בדצמבר 2024 ו-2023 (סכומים מדווחים באלפי ש"ח):

בשנת 2024							
שם	תפקיד	משכורת	מענק ⁽³⁾	שווי הטבות	פיצויים, תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות, חופשה, ביטוח לאומי והטבות נוספות	סה"כ משכורות והוצאות נלוות	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים ⁽⁶⁾
גבריאלי טייטל	- מנכ"ל הבנק	1,118	365	69 ⁽⁴⁾	356	1,908	-
עדי אלרומ ⁽⁷⁾	- סמנכ"ל, ראש אגף בנקאות וניהול נכסי לקוחות	740	193	52 ⁽⁴⁾	230	1,215	-
אלון שפירא	- סמנכ"ל, ראש אגף חשבות והחשבונאי הראשי	805	193	62 ⁽⁴⁾	235	1,295	-
רונית עוזיאל	- סמנכ"ל, ראש אגף אשראי	737	200	60 ⁽⁴⁾	203	1,200	-
חווה אלקוני-גוימן ⁽⁹⁾	- יועצת משפטית, מנהלת מחלקה	583	100	13 ⁽⁵⁾	173	869	152

בשנת 2023							
שם	תפקיד	משכורת	מענק ⁽³⁾	שווי רכב	פיצויים, תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות, חופשה, ביטוח לאומי והטבות נוספות	סה"כ משכורות והוצאות נלוות	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים ⁽⁶⁾
גבריאלי טייטל	- מנכ"ל הבנק	1,088	353	66	360	1,867	-
איריס ניסנקורן ⁽⁸⁾	- סמנכ"ל, ראש אגף בנקאות וניהול נכסי לקוחות	765	31	60	255	1,111	-
אלון שפירא	- סמנכ"ל, ראש אגף חשבות והחשבונאי הראשי	778	195	60	216	1,249	-
רונית עוזיאל	- סמנכ"ל, ראש אגף אשראי	718	175	58	175	1,126	-
רון כהן ⁽¹⁰⁾	- מנהל מחלקת שיווק ופיתוח עסקי-בנקאות קמעונאית	578	115	-	200	893	262

- (1) שכרו של יו"ר הדירקטוריון, מר רון גריסר, משולם על ידי הבנק הבינלאומי בע"מ.
- (2) כמבקר הפנימי בבנק משמשת גב' יעל רונן שהינה המבקרת הפנימית הראשית של הבנק הבינלאומי בע"מ. שכרה משולם על ידי הבנק הבינלאומי.
- (3) בהתאם לאישור הדירקטוריון, סכום המענק עשוי להשתנות. ראה מדיניות תגמול חברי הנהלה.
- (4) בגין רכב.
- (5) בגין שכר לימוד.
- (6) הלוואות ניתנו בתנאים דומים לאלו שניתנו לכלל עובדי הבנק, אשר סכומיהם נקבעו לפי קריטריונים אחידים.
- (7) החל לכהן כסמנכ"ל וראש אגף בנקאות ונכסי לקוחות ביום 4.2.2024. שכרו כולל תשלום חד פעמי בסך 83 אלפי ש"ח.
- (8) חדלה לכהן כסמנכ"ל וראש אגף בנקאות ונכסי לקוחות ביום 4.2.2024. תגמולי השכר בגין עבודתה הוסדרו עד לתום 2023.
- (9) העובדת נכללת בהסכם קיבוצי של עובדי הבנק במדיניות התגמול. בהתאם למדיניות התגמול של עובדי הבנק בהסכם הקיבוצי תהליך תשלום המענק בגין 2024 מבוצע ברבעון הראשון של שנת 2025. יתרת ההפרשה לזמן ארוך בגין יתרת יחידות הפאנטום ל- 31.12.24 עומדת על כ- 55 אלפי ש"ח.
- (10) העובד אינו נושא משרה בכירה ונכלל בהסכם קיבוצי של עובדי הבנק במדיניות התגמול. בהתאם למדיניות התגמול של עובדי הבנק בהסכם הקיבוצי תהליך תשלום המענק בגין 2023 מבוצע ברבעון הראשון של שנת 2024. יתרת ההפרשה לזמן ארוך בגין יתרת יחידות הפאנטום ל- 31.12.23 עומדת על כ- 61 אלפי ש"ח.
- (11) היקף המשרה של נושאי המשרה הבכירה הוא 100%.
- (12) לנושאי המשרה הבכירה אין החזקות בהון הבנק.
- (13) התנאים לניהול החשבונות בבנק לנושאי המשרה הבכירה, לרבות כל הפעילות במסגרתם, דומים לתנאים ללקוחות אחרים בעלי מאפיינים דומים.

מר גבריאל טייטל - מועסק בבנק בהסכם אישי בתוקף מיום 15 ביוני 2008 לתקופה קצובה עד יום 14 ביוני 2011. החל ממועד זה החוזה נמשך לתקופה נוספת בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת ששה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון או 200% משכר האחרון לפני החתימה על ההסכם האישי, הגבוה מביניהם. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת שלושה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.

מר עדי אלרום⁶ - מועסק בבנק בהסכם אישי בתוקף מיום 4 בפברואר 2024. ההסכם הינו לתקופה בלתי קצובה וכל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק יהיה זכאי לפיצויי פיטורין שייקבעו בהתאם לנסיבות המקרה, כמפורט להלן. במקרה של סיום העסקה כתוצאה מהתפטרות, הוא יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בסכום המכפלה של שכרו החודשי האחרון במספר שנות עבודתו בבנק מסד. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת שלושה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.

גב' רונית עוזיאל - מועסקת בבנק בהסכם אישי בתוקף מיום 1 בפברואר 2016. החל ממועד זה החוזה נמשך לתקופה נוספת בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתה בבנק, תהיה זכאית לפיצויי פיטורין בהתאם לסכום שהופרש לקופת הפיצויים האישית שלו ללא השלמת עתודות. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת שלושה חודשים מיום סיום עבודתה בבנק. משכורתה צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.

מר אלון שפירא - מועסק בבנק מיום 1 ביולי 1997 בהסכם קיבוצי ובהסכם אישי בתוקף מיום 1 באוגוסט 2009 לתקופה קצובה עד יום 31 ביולי 2012. החל ממועד זה החוזה נמשך לתקופה נוספת בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת ששה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון או 200% משכר האחרון לפני החתימה על ההסכם האישי, הגבוה מביניהם. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת שלושה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.

⁶ החל לכהן כסמנכ"ל וראש אגף בנקאות ונכסי לקוחות ביום 4.2.2024. עד למועד זה כהנה בתפקיד הגב' איריס ניסנקורן.

עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

1. לפירוט יתרות ותמצית תוצאות עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים ראה גם באור 29 לדוחות הכספיים.

2. עסקאות עם בעלי שליטה:

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2022, עודכן נספח התמורה להסכם שירותי מחשוב מיום 29 בדצמבר 2016 עם חברת מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן – "מתף"), חברה בת בשליטה מלאה של הבנק הבינלאומי. נספח התמורה המעודכן אושר בוועדת הביקורת של הבנק ביום 6 בנובמבר 2022 ובמליאת הדירקטוריון של הבנק ביום 10 בנובמבר 2022. במסגרת העדכון נקבע מנגנון חיוב על בסיס מחיר לפעולה, אשר נקבע לפי פרמטרים שונים להערכת עלויות המחשוב המקובלות במערכת הבנקאית. יועץ חיצוני מטעם הבנק בחן את סבירות מנגנון החיוב.

שירותי המחשב הבנקאיים על פי ההסכם האמור כוללים שירותי מחשוב, שיטות, תהליכים ותפעול (לרבות תוכנה, חומרה, עדכוני גרסאות, תמיכה בהוראות הרגולציה, תחזוקה וחדוש ציוד באתרי הבנק, אבטחת מידע והשקעות בפרויקטים עתידיים). הבנק בעצמו לא משקיע בחומרה ובפיתוח. השירותים הינם בהיקף ובסטנדרטים הנהוגים בקבוצת הבנק הבינלאומי. לפרטים נוספים ראה באור 22 לדוחות הכספיים.

פרטים על בעלי השליטה בבנק

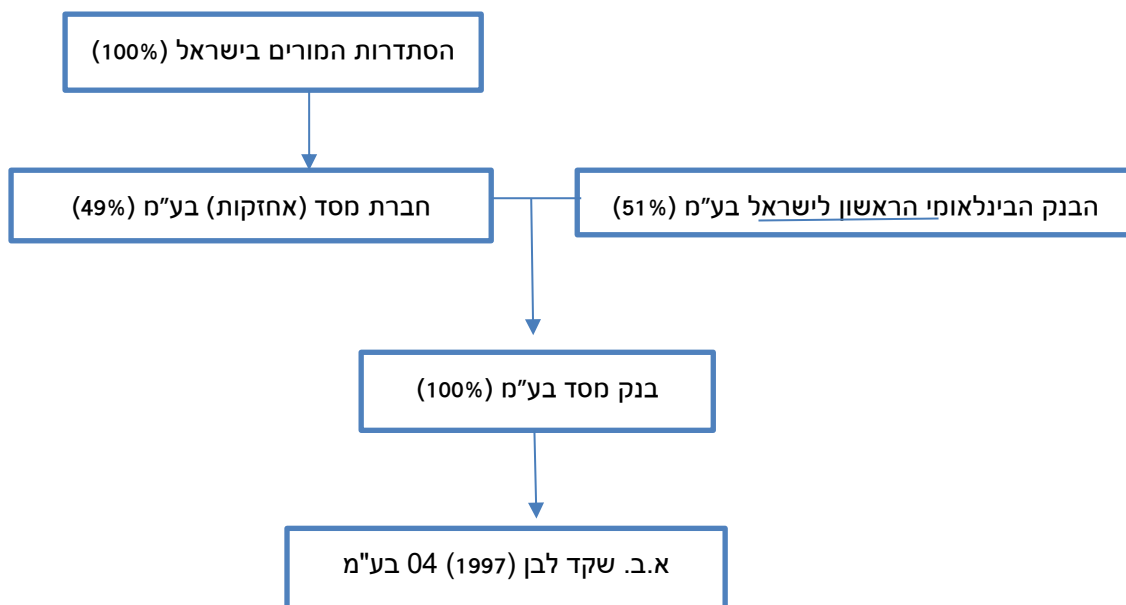
בעלי המניות בבנק במועד פרסום הדוחות הכספיים הם: הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ המחזיק ב-51% מהון המניות המונפק והנפרע וחברת מסד (אחזקות) בע"מ (בשליטת הסתדרות המורים בישראל) המחזיקה ב-49% מהון המניות המונפק והנפרע.

מעורבות ותרומה לקהילה

כחלק מהמחויבות של הבנק לאוכלוסיית המורים, גם המעורבות הקהילתית של בנק מסד ועובדיו קשורה לתחום זה. לבנק מסד שיתופי פעולה רבים עם עמותות קהילתיות הפועלות לחיזוק מעמד צוותי ההוראה ברחבי הארץ בדגש על החינוך המיוחד. השנה המשכנו את שיתוף הפעולה עם עמותת אלומות אור הפועלת ב-15 בתי ספר לחינוך מיוחד בכל רחבי הארץ, עמותת סאסא סיון המלווה כ-40 בתי ספר בבתי החולים בארץ ועמותת קווים ומחשבות הפועלת בתחום הפרעות הקשב. כהמשך לתמיכה באוכלוסיית היעד הבנק תרם 80 מחשבים אישיים למרצים וסטודנטים במכללת קיי תושבי העוטף והדרום שנפגעו במלחמה. כמו כן הקפדנו לבצע רכישות של שיימי ללקוחות מעמותות ואירגוניים חברתיים ומעסקים בצפון והדרום שנפגעו מהמלחמה. כן המשכנו לסייע וללוות קהילות של עובדי הוראה המפונים מביתם.

גם השנה עובדי הבנק לקחו חלק בפעילות העשרה לתלמידים במסגרת עמותת שיעור אחר. בפעילות זו השתתפו סניפים ועובדי מטה ב-4 בתי ספר ברחבי הארץ.

תרשים שליטה ואחזקות

פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") נוסד בשנת 1977 על ידי בנק הפועלים ומרכז הסתדרות המורים בישראל והתאגד כחברה בע"מ לפי פקודת החברות. במועד הקמתו הועברו לבנק הנכסים וההתחייבויות של מסד חברה הדדית להלוואות וחסכונות בע"מ, חברה שהוקמה בשנת 1927 על ידי מרכז הסתדרות המורים בישראל כאגודה שיתופית והתאגדה כחברה בע"מ בשנת 1953. במועד הקמתו יועד הבנק לספק שירותים בנקאיים לציבור ייחודי של המורים והגננות בישראל. החל משנת 1988 פועל הבנק כתאגיד בנקאי בעל רישיון "בנק", לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981. ביום 14 במאי 2008 הושלמה עסקת מכירת החזקותיו של בנק הפועלים (51%) בהון המניות המונפק והנפרע של בנק מסד לבנק הבינלאומי הראשון לישראל. זאת בהתאם להסכם שנחתם בין בנק הפועלים לבין הבנק הבינלאומי הראשון לישראל ביום 25 בספטמבר 2007. הבנק פועל באמצעות 14 סניפים ו-7 שלוחות והוא מספק מגוון רחב של שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיו.

חברות מוחזקות של בנק מסד בע"מ ליום 31 בדצמבר 2024

א.ב. שקד לבן (1997) 04 בע"מ, חברה שרכשה נכסים ומשכירה אותם לבנק. בבעלות מלאה של הבנק.

רכוש קבוע

העלות המופחתת ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכמה ב- 20.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-21.7 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2023. המבנים בהם מתנהלים עסקי הבנק, הינם בבעלות הבנק או בבעלות חברת הנכסים שלו או בשכירות לתקופות שכירות שונות. בבעלות הבנק 4 מבנים בשטח של כ- 1,980 מ"ר המשמשים כסניפים. בנוסף למבנים בבעלותו, הבנק מחזיק בשכירות מבנה בשטח של כ- 1,570 מ"ר המשמש כמשרדי הנהלה ו- 17 מבנים בשטח של כ- 3,083 מ"ר המשמשים כסניפים ושלוחותיהם.

המשאב האנושי

הנהלת הבנק מכירה בחשיבות ההון האנושי בעבודה והשפעתו על ביצועי הבנק. הנהלת הבנק רואה חשיבות רבה בשיפור שביעות הרצון וחיצוק המחויבות הארגונית של העובדים, זאת על ידי תמיכה בהתפתחות העובד וקידומו המקצועי לאורך זמן. מחלקת משאבי אנוש רואה את יעדה בהשגת יעדי העסקיים של הבנק תוך טיפוח ההון האנושי ושיפור איכותו, וזאת על ידי גיוס עובדים בעלי השכלה גבוהה, השלמת השכלתם של עובדים קיימים תוך השתתפות בהוצאות לימודיהם, השקעה בחניכה ופיתוח הדרכה מתאימה. הבנק משקיע מאמצים רבים בשיפור מקצועיות העובדים, הן מבחינת קידום העובד בסולם התפקידים במערכת והן לשיפור השירות. לצורך כך מקיים הבנק מערכת הכשרה מקצועית בכל נושאי הבנקאות לעובדים בכל הרמות - החל מעובדים חדשים וכלה במנהלים. מערך ההדרכה כולל קורסים ברמות שונות, השתלמויות וקורסים בכירים. בשנת 2024 עברו עובדי הבנק 1,300 ימי הדרכה, ובממוצע כל עובד בבנק עבר כ- 5 ימי הדרכה בשנה החולפת (כולל לומדות). הבנק מייחס חשיבות רבה לרווחת העובד ובני משפחתו, הנובעת הן מתחושת המחויבות העמוקה שלו כלפי ציבור העובדים והן מתוך הכרה בהשפעה שיש לפעילות זו על תפקוד העובד ויחסו למקום עבודתו.

סך המשרות בבנק

מצבת כח האדם בבנק, כולל כח-אדם חיצוני, ביום 31 בדצמבר 2024 כללה 252 עובדים בהשוואה ל-255 ביום 31 בדצמבר 2023. מספר העובדים על בסיס ממוצע חודשי כללי בשנת 2024 - 252 עובדים בהשוואה ל-253 עובדים בשנת 2023. מספר המשרות הגיע בסוף שנת 2024 ל- 252 משרות, בהשוואה ל-254.5 שרות בסוף שנת 2023. מספר המשרות על בסיס ממוצע חודשי בשנת 2024 עמד על 252 משרות, בהשוואה ל-250 משרות בשנת 2023.

משרות כח אדם ממוצעות לפי מגזרי פעילות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
שינוי	2023	2024	
0.9%	212	214	מגזר משקי בית
-	3	3	מגזר בנקאות פרטית
-	25	25	מגזר עסקים קטנים וזעירים
-	5	5	מגזר עסקים בינוניים
-	3	3	מגזר עסקים גדולים
-	2	2	מגזר ניהול פיננסי
0.8%	250	252	סך הכל

נתונים אודות עלות ושכר למשרת עובד בבנק (באלפי ש"ח)

שנת 2023	שנת 2024	
370.5	366.6	עלות למשרת עובד (ללא מענק)
431.0	411.1	עלות למשרת עובד (כולל מענק)
244.8	244.1	שכר למשרת עובד (ללא מענק)
293.3	279.8	שכר למשרת עובד (כולל מענק)

מאפייני המשאב האנושי

הגיל הממוצע של עובדי הבנק בשנת 2024 הוא 47 בהשוואה ל- 47 בסוף שנת 2023. ממוצע וותק העובדים בבנק בדצמבר 2024 הוא 20 שנים בהשוואה ל-19 שנים בסוף לדצמבר 2023. בשנת 2024 לא חלה עלייה משמעותית בשיעור העובדים האקדמאיים בבנק. מתוך כלל עובדי הבנק שיעור העובדים האקדמאים בדצמבר 2024 הוא 76% בהשוואה ל-76% בדצמבר 2023.

תכנית תגמול לעובדי הבנק

בחודש דצמבר 2023 נחתם הסכם בין הבנק לבין וועד העובדים של הבנק לשנים 2023-2027. שכרם של עובדי הבנק צמוד להסכם השכר הנהוג בבנק הפועלים. הסכם השכר במסד מבוסס על זה שנחתם בבנק הפועלים בחודש אוגוסט 2023. הסכם השכר כולל, בין היתר, את הרכיבים העיקריים הבאים:

1. בנוסף למנגנוני הקידום/ עליית השכר השוטפים הנהוגים בבנק, תשולם לעובדים הכלולים בהסכם הקיבוצי, תוספת שכר שקלית קבועה בסך של עד כ- 1,000 ש"ח לעובד, שתשולם בפעילות לאורך שנות ההסכם, מתוכם תוספת של 300 ש"ח המותנית בשיעור תשואה של 15% ומעלה בשנים 2026 ו-2027. היה והתשואה באחת מהשנים 2026 ו-2027 תהיה בין 10% ל-15% ישולם מענק חד פעמי בסך 2,250 ש"ח ברוטו בשנה העוקבת לאותה השנה. מתחת ל- 10% תשואה לא יהיה תשלום כלשהו.

2. העובדים יקבלו מענק בגובה שתי משכורות שיינתנו בשני חלקים שווים. מחצית המענק שולמה בתקופת הדוח. 3. קביעת מנגנון בונוס שנתי מעודכן של עד 2.5 משכורות בממוצע לעובד בשנה, תלוי תשואה להון במנעד תשואות שייקבע על ידי הבנק מדי שנה.

4. מענק התמדה במערך הסינוף בסך 1,500 ש"ח לעובד, ישולם מדי שנה לעובדים ששיעור הנוכחות שלהם הינו 85% לפחות מתוך סך שעות הנוכחות בשנה קלנדרית קודמת.

5. משך הזמניות של העובדים החדשים שנקלטו משנת 2021 ואילך, יעמוד על 6 שנים. הנהלת הבנק רשאית להעניק קביעות לפני כן על פי שיקול דעתה.

לגילוי בדבר מדיניות התגמול של הבנק - ראה בחלק 10 בנושא תגמול בדוח הסיכונים השנתי באינטרנט.

הקוד האתי

דירקטוריון הבנק אישר במהלך חודש נובמבר 2024 את הקוד האתי העדכני של הבנק, במטרה להטמיע נורמות התנהגות ראויות בקרב מנהלי הבנק ועובדיו וליצור תשתית לתרבות ארגונית אשר משלבת מצינויות עסקיות עם מצינויות ערכיות. הקוד האתי משמש מסמך הצהרתי מחייב בכל פעילות הבנק, כלפי לקוחותיו, כלפי עובדיו וכלפי סביבתו. בקוד האתי נקבעו ערכים מרכזיים ואופן יישומם בחיי היומיום של העובד. הקוד האתי מפורסם בפורטל הבנק ובאתר הבנק באינטרנט ומחולק במעמד קליטת עובד לעבודה. לבנק ועדת אתיקה בראשות חבר הנהלה המשמש כראש אגף בנקאות קמעונאית ובאחריותה דיון בנושאים אתיים והטמעת ערכי הקוד האתי בקרב עובדי הבנק.

הסכמים מהותיים ונושאים אחרים

1. מכרז החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה

ביום 20 ביוני 2021 זכה הבנק במכרז של החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה במוסדות להכשרת עובדי הוראה. תקופת ההתקשרות הינה ל-5 שנים עד ליום 30 ביוני 2026, כאשר החשב הכללי רשאי להאריך את ההסכם לתקופה נוספת של עד 36 חודשים. במסגרת המכרז, הבנק הפקיד ביום 12 ביולי 2021 סך של 826 מיליוני ש"ח לחשבון מיוחד של החשב הכללי, אשר יוחזר לבנק בתוספת הצמדה בניכוי 1% לשנה. במסגרת המכרז תועמדה לעובדי ההוראה הלוואות מחשבון החשב הכללי האמור, באמצעות הבנק. לאחר תום ההתקשרות יוחזר לבנק הסכום שיוותר בחשבון הפקדון. החל ממועד זה, מידי תום רבעון קלנדר, יוחזר לבנק הסכום שנתקבל מהחזרי קרן באותו הרבעון, בתוספת הצמדה מיום הפקדת הפקדון.

ההלוואות שתינתנה הינן בסכום מירבי של עד 40 אלפי ש"ח ולתקופות זמן של עד 10 שנים, בהתאם לסוג ההלוואה. ההלוואות הינן ללא הצמדה ונושאות ריבית בשיעורים הנקבעים על ידי החשב הכללי. בנוסף, יעביר הבנק מענקים מותנים לסטודנטים להוראה מחשבון מיוחד של החשב הכללי בגבולות הקצאה מתקציב המדינה (לא מכספי הפקדון). המענק המותנה יהפוך למענק מלא רק בהתקיים קריטריונים שנקבעו על ידי משרד החינוך. במקרה של אי מימוש תנאי המענק, יהפוך המענק המותנה להלוואה לסטודנט, בתנאים שנקבעו על ידי החשב הכללי.

2. שירותי תפעול

במהלך שנת 2022, עודכן נספח התמורה להסכם שירותי מחשוב משנת 2016 עם חברת מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן - "מתף"), חברה בת בשליטה מלאה של הבנק הבינלאומי. במסגרת העדכון נקבע מנגנון חיוב על בסיס מחיר לפעולה, אשר נקבע לפי פרמטרים שונים להערכת עלויות המחשוב המקובלות במערכת הבנקאית. יועץ חיצוני מטעם הבנק בחן את סבירות מנגנון החיוב. שירותי המחשב הבנקאיים על פי ההסכם האמור כוללים שירותי מחשוב, שיטות, תהליכים ותפעול (לרבות תוכנה, חומרה, עדכוני גרסאות, תמיכה בהוראות הרגולציה, תחזוקה וחיידוש ציוד באתרי הבנק, אבטחת מידע והשקעות בפרויקטים עתידיים). הבנק בעצמו לא משקיע בחומרה ובפיתוח. השירותים הינם בהיקף ובסטנדרטים הנהוגים בקבוצת הבנק הבינלאומי. לפרטים נוספים ראה באור 22 לדוחות הכספיים.

דירוג הבנק

בוצע על ידי חברת מידרוג בע"מ במהלך חודש פברואר 2025. דירוג הבנק נותר Aa3 והערכת האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק נותרה על כנה. דירוג הפקדונות לזמן ארוך נותר Aa1 ואופק הדירוג נותר יציב. דירוג הפקדונות לזמן קצר נותר P-1.

חקיקה ויוזמות רגולטוריות

להלן, בתמצית, פירוט של הוראות דין ויוזמות רגולטוריות אשר פורסמו ו/או נכנסו לתוקף במהלך תקופת הדוח, אשר משפיעות או עשויות להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק. הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של ההוראות והיוזמות האמורות על הכנסות הבנק והוצאותיו כמו גם את המשמעויות העסקיות והתפעוליות ארוכות הטווח. לחלק מהיוזמות יכולה להיות השפעה לרעה על הכנסות הבנק ו/או הוצאותיו. השפעה זו אינה ניתנת לכימות בשלב זה, הואיל והיא תלויה בגורמים שונים, לרבות התנהגות הלקוחות, פעילות המתחרים ושינויים רגולטוריים נוספים. ביחס להוראות המצויות בשלבים לא סופיים, לא ניתן להעריך גם האם תפורסמנה ומה תהיינה ההוראות הסופיות שתקבענה. אין באמור בפרק זה כדי לגרוע מהאמור ביתר פרקי וסעיפי הדוח, מקום שקיימת בו התייחסות נוספת להוראות הדין והיוזמות הרגולטוריות המפורטות להלן או לאחרות. בעיקר, לאמור בפרק סיכונים מובילים ומתפתחים, לעניין ריבוי היוזמות הרגולטוריות הרלוונטיות למערכת הבנקאית בתקופה האחרונה.

מלחמת "חרבות ברזל"

מאז המתקפה הרצחנית של ארגון הטרור חמאס על ישראל, שאירעה ביום 7 באוקטובר 2023 ופרוץ מלחמת "חרבות ברזל" בעקבותיה, ועל מנת לסייע ללקוחות ולמערכת הבנקאית להתמודד עם אתגרי המצב, פורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים ועל ידי רגולטורים נוספים הוראות, הקלות והנחיות בנושאים רבים ולהלן העיקריות שבהן:

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 251 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת חרבות ברזל (הוראת שעה) (להלן - "הוראת השעה")

- הוראת השעה מתעדכנת מעת לעת ובהתאם לצרכים. ככלל, הוראת השעה תהיה בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2025, למעט הקלות מסוימות שלגביהן נקבעו תקופות תחולה שונות. הנוסח המעודכן האחרון התפרסם ביום 30 בדצמבר 2024, והוא כולל את ההקלות העיקריות שלהלן שעודן בתוקף נכון למועד פרסום הדוח:
- הוארכה התקופה בה יחשב דוח כספי כמעודכן בשמונה עשר חודשים בסה"כ ממועד הדוח הכספי, והוארכה בשניים עשר חודשים בסך הכל מתום התקופה המסתיימת ביום 30 ביוני התקופה להמצאת נתונים כספיים חצי שנתיים לצורך אישור אשראי לתאגיד
 - להלוואה למטרת בניית ממ"ד או לשיפור מיגון בדירת מגורים בתנאים שנקבעו, שסכומה אינו עולה על 200,000 ש"ח, ניתן פטור ממגבלות מסוימות למתן הלוואה לדיור.
 - נקבע כי תאגיד בנקאי רשאי לאשר הלוואה לדיור שלא למטרת רכישת זכות במקרקעין עד לשיעור מימון של 70% (במקום 50%) ובלבד שסכום ההלוואה שמעל שיעור מימון של 50% לא יעלה על 200,000 ש"ח.
 - ניתנה הקלה בקבלת חתימת לווא, אשר בשל המלחמה אינו יכול לחתום על מסמכי הלוואה לדיור, בכפוף לחתימת יתר הלווים על מסמכי ההלוואה כנדרש.
 - ניתנה הקלה לקיום חובת הגילוי הנאות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 449 - פישוט הסכמים במועד בקשת לקוח לדחיית תשלומי הלוואות במסגרת מתווה הסיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות המלחמה.
 - נקבע, כי לא תידרש חתימת לקוח לצורך ביצוע בקשה לדחיית תשלומים לפי מתווה הסיוע, ובלבד שתתקבל הסכמה מתועדת של הלקוח.

מתווה מקיף של בנק ישראל שאומץ על ידי הבנקים לסיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל"

לפרטי מתווה ההקלות, שפורסם ביום 15 באוקטובר 2023, והוארך והורחב ביום 17 בדצמבר 2023, ביום 4 במרס 2024, ביום 23 ביוני 2024, ביום 22 בספטמבר 2024 וביום 3 בדצמבר, ראה השפעת מלחמת "חרבות ברזל", בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

הודעת הפיקוח על הבנקים על פעילות סניפי המערכת הבנקאית לאור המצב הביטחוני

ההודעה, שפורסמה ביום 8 באוקטובר 2023, מאפשרת למערכת הבנקאית לפעול במתכונת מצומצמת מבחינת קבלת קהל - לסגור את מערך הסניפים בטווח של עד 40 ק"מ מרצועת עזה, ולפתוח סניפים במתכונת מצומצמת של "סניף גרעין" (סניף שנערך מבעוד מועד לשעת חירום ואשר מראש הוחלט לגביו כי ייפתח בשעת חירום) בטווח של 40-80 ק"מ מהרצועה, וכן לשנות את שעות פעילות הסניפים, ככל שהנסיבות מחייבות זאת. בנוסף, ביום 12 באוקטובר 2023, פורסם מכתב בנק ישראל המפורט להלן, הכולל התייחסות לעניין חשיבות שימור זמינות ורציפות השירותים הבנקאיים ככל הניתן, וכן ההיתר המאפשר מתן שירותים בנקאיים באמצעות סניפים ניידים.

מכתב בנק ישראל בעניין "דגשי הפיקוח על הבנקים למערכת הבנקאית בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"

המכתב, מיום 12 לאוקטובר 2023, מפרט את הציפיה הפיקוחית במגוון נושאים לנוכח המצב, לרבות שימור זמינות ורציפות השירותים הבנקאיים ככל הניתן ובהתאם למגבלות השעה; טיפול, סיוע ומענה לפניות לקוחות על רקע המלחמה, בדגש על פניות דחופות ופניות על רקע הומניטרי; הקלה בנטל וסיוע ללקוחות בעמידה בהתחייבויותיהם; היערכות להתגברות ניסיונות ותקיפות סייבר ולהתגברות תופעות של הונאות עובדים ולקוחות; בחינת כלל הסיכונים בניטור גובר, התאמת המדיניות והמודלים לתרחישי קיצון מחמירים יותר ובחינת רמת הנזילות הנדרשת, ובחינת נאותות האמצעים והכלים לניהול הסיכונים, תוך חיזוק מנגנוני השליטה, הניהול, הביקורת והבקרה בכל נתיבי הפעילות העיקריים; קיום דיונים בדירקטוריון בדבר מתווה ההיערכות הנדרש למצב, ועוד.

מכתבי בנק ישראל בעניין תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים

מאז פרוץ המלחמה שלח המפקח על הבנקים למערכת הבנקאית את המכתבים הבאים בנושא "תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים": מכתב מיום 12 בנובמבר 2023, בו נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנדים שלהם וביצוע רכישות עצמיות של מניות לתקופה הקרובה לתאריך המכתב, על רקע המלחמה והגידול בחוסר הוודאות לגבי המשכיותה והיקף השפעתה על המשק; מכתב מיום 5 במרץ 2024, ובו דרישה דומה, על רקע הימשכות המלחמה והיקף השפעתה על המשק, המחייבים משנה זהירות בנושא; ומכתב מיום 16 במאי 2024, בו מציין המפקח כי המצב הגיאופוליטי הנוכחי מחייב המשך בחינה שמרנית ומושכלת של תכנון ההון ומדיניות חלוקת הדיבידנד, תוך שימת לב ליחסי ההון בפועל ולכריות ההוניות הנדרשות בתרחישים האפשריים השונים.

חוק דחיית מועדים (הוראת שעה-חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות) התשפ"ד-2023

החוק פורסם ביום 18 באוקטובר 2023, ותוקן ביום 31 לדצמבר 2023, במטרה לסייע לקבוצות אוכלוסייה מסוימות (בעיקר נפגעי המלחמה הישירים, תושבי העוטף וצפון הארץ וחלק מכוחות הבטחון) ולאפשר להן דחיית מועד לעשיית פעולה שנקבעה בחוזה, דחיית מועד שנקבע בפסק דין חלוט או בהחלטה סופית, ודחיית מועד לתשלום לרשות, הכל בתנאים מסוימים ולתקופות מסוימות.

תקנות מושכי שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק), התשפ"ד - 2023

התקנות, אשר פורסמו ביום 26 באוקטובר 2023 ותוקנו ביום 25 בדצמבר 2023, קובעות כי שיקים שסורבו לכלל האוכלוסייה, בתקופה שבין 7 באוקטובר 2023 ועד 31 באוקטובר 2023, ייגרעו לצמיתות ממניין השיקים המסורבים לעניין חוק שיקים ללא כיסוי. כמו כן, שיקים שסורבו בתקופה שבין 1 בנובמבר 2023 ועד 21 בינואר 2024, ייגרעו לצמיתות ממניין השיקים המסורבים לעניין חוק שיקים ללא כיסוי אם נמשכו על ידי יחידים או תאגידים, אשר מתקיימים בהם אחד מהתנאים המפורטים בתקנות, ובהם מען רשום או מען להמצאת דברי דואר, המופיע ברישומי הבנק, הנכלל ברשימת היישובים הזכאים להקלה לפי התוספת לחוק דחיית מועדים (הוראת שעה-חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות), התשפ"ד-2023, שירות מילואים, ועוד.

עמדת אי אכיפה - ייעוץ פנסיוני על ידי תאגיד בנקאי שלא בסניפי הבנק ללקוחות קיימים בתחום הייעוץ הפנסיוני
רשות שוק הון ביטוח וחיסכון פירסמה, ביום 1 בנובמבר 2023, עמדה (אשר חודשה ביום 22 בפברואר 2024, במקביל להצעת חוק שהוגשה בעניין) לפיה לא תאכוף את האיסור לייעוץ מחוץ לסניפי הבנק, אם הייעוץ הפנסיוני ינתן באמצעי דיגיטלי או באמצעות הטלפון, בתקופת מלחמת חרבות ברזל, ללקוחות קיימים, העונים על קריטריונים מסויימים. ביום 31 במאי 2024 פג תוקף העמדה וביום 29 בספטמבר 2024 הוגשה בקשה לחידושה מטעם איגוד הבנקים, עקב מלחמת "חרבות ברזל" ולאור עיכוב החקיקה בנושא, תוך בקשה להרחבת תחולתה על כלל הלקוחות, נכון למועד פרסום דוח זה, הבקשה לחידוש העמדה טרם נענתה.

מכתב הממונה על שיתוף בנתוני אשראי בעניין "הבהרות בנוגע לדיווחים למערכת נתוני אשראי"
במסגרת המכתב, אשר נשלח ביום 19 באוקטובר 2023, למקורות המידע הפיננסיים, והבנק בכללם, התבקשו מקורות המידע להקפיד על כך שהקלות עסקיות הניתנות ללקוחות בגין התחייבויותיהם ידווחו למערכת נתוני אשראי באופן שאינו מבטא אינדיקציה שלילית לגבי הלקוח. במכתב נכללה התייחסות, בין השאר, לדחיית או הקפאת תשלומי הלוואות, ולשיקים חוזרים. עוד צוין, כי במקרים שבהם מקור המידע סבור, כי ההקלות שבכוונתו לתת עלולות להשתקף בדיווח למערכת כאינדיקציה שלילית, עליו לשקף זאת ללקוח, טרם מתן ההקלה.
בנוסף, בהתאם להוראת שעה זמנית, שפורסמה על ידי הממונה ביום 9 בנובמבר 2023, פיגור בתשלום חוב למקור מידע פיננסי ידווח למאגר רק לאחר שעברו 60 ימים מהמועד שבו נוצר הסכום שלא שולם, ולא 30 ימים, כקבוע כיום.

בנקאות

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 - חשיפות גדולות

ההוראה, שפורסמה ביום 3 בפברואר 2025, מחליפה את ההוראה הקיימת בנושא "מגבלות על חבות של לוה וקבוצת לווים", ומטרתה להגביל את ההפסד המירבי שעשוי להיגרם לתאגיד הבנקאי במקרה של כשל של צד נגדי או קבוצת צדדים נגדיים קשורים.
ההוראה מגדירה מגבלות לחשיפה של התאגיד הבנקאי לצד נגדי ולקבוצת צדדים נגדיים קשורים, קובעת כיצד יש למדוד את סכום החשיפה, ואת הטכניקות המוכרות להפחתת סכום החשיפה.
תחילת ההוראה ביום 1 בינואר 2026, ואולם התאגיד הבנקאי רשאי ליישם הוראה זו בכללותה לפני מועד התחילה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 364 - ניהול סיכונים טכנולוגיית המידע, אבטחת המידע והגנת הסייבר

ההוראה, שפורסמה ביום 18 בנובמבר 2024, במטרה להתאים את המסגרת הרגולטורית לניהול סיכונים טכנולוגיים לסביבה הטכנולוגית המשתנה, לאיומים המשתנים ולרגולציה המקובלת בעולם, קובעת עקרונות לניהול נאות ואפקטיבי של סיכונים טכנולוגיים המידע ושמירה נאותה על נכסי המידע של התאגיד הבנקאי, תוך צמצום למינימום של האירועים בהם מתממש סיכון טכנולוגי ומתקיימת פגיעה בסודיות, בשלמות או בזמינות נכסי מידע. ההוראה מתייחסת, בין היתר, להיבטי ממשל תאגידי, תהליכי ניהול סיכונים טכנולוגיים מידע וסיכונים אבטחת מידע והגנת הסייבר, ניהול אירועי כשל טכנולוגי ואבטחת מידע, ניהול סיכונים מול צדדים שלישיים והמשכיות עסקית, ודיווחים להנהלה, לדירקטוריון, ולפיקוח על הבנקים. ההוראה מחליפה את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 357 - ניהול טכנולוגיית המידע, מס' 361 - ניהול הגנת הסייבר, ומס' 363 - ניהול סיכונים סייבר בשרשרת אספקה.

ההוראה תיכנס לתוקף 18 חודשים מיום פרסומה, ואולם לעניין חוזים שנכרתו לפני מועד זה - תחילתה תהיה במועד חידוש החוזה ולא יאוחר משלוש וחצי שנים ממועד התחילה. תאגיד בנקאי יהיה רשאי לפעול על פי ההוראה במועד מוקדם יותר ממועד התחילה ובלבד שהודיע על כך 30 ימים מראש למפקח.

היתר כללי למתן שירותים בנקאיים מסוימים

ההיתר הכללי, אשר פורסם על ידי בנק ישראל ביום 16 ביוני 2024, בא להחליף את ההיתר למתן שירותים בנקאיים מסוימים משנת 2002, במטרה לשפר את הנגישות של השירותים הבנקאיים הפיזיים לכלל הלקוחות, ובפרט ללקוחות שיש להם קושי אובייקטיבי להגיע לסניף, לפי קריטריונים שייקבעו על ידי התאגיד הבנקאי. ההיתר מרחיב את השירותים שתאגיד בנקאי רשאי לספק ללקוחות מחוץ לכותלי הסניף, תוך הבחנה בין סוגי השירותים והתאמה למאפייני הלקוחות ולצרכיהם.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות) (תיקון) - התשפ"ד 2024

במסגרת התיקון, אשר פורסם ביום 31 ביולי 2024, עודכנה הגדרת "עסק קטן", נערכו שינויים בעמלת טיפול באשראי ובביטחונות, נוספה עמלת ערבות בנקאית המובטחת בפקדון כספי ספציפי לצורך הסכם שכירות לדירת מגורים, וכן נוספה עמלה בגין שירות כיסוי אוטומטי של יתרת חובה בחשבון מטבע חוץ. התיקון יכנס לתוקפו ששה חודשים מיום פרסום התיקון ברשומות. ביום 25 בינואר 2024, פורסמה טיוטת כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות), תשס"ח-2008. במסגרת הטיוטה מוצעים עיקרי השינויים הבאים:

- עדכון אופן ומועד הגביה של עמלת דמי ניהול פקדון ניירות ערך, כך שעמלה זו תיגבה כסכומים שקליים קבועים בגין כל אחד מסוגי ניירות ערך הבאים: ניירות ערך הנסחרים בישראל (תוך התחשבות בשתי מדרגות שייגזרו משוויו של פקדון ניירות ערך), ניירות ערך הנסחרים בחו"ל וניירות ערך שאינם נסחרים בבורסה. מועד החיוב בעמלה יהיה בתחילת החודש עבור החודש שקדם לו.
- מתן אפשרות לגביית עמלה בגין שירות ייעוץ השקעות, אשר תיקבע כאחוז משווי פקדון ניירות ערך לתחילת שנה, ותיגבה בתחילת השירות בגין שנה מלאה (או באופן יחסי עבור תקופת מתן השירות במקרה של שירות ייעוץ השקעות לתקופה הקצרה משנה).

ביום 5 בנובמבר 2024 פורסמה טיוטת כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות) (תיקון מס' 3), התשפ"ה-2024, במסגרתה מוצע להוסיף לתעריפון המלא של בנק ישראל פרק 15- שירותי ריכוז מידע פיננסי של לקוח וניתוחו, שיאפשר לתאגידים בנקאיים לגבות עמלה אגב שירות ריכוז מידע פיננסי של לקוח וניתוחו.

חוק הבנקאות(רישוי)(תיקון מס' 32), התשפ"ד- 2024

בהתאם לתיקון, אשר פורסם ביום 25 ביולי 2024, החלטת המפקח בבקשה לסגירת סניף קבוע תתקבל לאחר התייעצות עם ועדת הרישיונות, המפקח יהיה רשאי להתנות את סגירתו של הסניף בתנאים, לרבות דחיית מועד הסגירה, ועליו לתת החלטתו בתוך 90 ימים מיום קבלת הבקשה לסגירה או מיום קבלת פרטים נוספים שביקש. עוד נקבעו חובות פרסום הודעה על הסגירה באתר הבנק, וחובת דיווח של המפקח לוועדת הכלכלה על יישום ההוראות אלה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 417 - פעילות תאגיד בנקאי במערכת סגורה

ביום 20 במאי 2024 פורסם עדכון להוראה במסגרתו נקבע, בין היתר, כי לקוח יהיה רשאי לשוב ולהפקיד כספים או יחידות השתתפות שהופקדו במסגרת פעילות במערכת סגורה בבנק בו הוא אינו מנהל את חשבונות, לתקופה נוספת, הן באותם התנאים והן בתנאים אחרים, מבלי להשיב את הכספים לחשבון המקור בתום תקופת הפקדון המקורי, ללא הגבלה על מספר הפעמים. כמו כן, העדכון מבהיר כי באמצעות ממשק ייזום תשלומים יכול תאגיד בנקאי נעבר, שהוא גם "יזום תשלומים", ליזום פעולה להעביר אליו כספים לצורך פקדון אצלו, מחשבון הלקוח המעביר, ובכך להקל על הלקוח.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 447 - פרסום שיעורי ריבית על פקדונות ועל יתרות זכות בחשבון

ההוראה, אשר פורסמה ביום 20 במאי 2024, קובעת כללים ומבנה אחיד להצגת מידע לציבור בנושא שיעורי ריבית על פקדונות ויתרות זכות בחשבון, במטרה להגביר את השקיפות ולעודד את התחרות. בהתאם להוראה, על תאגיד בנקאי לפרסם במרוכז את שיעורי הריבית המזעריים על פקדונות שקליים מקובלים ועל יתרות זכות בחשבון שהוא מתחייב לשלם ללקוחותיו, בנוסף ובמבנה הקבועים בהוראה. בנוסף ובנוסף, על התאגיד הבנקאי להציג את המידע לגבי סוגי הפקדונות הנוספים שהוא מציע. הפרסום המרוכז יוצג גם באפליקציה של התאגיד הבנקאי, ובנוסף יוצע ללקוחות מנגנון חיפוש באתר האינטרנט ובאפליקציה, שיאפשר קבלת מידע ממוקד ואפקטיבי אודות סוגי הפקדונות המוצעים על ידם. ההוראה תכנס לתוקף ביום 1 באפריל 2025.

חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 37), התשפ"ד - 2024

במסגרת התיקון, שפורסם ביום 28 בינואר 2024, תאגיד בנקאי נדרש למסור הודעה ללקוח על סיום הטבה בנקאית, שניתנה לתקופה העולה על שלושה חודשים, וכן על סיום תקופה בהטבה בנקאית מדורגת, לא יאוחר מ-21 ימים לפני מועד סיום ההטבה. לגבי הטבה בדמי כרטיס חיוב, על התאגיד הבנקאי לציין באותה הודעה את הדרך שבאמצעותה יוכל הלקוח לסיים את ההתקשרות לעניין כרטיס החיוב. עוד כולל התיקון הוראות ביחס לאופן מסירת ההודעה ללקוח. התיקון נכנס לתוקף ביום 28 ביולי 2024.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 345 - עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים

ההוראה פורסמה ביום 12 ביוני 2023, על רקע המודעות הגוברת בארץ ובעולם לקיומם ולהיקפם של סיכונים פיננסיים שנובעים מפוטנציאל הנזק של אירועים ותהליכים שקשורים לשינויי האקלים, ובמטרה לחזק את היציבות הפיננסית של המערכת הבנקאית אל מול סיכונים אקלים. ההוראה מבוססת על מסמך שפרסמה ועדת באזל ביוני 2022, והיא קובעת שנים עשר עקרונות על לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים. העקרונות עוסקים בהיבטי ממשל תאגידי, מסגרת הבקרה הפנימית, הלימות ההון והנזילות, תהליך ניהול הסיכונים, ניטור ודיווח, ניהול מקיף של סיכונים אשראי, שוק, נזילות, סיכון תפעולי וסיכונים אחרים, וניתוח תרחישים. בהתאם להוראה, תחילתה תוך 24 חודשים מיום פרסומה. אולם, ביום 17 ביוני 2024 פרסם בנק ישראל חוזר, לפיו יידחה מועד תחילת יישום ההוראה ליום 12 ביוני 2026.

תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 434 - חשבונות משותפים - תנאי "היותו בחיים" וטיפול בחיובים קיימים לאחר הפטירה

התיקון, שפורסם ביום 11 ביוני 2023, קובע הוראות שמטרתן להגביר את המודעות של השותפים בחשבון לקיומו של תנאי היותו בחיים בהסכמי פתיחת החשבון ולמשמעותיותו וכן להקל על הנותן בחיים לטפל בהתחייבויות קיימות באמצעי תשלום שהונפקו לשימוש השותף שנפטר, בין על ידי הבנק ובין באמצעי תשלום חוץ בנקאיים (בשיתוף עם תאגידים בנקאיים אחרים). ההוראה נכנסה לתוקף ביום 11 בספטמבר 2024.

תיקון לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981

בהתאם לתיקון, שבוצע במסגרת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023, אשר פורסם ביום 6 ביוני 2023, הבנקים נדרשים לשלוח לכל לקוח, בתחילת כל חודש קלנדרי, הודעה המפרטת את סכום העמלות הכולל (למעט עבור הלוואה לדיוור, ככל שישנה בחשבון הלקוח). שגבה הבנק מהלקוח, בחודש הקודם למועד שליחת ההודעה, את סכום הרביות (למעט עבור הלוואה לדיוור) שנגבו מהלקוח, בחודש הקודם למועד משלוח ההודעה, ואת סכום העמלות והרביות שנגבו בחודש הקודם בגין הלוואה לדיוור. על ההודעה להישלח באמצעי שמאפשר תקשורת מידית ונגישה, ככל האפשר, והמפקח על הבנקים הוסמך לקבוע הוראות לעניין זה (לצורך כך הפיץ בנק ישראל ביום 20 באוגוסט 2023, טיוטה לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 420 - משלוח הודעות בתקשורת). ההודעה תשלח החל מיום 2 ביוני 2024, למעט המידע בדבר סכום העמלות הכולל (למעט בגין הלוואות

לדיר), אשר ישלח כבר החל מיום 1 בינואר 2024. ביום 28 בפברואר 2024, פורסם תיקון לחוק התכנית הכלכלית, הדוחה מועד זה באופן רטרואקטיבי ליום 1 במרס 2024 במקום 1 בינואר 2024. עוד נקבע, כי הבנקים יידעו את לקוחותיהם, במסגרת התעריפונים, כי הם רשאים לגבות סכומים או שיעורים נמוכים יותר מאלו הנקובים בהם, נוסף איסור על גביית עמלה בסכום או בשיעור גבוהים מאלו הקבועים בתעריפונים, ונקבע, כי תאגיד בנקאי לא יגבה עמלה מלקוח אלא בעד שירות שניתן בפועל. כמו כן נקבע, כי בגין הפרה של כל אחת מההוראות החדשות המתייחסות לגבייה לפי תעריפוני הבנק, המפקח יהיה רשאי להטיל על הבנק עיצום כספי בסך 750,000 ש"ח.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 501 - ניהול מערך שירות ותמיכה ללקוחות

ההוראה פורסמה ביום 26 במרס 2023, כחלק ממערך רוחבי מתוכנן של בנק ישראל שמטרתו לקבוע עקרונות וסטנדרטים להתנהלות הוגנת והגונה של הבנקים כלפי לקוחותיהם. ההוראה מעגנת עקרונות למתן שירות ותמיכה ללקוחות המערכת הבנקאית בערוצי השירות השונים, וקובעת חובות בתחום הממשל התאגידי ותהליכי העבודה, לרבות קביעת אסטרטגיה, מדיניות, תכנית ותהליכי עבודה, הקצאת משאבים ופיתוח מנגנוני פיקוח ובקרה, אשר יבטיחו קידום של עמידת הבנק בעקרונות האמורים. כמו כן, נדרשים התאגידים הבנקאיים לפעול באופן שיטתי, מתמיד ומתמשך לצורך שיפור עמידתם בעקרונות, תוך הפעלת שיקול דעת וקביעת תעדוף בהתאם למהותיות ללקוח. עם עיקרי העקרונות המעוגנים בהוראה נמנים, בין היתר, קיום מערך שירות ותמיכה מיטבי שיתן מענה הולם במגוון ערוצי שירות, הן באופן שוטף והן במקרים דחופים; קיום תקשורת מועילה, שתאפשר קבלת מידע והסברים פשוטים וברורים, בעיתוי המתאים; מניעת חסמים בשירות, נזק או הטעיה, קושי או השתת עלויות עודפות; זמינות ואיכות לאורך כל תקופת ההתקשרות עם הלקוח; מתן שירות ותמיכה מותאמים ללקוחות, מתן מענה לצרכים מגוונים של קבוצות לקוחות שונות ומתן שירות נאות ואיכותי במגוון ערוצים. כמו כן, נדרש התאגיד הבנקאי לקבוע אמנת שירות ולפרסם פרטים אודות מערך השירות והתמיכה ללקוחות. ההוראה במלואה נכנסה לתוקף ביום 26 ביוני 2024.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 422 - פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות וניהול חשבון

ביום 26 במרס 2023, פורסם עדכון להוראה, וזאת, לדברי בנק ישראל, לאור החשיבות והצורך במתן שירותים בנקאיים בסיסיים לכלל קבוצות האוכלוסייה. במסגרת העדכון, בין היתר, הורחבה החובה למתן שירותים בסיסיים במסגרת ניהול חשבון עו"ש במט" גם לחשבון המצוי ביתרת חובה שאינה חורגת ממסגרת האשראי המאושרת; הורחבה תחולת ההוראה גם על עובד זר המתגורר בישראל כדין; לאמצעי תשלום בסיסיים שהבנק מחויב לתת ללקוחותיו, בהיעדר סיבה לסירוב סביר, נוסף גם כרטיס חיוב שהינו כרטיס בנק לחיוב מידי או כרטיס בנק למשיכת מזומן, המאפשר ביצוע פעולות בסכום מוגבל לתקופה; הורחבו הפעולות שיש לאפשר את ביצוען באמצעות ערוצי בנקאות בתקשורת; הובהר, כי לא תתקבל טענת "סירוב סביר" לפתיחת חשבון עו"ש ביתרת זכות ולניהול חשבון באמצעות שירותי תשלום בסיסיים רק בשל השתייכותו של הלקוח לקבוצת אוכלוסייה מסוימת, מבלי לגרוע מזכותו של בנק לקבוע מגבלות ובקורות הנדרשות בהתאם לנסיבות העניין; נוספה חובה למסור ללקוח בכתב את ההחלטה בדבר סירוב למתן השירותים המנויים בהוראה, ולפרט את הנימוקים לה, בכפוף לכל דין, בתוך 10 ימי עסקים ממועד הגשת הבקשה; ונוספה חובת נימוק לחובת ההודעה על הפסקת מתן שירות המנוי בהוראה. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 26 ביוני 2024.

שוק הון

חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 31) התשפ"ד - 2024

התיקון, אשר פורסם ביום 3 ביולי 2024, ונכנס לתוקף בתוך שלושה חודשים ממועד פרסומו, מעגן שלושה צעדים שנועדו לסייע לציבור להשקיע בקרנות כספיות: קביעת כללים שיותאמו למאפייני הקרנות הכספיות באופן שיאפשר פיתוח של קרנות חדשות בעלות מאפיינים דומים יותר למאפייני הפקדונות הכספיים; הרחבת אפשרות תיווך לציבור של קרנות כספיות שמועד הפדיון הקבוע שלהן הוא עד שנה, שלא רק על ידי יועץ או משווק השקעות; והתאמת מודל התגמול למתווכים של קרנות נאמנות בכלל וקרנות כספיות בפרט, כך שיביא להנגשה של קרנות אלה לכלל הציבור

ולשכלול התחרות בתחום. על פי ההסמכה שניתנה לה במסגרת התיקון, פרסמה רשות ניירות ערך הוראות וכללים, המופנים למנהלי הקרנות והנאמנים ולמי שפועל ו/או יפעל להפצת קרנות אלה לציבור על פי חוק הייעוץ לצורך הסדרת הנושא. בנוסף, בנובמבר 2024 פרסם בנק ישראל את טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 447A בעניין פרסום מידע מרוכז על קרנות כספיות ומק"מ, שמטרתה להנגיש מידע אודות הקרנות הכספיות ואודות מק"מ, בפורמט אחיד, לכלל ציבור לקוחות הבנקים.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 461 - פעילות תאגיד בנקאי כברוקר דילר

ההוראה, אשר פורסמה ביום 19 ביולי 2023, מסדירה את פעילות התאגידים הבנקאיים בתחום התיווך הפיננסי - קבלה והעברה של הוראות לשם ביצוע פעולות בניירות ערך ונגזרי מט"ח (למעט עסקאות SPOT) עבור לקוחות, הן בפעילותם כמתווכים והן בדרך של מסחר לחשבונם העצמי. מטרת ההוראה להגן על המשקיעים תוך שמירה על יעילות, הוגנות, שקיפות וצמצום סיכונים. תאגיד בנקאי נדרש ליישם בפעילויותיו כברוקר דילר עקרונות נאותים של ממשל תאגידי, ניהול סיכונים, בקרה וביקורת פנימית, לרבות כאשר הפעילויות מבוצעות בחדר עסקאות. ההוראה נסמכת על סטנדרטים בעולם שמקורם בחקיקה אירופאית לפעילות בניירות ערך - Mifid II ועקרונות הקוד הגלובלי - FX Global Code וכן על חובות האמון והזהירות החלות על התאגידים הבנקאיים. עיקרי החובות המוטלות על התאגידים הבנקאיים במסגרת ההוראה הם קביעת מדיניות ביצוע הוראות, התאמת הפעילות עבור הלקוח, כשירות והתאמה של עובדים העוסקים בפעילות, קוד התנהגות, דרישות תיעוד, מתן מידע ללקוח וקבלת מידע מהלקוח, גילוי נאות בדבר ניגודי עניינים ויישום בקורות על הפעילות.

ההוראה תכנס לתוקף ב-1 באוגוסט 2025 ובמקביל יבוטלו הוראת נוהל בנקאי תקין מס' 461 (בנוסחו הקודם) בנושא עיסוקו של תאגיד בנקאי בניירות ערך על חשבון לקוחותיו, וכן הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 419 בנושא שמירת מסמכים.

דוח הביניים של הצוות לצמצום הפערים במכשירי השקעה בחיסכון לטווח קצר ובינוני

דוח הביניים של הצוות שהוקם במשרד האוצר פורסם בפברואר 2025, ובמסגרתו מוצע, בין היתר, לבטל את הארביטראז' המיסויי בין מכשירי החיסכון לטווח קצר ובינוני ולהחיל עליהם הטבת מס אחידה וכן תקרה להפקדות, ליצור פלטפורמה מרכזת לצפייה וניהול כלל מכשירי החיסכון וההשקעה של החוסכים, שתהווה ממשק משתמש הן עבור החוסכים והן עבור המתווכים והיועצים הנותנים להם שירות, ליצור מודל תגמול שיוצר זהות אינטרסים בין המתווך לחוסך, ולדרוש מהמתווך להחזיק רישיון ייעוץ המתאים לכלל מכשירי החיסכון וההשקעה המוצגים בפלטפורמה.

קול קורא בעניין מודלי תגמול בפעילות הציבור בניירות ערך

פורסם ביום 12 בנובמבר 2024 ע"י צוות עבודה בין משרדי המשותף לבנק ישראל, רשות ניירות ערך ואגף התקציבים במשרד האוצר, במטרה לבצע בחינה מעמיקה של מודלי התגמול והעמלות הקיימים כיום, לנתח את מרכיבי התגמול השונים ולגבש פתרון רוחבי וכולל אשר ייתן מענה הולם התואם את טובת כלל הלקוחות וטובת כלל השחקנים בשוק. במסגרת הקול קורא הושם דגש על בחינת עמלת דמי ניהול פקדון נ"ע, עמלת קניה, מכירה ופידיון, עמלות ההפצה וכן על היתכנות גביית עמלת ייעוץ בגין מתן שירות ייעוץ השקעות.

תחום התשלומים

חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים, התשפ"ג-2023

החוק פורסם ביום 6 ביוני 2023, במטרה להסדיר את העיסוק בשירותי תשלום ובייזום תשלומים, ולאפשר לגורמים חוץ בנקאיים להיכנס לתחום ולהתפתח בו. בהתאם לחוק, העיסוק ב"שירותי תשלום", יחייב קבלת רישיון "חברת תשלומים" מרשות ניירות ערך, למעט גופים פטורים, ובהם הבנקים. "שירותי תשלום" כוללים סליקה של פעולת תשלום, הנפקה של אמצעי תשלום, ניהול חשבון תשלום ושירות ייזום מתקדם (בייזום מתקדם הלקוח מאשר ליוזם להעביר בשמו הוראות תשלום, מבלי שהלקוח יידרש לאשרן מול מנהל חשבון התשלום שלו). העיסוק בייזום בסיסי יחייב רישיון אחר,

שדרישותיו מקלות יותר (בייזום בסיסי היוזם מזין את פרטי ההוראה, והלקוח נדרש לאשרה מול מנהל חשבון התשלום) חברות כרטיסי האשראי הקיימות נדרשות לרישיון מסוג "נותן שירותי תשלום בעל חשיבות יציבותית", והרישוי והפיקוח ביחס אליהן יתבצע, ככלל, על ידי בנק ישראל.

החוק מבסס גם "חובת קישוריות" - "נותן שירות להעברת כספים בין יחידים" (נכון להיום, רק אפליקציות תשלום עונות להגדרה שבחוק), בעל "היקף פעילות רחב" (חלקו בקבלת/העברת הכספים בדרך זו הוא מעל 20%), חויב לאפשר ללקוחותיו שהם יחידים, לקבל ולהעביר כספים מ/אל אפליקציית תשלום אחרת, על סמך פרט מזהה. בנוסף, מנהל חשבון תשלום למוטב, חויב לאפשר ללקוח לקבל כספים ממשלם שהוא לקוח של בנק אחר/אפליקציית תשלום, על סמך פרט מזהה (למעט אם מנהל חשבון התשלום הוא בעל היקף פעילות קטן). לעניין בנק או תאגיד עזר - בעל שווי נכסים שאינו עולה על 5% משווי נכסי הבנקים בישראל).

החוק כולל הוראות רבות נוספות, ביניהן, איסור על גביית תמורה בידי מנהל חשבון התשלום, בעד מתן הגישה ליוזם תשלום, ניהול מרשם של נותני שירותי תשלום על ידי הרשות, והגדרת חובותיה של חברת תשלומים בשלל נושאים: אבטחת מידע וניהול סיכונים, ניהול כספי הלקוחות, איסור על שימוש בכספים לצורך מתן אשראי, והגבלות על עיסוקים נוספים. לפי החוק, חברות תשלומים יוכלו להשתתף במערכות התשלומים המבוקרות שאינן מיועדות ויורשו לשלם ריבית על יתרות זכות, בתנאים שנקבעו. בחוק נקבעו סנקציות, לרבות פליליות, בגין הפרתו. למעט סעיפים מסוימים, החוק נכנס לתוקפו שנה מיום פרסומו.

בנקאות פתוחה

חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"א-2021

החוק, אשר פורסם ביום 18 בנובמבר 2021, יוצר הסדרה מקיפה ואחידה של פעילות שירות מידע פיננסי. בהתאם לחוק, מתן השירות יהיה טעון רישיון או אישור מאת המאסדר הרלוונטי של נותן השירות (המפקח על הבנקים, לעניין בנק, סולק ותאגיד עזר). עוד נקבע, כי לא יתאפשר לנותן שירות לעסוק בשירותי השוואת עלויות או תיווך, כהגדרתם בחוק, ביחס למוצרים ושירותים פיננסיים אותם הוא (או צדדים קשורים אליו) מספק ללקוחותיו. החוק כולל הוראות ביחס לפעילותם וחובותיהם של הגופים נותני שירותי המידע הפיננסי ושל "מקורות המידע" (הכוללים, בהתאם לחוק, בנקים, סולקים, תאגידי עזר, גוף מוסדי (קופות גמל וחברות ביטוח), בעל רישיון למתן שירותי פקדון ואשראי, בעל רישיון למתן אשראי ובעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי), לרבות בעניין הגנת הפרטיות, השימוש במידע, אבטחתו וקבלת הסכמות לשימוש בו, גביית תמורה, מניעת ניגודי עניינים והוראות צרכניות. החוק קובע מועדי תחולה מדורגים למקורות מידע וסוגי מידע שונים. מועד התחולה המאוחר ביותר שנקבע ביחס לכלל סוגי המידע הנדרשים ממקורות מידע שהם בנקים או תאגידי עזר היה ה-14 בדצמבר 2023. ביום 12 ביוני 2023 פורסם צו שירות מידע פיננסי (דחיית יום התחילה של החוק לעניין מקור מידע שהוא בנק, תאגיד עזר או סולק לגבי סל ניירות ערך וחשבונות של תאגידי גדולים), התשפ"ג-2023, אשר דחה את כניסתו לתוקף של סל ניירות ערך ליום 15 בספטמבר 2023, ואת כניסתה לתוקף של החובה להנגשת מידע לגבי חשבונות של תאגידי גדולים ליום 14 באפריל 2024.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 368 - יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל

ההוראה פורסמה ביום 24 בפברואר 2020, בהמשך להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, ובמטרה לקדם את רפורמת הבנקאות הפתוחה, המאפשרת ללקוחות לתת לצדדים שלישיים גישה למידע הפיננסי שלהם, באופן דיגיטלי ומאובטח.

ההוראה חלה על בנקים וחברות כרטיסי אשראי, וכוללת הוראות לגבי יישום בנקאות פתוחה (הן לגבי העברת מידע והן לגבי הוראות תשלום), בעניין: ממשל תאגידי, אופן קבלת הסכמת הלקוח להעברת מידע או למתן הוראת תשלום, כללים לרמת שירות, עקרונות לניהול סיכונים אבטחת מידע והגנת הסייבר, החובות החלות על בנקים וחברות כרטיסי אשראי שיבחרו לפעול גם כצרכן מידע או כיוזם תשלומים, אופן הטיפול בפניות לקוחות והדיווחים הנדרשים לפיקוח. בעקבות חקיקת חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"ב-2021 ("החוק"), פרסם בנק ישראל, ביום 23 בפברואר 2022, תיקון להוראה, במטרה להתאימה

להוראות החוק, לרבות הרחבת סוגי נותני שירות מידע פיננסי אשר יוכלו לקבל גישה למידע פיננסי של לקוח, בהסכמתו. ביום 15 במאי 2022, פרסם בנק ישראל תיקון נוסף להוראה, הכולל הוראות לעניין תמורה המתקבלת מאחר, בקשר עם מתן שירות מידע פיננסי ללקוח. ההוראות נועדו למנוע חשש לניגוד עניינים, ומחייבות, בין היתר, קביעת נהלים שיבטיחו, כי הסדר התמורה עם הגורם האחר לא ישפיע על טיב השירות הניתן ללקוח.

ביום 23 בינואר 2023, פרסם בנק ישראל עדכון להוראה הכולל, בין היתר, תיקונים המאפשרים העברת מידע אודות ניירות ערך בחשבון הלקוח, כחלק מיישום השלב הבא בבנקאות הפתוחה. ביום 7 באפריל 2024, פורסם עדכון להוראה, הכולל התאמות בסטנדרט הטכנולוגי לתמיכה במתן גישה למידע פיננסי של תאגידים גדולים וכן התאמות לעניין מתן גישה לשירות ייזום תשלומים. ביום 10 באוקטובר 2024, פורסם עדכון להוראה, אשר נועד לבצע התאמות נדרשות בהוראה עקב חקיקת חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים, התשפ"ג-2023, אשר נכנס לתוקף ביוני 2024, וכן לצורך יישום חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"א-2021 בהיבטים הנוגעים ללקוחות שהינם תאגידים. ביום 17 בנובמבר 2024 פורסמה טיוטת חוזר לעדכון ההוראה, המסדירה את התקן הטכנולוגי לעניין הקמה וביטול של הרשאה לחיוב חשבון, במסגרת ייזום תשלומים.

כל מועדי התחולה שנקבעו בהוראה, נכנסו לתוקף, לרבות העברת מידע ביחס לחשבונות תאגידים גדולים - אשר נכנס לתוקף ביום 14 באפריל 2024, בהתאם לצו שירות מידע פיננסי (דחיית יום התחילה של החוק לעניין מקור מידע שהוא בנק, תאגיד עזר או סולק לגבי סל ניירות ערך וחשבונות של תאגידים גדולים), התשפ"ג-2023.

הגברת התחרות

מכתב רשות התחרות מיום 26 במרס 2024, בדבר שימוע בטרם קביעת קבוצת ריכוז ומתן הוראות

בהתאם למכתב, המופנה לחמשת הבנקים הגדולים ("הבנקים"), הממונה על התחרות ("הממונה") שוקלת לקבוע כי הבנקים (כולל בנקים בשליטתם) הם קבוצת ריכוז, וכן ליתן הוראות לחברי הקבוצה בנוסח שצורף למכתב ("ההוראות"). במכתב נטען, כי הראיות שבידי הרשות מצביעות על כך שבידיהם של הבנקים יותר ממחצית מכלל אספקת השירותים בענף סל השירותים הבנקאיים ללקוחות קמעונאיים (הכוללים, בהתאם למכתב וההגדרות הכלולות בו, את משקי הבית ומגזר העסקים הקטנים שמחזור הפעילות שלהם קטן מ-50 מיליון ש"ח). כן מצוין, כי בדיקת הממונה מעלה כי מתקיימים התנאים הקבועים בחוק לקיומם של תנאים לתחרות מועטה בין הבנקים בענף סל השירותים ללקוחות קמעונאיים. עיקרי ההוראות: חיוב הבנקים להציע פקדונות פריקים שכיחים ללקוחות כלל הבנקים; איסור על קשירה בין פקדון לבין קבלת שירותים בנקאיים אחרים; הנגשת מוצר הקרן הכספית כמוצר חוץ בנקאי ללקוחות כלל הבנקים; הטלת חובה על הבנקים לקבל פקדון מחברות חוץ בנקאיות שיבקשו לפעול כ"מרכזי כספים" עבור הציבור הרחב, בתנאים שאינם נחותים מהתנאים בהם הבנק מקבל פקדונות מסוג דומה; הטלת חובה לאפשר נידוד פקדון לגוף אחר (פקדונות "פריקים"), והוראות המחייבות להציג "בדחיפה" מידע השוואתי רלוונטי ללקוחות. הבנק, יחד עם הבנק הבינלאומי, הציג את התנגדותו לקביעה במסגרת שימוע שנערך בפני הממונה ביום 29 בספטמבר 2024.

הגנת הפרטיות

חוק הגנת הפרטיות (תיקון מס' 13), התשפ"ד-2024

התיקון, אשר פורסם ביום 14 באוגוסט 2024, כולל שינויים מהותיים, ובהם הרחבת חובת היידוע באיסוף מידע אישי והגברת השקיפות כלפי לקוחות ונושאי מידע אחרים בכל הנוגע למטרות איסוף המידע האישי, השימושים שיעשו בו, העברת המידע לצדדים שלישיים ועוד; קביעת פיצויים ללא הוכחת נזק בגין הפרת זכויות נושאי מידע, כגון הפרת זכות העיון במידע והזכות לתיקון המידע ומחיקתו במקרים המתאימים; הארכת תקופת ההתיישנות על תביעות אזרחיות לפי החוק משנתיים לשבע שנים; שינויים בהגדרות מרכזיות בחוק, לרבות הגדרת "מידע אישי", "מידע בעל רגישות מיוחדת", "מאגר מידע", "בעל שליטה במאגר מידע", "מחזיק במאגר מידע" ועוד; צמצום חובת רישום מאגרי מידע במרשם המנוהל על ידי הרשות להגנת הפרטיות והעברת הדגש להגדרות פנימיות של המאגרים על ידי בעל השליטה במאגר. לגבי מאגר מידע בעל רגישות מיוחדת בהיקף של מעל 100,000 איש, נקבעה חובת הודעה לרשות להגנת הפרטיות חלף חובת

הרישום; חובת מינוי ממונה להגנת הפרטיות בגופים ציבוריים וכאלה שמעבדים מידע בעל רגישות מיוחדת בהיקף משמעותי, ובכללם תאגידים בנקאיים, תוך פירוט הכשירות המקצועית הנדרשת מהממונה ותפקידו בארגון; הרחבה משמעותית של סמכויות הרשות להגנת הפרטיות לנהל הליכי אכיפה, בירור ופיקוח, ולהטיל עיצומים כספיים בסכומים משמעותיים במקרה של הפרה. התיקון יכנס לתוקפו ביום 14 באוגוסט 2025.

הנחיית הרשות להגנת הפרטיות בעניין תפקיד הדירקטוריון בקיום חובות התאגיד לפי תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע)

בהתאם להנחייה, אשר פורסמה ביום 12 בספטמבר 2024, עמדת הרשות היא כי בחברה אשר עיבוד מידע אישי מצוי בליבת הפעילות שלה, או שקיימת סבירות כי פעילותה תיצור סיכון מוגבר לפרטיות, על הדירקטוריון מוטלת החובה לפקח על ציות החברה לחוק ולתקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), התשע"ז-2017 ("התקנות") ובאחריותו לוודא גיבוש, אימוץ ויישום של מדיניות בדבר אופן ביצוע דרישות החוק והתקנות בחברה, וכן החובות הפיקוחיות באופיין המוטלות בתקנות על החברה, לרבות דיון במסמך הגדרות המאגר, בעקרונות המרכזיים בנוהל אבטחת המידע הארגוני, בתוצאות סקרי סיכונים ומבדקי חדירות, ובאירועי אבטחת מידע שהתרחשו ותוצאות ביקורות תקופתיות. עם זאת, במקרים המתאימים יהיה הדירקטוריון רשאי לקבוע גורם אחר בחברה שיהיה אחראי על ביצוע חובות אלה, תוך פיקוח על קיומן בפועל.

תקנות הגנת הפרטיות (הוראות לעניין מידע שהועבר לישראל מהאזור הכלכלי האירופי), התשפ"ג-2023
התקנות, אשר פורסמו ביום 7 במאי 2023, מטילות על בעלי מאגרי המידע בישראל, ביחס למידע שהועבר לישראל מהאזור הכלכלי האירופי (ולמעט מידע שהועבר במישרין על ידי נושא המידע עצמו), מספר חובות, ובהן החובה לאפשר לנושא המידע לדרוש מחיקת המידע אודותיו שאינו חוקי או שאינו נחוץ עוד למטרה שלשמה נמסר, החובה להפעיל מנגנון שיבטיח שלא מוחזק במאגר מידע שאינו נחוץ, כהגדרתו בתקנות, החובה להפעיל מנגנון שיבטיח כי המידע שמצוי במאגר נכון, שלם, ברור ומעודכן, והחובה ליידיע את נושאי המידע, בנסיבות מסוימות, ביחס לקבלת המידע והעברתו. התקנות יחולו גם על מאגרים המכילים הן מידע שהתקבל מהאזור והן מידע שהתקבל מישראל. התקנות נכנסו לתוקף ביום 7 באוגוסט 2023, לגבי מידע שהתקבל מהאזור לאחר פרסום התקנות, ביום 7 במאי 2024, לגבי מידע מהאזור שהיה קיים במאגר מידע בישראל במועד פרסומן וביום 1 בינואר 2025 לגבי מידע שלא התקבל מהאזור, ואשר נשמר במאגר מידע ישראלי שבו קיים גם מידע מהאזור.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים - פרטים נוספים

לתיאור של מגזרי הפעילות ראה באור 24 לדוחות הכספיים ופרק מגזרי פעילות בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מבנה התחרות במגזרי הפעילות ושינויים החלים בהם

מגזר משקי הבית

- רמת התחרות על מגזר משקי הבית, נמצאת במגמת עלייה מתמדת בשנים האחרונות - הן במערכת הבנקאית והן מול גופים חוץ בנקאיים בעיקר חברות כרטיסי האשראי כחלק מההתמודדות על נתח השוק, מתבצעים בבנק שינויים נדרשים, לרבות התאמת ההיערכות בתחומים הבאים:
- שימת דגש על פיתוח השירותים הישירים של הבנק; מסד און ליין, אפליקציה מתקדמת, מכשירים לשירות עצמי לרבות האפשרות לפתיחת באופן מקוון.
 - פעילות שיווקית ממוקדת בקהל היעד, המושתתת על מערכות מיכוניות תומכות.
 - התאמות במערך הסינוף בהתאם להתפתחויות באוכלוסיות היעד של הבנק ועל פי אזורי פוטנציאל.

- חיזוק הקשר האישי ומערכת היחסים עם הלקוח במקביל לעידוד השימוש בערוצים הדיגיטליים מביצוע פעולות פשוטות ועד לפתיחת חשבון מקוון וקבלת אשראי.
- במקביל, ממשיך הבנק להתמקד באוכלוסיות מטרה ספציפיות בקרב מגזר משקי הבית, בעיקר אוכלוסיית המורים ובני משפחותיהם בפיזור רחב.
- הבנק פועל לחיזוק מעמדו במגזר משקי הבית תוך התמחות באוכלוסיית המורים ובני משפחותיהם. המהווה נדבך מרכזי באסטרטגיה העסקית הרב שנתית של הבנק. הבנק שואף לשימור והגדלת הפעילות בקרב לקוחות קיימים, לרבות לקוחות דואליים, שחלק מפעילותם הפיננסית מתנהלת בבנקים אחרים. כמו כן, ממשיך הבנק בגיוס של לקוחות חדשים מקרב אוכלוסיות המטרה של הבנק, ובצעדים לייעול ושיפור התשתיות הקמעונאיות.
- התהליכים הבאים מתבצעים ו/או מתוכננים להתבצע במהלך העסקים לשם מימוש אסטרטגיה זו:
- חיזוק התפיסה מחוקדת הלקוח, תוך התאמת הצעות הערך, המוצרים, רמת השירות וערוצי ההפצה להעדפות ולצרכים הפיננסיים של כל לקוח.
- ניהול מושכל של הרשת הקמעונאית בתפיסה רב-ערוצית, המתבססת הן על מערך סניפי בפריסה הולמת, והן על הרחבה מתמדת של שירותי הבנקאות הישירה, לרבות מכשירים אוטומטיים מתקדמים, אתר האינטרנט והאפליקציות הסלולריות שנמצאות בתהליך מתמיד של הרחבת השירותים הבנקאיים הכלולים בהן בין היתר: פתיחת חשבון מקוון, שירות התכתבות עם בנקאי לכלל לקוחות הבנק הרחבת האפשרות לקבלת והגשת בקשה להלוואה באפליקציה ובאתר, ועוד.
- ייזום שיטתי מבוסס מאגרי נתונים כלפי לקוחות בכל תחומי הפעילות, לרבות שירותי ניהול חשבון, פעילות השקעות וייעוץ, אשראי צרכני ומשכנתאות.
- פעילות המשכנתאות של לקוחות הבנק מתבצעת באמצעות חברת האם והשירות ניתן על ידי דלפקי משכנתאות המוצבים בחלק מסניפי הבנק.
- פיתוח מסעות לקוח מותאמים על פי פרסונות לשיפור תהליכי גיוס וקליטה וחוויית השירות תוך כדי דגימה מתמדת של רמת השירות על ידי עריכת סקרי שירות מיידיים באמצעות שליחת סמס ללקוח לאחר ביצוע פעולה.

מגזר הבנקאות הפרטית

- הפעילות במגזר הבנקאות הפרטית המתאפיין ברמת תחרות גבוהה.
- על רקע זה, ולנוכח רמת סיכון האשראי הנמוכה יחסית הגלומה בפעילות במגזר הבנקאות הפרטית, התחרות על לקוחות אלו חריפה ודינאמית מאוד. העלייה החדה בריבית החריפה את התחרות על לקוחות המגזר, וכמענה לתחרות פעל הבנק לשיפור במהירות התגובה העמקת הידע בקרב העובדים והמנהלים ודיוק והתאמת מוצרי ההשקעה לתקופה תחרות זו באה לידי ביטוי בהקצאת משאבים ניכרת להעלאת רמת השירות והייעוץ ללקוחות הבנקאות הפרטית, בהכשרה מקצועית לעובדים, בהרחבה מתמדת של סל המוצרים, בשדרוג של המערכות הטכנולוגיות תומכות ההחלטה, בהטבות בתנאי ניהול חשבון, בשחיקה ברמות המחירים והעמלות, ושימת דגש על שירות אישי ויצירת מעטפת שירות מותאמת ללקוח
- על מנת לשפר את היערכות ההבנק בטיפול בפלח העליון של הבנקאות הפרטית, הקים הבנק מרכזי ייעוץ איזוריים המעניקים שירותי ייעוץ ללקוחות הפרימיים ב הבנק מרכזי הייעוץ מאפשרים לבנק לתת שירותי ייעוץ מתקדמים ואיכותיים תוך כדי ניצול הייתרון המיקצועי של יועצי ההשקעות במרכזי הייעוץ.
- המגזר פועל באמצעות מערך הסינוף של הבנק. לקוחות הבנקאות הפרטית מקבלים שירות ביחידות מובדלות בסניפי הבנק, אשר מספקות את מכלול השירותים הבנקאיים במודל שירות אשר מותאם באופן ייחודי לאופי פעילותם של הלקוחות ולצרכיהם. השירותים ניתנים על ידי בנקאים אשר הוכשרו להעניק את השירות לפלח זה.
- הבנק פועל תדיר לשיפור תהליכים ולהכנסת שיפורים טכנולוגיים במטרה לשפר את רמת השירות ולהרחיב את סל המוצרים, כולל שידרוג ופיתוח השירותים הניתנים באינטרנט ובסלולר, כגון, שדרוג זירת שוק ההון באפליקציה הסלולרית, מתן האפשרות להצטרפות ליעוץ השקעות דרך אתר האינטרנט שירות ADVISE ME. המאפשר ליועץ ההשקעות לשלוח הצעות לפעולות ישירות ללקוח באמצעות האפליקציה הסלולרית.

מגזר העסקים הקטנים והזעירים

התחרות על מגזר העסקים הקטנים והזעירים נמצאת במגמת התחזקות בשנים האחרונות. הבנק מתחרה במגזר העסקים הקטנים והזעירים מול כלל הבנקים אך עם זאת מרחיב את פעילותו מול המגזר. כמו כן, קיימת תחרות מצד גופים פיננסיים שונים, ובהם חברות כרטיסי האשראי, חברות לייסינג וחברות ביטוח. הבנק ממקד את הפעילות במגזר העסקים הקטנים תוך ניצול היתרון במקצועיות, זמינות ומהירות תגובה. לקוחות הבנק במגזר העסקים הקטנים הינו ממגוון רחב של ענפי משק בעלי נפח פעילות עסקי נמוך.

מגזר העסקים הבינוניים

- התחרות על לקוחות מגזר העסקים הבינוניים במערכת הבנקאית הולכת וגוברת. התחרות מתבטאת ברמת השירות ובמהירות התגובה, ברמת המחירים והעמלות ובתנאים להעמדת מימון. הבנקים מתחרים ביניהם ביכולת להגיב במהירות וביעילות לצרכים המשתנים של כל לקוח, באיכות השירותים וכח האדם המקצועי ובפיתוח מוצרים בנקאיים מתוחכמים וחדשניים. בנוסף לכך, קיימת תחרות מצד גופים חוץ בנקאיים, כגון חברות הביטוח, חברות למימון והאפשרות לגיוסי ההון בשווקים בארץ ובחו"ל.
- מרבית הלקוחות במגזר העסקים הבינוניים בישראל מנהלים חשבונות במספר בנקים, מה שמגביר את התחרותיות על לקוחות אלה. גם דרישות הון רגולטוריות, המגבילות את הבנקים בפעילותם מול לקוחות עסקיים גדולים והחמרתן בשנים האחרונות, מובילות את המערכת הבנקאית להתמקד בלקוחות אלו, בעיקר בתחום ה-Middle Market.
- כחלק מהמיקוד העסקי, הבנק מנצל יתרון תחרותי לגודל. הפעילות מול העסקים הבינוניים מרוכז בשלושה מרכזים עסקיים במטרה לתת מענה מקצועי, זמין ומהיר לצרכים העסקיים.
- גם בפעילות הפאסיבה קיימת תחרות על לקוחות מגזר ה-Middle Market, הן מול בנקים והן מול גופים חוץ-בנקאיים המתמחים בשוקי ההון והכספים (לרבות חברות הביטוח, בתי ההשקעות וכיו"ב).
- לקוחות הבנק במגזר העסקים הקטנים והבינוניים הינו ממגוון רחב של ענפי משק. היקף האשראי ברמת לקוח הינו עד 50 מ' ש"ח.

שיפורים טכנולוגיים וחדשנות

מערך טכנולוגיות המידע של קבוצת הבינלאומי מתפעל ומתחזק את התוכנה והחומרה של מערכות הליבה והדיגיטל של השרתים המרכזיים והמבזרים, תחנות הקצה, רשת התקשורת והטלפוניה וכן את כל הציוד הייעודי והנלווה הקשור לטכנולוגיית המידע בסניפים וביחידות המטה של קבוצת הבנק. במסגרת אסטרטגיית המחשוב של קבוצת הבנק ובמטרה לתת מענה טכנולוגי למגמות המתפתחות בעולם הבנקאות המודרני, ננקטו בשנת 2024 מספר מהלכים, ביניהם הטמעת טכנולוגיות מתקדמות וחדשניות, מקסום הטרנספורמציה הדיגיטלית, פיתוח יכולות לעבד ולנתח מאגרי מידע לאיתור הזדמנויות והצעות ערך מותאמות לקוח, וזאת על מנת להעצים את חוויית הלקוח, תוך חתירה למצוינות תפעולית, שמירה על עדכניות טכנולוגית ושיפור מתמיד באבטחת מידע וסייבר.

הנושאים העיקריים בתחום התשתית הטכנולוגית בשנת 2024

ארכיטקטורה

- קבוצת הבנק הבינלאומי גיבשה ארכיטקטורה עדכנית מודרנית, רב שכבתית, אשר תהווה תשתית מתקדמת וגמישה והמאפשרת פיתוח יישומים מהיר, איכותי ויציב, תוך שימת דגש על הנושאים הבאים:
- הוגדרה והוטמעה מתודולוגיית Design Authority, תוך קביעת סטנדרטים לבחינת יישומים ולישימוש בתבניות עבודה לפיתוח.
- הוגדרה ויושמה אסטרטגיה ומדיניות ארגונית ליישומי ענן.

- הוגדרו תשתיות ומתודולוגיות חדשות לתמיכה בפיתוח יישומים (קטלוג שירותים מרכזי, בניית יישומים מונחי אירועים).
- יושמו תהליכים ליישום שירותי ענן, על ידי מימוש אזור נחיתה מאובטח.
- הוגדרו כלי ניטור וניהול אופטימיזציה של יישומים.

דאטה

- קבוצת הבנק הבינלאומי ממשיכה להוביל שימוש מתקדם בדאטה לטובת פרסונליזציה מול הלקוח ושיפור חווית לקוח. תחום הדאטה, כחלק ממערך בנקאות מתקדמת, מוביל יישומי דאטה מתקדמים בכללם:
- קבוצת הבנק הבינלאומי שואפת לשפר את התהליכים הדיגיטליים ללקוחותיו ולטובת כך הטמיע מערכת לניתוח מסעות הלקוח בתהליכים הדיגיטליים ושיפור האפקטיביות.
- יחד עם ההתפתחויות האדירות בעולם הבינה המלאכותית היוצרת, הבנק החל בהקמת מעבדות AI ובביצוע מחקרים ראשוניים לבחינת הערך הצפוי ללקוח.

דיגיטל וחדשנות

- קבוצת הבנק הבינלאומי ממשיכה להרחיב את היכולות והצעות הערך הדיגיטליות, ובכלל זה:
- אזור שוק ההון באתר - שדרוג חווית המסחר העצמאי בשוק ההון כדי להבטיח חווית מסחר מובילה וייחודית ללקוחותינו. השינויים כוללים שינויים בתשתית הטכנולוגית, המאפשרים תצוגה דינאמית ותמיכה רספונסיבית, שילוב מגוון סוגי גרפים מתקדמים, מסוג CHART IQ, המאפשרים, בין היתר, ניתוח טכני חדשני וכלים תומכי החלטה.
- אזור אישי במשכנתאות ללקוחות - מתן אפשרות ללקוחות להעלות מסמכים רלוונטיים וקבלת חיווי על תקינות וחוסרים.
- אזור אישי במשכנתאות ליועצים חיצוניים לבנק - פלטפורמה המאפשרת ליועצים להגיש בקשות ולנהל מעקב אחרי סטטוס הטיפול בבקשות.
- מולטיבנק - מערכת המשולבת בדיגיטל של הבנק ומאפשרת ללקוח לצפות במידע אודות חשבונותיו בכלל המערכת הבנקאית, בהתאם לתקן בנקאות פתוחה. התווספה האפשרות גם לאיסוף הסכמות לקבלת מידע על תיק ניירות ערך ומידע על כרטיסי אשראי.
- צ'אטים בדיגיטל - הפעלת ממשק צ'אטבוט חדשני באתר האונליין ובאפליקציה.
- העברות מט"ח - תמיכה בטעינת קבצים על ידי הלקוח הכוללת רשימת העברות למוטבים.
- בנקאות פתוחה - מתן אפשרות לתאגידים גדולים לפעול במסגרת הבנקאות הפתוחה.
- סריקת דוגמאות חתימה ופרוטוקולים - יישום חדשני בכלי בינה מלאכותית (AI) התומך בתהליך אוטומטי לקבלה וסריקת טופסי דוגמאות חתימה ופרוטוקולים המתקבלים מלקוחות הבנק.

שיפור השירות ללקוח

- קבוצת הבנק הבינלאומי שמה דגש על שיפור השירות וערוצי התקשורת עם הלקוח, ובכלל זה:
- הטבות במסגרת מלחמת "חרבות ברזל" - הענקת חבילת הטבות ללקוחות, לפי מתווה בנק ישראל להתמודדות עם השלכות המלחמה על חיילי מילואים, משפחות שכולות, פצועים, מפונים ועוד.
- הרחבה ושיפור השירותים בנושא משכנתאות - מתן חבילת הטבות משופרת ומענקים לנטולי משכנתא, הצגת SLA לטיפול בבקשות, שיפור בקשה למחזור.
- הרחבת השירותים הניתנים במוקד הטלפוני (בקשות אשראי, הוראות קבע).
- הרחבת השירותים באתר ובאפליקציה - מתן הלוואות אונקול ופירעון, ביטול שיק, תשלומים מידיים ושירות פרט מזהה - PROXY, אשראי בקליק - אשראי מידי המשלב מספר מוצרי אשראי (הלוואה/משיכת יתר/כרטיסי אשראי), הרשאות לחיוב חשבון (הקמה, ביטול, הקפאה ועוד), שילוב הסכמי אשראי לאישור מקוון, שירות "פריסה לתשלומים" של העברות מט"ח עבור לקוחות עסקים קטנים.
- כרטיסי חיוב - הבנק מנפיק כרטיסי סניפומט חכמים למשיכה ולמידע תומכי תקן EMV.
- הטמעת מערכות ממוחשבות לניהול תורים במרבית סניפי הבנק.

אוטומציה ושיפור תהליכים עסקיים

- שיפור השירות והתייעלות על ידי המשך יישום אוטומציית רובוטים (RPA) ושיפור תהליכים עסקיים ותפעוליים, כגון:
 - שיקים - שילוב מנגנון של חברת אורבוגרף, המבצע בדיקות אוטומטיות לתקינות שיקים שהופקדו בערוצים דיגיטליים ולשיקים שנתקבלו במסגרת המסלוקה הבין-בנקאית.
 - העברות - הקמת מוטבים מרשימה להעברות מט"ח, העברות מט"ל מרשימה לאוכלוסיות מיוחדות.
 - עיקולים - שילוב אוטומציה בתהליך רישום עיקול חדש, שחרור כספים מעוקלים.
 - משכנתאות - שיוך תקבולים להלוואות, הפקת מכתבי התראה להסבת ערבות.

אבטחת מידע

ארכיטקטורת סייבר

- שיפורים והוספת יכולות טכנולוגיות חדשניות, בהתאם לניהול הסיכונים של הבנק.
- אגף אבטחת מידע והגנת הסייבר הפעיל את תכנית האקסלרטור בתחום הסייבר ומיישם מסלול חדשנות לחברות הזנק, להאצת מוצרי טכנולוגיה מתקדמים בתחום הסייבר.

שדרוג תשתיות

- הרחבת התשתית העננית לתמיכה בצרכים עסקיים.
- התנעת פרויקט לשדרוג ה-CALL CENTER.
- בניית אוטומציות לקיצור משך פעולות בתחום תשתיות המחשוב וצמצום תקלות בעמדות קצה.
- התנעת פרויקט מודרניזציה של שדירת התקשורת באתרי המחשוב המרכזיים.
- שינוי ארכיטקטורת הרשת בעולמות הדיגיטל ובקישורים החיצוניים לבנק, לטובת שיפור מענה ההגנה בסייבר.
- המשך הרחבת יכולת הניטור האפליקטיבית לזיהוי צווארי בקבוק במערכות השונות, על מנת לשפר את זמני התגובה ללקוחות.
- הגדלת רוחב הפס בין ובתוך אתרי המחשוב המרכזיים.
- החלפת מערכת הגיבוי המרכזית במערכת מודרנית וחדשה, עם יכולות מתקדמות ושמירה מתקדמת על המידע המגובה מפני איומים שונים.
- התנעת שדרוג מערך האחסון המרכזי.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

2022			2023			2024			
שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	
5.69	298.3	5,240.7	8.40	463.0	5,511.4	8.29	462.8	5,579.3	נכסים נושאי ריבית - בישראל
4.11	30.1	733.0	2.25	15.7	698.1	2.30	16.0	694.3	אשראי לציבור(2),(5)
1.50	37.4	2,497.3	2.62	61.7	2,356.3	3.74	71.1	1,902.0	אשראי לממשלה
1.22	11.2	915.2	4.86	46.1	947.6	4.50	58.6	1,303.2	פקדונות בבנקים
									פקדונות בבנקים מרכזיים
0.88	7.1	805.4	2.16	18.9	875.3	3.65	62.9	1,723.3	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה(3)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אג"ח למסחר(3)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
3.77	384.1	10,191.6	5.83	605.4	10,388.7	5.99	671.4	11,202.1	סך כל הנכסים נושאי ריבית
		448.0			486.2			502.2	חייבים בגין כרטיסי אשראי
									שאינם נושאי ריבית
		462.7			429.0			410.8	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית(4)
3.46	384.1	11,102.3	5.36	605.4	11,303.9	5.54	671.4	12,115.1	סך כל הנכסים

ראה הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

2022			2023			2024			
שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	
0.57	7.4	1,290.8	1.82	14.4	790.2	1.79	12.8	714.5	התחייבויות נושאות ריבית - בישראל
1.66	51.4	3,098.3	3.20	140.7	4,390.5	3.41	175.6	5,142.5	פקדונות הציבור לפי דרישה
4.05	18.1	447.0	2.33	10.9	468.7	2.40	11.5	479.2	פקדונות הציבור לזמן קצוב
-	-	*-	-	-	*-	-	-	-	פקדונות מבנקים
									התחייבויות אחרות
*1.59	76.9	*4,836.1	*2.94	166.0	*5,649.4	3.15	199.9	6,336.2	סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
		288.1			312.8			315.3	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		4,937.1			4,148.5			4,107.1	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
		*110.9			*108.1			106.0	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁶⁾
0.76	76.9	10,172.2	1.62	166.0	10,218.8	1.84	199.9	10,864.6	סך כל ההתחייבויות
		930.1			1,085.1			1,250.5	סך כל האמצעים ההוניים
		11,102.3			11,303.9			12,115.1	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
*2.18			*2.89			2.84			פער הריבית
3.01	307.2	10,191.6	4.23	439.4	10,388.7	4.21	471.5	11,202.1	תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁷⁾

ראה הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית

2022			2023			2024			
יתרה ממוצעת (1)	הכנסות ריבית ⁽⁵⁾ (%)	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות ריבית ⁽⁵⁾ (%)	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות ריבית ⁽⁵⁾ (%)	שיעור הכנסה	
8,414.3	318.5	3.79	8,437.8	536.6	6.36	9,022.7	586.1	6.50	מטבע ישראלי לא צמוד
*3,745.3	(27.3)	(0.73)	*4,446.4	(129.2)	*(2.91)	5,128.5	(161.8)	(3.15)	סך נכסים נושאי ריבית
		3.06			*3.45			3.35	סך התחייבויות נושאות ריבית
									פער הריבית
1,251.4	58.7	4.69	1,456.2	46.0	3.16	1,676.6	61.1	3.64	מטבע ישראלי צמוד למדד
993.9	(49.0)	(4.93)	1,035.6	(31.6)	(3.05)	1,029.6	(32.5)	(3.16)	נושאים ריבית
		(0.24)			0.11			0.48	סך נכסים נושאי ריבית
									סך התחייבויות נושאות ריבית
									פער הריבית
525.9	6.9	1.31	494.7	22.8	4.61	502.8	24.2	4.81	מטבע חוץ (לרבות מטבע
96.8	(0.6)	(0.62)	167.4	(5.2)	(3.11)	178.1	(5.6)	(3.14)	ישראלי צמוד למטבע חוץ)
		0.69			1.50			1.67	סך נכסים נושאי ריבית
									סך התחייבויות נושאות ריבית
									פער הריבית
10,191.6	384.1	3.77	10,388.7	605.4	5.83	11,202.1	671.4	5.99	סך פעילות בישראל
*4,836.1	(76.9)	*(1.59)	*5,649.4	(166.0)	*(2.94)	6,336.2	(199.9)	(3.15)	סך נכסים נושאי ריבית
		*2.18			*2.89			2.84	סך התחייבויות נושאות ריבית
									פער הריבית

* סווג מחדש.

ראה הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ד' - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית ובהוצאות ריבית

שנת 2023 לעומת שנת 2022			שנת 2024 לעומת שנת 2023			
גידול (קיטון) בגלל שינוי			גידול (קיטון) בגלל שינוי			
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות	
164.7	142.0	22.7	(0.2)	(5.8)	5.6	נכסים נושאי ריבית בישראל
56.6	58.7	(2.1)	66.2	38.5	27.7	אשראי לציבור
221.3	200.7	20.6	66.0	32.7	33.3	נכסים נושאי ריבית אחרים
						סך הכל הכנסות הריבית
						התחייבויות נושאות ריבית בישראל
96.3	64.0	32.3	33.3	9.1	24.2	פקדונות הציבור
(7.2)	*(7.7)	*0.5	0.6	0.3	0.3	התחייבויות נושאות ריבית אחרות ⁽⁶⁾
89.1	*56.3	*32.8	33.9	9.4	24.5	סך הכל הוצאות ריבית
132.2	*144.4	*(12.2)	32.1	23.3	8.8	סך הכל הכנסות ריבית נטו

הערות:

- (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (3) ליתרה הממוצעת של איגרות חוב זמינות למכירה נוספה היתרה הממוצעת של הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בגין איגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשנה שהסתיימה ביום 31.12.24 בסך של 26.6 מיליוני ש"ח (לשנה שהסתיימה ביום 31.12.23 נוספה יתרה בסך 34.0 מיליוני ש"ח ולשנה שהסתיימה ביום 31.12.22 נוספה יתרה בסך של 22.2 מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (5) עמלות בסך 14.8, 15.3, 13.5 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בשנים שהסתיימו ב- 31.12.24, 31.12.23 ו-31.12.22, בהתאמה.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים.
- (7) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (8) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר בתקופה המדווחת בשינוי בכמות בין התקופות להשוואה. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי מכפלת הכמות בתקופה הקודמת בשינוי במחיר בין התקופות להשוואה.

נספח 2 - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2020	2021	2022	2023	2024	
סכומים מדווחים					
242.4	267.9	384.1	605.4	671.4	הכנסות ריבית
1.4	23.4	76.9	166.0	199.9	הוצאות ריבית
241.0	244.5	307.2	439.4	471.5	הכנסות ריבית, נטו
21.8	(3.3)	5.1	18.6	6.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
219.2	247.8	302.1	420.8	465.2	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית					
0.2	2.2	2.0	(18.4)	0.1	הכנסות מימון שאינן מריבית
83.1	94.1	93.4	92.9	97.2	עמלות
0.4	5.0	0.1	0.5	0.1	הכנסות אחרות
83.7	101.3	95.5	75.0	97.4	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות					
*92.5	*100.4	*104.1	*107.8	103.6	משכורות והוצאות נלוות
*25.9	*25.3	*23.9	*24.2	25.1	אחזקה ופחת בניינים וציוד
63.6	66.4	82.8	81.3	85.4	הוצאות אחרות
182.0	192.1	210.8	213.3	214.1	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
120.9	157.0	186.8	282.5	348.5	רווח לפני מיסים
43.9	55.3	66.0	98.5	132.6	הפרשה למיסים על הרווח
77.0	101.7	120.8	184.0	215.9	רווח נקי
רווח למניה רגילה (בש"ח)					
0.51	0.68	0.81	1.23	1.44	רווח בסיסי ומדולל

*סווג מחדש

נספח 3 - דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון - מידע רב רבעוני

תמצית דוח רווח והפסד לפי רבעונים בשנים 2023 ו-2024

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2023				2024				שנה
1	2	3	4	1	2	3	4	רבעון
140.6	157.6	156.7	150.5	153.5	178.8	182.8	156.3	הכנסות ריבית
35.0	45.6	44.9	40.5	42.9	57.2	58.3	41.5	הוצאות ריבית
105.6	112.0	111.8	110.0	110.6	121.6	124.5	114.8	הכנסות ריבית, נטו
(4.6)	6.4	12.3	4.5	2.4	2.9	(2.5)	3.5	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
110.2	105.6	99.5	105.5	108.2	118.7	127.0	111.3	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
(7.5)	(7.2)	(3.5)	(0.2)	0.2	-	-	(0.1)	הכנסות שאינן מריבית
23.9	23.5	23.7	21.8	21.4	24.3	24.7	26.8	הכנסות מימון שאינן מריבית
0.4	0.1	-	-	-	0.1	-	-	עמלות
16.8	16.4	20.2	21.6	21.6	24.4	24.7	26.7	הכנסות אחרות
								סך כל ההכנסות שאינן מריבית
*27.4	*28.9	*26.2	*25.3	*27.3	*25.7	*25.0	25.6	הוצאות תפעוליות ואחרות
*6.0	*6.0	*6.2	*6.0	*6.5	*6.0	*6.7	5.9	משכורות והוצאות נלוות
22.8	19.7	19.7	19.1	22.1	22.4	20.8	20.1	אחזקה ופחת בניינים וציוד
								הוצאות אחרות
56.2	54.6	52.1	50.4	55.9	54.1	52.5	51.6	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
70.8	67.4	67.6	76.7	73.9	89.0	99.2	86.4	רווח לפני מיסים
24.6	23.5	23.6	26.8	28.9	33.6	38.1	32.0	הפרשה למיסים על הרווח
46.2	43.9	44.0	49.9	45.0	55.4	61.1	54.4	רווח נקי
0.31	0.29	0.29	0.33	0.30	0.37	0.41	0.36	רווח למניה רגילה (בש"ח)
								רווח בסיסי ומדולל

*סווג מחדש

נספח 4 - מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2020	2021	2022	2023	2024	
סכומים מדווחים					
נכסים					
3,815.8	3,634.2	3,576.0	3,923.4	3,083.3	מזומנים ופקדונות בבנקים
625.3	742.7	795.0	1,044.2	2,248.0	ניירות ערך
5,165.2	5,575.0	6,056.5	6,024.0	6,372.9	אשראי לציבור, נטו
620.6	763.3	707.3	686.4	706.4	אשראי לממשלה
25.4	24.1	22.5	21.7	20.2	בניינים וציוד
0.4	1.0	11.8	5.2	3.9	נכסים בגין מכשירים נגזרים
92.3	94.7	98.9	99.6	100.4	נכסים אחרים
10,348.8	10,835.0	11,268.0	11,804.5	12,535.1	סך כל הנכסים
התחייבויות והון					
8,612.4	9,025.1	9,346.6	9,632.7	10,167.3	פקדונות הציבור
252.3	431.1	446.0	499.7	519.9	פקדונות מבנקים
7.3	4.1	2.0	0.2	0.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
672.5	488.7	501.4	498.8	511.9	התחייבויות אחרות
9,544.5	9,949.0	10,296.0	10,631.4	11,199.2	סך כל ההתחייבויות
804.3	886.0	972.0	1,173.1	1,335.9	הון
10,348.8	10,835.0	11,268.0	11,804.5	12,535.1	סך כל ההתחייבויות וההון

נספח 5 - מאזן מאוחד לסוף רבעון - מידע רב רבעוני

תמצית מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2023 ו-2024

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2023				2024				שנה
1	2	3	4	1	2	3	4	רבעון
נכסים								
3,662.2	3,582.2	3,425.4	3,923.4	3,751.4	3,376.8	3,224.3	3,083.3	מזומנים ופקדונות בבנקים
787.4	737.2	971.2	1,044.2	1,369.9	1,833.6	2,046.2	2,248.0	ניירות ערך
6,130.5	6,190.1	6,161.0	6,024.0	6,058.0	6,187.1	6,340.8	6,372.9	אשראי לציבור, נטו
701.0	701.0	691.5	686.4	684.3	696.2	707.0	706.4	אשראי לממשלה
22.0	21.7	21.1	6,024.0	21.2	20.8	20.5	20.2	בניינים וציוד
10.1	9.0	8.3	21.7	5.6	5.6	3.9	3.9	נכסים בגין מכשירים נגזרים
93.0	99.9	101.5	5.2	103.1	105.3	102.4	100.4	נכסים אחרים
11,406.2	11,341.1	11,380.0	11,804.5	11,993.5	12,225.4	12,445.1	12,535.1	סך כל הנכסים
התחייבויות								
9,403.9	9,297.4	9,283.4	9,632.7	9,796.2	10,019.6	10,148.5	10,167.3	פקדונות הציבור
464.2	460.7	451.5	499.7	499.6	507.9	507.8	519.9	פקדונות מבנקים
2.6	1.0	0.1	0.2	0.1	-	0.3	0.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
512.7	509.4	526.3	498.8	480.3	494.3	517.6	511.9	התחייבויות אחרות
10,383.4	10,268.5	10,261.3	10,631.4	10,776.2	11,021.8	11,174.2	11,199.2	סך כל ההתחייבויות
1,022.8	1,072.6	1,118.7	1,173.1	1,217.3	1,203.6	1,270.9	1,335.9	הון
11,406.2	11,341.1	11,380.0	11,804.5	11,993.5	12,225.4	12,445.1	12,535.1	סך כל ההתחייבויות וההון

מילון מונחים

א	אינפלציה - היא מונח כלכלי המתאר תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים.
	ארגון המדינות המפותחות (OECD) - ארגון, שמרכזו בפרז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים. תנאי הקבלה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיתוף פעולה עסקי בינלאומי. ישראל התקבלה כחברה בארגון במאי 2010.
	אשראי חוץ מאזני - התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
ב	באזל - הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.
ג	גידור - עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
ה	הון עצמי רובד 1 - הון על בסיס מתמשך (going concern capital) כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים. הון רובד 2 - שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר והוא כולל בעיקר מכשירי הון כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (Contingent Convertible - CoCo). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי. הון רגולטורי - הון המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד), רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).
	הסכמי ISDA ונספחי CSA - הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על ידי התחשבות יומית, לרוב, המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.
ח	חבות - סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לוויים כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין. החבות כוללת, בין היתר, אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC).
	חוב בהשגחה מיוחדת - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר הנהלת הבנק רואה צורך להגביר לגביהם את אמצעי המעקב והפיקוח, אם כי אינה צופה להפסדי אשראי בגינם. לחוב/חבות בהשגחה מיוחדת יש חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב של הנהלה. צורך כזה יתכן שיווצר נוכח שיקולים הקשורים בהתפתחויות ענפיות או אזוריות, או נוכח שיקולים ספציפיים הקשורים באיתנותו הפיננסית של החייב, היקף וטיב המידע המצוי בידי התאגיד הבנקאי באשר לחייב ופעילותו העסקית, מצב הבטחונות, פיגורים בפרעון החובות, קשרי החייב עם גופים אחרים הנחשבים כבעייתיים וכו'.
	חוב בעייתי - חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בסיווג נחות, או חוב בסיווג לא צובר, לרבות חוב שאורגן מחדש.
	חוב בפיגור - פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפרעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם כולו או חלקו לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפרעונו. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחלק של חוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותן, או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שתגדיר הנהלת התאגיד הבנקאי. חוב לא צובר - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר צפוי כי הבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב.

חוב נחות - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר מוגן באופן לא מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לחוב נחות קיימת חולשה/חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. חוב נחות מאופיין בכך שקיימת אפשרות ברורה שהתאגיד הבנקאי יספוג הפסד מסוים אם הליקויים לא יתוקנו.

חובות שנבחים על בסיס פרטני - חובות אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינם נקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ובהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהווה בשיעור הריבית המקורית של החוב, או כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הבטחון. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד ולסיווג החוב כחוב לא צובר, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם. ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, ההפרשה הפרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.

חובות שנבחים על בסיס קבוצתי - חובות אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינם מחושבת עבור קבוצות גדולות של חובות בעלי מאפייני סיכון דומים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני.

חוזה החלף (SWAP) - סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.

חוזה אקדמה (FORWARD) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה זה אינו חוזה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגנים אלא נעשה לפי צורכי הלקוח.

חוזה עתידי (FUTURE) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה עתידי זה הוא חוזה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגנים.

חוזי אופציה - מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT). חוזה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים.

חוזה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים.

חשבונות חוזרים דביטוריים (חח"ד) - חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.

יחס הלימות ההון - יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.

יחס כיסוי נזילות (LCR) - יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.

יחס מימון יציב נטו (NSFR) - יחס שנועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב, בהתאם להרכב נכסיהם ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סרטנאי קצר טווח. המדידה, הן במאוחד והן בסולו, מתבצעת אחת לרבעון והדרישה לעמוד ביחס של 100%.

יחס מינוף - מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים. **כושר החזר** - היכולת של לווה לעמוד בתשלומים שנקבעו להחזר הלוואה.

	כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.
ל	לווה - בעל חבות מאזנית או חוץ מאזנית בבנק. לווה עשוי להיות נוטל התחייבות למתן אשראי, ערבות או אשראי בבנק וגם המנפיק של ניירות ערך בהם השקיע הבנק. לצורך בחינת החשיפת הבנק הלווה מוגדר כ"אדם בעל חבות, לרבות בן זוגו וכן מספר לוויים, כאשר ההחזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור החזר, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות".
מ	משך חיים ממוצע (מח"מ) - הממוצע המשוקלל של זמן פרעון הקרן ותשלומי הריבית של החוב.
נ	נגזר אשראי - חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללבוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון. נגזר מגדר (Hedge) - נגזר שהנהלת הבנק מייעדת אותו כמגדר ובתנאי שהוא כשיר לכך. זאת כאשר אופי החשיפה לסיכונים של המגדר זהה לאלה של המגודר. הפריט המגודר צריך להיות מזוהה ספציפית. ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך שלא סווגו כניירות ערך המוחזקים לפדיון או כניירות ערך למסחר. ניירות ערך למסחר (Trading securities) - ניירות ערך שנרכשו ומוחזקים במטרה למכרם בקרוב (לכן הם מוחזקים לתקופות קצרות). פעילות למסחר מתבטאת בדרך כלל בפעילות ערה של קניות ומכירות ומטרתה בדרך כלל להפיק רווחים ממסחר - הפרשים בין מחירי ASK ו-BID, הפרשים בין מחירי retail ו-wholesale, שינויים קצרי מועד במחיר וכו'.
ס	סיכון אשראי - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו במלואן. סינדיקציה - עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות, כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.
ע	ערבויות להבטחת אשראי - התחייבויות על חשבון לקוחות מהסוגים הבאים: 1. ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנותן האשראי או למי שערב למילוי התחייבותו של מקבל האשראי, לרבות ערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי; 2. ניכיון משנה שלא על ידי בנק ישראל, כאשר לקונה זכות חזרה אל התאגיד הבנקאי המוכר; 3. ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק. 4. ערבות לטובת משכיר ציוד להבטחת תשלומים של שוכר הציוד.
פ	פקדונות לזמן קצוב - פקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה. פקדונות לפי דרישה - פקדון שאינו פקדון לזמן קצוב.
ק	קבוצת לוויים - הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים; כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול בקבוצת לוויים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כמו כן, כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לוויים אחת.
ר	רווח בסיסי למניה - הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה. ריבית בנק ישראל - ריבית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאים. ריבית פריים - ריבית הנקבעת בכל בנק על בסיס ריבית בנק ישראל.

ש	שווי הוגן - ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית: רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק; רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים; רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים. שווי הוגן ברוטו חיובי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים שחייב לבנק הצד הנגדי לו, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים. שווי הוגן ברוטו שלילי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים, כאשר הבנק חייב כסף לצד הנגדי, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים. שוק המעו"ף - שוק של מכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב. שיעור התשואה הפנימי (שת"פ) - מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי. שיעור התשואה להון - התשואה להון הינה הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מחולק בהון הממוצע המיוחס לבעלי מניות הבנק.
ת	תהליך הסקירה הפיקוחי SREP (Supervisory Review Process) - התהליך נועד להבטיח, כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונים. תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) - סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם לסך תשלומי השכר ורווחי הפירמות. תשואה לפדיון - התשואה שתתקבל מאיגרת חוב (או מכל מכשיר חוב אחר) אם היא תוחזק עד לפדיונה הסופי, ואם כל התקבולים ממנה (קרן וריבית) יישאו אותו שיעור תשואה. ידועה גם כתשואה הפנימית של איגרת חוב ומוצגת בדרך כלל במונחים של ריבית שנתית אפקטיבית.
ABC	ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח, כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון. FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב. LDC - Less Developed Countries - ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית. LTV - Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד). Middle Market - פעילות מסחרית המבוצעת מול לקוחות בסדר גודל בינוני. Var - Value at Risk - מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות של התאגיד בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרת המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיק הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכוני השוק בפעילויות שונות.

אינדקס

עמודים		
77	אומדנים חשבונאיים קריטיים	א
17	אסטרטגיה עסקית	
133, 107, 77	אקטואריה	
235, 142, 32	באזל	ב
167, 74, 52, 42	בטחונות	
83, 82, 81, 80	בקרות	
147, 114, 103	גידור	ג
91	דוח על הרווח הכולל	ד
93	דוח על השינויים בהון	
85	דוח רואי החשבון המבקרים	
232, 231, 90, 8	דוח רווח והפסד	ד
94	דוח תזרים מזומנים	
141, 34	דיבידנדים ומדיניות חלוקת דיבידנד	
210	הון אנושי	ה
142, 32	הון והלימות הון	
141, 93	הון מניות	
142, 33, 8	הון עצמי רובד 1	
142, 33	הון רובד 2	
18	היבטי סביבה, חברה וממשל (ESG)	
75, 69	הלבנת הון	
119, 27	הפרשה למסים על הרווח	
236, 167, 125, 77, 45, 25	הפרשה להפסדי אשראי	
236, 170, 125, 102, 26	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	
236, 170, 125, 100, 26	הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי	
235, 167, 125, 42	חובות בעייתיים	ח
235, 167, 125, 42	חובות לא צוברים	
171, 111	חובות לוויים בקשיים פיננסיים	
236, 142, 33	יחסי הון	י
236, 147, 58	יחס כיסוי נזילות	
236, 147, 58	יחס מימון יציב (NSFR)	
142, 33	יעד הון	
105	ירידת ערך	
153, 37, 35	לקוחות עסקיים	ל
153, 36, 35	לקוחות קמעונאיים	
92, 8	מאזן	מ
209	מבנה ארגוני	
213, 153, 35	מגזרי פעילות	
98, 20	מדד המחירים לצרכן	
77, 96	מדיניות חשבונאית	
39, 9	מדיניות ניהול סיכונים	

עמודים		
123,94	מזומנים ושווי מזומנים	
133,107,77	מחויבות בגין הטבות לפרישה	
236,146,30	מינוף	
119,109	מיסוי	
120,109	מסים נדחים	
175,24	מסגרות אשראי	
61	מפקידים גדולים	
147,103,59	נגזרים	ג
146,59	נזילות	
123,107,30	ניירות ערך	
40	ניתוח תרחישי קיצון	
142,33	נכסי סיכון	
132	נכסים אחרים	
64,13	סייבר	ס
237,166,125,74,41	סיכון אשראי	
75,72	סיכון מוניטין	
146,74,59	סיכון נזילות	
65,18	סיכויי סביבה ואקלים	
73,66,10	סיכון רגולטורי	
74,54	סיכון ריבית	
74,53	סיכון שוק	
62,74	סיכון תפעולי	
73,66,9	סיכונים אחרים	
116,26	עמלות	ע
45,29	ענפי משק	
192,187	עסקאות עם צדדים קשורים	
238,54	ערך בסיכון (VAR)	
129,105	פחת והפחתות	פ
132,61,31	פקדונות הציבור	
133	פנסיה	
187	צדדים קשורים	צ
121,110	רווח למניה	ר
129,105	רכוש קבוע	
238,182,55	שווי הוגן	ש
101	שיטת PD/LGD	
101	שיטת WARM	
205	שכר רואי חשבון המבקרים	
211	תגמול	ת
39	תיאבון לסיכון	
238,24	תשואה להון	

09/01/2025

לכבוד
מר אלון שפירא, סמנכ"ל
בנק מסד בע"מ

הערכת שווי הטבות עובדים – מאזן 31/12/2024

הצהרת אקטואר

נתבקשתי על ידי בנק מסד להעריך את ההתחייבות שלו כלפי פנסיונרים ועובדים בגין תקופת הפרישה והטבות (להלן- "ההתחייבות"), בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים וכללי חשבונאות מקובלים בישראל.

פרט לביצוע הערכה אקטוארית זו, ולדו"ח "אקטואר מתקף" שערכתי בעבר, אין לי כל קשרים עסקיים עם בנק מסד, חברות הבנות שלו, חברות קשורות לבנק, בעל עניין בבנק או כל גורם אחר העלולים להעלות ספקות באשר לאובייקטיביות שלי. לא קיימת תלות ביני ובין הבנק ועבודתי לא לוותה בהגבלות או בהתניות כלשהן אשר היו עשויות להשפיע על התוצאות.

היקף חוות הדעת האקטוארית

לצורך חישוב ההתחייבויות של הבנק, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי הבנק. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההתחייבות בדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני תקופות קודמות.

ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן.

השכלה

תואר BA בסטטיסטיקה מאוניברסיטת חיפה
תואר BA בשירותי אנוש מאוניברסיטת חיפה
תואר MA בסטטיסטיקה, מגמת אקטואריה מאוניברסיטת חיפה

חבר מלא F.I.L.A.A באגודת האקטוארים הישראלית, חבר באגודת האקטוארים הבינלאומית IAA.
CERA) Certified Enterprise Risk Actuary (מטעם האגודה הבינלאומית CGA, אוקספורד UK.

ניסיון מקצועי

- בשנים 2005-2007 – כלכלן בחברת ביטוח כלל.
- בשנים 2007-2022 – אקטואר בחברת אליאור ויסברג בע"מ, אקטואר יועץ בתחומי ייעוץ אקטוארי, פנסיוני וביטוחי.
- מ-07/2022 ועד היום – מייסד של חברת Actra Consulting, ייעוץ במגוון תחומים:
 - ❖ הערכות שווי הטבות עובדים לבנקים, חברות ביטוח וחברות ציבוריות (תקנים IAS19, US GAAP).
 - ❖ מתן חוות דעת מומחה לבתי המשפט בנושאים אקטואריים וכלכליים.
 - ❖ הערכת שווי של עסקים, חברות פרטיות וסוכנויות ביטוח.
 - ❖ הערכות שווי התחייבות פנסיונית לקיבוצים (הוראה 4).
 - ❖ תמחור וזרבות לכיסוי הסיעודי לקיבוצים ומושבים.
 - ❖ תמחור סיכוני שוק לקביעת כרית ביטוח לעמידות קרנות נכסים לסיכוני פיננסיים של שוק ההון.
 - ❖ תמחור סיכונים פיננסיים (ריבית, תשואה, אינפלציה).

חוות הדעת

הערכתי את ההתחייבויות בהתאם לכללים אקטואריים מקובלים, הוראות הדיווח לציבור וכללי חשבונאות מקובלים. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים לעיל, הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי. ההנחות והשיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להנחיות וכללים המפורטים לעיל.

ההתחייבות המפורטת בדין וחשבון האקטוארי, מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי התחייבות הולמת לכיסוי ההתחייבויות הבנק כלפי פנסיונרים ועובדים בגין תקופת הפרישה והטבות אחרות וכן את התחייבותו בגין עתודה לפיצויים מוגדלים ופנסיה תקציבית לעובדים בכירים.

אני מסכים שחוות דעתי זו תפורסם כחלק מהדוחות הכספיים למאזן הנוכחי.

ביקשתם שאחשב את ההתחייבות כלפי העובדים של הבנק בגין חובת פיצויים, שי לחג, הטבות לפנסיונרים, ימי מחלה, מענק ותק, המבוססת על הנתונים שנמסרו לי על ידכם, בהתאם להוראות בנק ישראל. ההתחייבות ליום המאזן היא כדלקמן:

לאחר תקופת העסקת העובד (כלל הטבות, חוץ ממענק יובל שמשולם בטרם סיום יחסי עובד מעביד) –
התחייבות ברוטו: 131,609 אלפי ₪
נכסי תכנית: 104,930 אלפי ₪

במהלך תקופת ההעסקה (מענקי יובל):
התחייבות ברוטו: 807 אלפי ₪.

רצ"ב טבלאות מפורטות בהמשך.

ההתחייבות העתידית ביום החישוב כלולה בהתחייבות האקטוארית הנ"ל.

בכבוד רב,

אלכסיי טרקשינסקי

אקטואר CERA F.I.L.A.A

תיאור של כל אחת מההטבות

• פיצויים פיטורין:

הנחת הבנק היא שכל עובד שיעזוב או יפרוש לפנסיה יקבל פיצויי פיטורין כחוק (שכר אחרון כפול ותק) או הנכס הנצבר לזכותו. נכסי עובדים מעבר לחובת הפיצויים נחשבים "נכסים עודפים" ואינם כלולים החישוב האקטוארי. בהתאם לסקר העזיבה וצפי ההנהלה, במקרים מסוימים המעביד נוהג לשלם פיצויים מעל למינימום המתחייב עפ"י החוק.

• שי לחג:

מתנה שמועברת לעובדים ולאוכלוסייה בפרישה כל שנה בפסח ובראש השנה. העלות הנוכחית לבנק הינו 865 ₪ בחג הפסח ועוד 200 ₪ בראש השנה. ערך השי לחג אינו מוצמד למדד וזאת עקב הסכם עם העובדים שנחתם ב 01/07/2020, כאשר גובה ההטבה משקפת את ניסיון העבר או מדיניות הבנק נכון ל 09/2023. על הטבה זו יש להוסיף מס שכר בגין עובדים ופנסיונרים, אבל לא בני הזוג. שי לחג ניתן גם לבן זוגו של פנסיונר לאחר פטירתו. ההתחייבות הרשומה כוללת את בן הזוג.

• הבראה:

הפנסיונרים (אבל לא לבני זוג) שפרשו לפני 1/7/2014 זכאים לקבל כל שנה שווי של 9 ימים של תעריף הבראה יומי 543.9 ₪, נכון ליום החישוב (עודכן לאחרונה ב- 09/2023). סכום זה משולם פעם אחת בשנה (ההנחה היא שהתשלום מתבצע בסוף הרבעון השני בכל שנה). בעקבות הסכם שנחתם במהלך רבעון שלישי של 2009 עם העובדים, שונתה ההנחה לגבי הטבה זו באופן הבא: כל עוד גובה ההטבה מעל המינימום הנדרש לפי חוק, ההטבה לא צמודה למדד ותישאר בגובה הנומינלי הנוכחי. ברגע שהסכום על פי חוק (עקב הצמדתו למדד) משתווה לגובה של ההטבה, הסכום יוצמד למדד מאותו רגע והלאה. על ההטבה יש להוסיף מס שכר.

• קאנטרי קלאב:

פנסיונר זכאי להשתתפות של הבנק בחברות של עובד בתרבות פנאי (קאנטרי, מכון כושר, בריכת שחיה) יש תקרה בהשתתפות לעובד ובנוסף יש מגבלת תקציב לתשלום הטבה זו לעובדים. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, היא 293.03 ₪ (מבוסס על ניסיון העבר של ניצול ההטבה בשנים 2022 ו- 2021). להטבה זו יש להוסיף מס שכר. ההטבה ניתנת גם לבן זוג של הפנסיונר לאחר פטירתו. ההתחייבות הרשומה כוללת את בן הזוג.

• קייטנות:

פנסיונר שפרש לפני 1/7/2014 זכאי לקבל השתתפות הבנק בשליחת 2 ילדים / נכדים לקייטנות בקיץ. הטבה זו מאוד תלויה במצב המשפחתי של הפנסיונר, מספר וגיל הילדים ונכדים של הפנסיונר. על בסיס הנתונים שנמסרו לנו חישובנו את ההטבה הממוצעת שמשולמת לעובד שמנצל זכות זאת וסכום זה עומד על 650 ₪ לשנה נכון ליום החישוב, כאשר עיתוי התשלום הוא אמצע אוגוסט (רבעון שלישי). בדומה לשי לחג גם הטבה זו בעבר הייתה צמודה למדד והצמדה זו בוטלה בשנת 2010 בעקבות ההסכם שנחתם עם עובדים. נכון למועד המאזן, עלות המימון בפועל של הטבה זו עומדת על 309.97 ₪ לשנה, (מבוסס על ניסיון העבר של ניצול ההטבה בשנים 2022 ו- 2021). לעלות ההטבה יש להוסיף מס שכר. ההטבה ניתנת גם לבן זוג של הפנסיונר לאחר פטירתו. ההתחייבות הרשומה כוללת את בן הזוג.

- **נופש לגמלאי:**
גמלאי הבנק זכאי להחזר בגין נופש עד לסך 400 ₪ כנגד הצגת חשבונית. הנופש חייב להיות בארץ. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי ניסיון העבר שמבוסס על שנים 2021 ו-2022, היא 88.22 ₪. אין להוסיף מס שכר על הטבה זו.
- **מנוי לתיאטרון:**
לתיאטרונאות שבהסדר חיוב של 65% מעלות המנוי, לתיאטרונאות שאינם בהסדר החזר של 33% מעלות המנוי עד לתקרה של 400 ₪. עלות הטבה ממוצעת לפנסיונרים, על פי ניסיון העבר שמבוסס על שנים 2021 ו-2022, היא 22.28 ₪. ההטבה כוללת זקיפת מס שכר.
- **מתנות לרגל אירועים:**
הולדת ילד/ה, בר/בת מצווה של בן/בת נכד/נכדה, בן/בת התחתן/ה, הולדת נכד/ה שווי ההטבה 350 ₪. עלות ההטבה הממוצעת לפנסיונרים, על פי ניסיון העבר שמבוסס בשנים 2021 ו-2022, היא 60.87 ₪. אין להוסיף מס שכר על הטבה זו.
- **מתנת גיוס:**
גמלאי הבנק זכאי לקבל תיק לנכדו/נכדתו (2 נכדים בלבד) בעת גיוסו/ה לצה"ל. עלות משוערת 200 ₪. בהעדר מידע אחר, הנחתי שהמתנות ייתנו בהגיע הגמלאי לגיל 75 ולגיל 80. אין להוסיף מס שכר.
- **סל אבלים:**
במקרה של מוות מדרגה ראשונה, עלות משוערת 1,100 ₪, אין להוסיף מס שכר. לצורך החישוב ובהעדר מידע אחר, הנחנו שהמתנות ייתנו בהגיע הגמלאי לגיל 75 ולגיל 80.
- **פדיון ימי מחלה:**
העובדים שהתחילו את עבודתם בבנק לפני 01/01/2023, צוברים זכאות לימי מחלה של 25 יום בשנה (30 יום במקרה של עובד שעובד 6 ימים בשבוע), אין תקרה לימי מחלה. ימים אלו ניתן להשתמש בהם/לנצלם או, במידה והניצול של ימי מחלה היה נמוך, ניתן לקבל פיצוי/מענק בפרישה לפנסיה מוקדמת או פנסיה לפי גיל. במקרה מוות ימי מחלה ניתנים כפיצוי/מענק אם העובד נפטר. מענק ימי מחלה הינו 20% משווי ימי המחלה הלא מנוצלים אם שיעור הניצול הוא מתחת ל-36%, או 15% אם שיעור הניצול נע בין 36% ל-65%. אם שיעור הניצול עולה על 65%, העובד אינו זכאי למענק כלל. החישוב מבוסס על שיעור ניצול ימי מחלה הנוכחי של כ"א מהעובדים ובהתאם לשיעור הניצול זה מותאם מפתח התשלום לפי התנאים לעיל. עלות יום מחלה נכון ליום החישוב מדווחות ע"י הבנק. הפרשה להטבה זו כוללת העמסות של מס שכר.
- **מענק 25 שנה:**
העובדים שהתחילו את עבודתם בבנק לפני 01/01/2023, זכאיים למענק בגובה משכורת חודשית אחת בהגיעו לוותק של 25 שנים בניכוי תקופות חל"ת. רכיבי משכורת לצורך הטבה נקבע ע"י הבנק. עלות המענק לבנק כוללת ביטוח לאומי והפרשות סוציאליות (ביחד כ-26%). הפרשה להטבה זו כוללת העמסות של מס שכר וביטוח הלאומי.
- **בדיקות רפואיות וביטוח רפואי:**
ההטבה כוללת השתתפות של הבנק בבדיקות רפואיות שנתיות. החל מ-12/2013, נערך חישוב בדומה להטבות האחרות. עלות ההטבה הממוצעת לעובד, על פי ניסיון העבר שמבוסס בשנים 2021 ו-2022, היא 50.0 ₪.

• **צבירת זכויות על פני תקופת העבודה:**

ההתחייבות בגין זכויות העומדות לתשלום בעת הפרישה או לאחר מכן (פדיון ימי מחלה והטבות לפנסיונרים) פרוסה לפי קו ישר על פני התקופה מכניסת העובד לעבודה ועד למועד הפרישה הצפוי. ההתחייבות בגין מענק ותק פרוסה על פני תקופת המענק.

אוכלוסייה הרלוונטית לכל אחת מההטבות:

- פעילים כולל חברי ההנהלה (זכאים לכל ההטבות, למעט דמי הבראה וקייטנות): 246
- פנסיונרים: (זכאים להטבות פנסיונרים, אבל לא למענק ותק ימי מחלה): 71
- שאירי פנסיונרים (חלק מההטבות): 13

הנחות דמוגרפיות וכלכליות:

• **לוח חיים:**

בהתאם להנחיית המפקח על הבנקים, ההערכה מבוססת על לוחות תמותה עדכניים לחברות הביטוח, כפי שמפורט בחוזר האוצר, ביטוח 2024-9-8 שפורסם ע"י אגף שוק ההון, ביטוח והחיסכון.

• **נכות:**

כפי שמפורט בחוזר האוצר, ביטוח 2017-3-6 שפורסם ע"י אגף שוק ההון, ביטוח והחיסכון.

• **תחלופת העובדים:**

הנחת עזיבת העובדים מבוססת על מחקר לשנים 2014-2019 מוצגים להלן, שיעור משוקלל של עזיבה עם / ללא מוגדלים הינו כ 1.0%.

גיל	אחוז עזיבה מוגדלים
15	0.00%
41	0.05%
51	0.11%
58	0.58%
61	1.54%
64	1.82%
66	0.00%

וوتק	אחוז העזיבה רגילה	וوتק	אחוז העזיבה רגילה
1	23.9%	12	1.7%
2	19.2%	13	1.5%
3	15.2%	14	1.4%
4	11.8%	15	1.3%
5	9.1%	16	1.1%
6	6.9%	17	0.8%
7	5.2%	18	0.8%
8	3.9%	19	0.8%
9	3.0%	20	0.8%
10	2.4%	21+	0.0%
11	1.9%		

- שיעור היוון נומינלי שנתי:
ריבית אג"ח ממשלתית שקלית בתוספת מרווח קונצרני, על פי הנחיית המפקח על הבנקים.
שיעור היוון נומינלי שנתי למכלול ההטבות ליום המאזן הוא 5.03%.
- שיעור אינפלציה צפויה:
מבוסס על פער בין אג"ח ממשלתי שקלי לצמוד עומד על 2.63%.
- הנחת גידול השכר העתידית (משקף הסכם שכר שנחתם ב- 2023):
צפי שיעור גידול שכר נומינאלי שנתי לשנים 2024-2027 הינו בטווח 3.3%-5.0%, מ-2028 ואילך 3.94%.
- ניצול ימי מחלה: בהתאם לניצול ימי המחלה האישי של כל אחד מהעובדים.
- גיל פרישה צפוי: להערכת הבנק, 67 לגברים ו- 65 לנשים.
- שיעור מס שכר: 18% החל מ- 01/01/2025.

ריכוז התחייבויות ונכסים, באלפי ₪:

התחייבויות	מועד הדיווח	פיצויים	פיצויים מוגדלים	פדיון מחלה	הטבות לפנסיונרים	מענק פרישה	סה"כ	מענק 25
יתרת פתיחה	30/9/24	(102,094)	(5,713)	(10,538)	(5,375)	(2,450)	(126,170)	(788)
יתרה סגירה	31/12/24	(105,722)	(5,990)	(11,237)	(6,072)	(2,588)	(131,609)	(807)
שינוי		(3,628)	(277)	(699)	(697)	(138)	(5,439)	(19)

נכסים	מועד הדיווח	פיצויים	פיצויים מוגדלים	פדיון מחלה	הטבות לפנסיונרים	לפנסיונרים	סה"כ	מענק 25
יתרת פתיחה	30/9/24	101,600					101,600	
יתרה סגירה	31/12/24	104,930					104,930	
שינוי		3,330					3,330	

חבות נטו - י.פ.	30/9/24	(494)	(5,713)	(10,538)	(5,375)	(2,450)	(24,570)	(788)
חבות נטו - י.ס.	31/12/24	(792)	(5,990)	(11,237)	(6,072)	(2,588)	(26,679)	(807)

מבחני הרגישות להנחות המודל העיקריות, בשינוי של 1% (לא כולל מענקי יובל):

מבחן	פיצויים נטו	פיצויים מוגדלים	פדיון מחלה	הטבות פנסיונרים	מענק פרישה	סה"כ שינוי
היוון + 1.0%	478	498	939	685	183	2,783
היוון - 1.0%	(792)	(579)	(1,088)	(849)	(207)	(3,515)
מדד + 1.0%	414	0	0	(57)	0	357
מדד - 1.0%	(531)	0	0	28	0	(503)
עזיבה + 1.0%	42	(4,689)	1,038	72	191	(3,346)
עזיבה - 1.0%	(46)	4,139	(1,138)	(80)	(214)	2,661
שכר + 1.0%	(1,561)	(589)	(1,110)	0	0	(3,260)
שכר - 1.0%	661	516	973	0	0	2,150

בכבוד רב,

אלכסיי טרקשינסקי

אקטואר CERA F.I.L.A.A

